

EUROOPAN KESKUSPANKKI

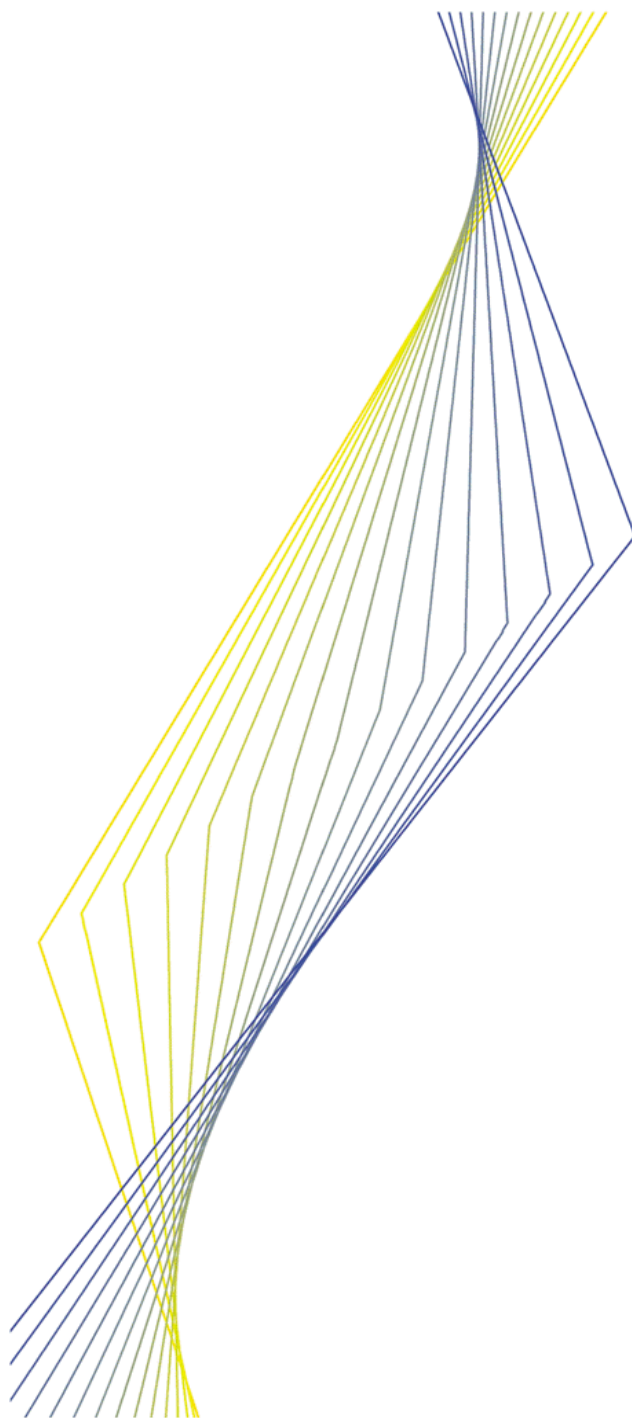
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Maaliskuu 2002

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Maaliskuu 2002

© Euroopan keskuspankki, 2002

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 6.3.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	31
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	39
Julkinen talous	48
Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase	52
Kehikot:	
1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen asti	12
2 M3:n erien suhteellisten osuuksien kehitys vuosina 1980–2001	17
3 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.2.2002 päätyneenä pitoajanjaksona	24
4 Uusien yhdenmukaistamissääntöjen käyttöönotto YKH:n laadinnassa tammikuussa 2002	33
5 Vuoden 2002 ensimmäisen neljänneksen Survey of Professional Forecasters (SPF) -kyselytutkimus	36
6 Rakenteellisten uudistusten jatkaminen tarpeen euroalueen työmarkkinoilla	46
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	81*
TARGET-maksujärjestelmä	87*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	89*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. I	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 7.3.2002 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 4,25 ja 2,25 prosenttiin.

Päätös pitää EKP:n keskeiset ohjauskorot ennallaan heijastaa arviota, että ne ovat edelleen sopivalla tasolla euroalueen hintavakauden säilyttämiseksi keskipitkällä aikavälillä. Tämä arvio perustuu EKP:n rahapolitiikan kahden pilarin strategian mukaisesti raha- ja reaalityöiden sekä rahoitusmarkkinoiden kehitystä koskevien tietojen analysointiin.

Ensimmäiseen pilariin liittyvien tietojen analyysistä käy ilmi, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo oli 8,0 % ajanjaksoilla marraskuusta 2001 tammikuuhun 2002, kun se loka-joulukuussa 2001 oli ollut 7,8 %. M3:n nopea vuotuinen kasvuvauhti viime kuukausina heijastaa pääasiassa sijoitusten siirtymistä likvideihin omaisuuseriin lähinnä vuoden 2001 syksyllä, jolloin taloudelliseen ympäristöön ja rahoitusmarkkinoiden kehitykseen liittyvä epävarmuus oli merkittävää. Rahatalouden kehitys joulukuussa 2001 ja tammikuussa 2002 viittaa M3:n lyhyen aikavälin kasvun tasaantumiseen. Tämä olisi sopuisuudessa rahoitusmarkkinoilta saatujen tietojen kanssa, jotka viittaavat epävarmuuden vähenemiseen. Lisäksi yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti on edelleen hidastunut. Vaikka likviditeetti lisääntyi huomattavasti vuonna 2001, ensimmäisestä pilarista saaduissa tiedoissa ei toistaiseksi näy merkkejä hintavakauteen kohdistuvista riskeistä. Rahatalouden kehitystä on kuitenkin tulevina kuukausina seurattava tarkasti.

Toiseen pilariin kuuluvien lyhyen aikavälin indikaattorien mukaan talouskehityksen aallonpohja saavutettiin mahdollisesti viime vuoden lopulla. Erityisesti yrityssektorilta saadut kyselytiedot viittaavat yhä voimakkaammin talouden elpymiseen alkuvuodesta 2002. Elpymisen mahdollisuus näkyy myös rahoitusmarkkinoiden odotuksissa, erityisesti niissä, joita joukkovelkakirjalainojen tuotot heijastavat. Tällä hetkellä käytettävissä olevien ennusteiden perusteella näyttää siltä, että BKT:n määrän kasvuvauhti kohentuu tämän vuo-

den aikana. Kasvuvauhdin kohentumisen voimakkuudesta ei toistaiseksi ole varmuutta, mutta talouskasvun voidaan odottaa lähestyvän loppuvuodesta potentiaalista kasvua.

Euroalueella tällaisia odotuksia tukevat euroalueen talouden vahvat perustekijät ja se, että euroalueella ei ole pitkäaikaista sopeutusta vaativia merkittäviä tasapainottomuuksia. Vallitseva suotuisa rahoitustilanne sekä jo toteutuneesta ja odotettavissa olevasta inflaation hidastumisesta johtuvat myönteiset vaikutukset käytettävissä oleviin reaalityöihin tukenevat näissä oloissa kotimaisen kysynnän kasvua. Euroalueen ulkopuolella on havaittavissa entistä enemmän merkkejä siitä, että maailmantalouden kasvu elpyy vuoden 2002 kuluessa. Elpymisen johtanee siihen, että euroalueen tavaroiden ja palveluiden ulkomainen kysyntä vähitellen kasvaa ja edistää siten myös kiinteän pääoman muodostusta euroalueella.

Lyhyen aikavälin hintakehityksestä voidaan todeta, että vuotuinen YKHI-inflaatio kiihtyi vuoden 2002 tammikuussa 2,7 prosenttiin oltuaan vuoden 2001 joulukuussa 2,0 %. Kiihtyminen oli huomattava, mutta osin odotettu, sillä se heijasti vertailuajankohdan vaikutusta energian hinnan laskettua vuoden 2001 alkupuolella sekä tämän vuoden tammikuussa tapahtuneita välillisten verojen korotuksia joissakin euroalueen maissa. Inflaation kiihtyminen tammikuussa 2002 heijasti näiden tekijöiden lisäksi tuntuvaa nousua jalostamattomien elintarvikkeiden hinnoissa harvinaisen huonojen sääolojen vuoksi, mutta helmikuulta saadut ennakkotiedot viittaavat siihen, että tämä vaikutus olisi ainakin osittain poistunut. Tammikuun 2002 tiedoista ei saada näyttöä siitä, että euroseteleiden ja -kolikoiden käyttöönotolla olisi ollut euroalueen yleistä hintatasoa nostava vaikutus, vaikka joidenkin yksittäisten palvelujen hinnat ovat saattaneet nousta. Vuotuisen YKHI-inflaation kiihtyminen tammikuussa 2002 ja alustavat tiedot sen hidastumisesta jälleen helmikuussa ovat sopuisuudessa aiempien odotusten kanssa, joiden mukaan vuotuisen YKHI-inflaation kehitys on jokseenkin epätasaista tämän vuoden ensimmäisinä kuukausina. Tulevina kuukausina energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen kasvuvauhti hidastuu entisestään vertailuajankohdan vaikutuk-

sesta. Myös energian ja elintarvikkeiden aieman hinnannousun välillisen vaikutuksen pitäisi vähitellen poistua, mihin viittaa pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden tuottajahintojen viimeaikainen kehitys. Näiden tekijöiden vaikutuksesta YKHI-inflaation vuotuisen nousuvauhdin odotetaan hidastuvan alle 2 prosentin tulevina kuukausina.

Ellei mitään odottamatonta tapahdu, inflaatiovauhti pysynee pitkällä aikavälillä hintavakauden määritelmän mukaisena. Tämä heijastaa odotusta, että kokonaiskysynnästä ei juuri aiheudu hintojen nousupaineita, ja erityisesti oletusta, että palkkakehitys jatkuu maltillisena. Tätä taustaa vasten tulevia palkkaneuvotteluja ja niiden mahdollista merkitystä tulevan hintakehityksen kannalta tullaan seuraamaan tarkasti. Euroalueen palkkakehityksen jatkuminen maltillisena on äärimmäisen tärkeää hintavakauden lisäksi myös työllisyyden kasvun edistämisen kannalta.

Euroalueen finanssipolitiikassa EKP:n neuvosto piti myönteisenä sitä, että ne euroalueen maat, joiden julkisen talouden rahoitusasema ei vielä ole tasapainossa, ovat vahvistaneet estävänsä vajeiden kasvamisen yli 3 prosentin kuluvaan vuonna sekä pitävänsä kiinni vakausohjelmiansa tavoitteesta saavuttaa lähes tasapainoinen tai ylijäämäinen budjetti 2003–2004 mennessä. On -oikein ja tarkoituksenmukaista, että poliittinen tahto jatkaa julkisen talouden vahvistamista tuodaan esiin. EKP:n neuvosto antaa tukensa Euroopan komission vakaus- ja kasvusopimukseen liittyville toimille sekä ECOFIN-neuvoston viimekuisen kokouksen tuloksille. Valppaus on nyt

tarpeen, jotta keskipitkän aikavälin suunnitelmien tiukka noudattaminen varmistetaan ja jotta vakaus- ja kasvusopimuksen menettelyt pannaan toimeen täsmällisesti ja viivyttämättä.

Euroalueen maiden on entistä voimakkaammin pyrittävä toteuttamaan kattavia rakenteellisia uudistuksia, jotta euroalueen talouden perustekijät vahvistuisivat entisestään ja odotettu elpyminen saataisiin laajalle ja kestäväälle pohjalle. Vaikka euroalueen hyödyke- ja pääomamarkkinoiden joustavuuden lisäämisessä onkin viime vuosina edistytty, lisä uudistuksia tarvitaan kipeästi. Euroalueen maat ovat myös jonkin verran edistyneet toimissaan työmarkkinoiden toiminnan parantamiseksi. Yhdessä maltillisen palkkakehityksen kanssa nämä uudistukset ovat tukeneet työllisyyden vahvaa kasvua ja työttömyyden vähentämistä monissa euroalueen maissa viime noususuhdanteen aikana. Euroalueen työmarkkinoilla on kuitenkin myös havaittavissa merkkejä siitä, että työvoiman kysynnän ja tarjonnan yhteensovittaminen on yhä riittämätöntä. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon se, että vaikka työttömyysaste vuonna 2001 oli edelleen yli 8 %, yrityksillä oli vaikeuksia löytää työvoimaa. EKP:n julkaisussa ”Labour market mismatches in euro area countries” maaliskuulta 2002 esitetään tarkempi analyysi sovitamisyrityksistä. Työmarkkinoiden toimintaan tarvitaan edelleen parannuksia. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että mitä tehokkaammin euroalueen hyödyke- ja pääomamarkkinat toimivat, sitä paremmin työmarkkinoiden uudistuksilla onnistutaan luomaan uusia työpaikkoja.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 7.3.2002 EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 4,25 prosentissa ja talletuskorko 2,25 prosentissa (ks. kuvio 1).

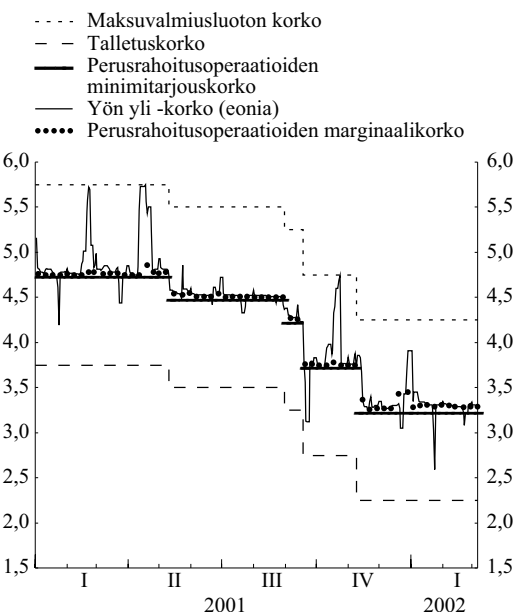
M3:n vuotuinen kasvuvauhti oli edelleen nopea tammikuussa, mutta sen lyhyen aikavälin kasvuvauhti osoitti hidastumisen merkkejä

Tammikuussa 2002 M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui 7,9 prosenttiin edellisen kuun 8,0 prosentista. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo suureni marraskuusta 2001 tammikuuhun 2002, jolloin se oli 8,0 %, kun se edellisellä kolmen kuukauden jaksolla loka-joulukuussa 2001 oli ollut 7,8 % (ks. kuvio 2). Kuten aiemmissa Kuukausikatsauksissa on selitetty, M3:n voimakas vuotuinen kasvu vuonna 2001 johtui

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

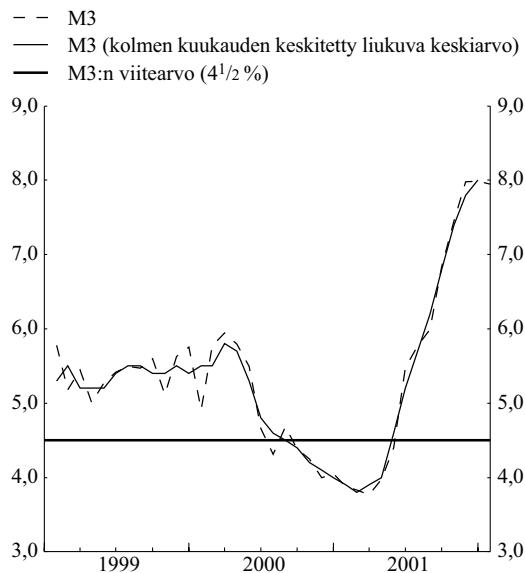

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

useista tekijöistä ja erityisesti sijoitusten siirtämisestä pois pitkän aikavälin instrumenteista. Siirtämisen vaikutusta voimisti sijoittajien kasvanut kiinnostus likvideihin instrumentteihin, kun kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla vallitsi suuri epävarmuus Yhdysvaltoihin 11.9.2001 kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen. Kehikossa I esitetään joitakin rahoitustasetilastoihin perustuvia tietoja M3:n voimakkaaseen kasvuun vuonna 2001 vaikuttaneista arvopaperisalkkujen uudelleenjärjestelystä.

Likviditeetin viimeaikainen kertyminen näkyy myös M3:n viitearvon perusteella lasketun rahapoikkeaman kehityksessä. Kuviossa 3 esitetty nimellinen rahapoikkeama viittaa eroon, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon (4½ % vuodessa) mukaisesta määrästä joulukuusta 1998 alkaen (joulukuun 1998 on valittu perusjaksoksi). Nimellinen rahapoikkeama kasvoi jatkuvasti vuoden 2001 alusta marraskuuhun, koska M3 kasvoi viitearvoaan nopeammin. M3:n nopean kasvun syynä

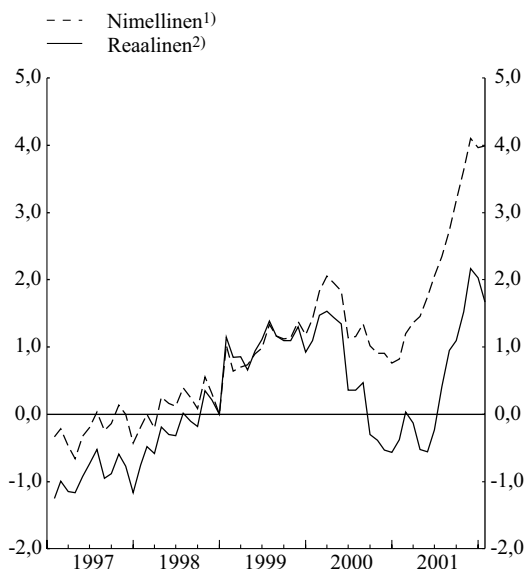

oli kuitenkin suurelta osin hintatason nousu, joka johtui erityisesti energian ja elintarvikkeiden hintojen merkittävästä noususta vuonna 2000 ja vuoden 2001 alussa. Koska YKHI-inflaation nopeutuminen tuona ajanjaksona oli tilapäistä, tällä hetkellä on hyödyllisempää tarkastella reaalisen rahapoikkeaman kehitystä, koska siinä otetaan huomioon YKHI-inflaation aiempi poikkeaminen hintavakauden määritelmän mukaisesta hintakehityksestä. Reaalinen rahapoikkeama viittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflatoituna YKHllä) poikkeamaan määrästä, joka vastaa rahan määrän kasvuvauhtia, kun nimellinen M3 on kasvanut viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio on kehittynyt hintavakauden määritelmän mukaisesti (joulukuu 1998 on jälleen valittu perusjaksoksi). Myös reaalinen rahapoikkeama kasvoi selvästi vuonna 2001 marraskuuhun asti ja hidastui hieman marras-joulukuussa 2001.

Kuvio 3.

Nimellisen ja reaalisen rahapoikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

- 1) Nimellinen rahapoikkeama on M3:n todellisen määrän poikkeama tasosta, joka vastaa rahan määrän 4½ prosentin viitearvon mukaista kasvuvauhtia. Perusjaksona on joulukuu 1998.
- 2) Reaalinen rahapoikkeama on nimellinen rahapoikkeama, josta on vähennetty kuluttajahintojen poikkeama hintavakauden määritelmän mukaisesta hintakehityksestä. Perusjaksona on joulukuu 1998.

Reaalisen rahapoikkeaman kehitys vahvistaa, että euroalueella oli runsaasti likviditeettiä vuoden 2001 lopussa ja vuoden 2002 alussa.

Vuonna 2001 arvopaperisalkkuja järjesteltiin merkittävästi uudelleen, minkä vuoksi M3:n kasvu kyseisen vuoden loppupuolella oli huomattavasti nopeampaa kuin sen perustekijöiden kehityksestä olisi voinut päätellä. Näitä perustekijöitä ovat erityisesti BKT:n määrä ja M3:n erien hallussapidon vaihtoehtokustannukset (ks. kuvio 4).

Vaikka M3:n vuotuinen kasvuvauhti oli nopea ja likviditeettiä oli runsaasti, M3:n lyhyen aikavälin kasvun hidastumisesta näkyi ensimmäisiä merkkejä joulukuussa 2001 ja tammikuussa 2002. Kausivaihtelusta puhdistettuna ja vuositasolle korotettuna M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti hidastui 8,1 prosenttiin tammikuussa, kun se marraskuussa 2001 oli nopeimmillaan ollut 9,7 %. Hidastuminen käy vieläkin selvemmäksi arvioitaessa rahan määrän lyhyen aikavälin kasvua. Tästä kehityksestä voidaan päätellä, että sijoitusten siirtäminen M3:een sisältyviin rahoitusinstrumentteihin voi olla päättynyt. Tämä on odotusten mukaista, sillä rahoitusmarkkinat alkoivat normalistua viime vuoden loppupuolella, mikä näkyy osakemarkkinoiden implisiittisen volatiliteetin pienenemisessä (ks. kuvio 22). Kehitykseen on vaikuttanut myös tuottokäyrän jyrkkeneminen vuoden 2001 syksystä alkaen, mikä on pienentänyt M3:een sisältyvien lyhytaikaisten instrumenttien houkuttelevuutta pitkäaikaisiin instrumentteihin verrattuna.

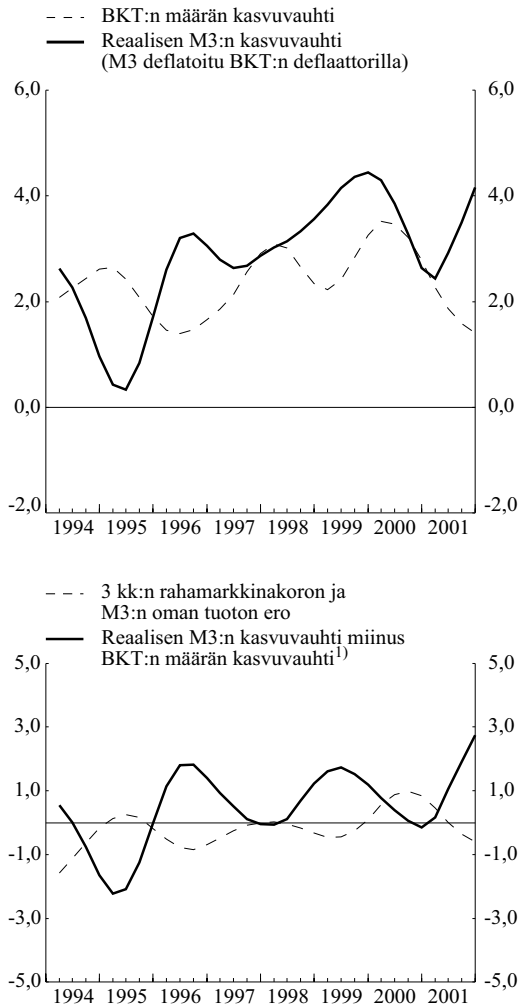
Suppean raha-aggregaatin M1:n kasvu nopeutunut

M1:n kasvu oli hidastunut joulukuussa 2001 lähinnä käteiseuron käyttöönoton vuoksi, mutta se nopeutui uudelleen tammikuussa 2002. M1:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 6,6 prosenttiin, kun se joulukuussa 2001 oli ollut 5,0 % ja marraskuussa 6,0 %. Hallussapidon vaihtoehtokustannusten pieneneminen lyhyiden korkojen laskun myötä vuonna 2001 on todennäköisesti nopeuttanut M1:n kasvua viime neljänneksinä. M1:n kasvuvauhdin nopeutuminen uudelleen näkyy erityisen selkeästi kausivaihtelusta puhdistetus-

Kuvio 4.

Reaalinen M3, BKT:n määrä ja vaihtoehtokustannukset

(kausivaihtelusta puhdistettuja vuotuisten prosenttimuutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit. BKT:n ja BKT:n deflaattorin vuotuisen kasvuvauhdin vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä oletetaan olevan sama kuin sitä edeltäneellä neljänneksellä.

1) BKT:n deflaattorilla deflaoidun M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin erotus. Tämän voidaan tulkita mittaavan likimain sitä osuutta M3:n kysynnästä, joka selittyy vaihtoehtokustannusmuuttujilla.

sa kuukausittaisessa muutosvauhdissa: tammikuussa 2002 se oli 1,2 %, kun se joulukuussa 2001 oli ollut -1,0 %.

Liikkeessä olevan rahan määrä alkoi tammikuussa 2002 kasvaa uudestaan, kun se vuoden 2001 loppupuolella oli supistunut jyrkästi kuukausitasolla. Kausivaihtelusta puhdistettuna ja vuosi-

tasolle korotettuna liikkeessä olevan rahan kuuden kuukauden supistumisvauhti hidastui tammikuussa 39,8 prosenttiin, kun se joulukuussa 2001 oli ollut 49,8 %.

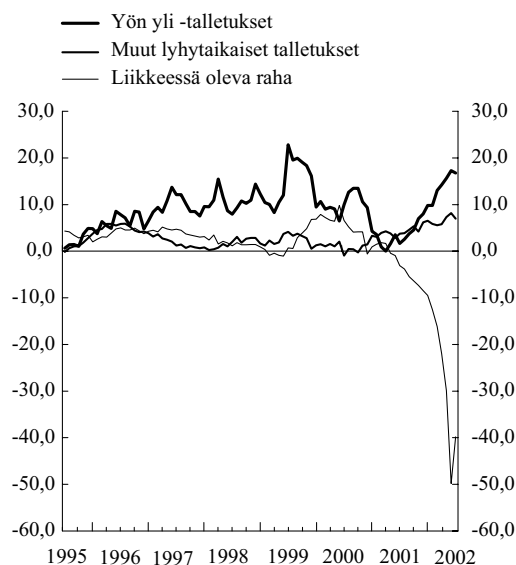
Liikkeessä olevan rahan määrän kasvu tammikuussa todennäköisesti johtuu osittain siitä, että kun aiemmin käteisrahaa oli sijoitettu lyhytaikaisiin instrumentteihin, käteisrahan vaihdon jälkeen sijoittaminen oli päinvastaista. Käyttelytileillä on lisäksi pitänyt olla tavanomaista suurempi määrä rahaa erityisesti vähittäiskaupan alalla kahden valuutan rinnakkaiskäytön vuoksi, mikä on saattanut kannustaa purkamaan lyhytaikaisia talletuksia käteiseksi tammikuussa (ks. kuvio 5).

M1:n kasvun nopeutuminen joulukuusta 2001 tammikuuhun 2002 on voinut osittain johtua myös tilinpidollisista syistä, minkä vuoksi liikkeessä olevan rahan määrä supistui joulukuussa. Koska eurosetelit otettiin mukaan rahan määrää koskeviin tilastoihin vasta 1.1.2002, ns. aloituspakettien rahamääräinen arvo realisoitui vasta tammikuussa 2002, vaikka niiden hankkiminen näkyi rahan määrää koskevissa tilastoissa jo joulukuussa

Kuvio 5.

Liikkeessä oleva raha ja lyhytaikaiset talletukset

(vuositasolle korotettuja kuuden kuukauden kasvuvauhteja prosentteina)

Lähde: EKP.

Taulukko I.

M3:n erät

(vuotuinen prosentimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2002 Tammikuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>						
M1	5,6	2,6	2,4	3,9	5,4	6,6
<i>josta: liikkeessä oleva raha</i>	1,9	-1,2	-3,2	-7,5	-18,5	-26,2
<i>josta: yön yli -talletukset</i>	6,4	3,4	3,5	6,3	10,3	13,2
M2–M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	2,2	3,4	4,4	4,9	5,8	6,8
M2	3,8	3,1	3,4	4,5	5,6	6,7
M3–M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	6,5	9,4	10,3	16,2	20,9	16,0
M3¹⁾	4,2	3,9	4,3	6,0	7,6	7,9
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>						
Liikkeessä oleva raha	1,8	-1,3	-3,3	-7,4	-18,4	-26,1
Yön yli -talletukset	6,4	3,3	3,9	6,2	10,1	13,1
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	12,6	15,3	14,0	10,9	6,9	4,1
Irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	-4,9	-4,7	-2,6	0,5	5,0	8,7
Takaisinosotopimukset	10,3	20,7	15,5	20,5	19,7	3,0
Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	1,8	5,4	11,2	20,5	30,2	35,2
Rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit	12,1	6,3	1,3	0,9	2,2	-4,6

Lähde: EKP.

1) Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

2001 hallussa olevaa rahaa tai talletuksia koskevien erien pienenemisenä. Tähän liittyi myös se, että yrityksille edelleen jaetut setelit veloitettiin joissakin tapauksissa heti.

Liikkeessä olevan rahan määrän kasvu jäi tammikuussa 2002 odotetusti liikkeessä olevien setelien määrän kasvua pienemmäksi. Tämä johtui pääasiassa siitä, että liikkeessä olevien setelien määrää koskeviin tilastoihin lasketaan myös rahalaitossektorin hallussa olevat setelit.¹ Näiden määrä kasvoi nopeasti tammikuussa 2002, koska pankkien hallussa oli verrattain suuri määrä euroseteleitä ja euroalueen maiden kansallisia seteleitä varmuus- ja logistisista syistä.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui 6,8 prosenttiin tammikuussa 2002, kun se joulukuussa 2001 oli ollut 7,2 %. Näiden talletusten eristä enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten kehitys oli samankaltaista kuin aiempinakin kuukausina, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui

tammikuussa edelleen eli 4,1 prosenttiin vuoden 2001 viimeisen neljänneksen 6,9 prosentista (ks. taulukko I). Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti sitä vastoin nopeutui tammikuussa edelleen eli 8,7 prosenttiin, kun se vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä oli ollut 5,0 %. Näiden talletusten korkoero on huomattavasti pienentynyt, koska enintään kahden vuoden määräaikaistalletuksille maksettava korko on laskenut enemmän kuin irtisanomisajaltaan kolmen kuukauden talletuksille maksettava korko. Tästä voidaan päätellä, että sijoituksia on viime kuukausina jossain määrin siirretty edellisistä jälkimmäisiin (ks. kuvio 6).

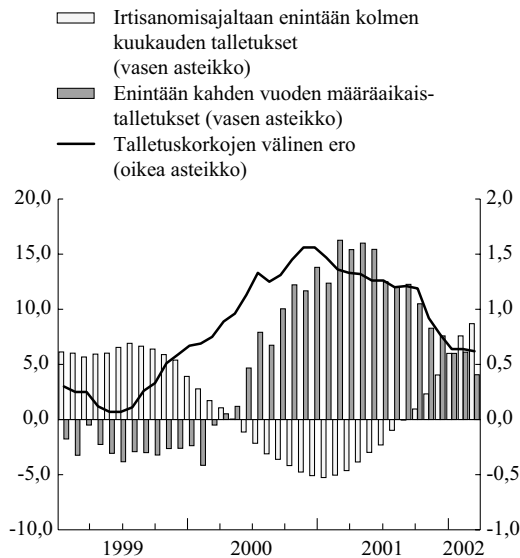
M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui tammikuussa 16,0 prosenttiin vuoden 2001 viimeisen neljänneksen 20,9 prosentista (ks. taulukko I). Tämä johtui yksinomaan siitä, että rahamarkkinapaperien, rahalaitosten liikkeeseen laskemien enintään kahden vuoden velkapaperien ja takaisinosotopimusten vuotuiset kasvuvauhdit hidastuivat. Samaan aikaan rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien kysyntä oli voimakasta, ja niiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui tammikuussa 2002 hieman eli 35,2 prosenttiin vuoden 2001 viimeisen neljänneksen 30,2 prosentista (ks. kehikko 2).

¹ Liikkeessä olevien setelien ja liikkeessä olevan rahan määritelmät poikkeavat toisistaan siten, että liikkeessä olevaan rahan lasketaan mukaan myös kolikot ja siitä on vähennetty rahalaitosten hallussa oleva raha. Liikkeessä olevien setelien määrä on yleensä liikkeessä olevan rahan määrää huomattavasti suurempi.

Kuvio 6.

Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset ja enintään kahden vuoden määräaikaistalletukset sekä niiden pankkikorkojen välinen ero

(vuotuinen prosenttimuutos, ero prosenttiyksikköinä, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvuvauhti hidastui edelleen

Rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina pysynyt kutakuinkin vakaana. Tammikuussa 2002 se oli 5,3 %, kun se vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä oli keskimäärin ollut 5,2 %. Julkiselle sektorille suuntautuva luotonanto kuitenkin kehittyi huomattavan eri tavalla kuin yksityiselle sektorille suuntautuva luotonanto (ks. taulukko 2 ja kuvio 7).

Julkiselle sektorille suuntautuvan luotonannon vuotuinen muutosvauhti on nopeutunut viime neljänneksinä. Tähän on vaikuttanut pääasiassa euroalueen talouskasvun hidastuminen vuoden 2000 jälkipuoliskon jälkeen, mikä on sekä pienentänyt julkisen sektorin tuloja että kasvattanut menoja. UMTS-toimilupien myynnistä saatujen kertaluonteisten tulojen vaikutuksen asteittainen loppuminen on myös kasvattanut julkisen sektorin rahoitustarvetta. Euroalueen rahalaitosten julkiselle sektorille myöntämien lainojen

Taulukko 2.

M3:n vastaerät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2002 Tammikuu
Pitkäaikaiset velat						
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)	3,6	3,8	3,1	2,2	2,8	2,9
Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	0,9	-0,1	-0,1	-0,4	-0,2	-0,0
Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	10,9	12,2	8,2	1,2	-5,7	-11,5
Yli 2 vuoden velkapaperit	5,2	6,3	5,2	4,3	5,8	6,2
Luotot euroalueella oleville	6,0	5,6	5,4	5,6	5,2	5,3
Luotot julkisyhteisöille	-7,0	-7,3	-5,3	-1,9	-0,5	1,7
Muut arvopaperit kuin osakkeet	-10,5	-12,3	-8,2	-2,3	-0,5	4,3
Lainat	-1,9	-0,1	-1,3	-1,4	-0,8	-1,8
Luotot muille euroalueella oleville	10,5	9,8	8,8	7,8	6,9	6,3
Muut arvopaperit kuin osakkeet	17,8	18,7	23,4	24,3	24,0	24,2
Osakkeet ja osuudet	17,5	13,6	7,9	4,5	3,1	3,5
Lainat	9,6	9,1	8,3	7,4	6,5	5,8

Lisätieto: Lainat sektoreittain (neljänneksen lopun tietoja) ¹⁾

Yrityksille	10,9	10,0	9,0	7,4	6,3	.
Kotitalouksille	7,4	6,6	6,3	6,0	5,3	.
Kulutusluotot ²⁾	7,8	4,5	5,2	3,6	3,7	.
Asuntolainat ²⁾	8,6	8,3	7,7	7,8	6,6	.
Muut lainat	3,5	3,1	2,7	2,1	2,5	.

Lähde: EKP.

1) Kasvuvauhdit on laskettu virtatietojen perusteella. Sektorit perustuvat EKT 95:n määritelmiin. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 2.5 sekä siitä koskevassa teknisessä huomautuksessa. Joidenkin välisummien ja niiden osatekijöiden summien väliset erot johtuvat pyöristyksistä.

2) Kulutusluottojen ja asuntolainojen määritelmät vaihtelevat hieman maittain.

Kehikko I.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen asti

Euroalueen ei-rahoitussektoria eli yrityksiä, kotitalouksia ja julkisyhteisöjä koskevasta neljännesvuosittaisesta rahoitustilinpidoista on nyt julkistettu vuoden 2001 toista ja kolmatta neljänestä koskevat tiedot, joiden perusteella voidaan tarkastella ei-rahoitussektorin rahoituksen hankintaa ja käyttöä. Rahoitustilinpidon tietojen julkaisuviive on nyt lyhentynyt hieman yli neljään kuukauteen. Tämän ansiosta rahoituksen hankintaa ja käyttöä voidaan analysoida aiempaa ajantasaisemmin, ja tästä seuraa, että myös viimeaikaista rahatalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitystä pystytään tarkastelemaan entistä laajemmasta näkökulmasta. Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö käyvät pääpiirteissään ilmi oheisista taulukoista A ja B. Yksityiskohtaisemmat tiedot löytyvät tilasto-osan taulukosta 6.1.

Taulukko A. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö¹⁾

	Rahoituksen käyttö; pääerät										Lisätieto: M3
	Käteinen, talletukset ja lyhytaikaiset jälkimarkkinakelpoiset instrumentit	Käteinen ja talletukset ³⁾	Muut lyhytaikaiset arvopaperit kuin osakkeet	Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	Pitkäaikaiset jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ja vakuutustekninen vastuuelka	Muut pitkäaikaiset arvopaperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	Vakuutustekninen vastuuelka		
Vuotuinen kasvuvauhti (kauden lopussa)²⁾											
1998	5,6	1,8	3,2	-22,8	-4,3	8,6	-5,1	6,3	31,2	8,7	4,9
1999	6,0	2,7	2,8	-5,8	7,4	8,2	1,9	7,2	13,6	9,4	5,5
2000	I	4,9	3,7	3,3	6,8	11,1	-2,4	4,2	8,3	9,7	5,5
	II	5,1	3,5	3,4	15,7	-2,3	6,1	3,4	4,0	5,2	9,6
	III	6,0	3,8	3,1	40,4	-3,0	7,4	6,3	8,5	3,1	9,3
	IV	6,8	3,1	2,9	18,4	-1,7	8,9	4,2	12,8	7,0	8,6
2001	I	8,0	4,6	3,2	50,1	4,5	9,9	9,7	14,5	6,7	7,4
	II	7,6	5,0	4,1	35,5	6,0	9,0	8,0	13,7	5,7	7,0
	III	6,6	5,6	4,7	25,0	12,0	7,1	7,4	8,1	6,1	6,5
Osuus rahoituksen käytöstä vuoden 2001 kolmannelle neljänneksellä (kantatietojen perusteella)											
	100 %	39 %	36 %	1 %	2 %	61 %	11 %	16 %	10 %	23 %	37 %

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt, yritykset ja kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 2) Kasvuvauhdit perustuvat kausivaihtelusta puhdistamattomiin maksutapahtumiin, eivätkä ne siksi sisällä arvostusmuutoksia ja uudelleenluokittehuja. M3:n kasvuvauhti on neljännesvuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti, joka on puhdistettu kausi- ja kalenterivaihtelusta.
- 3) Ei sisällä valtion talletuksia rahalaitoksissa.

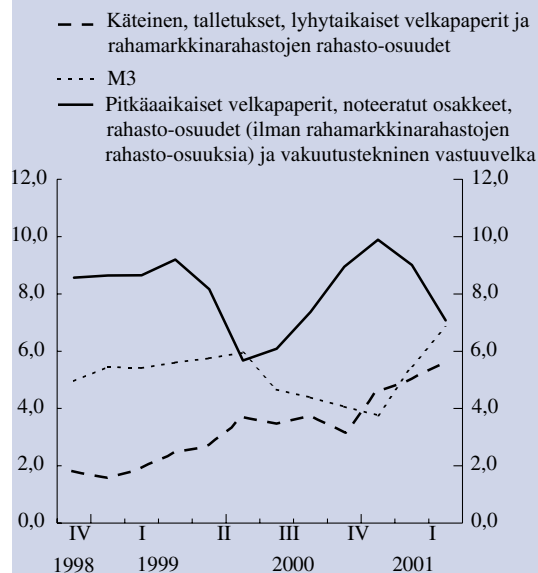
Rahoituksen käytössä merkkejä sijoitusten siirtymisestä lyhytaikaisiin rahoitusinstrumentteihin

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen käytön (ilman valtion talletuksia rahalaitoksissa) vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 kolmannelle neljänneksellä 6,6 prosenttiin, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 7,6 % (ks. taulukko A). Hidastuminen johtui yksinomaan siitä, että sijoitukset pitkäaikaisiin rahoitusinstrumentteihin (joita ovat pitkäaikaiset velkapaperit, muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, noteeratut osakkeet ja vakuutustekninen vastuuelka) kasvoivat vuositasolla aiempaa hitaammin. Niiden vuotuinen kasvuvauhti heikkeni vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen huippulukemista eli 9,9 prosentista 7,1 prosenttiin kolmannelle neljänneksellä (ks. kuvio A). Euroalueen ei-rahoitussektorin vuotuisesta rahoituksen käytöstä (neljän neljänneksen virrat) vuoden 2001 kolmannelle neljänneksellä noin 70 % oli pitkäaikaisia sijoituksia, kun vastaava osuus vuoden ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut 78 %.

Pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin tehtyjen sijoitusten vuotuisen kasvuvauhdin selvä heikkeneminen johtui pääasiassa siitä, että noteerattuihin osakkeisiin sijoitettiin aiempaa vähemmän. Ei-rahoitussektorin sijoitukset noteerattuihin osakkeisiin kasvoivat vuoden 2001 kolmannelle neljänneksellä 8,1 prosentin vuotuista vauhtia, kun kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä ollut 13,7 %. Kehitys saattaa liittyä siihen, että osakkeiden hinnat ovat laskeneet miltei keskeytyksettä maaliskuusta 2000 vuoden 2001 kolmanteen neljänneksen, mikä vuoksi sijoittajilla on ollut tuntuva kurssitappioita. Syynä on myös se, että vuonna 2001 euroalueen

Kuvio A. Euroalueen ei-rahoitussektorin lyhyt- ja pitkäaikaisen rahoituksen käyttö

(vuotuiset kasvuvauhdit prosentteina)

Lähde: EKP.

Huom. Ei sisällä valtion talletuksia rahalaitoksissa. M3 tarkoittaa muiden kuin rahalaitosten saamia euroalueen rahalaitoksissa.

tuottokäyrään, osakkeiden hintojen jatkuvaan laskuun ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden voimakkaaseen kasvuun syyskuun 11. päivän tapahtumien jälkeen. Rahoitustilinpidon tiedot tukevat näin ollen arviota, että M3:n kasvuvauhdin nopeutuminen vuoden 2001 mittaan johtui suureksi osaksi siitä, että sijoituksia siirtyi pitkäaikaisista lyhytaikaisiin rahoitusinstrumentteihin.

Rahoituksen hankinnan maturiteettirakenteessa muutoksia

Vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,5 prosenttiin, kun se edellisellä neljänneksellä oli ollut 6,1 % (ks. taulukko B). Kehitys oli kuitenkin hyvin erisuuntaista ei-rahoitussektorin eri osissa. Yritysten rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti hidastui 7,1 prosenttiin, kun se toisella neljänneksellä oli ollut 8,5 %. Kotitalouksien rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti taas hidastui 5,8 prosenttiin, kun se toisella neljänneksellä oli ollut 6,2 %. Molemmissa tapauksissa kasvuvauhti hidastui taloudellisen toimeliaisuuden heikkenemisen vuoksi sekä siksi, että useiden erityistekijöiden vaikutukset vaimenivat. Näitä tekijöitä olivat olleet fuusioiden ja yritystostojen runsaus sekä joidenkin euroalueen maiden erityisen vilkkaat asuntomarkkinat vuonna 1999 ja 2000. Yksityisen ei-rahoitussektorin kehityksestä poiketen julkisyhteisöjen rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 2,5 prosenttiin, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 2,0 % ja ensimmäisellä 1,5 %. Julkisyhteisöjen rahoituksen tarve kasvoi, kun syksyllä 2000 saatujen kertaluonteisten UMTS-tulojen vaikutus lakkasi. Rahoitustarpeen kasvuun vaikutti myös euroalueen talouskasvun heikkeneminen, joka johti siihen, että julkisyhteisöjen verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kasvuvauhti muuttui verrattain vaimeaksi samaan aikaan kun sosiaalietuuksien ja julkisen kulutuksen kasvu pysyi jokseenkin ennallaan.

Analysoimalla rahoituksen hankinnan maturiteettirakenteen kehitystä voidaan saada tietoa suhdanne- luonteisista ja rakenteellisista muutoksista kotitalouksien, yritysten ja julkisyhteisöjen rahoituksen hankinnassa. Euroalueen neljännesvuosittaisesta rahoitustilinpidosta on mahdollista tehdä tällainen analyysi, sillä siinä rahoituksen hankinta on eritelty lyhyt- ja pitkäaikaiseen. Lyhytaikaista rahoituksen hankintaa on aluperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden rahoitus ja pitkäaikaista yli vuoden rahoitus.

1 Pitkä- ja lyhytaikaisiin talletuksiin eriteltyjä tietoja euroalueen ei-rahoitussektorin talletuksista ei toistaiseksi ole saatavissa.

yrityksillä oli vähemmän fuusioita ja yritystostoja kuin vuonna 2000, jolloin niitä oli poikkeuksellisen paljon. Maailmantalouden kasvun hidastuminen ja yritysten luottamuksen heikkeneminen vaikuttivat osaltaan fuusioiden ja yritystostojen vähenemiseen.

Jossakin määrin rahoituksen käytön vuotuisen kasvuvauhdin heikkeneminen johtui myös siitä, että sijoitukset vakuutustekniseen vastuuvélkaan (lähinnä henkivakuutuksiin ja eläkerahastoihin) ja velkapapereihin olivat aiempaa pienemmät. Sijoitukset muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin (eli osakkeisiin ja joukkolainoihin sijoittavien rahastojen rahasto-osuuksiin) kasvoivat samaa vuotuista vauhtia kuin edellisillä neljänneksillä.

Sen sijaan lyhytaikaisten sijoitusten (käteinen, talletukset,¹ rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja lyhytaikaiset velkapaperit) vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2001 aikana jokseenkin rahagreggaatti M3:n kehitystä vastaavalla tavalla. Likvidien instrumenttien aiempaa suurempi suosio sijoittajien keskuudessa todennäköisesti liittyi elokuuhun asti verrattain tasaisena pysyneeseen

Taulukko B. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta¹⁾

	Rahoituksen hankinta						Yritysten rahoitus					Kotitalouksien rahoitus ³⁾	
	Julkisyhteisöjen rahoitus			Muut arvo-paperit kuin osakkeet			Lainat		Euroalueen rahalaitoksista		Muut arvo-paperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Lainat euroalueen rahalaitoksista ³⁾
Vuotuinen kasvuvauhti (ajanjakson lopussa)²⁾													
1998	6,0	3,1	-1,1	-0,4	4,3	3,2	7,0	8,8	8,5	8,6	5,0	8,9	9,1
1999	6,0	2,5	-1,2	0,4	3,3	2,4	6,7	8,2	7,0	13,8	4,6	10,3	10,7
2000	I	6,2	2,1	-1,4	0,0	3,1	-0,9	7,7	11,0	9,4	10,7	4,7	9,6
	II	6,0	2,2	-1,6	-0,3	2,9	-4,6	7,7	11,4	9,3	12,2	4,2	8,6
	III	6,6	1,9	-1,8	-1,2	2,6	-7,9	9,4	14,1	11,1	13,7	5,3	7,8
	IV	6,3	1,8	-1,4	-0,9	2,6	-10,6	8,7	14,4	10,9	16,0	4,4	7,3
2001	I	6,1	1,5	-1,1	-0,4	2,0	-11,9	8,6	13,2	10,0	24,6	4,7	6,4
	II	6,1	2,0	-2,4	-1,8	3,0	-4,0	8,5	11,2	9,0	26,9	5,3	6,2
	III	5,5	2,5	-1,4	-0,7	3,3	-1,6	7,1	9,5	7,4	23,8	3,8	5,8
Osuus rahoituksen hankinnasta vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä (kantatietojen perusteella)													
	100%	32%	6%	5%	26%	8%	46%	23%	19%	3%	18%	22%	20%

Lähde: EKP.

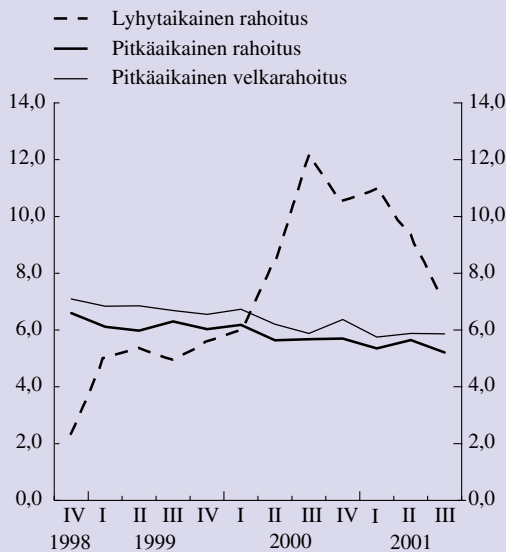
- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt, yritykset ja kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Rahoituksen hankinta sisältää lainat, muut arvopaperit kuin osakkeet, noteeratut osakkeet, yritysten eläkerahastot ja valtion talletusvelat.
- 2) Vuotuiset kasvuvauhdit ovat neljännesvuoden keskimääräisiä vuotuisia kasvuvauhteja. Ne perustuvat kausivaihtelusta puhdistamattomiin maksutapahtumiin, eivätkä siksi sisällä arvostusmuutoksia ja uudelleenluokitelua.
- 3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Kuten kuviosta B nähdään, euroalueen ei-rahoitussektorin lyhytaikaisen rahoituksen hankinnan (lyhytaikaiset lainat, lyhytaikaiset velkapaperit ja valtion talletusvelat) vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut huomattavasti eli vuoden 2000 kolmannen neljänneksen 12,1 prosentista vuoden 2001 kolmannen neljänneksen 7,0 prosenttiin. Sen sijaan pitkäaikaisen rahoituksen hankinnan (pitkäaikaiset lainat, pitkäaikaiset velkapaperit,

noteeratut osakkeet ja eläkerahastot) vuotuinen kasvuvauhti pysyi verrattain vakaana (vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä kasvuvauhti oli 5,2 %).

Kuvio B. Euroalueen ei-rahoitussektorin lyhyt- ja pitkäaikaisen rahoituksen hankinta

(vuotuiset kasvuvauhdit prosentteina)

Lähde: EKP.

Huom. Lyhytaikaisen rahoituksen hankinta sisältää lyhytaikaiset lainat ja liikkeeseen lasketut velkapaperit sekä valtion talletukset. Pitkäaikaisen rahoituksen hankinta sisältää pitkäaikaiset lainat ja liikkeeseen lasketut velkapaperit sekä noteeratut osakkeet ja yritysten eläkerahastot. Velkarahoituksen hankinta sisältää lainat ja liikkeeseen lasketut velkapaperit.

Vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen keskimäärin 86 % euroalueen ei-rahoitussektorin veloista (lainat, velkapaperit, noteeratut osakkeet ja eläkerahastot) on ollut pitkäaikaisia. Tämän kanssa käy jokseenkin yksiin se, että ei-rahoitussektorin koko rahoituksen hankinnasta vuoden 2000 viimeisestä neljänneksestä vuoden 2001 kolmannen neljänneksen 82 % perustui pitkäaikaisiin rahoitusinstrumentteihin. Sitä vastoin vuoden 1999 viimeisestä neljänneksestä vuoden 2000 kolmannen neljänneksen pitkäaikaisen rahoituksen osuus ei-rahoitussektorin koko vuotuisesta rahoituksen hankinnasta oli vain 75 %. Euroalueen ei-rahoitussektorin lyhytaikaisen rahoituksen hankinnan vuotuisen kasvuvauhdin hidastumista voidaan näin ollen pitää maturiteettirakenteen palautumisena kohti aiemmankaltaisia suhdelukuja.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinnan kehitys kuvastaa suurimmaksi osaksi muutoksia yritysten rahoituksen hankinnan maturiteettirakenteessa. Yritysten lyhytaikaisen rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti hidastui voimakkaasti vuoden 2000 kolmannen neljänneksen huippuluke-

mista eli 21,5 prosentista 9,0 prosenttiin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä. Vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä lyhytaikaisen rahoituksen hankinnan osuus yritysten vuotuisesta rahoituksen hankinnasta oli 20 %. Suhdeluku vastaa yritysten lyhytaikaisten velkojen osuutta niiden kaikista veloista. Vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä vastaava luku oli ollut 37 %. Tämän kehityksen voidaan olettaa kuvastavan osittain sitä, että yritykset ovat maksaneet takaisin fuusioiden ja yritysostojen sekä syksyllä 2000 hankittujen UMTS-toimilupien rahoittamiseksi ottamiaan lyhytaikaisia lainoja ennen siirtymistään osittain velkapapereiden liikkeeseenlaskuun perustuvaan rahoitukseen. Tämän mukaisesti lyhytaikaisiin lainoihin perustuvan rahoituksen hankinnan vuotuinen muutosvauhti hidastui jatkuvasti vuoden 2000 kolmannelta neljänneksestä vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen.

Yritysten pitkäaikaisen rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti hidastui sen sijaan lyhytaikaista vähemmän eli vuoden 2001 toisen neljänneksen 7,5 prosentista 6,7 prosenttiin kolmannella neljänneksellä. Osittain lyhytaikaisten lainojen jälleenrahoittamisen vuoksi pitkäaikaisen velkarahoituksen (pitkäaikaiset lainat ja pitkäaikaisen velkapapereiden liikkeeseenlasku) kasvuvauhti pysyi verrattain vakaana talouskasvun hidastumisesta huolimatta. Noteerattujen osakkeiden liikkeeseenlaskuun perustuvan rahoituksen vuotuinen kasvuvauhti hidastui kuitenkin 3,8 prosenttiin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 5,3 %. Kasvuvauhdin heikkeneminen liittyy todennäköisesti siihen, että osakkeiden hinnat laskivat vuoden 2001 aikana, mistä syystä noteerattujen osakkeiden liikkeeseenlaskuun perustuva rahoitus tuli yrityksille kalliimmaksi kuin muihin rahoituslähteisiin perustuva. Lisäksi fuusioiden ja yritysostojen väheneminen vuoden 2001 kuluessa merkitsi sitä, että yritysten kokonaisrahoitustarpeet pienenevät. Velkapapereiden liikkeeseenlaskuun perustuva rahoitus muuttui edelleen merkittävämmäksi suhteessa muihin rahoituslähteisiin. Vuoden 2001 kolmannen neljänneksen lopussa yritysten koko vuotuisesta rahoituksen hankinnasta 17 % perustui velkapapereihin, joskin niiden osuus euroalueen yritysten käyttämien rahoitusinstrumenttien kannasta oli vain noin 7 %.

Kotitalouksien rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen asti sekä lyhyt- että pitkäaikaisen rahoituksen osalta. Kehitys noudatti vuodesta 1999 alkanutta suuntausta. Suurin osa kotitalouksien veloista (ajanjaksona vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen keskimäärin 91 %) on pitkäaikaisia lainoja, jotka ovat pääasiassa asuntolainoja. Pitkäaikaisiin lainoihin perustuvan rahoituksen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen liittyy siten todennäköisesti siihen, että joidenkin euroalueen maiden vilkas asuntokauppa hiljeni. Asuntolainojen korkojen lasku vuoden 2001 aikana on kuitenkin saattanut estää kasvuvauhtia hidastumasta vielä tätäkin enemmän. Lyhytaikaisten lainojen osuus kotitalouksien kaikista veloista on vain 9 % ja nämä lainat koostuvat suureksi osaksi kulutusluotoista. Näihin lainoihin perustuvan rahoituksen vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut selvemmin kuin pitkäaikaisen, mikä todennäköisesti kuvastaa kotitalouksien sopeutumista euroalueen talouskasvun hidastumiseen. Lisäksi kulutusluottojen korot laskivat vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen asti vain vähän, mikä voi myös olla syynä kotitalouksien ottamien lyhytaikaisten lainojen kasvuvauhdin merkittävään hidastumiseen.

Ei-rahoitussektorin ja etenkin yritysten rahoituksen hankinnan kehityksestä poiketen julkisyhteisöjen lyhytaikaisen rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi huomattavasti vuoden 2001 mittaana ja oli kolmannella neljänneksellä 6,0 %. Noin kaksi kolmasosaa julkisyhteisöjen vuotuisesta lyhytaikaisen rahoituksen hankinnasta (lyhytaikaiset lainat, lyhytaikaiset velkapaperit ja valtion talletusvelat) perustui lyhytaikaisten velkapapereiden liikkeeseenlaskuun. Vaikka lyhytaikaisten velkojen osuus julkisyhteisöjen kokonaisvelasta oli vuoden 2001 kolmannen neljänneksen lopussa vain 13 %, saman neljänneksen lopussa 32 % julkisyhteisöjen koko vuotuisesta rahoituksen hankinnasta perustui lyhytaikaisiin rahoitusinstrumentteihin. Tästä seuraa, että lyhytaikaisten velkojen osuus julkisyhteisöjen kokonaisvelasta kasvoi hieman vuoden 2001 aikana, kun se oli aiempina vuosina pienentynyt.

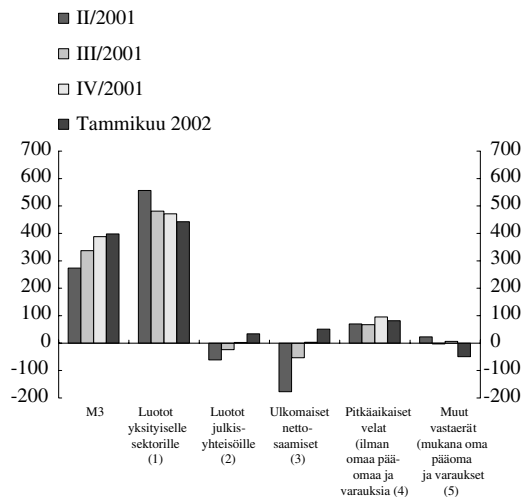
Julkisyhteisöjen pitkäaikaisen rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti puolestaan nopeutui vain vähän vuoden 2001 aikana. Julkisyhteisöjen pitkäaikaisen lainojen kysyntä heikkeni edelleen vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen asti, mutta niiden pitkäaikaisen velkapapereiden liikkeeseenlasku kasvoi.

Kuvio 7.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, ajanjakson lopussa, mrd. euroa, kuusi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

$M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$.

vuotuinen muutosvauhti oli tammikuussa 2002 edelleen negatiivinen eli niiden määrä supistui 1,8 %. Rahalaitossektorin hallussa olevien julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 4,3 prosenttiin tammikuussa 2002, kun ne vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksenä olivat vuositasolla supistuneet 12,3 %.

Rahalaitosten euroalueen yksityiselle sektorille suuntautuvan luotonannon vuotuinen kasvuvauhti hidastui tammikuussa 2002 edelleen eli 6,3 prosenttiin, kun se vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä oli keskimäärin ollut 6,9 %. Tämä johtui pääasiassa siitä, että yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti on jatkuvasti hidastunut. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kehityksestä saa yksityiskohtaista tietoa tarkastelemalla kotitalouksille ja yrityksille myönnettyjen lainojen neljännesvuositietoja vuoden 2001 viimeiseen neljännekseen asti (ks. taulukko 2 ja kuvio 8).

Rahalaitosten kotitalouksille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä edelleen eli 5,3 pro-

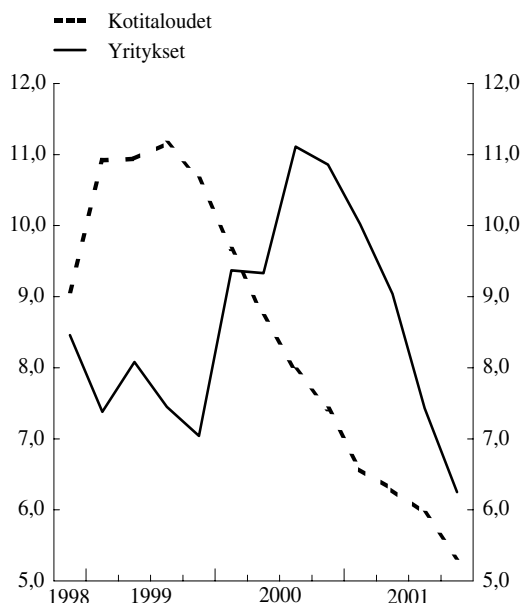
senttiin kolmannen neljänneksen 6,0 prosentista. Niiden vuotuinen kasvuvauhti oli siten hidastunut jatkuvasti vuoden 1999 kolmannesta neljänneksestä saakka, jolloin se oli ollut 11,2 %. Rahalaitosten euroalueella sijaitseville yrityksille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä 6,3 prosenttiin edellisen neljänneksen 7,4 prosentista. Näiden lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli siten hidastunut vuoden 2000 kolmannesta neljänneksestä, jolloin se oli 11,1 %. Tämä voi johtua talouskasvun hidastumisesta vuonna 2001, mutta myös lainojen kysyntää vuonna 2000 kasvattaneiden erityistekijöiden vaikutuksen asteittäisestä loppumisesta (ks. kehikko 1).

Ilman pääomaa ja varauksia laskettujen rahalaitosten pitkäaikaisen velkojen vuotuinen kasvuvauhti on elpynyt hieman viime kuukausina: tammikuussa 2002 se oli 2,9 %, kun se vuoden 2001 viimeisenä neljänneksenä oli ollut 2,8 %. Hitaimmillaan se oli vuoden 2001 kolmantena neljänneksenä, jolloin se oli keskimäärin 2,2 %. Tämä kehitys vastaa euroalueen tuottokäyrän jyrkkemistä.

Kuvio 8.

Lainojen kehitys sektoreittain euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Euroalueen rahalaitosten ulkoinen nettoasema heikentyi 8,0 miljardia euroa tammikuussa 2002 kausivaihtelusta puhdistamattomien tietojen perusteella. Se kuitenkin heikentyi vähemmän kuin tammikuussa yleensä, mikä viittaa siihen, että ulkomaiset nettosaamiset ovat kasvaneet merkittävästi tammikuuhun ulottuneella 12 kuukauden jaksolla (ks. kuvio 7).

Rahan määrän kehitys ei toistaiseksi aiheuta hintojen nousupaineita

Euroalueen rahan määrän nykyinen kehitys ei toistaiseksi näytä aiheuttavan hintojen nousupaineita keskipitkällä aikavälillä. M3:n voimakas kasvu vuonna 2001 johtui pääasiassa arvopaperisalkkujen

uudelleenjärjestelyistä, joiden pitäisi olla tilapäisiä. Kotitalouksille ja yrityksille suuntautuvan luotonannon hidastuminen tukee tätä arviota.

Vaikka rahan määrän lyhyen aikavälin kehitystä onkin tulkittava varoen, M3:n lyhyen aikavälin kasvuvauhdin hidastuminen joulukuussa 2001 ja tammikuussa 2002 viittaa siihen, että sijoitusten siirtäminen M3:een sisältyviin eriin on voinut loppua, kun rahoitusmarkkinoiden epävarmuus on hiljalleen vähentynyt. Vielä ei kuitenkaan ole näkyvissä merkkejä siitä, että sijoittajat olisivat merkittävässä määrin purkamassa arvopaperisalkkujen uudelleenjärjestelyä. Euroalueella on edelleen runsaasti likviditeettiä, mikä voidaan päätellä myös M3:n kasvuvauhdin viitearvosta lasketun rahapoikkeaman kehityksestä. Rahan määrän ke-

Kehikko 2.

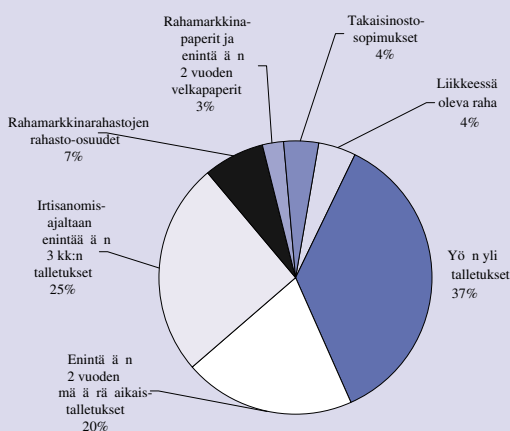
M3:n erien suhteellisten osuuksien kehitys vuosina 1980–2001

Lavea raha-aggregaatti M3 koostuu seuraavista eristä:

- suppea raha-aggregaatti M1, johon sisältyvät liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset
- muut lyhytaikaiset talletukset eli enintään kahden vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset
- jälkimarkkinakelpoiset instrumentit, joihin sisältyvät takaisnostosopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä rahamarkkinapaperit ja enintään kahden vuoden velkapaperit (ks. kuvio A).

Kuvio A. M3:n erien suhteelliset osuudet

(prosentteina, vuoden 2001 lopun lukuja)

Lähde: EKP.

Huom. Luvut perustuvat laskennallisiin kantoihin (perusjaksona on tammikuu 2001).

Nämä M3:n erät ovat toistensa verrattain läheisiä vastineita, ja kaikkia niitä voidaan käyttää suoraan kaupankäynnissä tai ne voidaan helposti muuntaa kaupankäyntiin soveltuviksi instrumenteiksi. Niiden likvidiys, niille maksettava korko ja niiden herkkyys markkinakorkojen muutoksiin ovat kuitenkin erilaisia. Tässä kehikossa tarkastellaan M3:n erien suhteellisten osuuksien kehitystä.

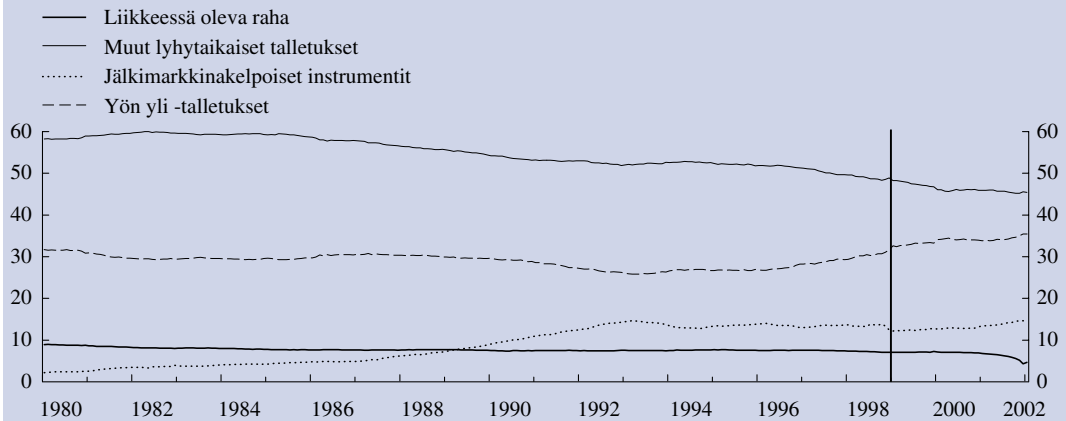
Liikkeessä olevasta rahasta, yön yli -talletuksista, muista lyhytaikaisista talletuksista kuin yön yli -talletuksista ja jälkimarkkinakelpoisista instrumenteista on saatavissa ainoastaan osittain arvioihin perustuvia tietoja syyskuuta 1997 edeltävältä ajalta. Käytettävissä olevien tietojen perusteella voidaan kuitenkin arvioida, kuinka M3:n erät ovat kehittyneet suhteessa toisiinsa (ks. kuvio B).

Liikkeessä oleva rahan osuus pienentynyt

Liikkeessä olevan rahan osuus M3:sta laski jatkuvasti vuosina 1980–2001. Se pieneni jyrkästi vuon-

Kuvio B. M3:n erien prosenttiosuudet vuosina 1980–2001

(kausivaihtelusta puhdistettuja kuukauden lopun lukuja)

Lähde: EKP.

Huom. Luvut perustuvat laskennallisiin kantoihin (perusjaksona on tammikuu 2001).

na 2001 ennen eurokäteisen käyttöönottoa, mutta muutenkin liikkeessä olevan rahan määrän osuus pieneni 8,8 prosentista vuoden 1980 lopussa 6,9 prosenttiin vuoden 2000 loppuun. Laskeva suuntaus todennäköisesti johtui rakenteellisista tekijöistä. Liikkeessä olevan rahan käytön tehostuminen maksuvälineenä ja elektronisten maksuvälineiden lisääntyvä käyttö saattavat olla syynä tähän kehitykseen.

Yön yli -talletusten osuus kasvanut viime vuosina

Yön yli -talletusten osuus M3:sta oli 1980-luvulla pysytellyt vakaana noin 30 prosentissa, mutta 1993 mennessä se oli supistunut noin 26 prosenttiin. Tämä liittyi pääasiassa jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin kuuluvien rahoitustuotteiden kehitykseen (ks. alla). Siten yön yli -talletusten osuus M3:sta kasvoi jatkuvasti, ja vuoden 2001 lopussa se oli yli 35 %. Tätä kehitystä todennäköisesti tuki lyhyiden korkojen lasku kesään 1999 saakka, mikä lisäsi yön yli -talletusten houkuttelevuutta muihin lyhytaikaisiin talletuksiin verrattuna. Osalle yön yli -talletuksista maksetaan korkoa, joten niiden houkuttelevuus on kasvanut, mikä on todennäköisesti edelleen vahvistanut tätä suuntausta.

Muiden lyhytaikaiset talletusten kuin yön yli -talletusten osuus pienentynyt

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten osuus M3:sta on pienentynyt jatkuvasti vuosina 1980–2001. Pienenemisen syyt ovat kuitenkin vaihdelleet eri aikoina. Pieneneminen johtui 1980-luvun puolivälistä 1990-luvun alkuun jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin kuuluvien rahoitustuotteiden kehityksestä. Näiden talletusten osuuden pieneminen edelleen tämän jälkeen – ne olivat pienentyneet erityisen jyrkästi vuosien 1994 ja 2000 välisenä aikana – liittyi yleisesti korkotason laskuun ja yön yli -talletusinstrumenttien kehitykseen, mikä teki yön yli -talletuksista houkuttelevampia instrumentteja kuin muut lyhytaikaiset talletukset.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten erien eli enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten kehityksestä on saatavissa tietoja syyskuusta 1997 alkaen (ks. kuvio C). Tästä kuvioista käy ilmi, että sijoituksia on siirtynyt erästä toiseen. Tämä erien välinen siirtymien näyttäisi liittyvän pääasiassa niille maksettavien korkojen kehitykseen. Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletuksille maksettava korko reagoi markkinakorkojen muutoksiin hitaammin ja lievemmin kuin enintään kahden vuoden määräaikaistalletuksille maksettava korko. Ero markkinakorkojen muutosten välittymisessä voi johtua siitä, että näiden kahden instrumentin markkinoilla käytävä kilpailu on erilaista.

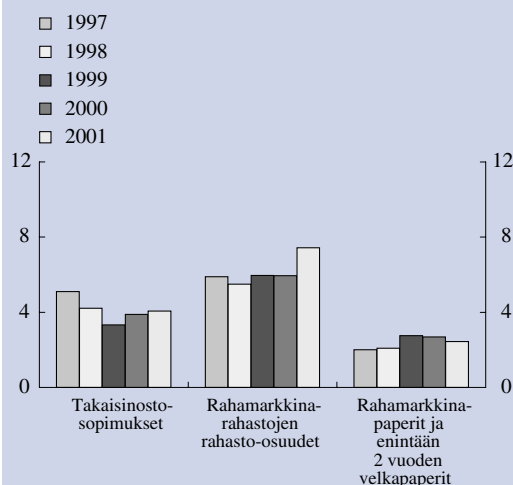
Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien osuus pysynyt kutakuinkin vakaana viime vuosina

Jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin sisältyvät rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, takaisinostosopimukset, rahamarkkinapaperit ja enintään kahden vuoden velkapaperit. Vuonna 1980 jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien osuus M3:sta oli ollut alle 2,5 %, ja vuoden 1993 lopussa se oli kasvanut noin 14 prosenttiin. Rahoitusmarkkinat vapautettiin useissa euroalueen maissa 1980-luvun jälkipuoliskolla, minkä myötä luotiin uusia rahoitusinstrumentteja, kuten rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja takaisinostosopimukset. Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien osuuden kasvuun vaikuttivat myös verolainsäädännön muutokset ja lyhyiden korkojen nousu vuoteen 1992 asti. Vuosina 1994–2001 näiden instrumenttien osuus M3:sta pysyi verrattain vakaana.

Tarkasteltaessa jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien erien kehitystä viime vuosina (ks. kuvio D) käy

Kuvio D. Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien osuudet M3:sta

(prosentteina, vuoden lopun lukuja)

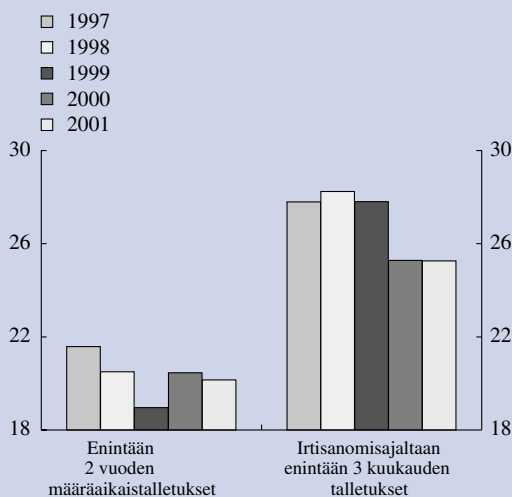
Lähde: EKP.

Huom. Luvut perustuvat laskennallisiin kantoihin (perusjaksena on tammikuu 2001).

- 1) Takaisinostosopimukset.
- 2) Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet.
- 3) Rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit.

Kuvio C. Erityistalletusten osuudet M3:sta

(prosentteina, vuoden lopun lukuja)

Lähde: EKP.

Huom. Luvut perustuvat laskennallisiin kantoihin (perusjaksena on tammikuu 2001).

ilmi, että rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien osuus kasvoi joulukuuhun 2001 mennessä 7,5 prosenttiin vuodentakaisesta 6 prosentista. Tämä liittyy siihen, että sijoituksia siirrettiin pitkän aikavälin verrattain riskialttiista instrumenteista rahainstrumentteihin vuonna 2001. Rahainstrumenteista rahamarkkinarahastot ovat yksi merkittävimmistä sijoituskohteista tässä arvopaperisalkkujen uudelleenjärjestelyssä, koska niihin on erityisen helppo siirtää varoja tilapäisesti.

Edellä mainitusta voidaan siis päätellä, että M3:n erien kehityksessä talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen valmistelun aikana vallinneet suuntaukset ovat jatkuneet myös kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen. Siten yön yli -talletusten osuus on kasvussa ja muiden lyhytaikaisten talletusten osuus on pienemässä. Liikkeessä olevan rahan osuus M3:sta on nykyisin merkittävästi pienempi kuin 1980-luvun alussa, ja jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien osuus on kasvanut huomattavasti 20 viime vuoden aikana.

hitystä on siten analysoitava perusteellisesti tulevina kuukausina. Mikäli rahan määrän kasvuvauhdin hidastumisesta ei saada vahvistusta tulevina kuukausina, sen kehitystä on arvioitava uudelleen, erityisesti mikäli euroalueen reaali-talouden kasvun elpymisestä saadaan lisää merkkejä.

Velkapaperien liikkeeseenlasku vilkastui vuoden 2001 loppua kohden

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 6,5 prosenttiin vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 6,7 %. Kehitys oli samansuuntainen kuin suurimman osan vuotta 2001. Kasvuvauhtiluvusta eivät kuitenkaan ilmene kuukausittaiset muutokset velkapaperien kannan vuotuisessa kasvussa: kasvuvauhti hidastui syyskuun terrori-iskujen jälkeen, mutta kiihtyi vuoden lopulla uudelleen ja oli joulukuussa

7,2 % eli suurin piirtein sama kuin koko vuoden 2001 keskimääräinen vuotuinen vauhti (ks. kuvio 9). Tähän vuotuiseseen kehitykseen vaikuttivat suurimmaksi osaksi pitkäaikaisten velkapaperien kannan kasvuvauhdin muutokset vuoden loppukuukausina, jolloin kasvuvauhti ensin hidastui ja myöhemmin nopeutui. Tästä seurasi, että pitkäaikaisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti pysyi ennallaan eli 6,5 prosenttina kolmannella ja viimeisellä neljänneksellä. Lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. Hidastuva suuntaus oli ollut havaittavissa huhtikuusta 2001 alkaen (ks. kehikko 1), ja se näytti vain vahvistuneen syyskuun terrori-iskujen jälkeen. Näin ollen koko vuoden hitain vuotuinen kasvuvauhti oli 5,5 % joulukuussa. Tämän mukaisesti lyhytaikaisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti heikkeni vuoden 2001 kolmannen neljänneksen 8,8 prosentista 6,6 prosenttiin viimeisellä neljänneksellä.

Valuuttakohtainen tarkastelu osoittaa, että euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman eli 6,2 prosenttiin viimeisellä neljänneksellä, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 6,1 %. Vuoden 2001 viimeisen neljänneksen lopussa 91,2 % euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien kannasta oli euromääräisiä. Osuus oli suunnilleen sama kuin kolmannen neljänneksen lopussa, jolloin se oli 91,5 %.

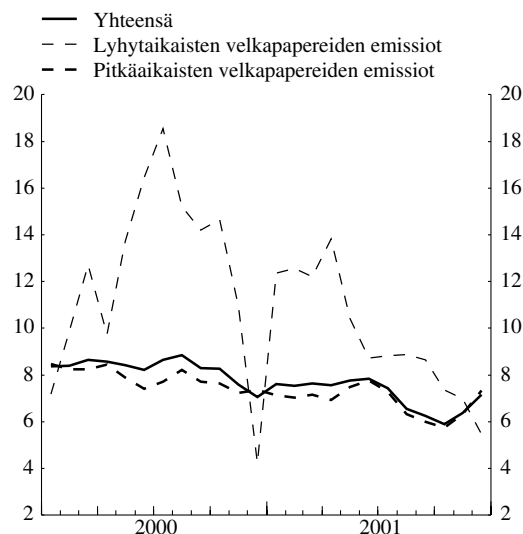
Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 kolmannen neljänneksen 23,2 prosentista 18,7 prosenttiin viimeisellä neljänneksellä.

Velkapaperien erittely sektoreittain osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä samana kuin edellisellä neljänneksellä eli 5,6 prosenttina, joten se tasaantui hidastuttuaan ensin vuoden mittaan (ks. kuvio 10). Yritysten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vastaavana aikana 21,6 prosentista 18,6 prosenttiin. Yritysten

Kuvio 9.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapaperien kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

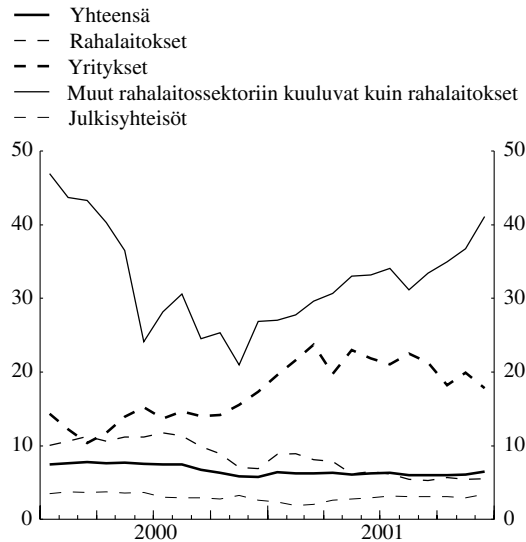
Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltävien vuotuisen kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

Kuvio 10.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltävien vuotuisten kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

heikentynyt liikkeeseenlaskutoiminta saattaa johtua siitä, että rahoituksen hankkiminen yritysten joukkolainamarkkinoilta on ollut vaikeaa syyskuun terrori-iskujen jälkeen epävarmuuden lisääntymisen takia. Se voi myös johtua fuusioiden ja yritysostojen vähäisyydestä aiempaan verrattuna. Samaan aikaan muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti, joka oli nopeutunut melko tasaisesti vuoden 2000 lopusta alkaen, nopeutui edelleen vuoden 2001 kolmannen neljänneksen 32,9 prosentista 37,6 prosenttiin neljännellä vuosineljänneksellä.

Julkisen sektorin liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan kasvuvauhti nopeutui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä, joten suuntaus oli sama kuin edellisellä neljänneksellä. Julkisyhteisöjen eli valtion ja muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien euromääräis-

ten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli viimeisellä neljänneksellä 3,3 %, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 3,1 %. Tämä nopeutuminen johtui täysin muiden julkisyhteisöjen liikkeeseenlaskujen huomattavasta lisääntymisestä. Kun valtion liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 kolmannen neljänneksen 2,7 prosentista 2,5 prosenttiin viimeisellä neljänneksellä, muiden julkisyhteisöjen osalta vastaava kasvuvauhti kiihtyi samana aikana 17,9 prosentista 22,8 prosenttiin.

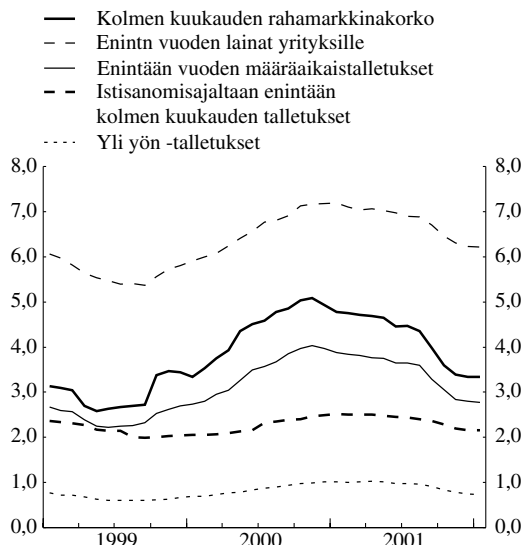
Pankkien korot jokseenkin vakaat vuodenvaihteessa

Lyhyet pankkikorot laskivat vielä vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä jatkaen vuoden 2000 lopussa alkanutta suuntausta, mutta tammikuussa 2002 ne vakautuivat (ks. kuvio 11). Marraskuun 2000, jolloin kolmen kuukauden rahamarkkinakorot olivat korkeimmillaan, ja tammikuun 2002 välisenä aikana enintään vuoden määrää-

Kuvio 11.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

aikaistalletusten keskikorko on laskenut noin 125 peruspistettä ja yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskikorko 95 peruspistettä. Kolmen kuukauden rahamarkkinakorot taas laskivat samana aikana 165 peruspistettä. Yön yli -talletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korot ovat reagoineet vieläkin jähmeämmin rahamarkkinakorkojen liikkeisiin ja laskeneet kaiken kaikkiaan vain 25 peruspistettä marraskuun 2000 ja tammikuun 2002 välisenä aikana. On tyypillistä, että eri pankkikorot reagoivat eri tavalla rahamarkkinakorkojen kehitykseen. Erot kuvastavat todennäköisesti kilpailun kireyttä eri markkinoilla.

Pankkien pitkät korot laskivat vuoden 2000 kolmannen neljänneksen ja joulukuun 2001 välisenä aikana. Kaiken kaikkiaan ne laskivat noin 90 peruspistettä vuoden 2000 kolmannelta neljänneksestä, ja laskussa näkyi lähinnä valtion viiden vuoden joukkolainojen tuoton supistuminen noin 85 peruspistettä tänä ajanjaksona. Tämä viittaa siihen, että joukkolainojen tuottokehitys siirtyi pitkiin pankkikorkoihin lähes täysin. Useimpien pitkien pankkikorkojen laskusuuntaus näyttää päättyneen vuoden 2001 lopussa, sillä ainoastaan

yrityksille myönnettyjen yli vuoden pituisten lainojen keskimääräinen korko laski edelleen vuoden 2001 viimeisestä neljänneksestä tammikuuhun 2002. Koronlasku saattoi ilmentää sitä, että yrityksille myönnettäviin pitkäaikaisiin lainoihin liittyvän luottoriskin katsottiin pienentyneen. Samaan viittaa myös se, että luottokelpoisuusluokituksestaan heikompien yritysten joukkolainojen tuottojen ja valtion joukkolainojen tuottojen välinen ero supistui noin 90 peruspistettä syyskuun 2001 ja tammikuun 2002 välisenä aikana (ks. kuvio 18).

Rahamarkkinakorot nousivat vuoden 2002 alussa

Noin vuoden verran kestänyt rahamarkkinakorkojen laskusuuntaus päättyi vähitellen vuoden 2001 loppupuolella. Pisimmät näistä koroista alkoivat nousta marraskuussa. Tammikuussa 2002 rahamarkkinakorot nousivat yleisesti ja varsinkin maturiteeteiltaan pisimmät, mutta helmikuussa ne pysyivät lähes ennallaan. Maaliskuun alussa pitkät rahamarkkinakorot nousivat jälleen. Rahamarkkinoiden tuottokäyrä kääntyi nousevaksi tammikuussa ja jyrkkeni jonkin verran maaliskuun alussa.

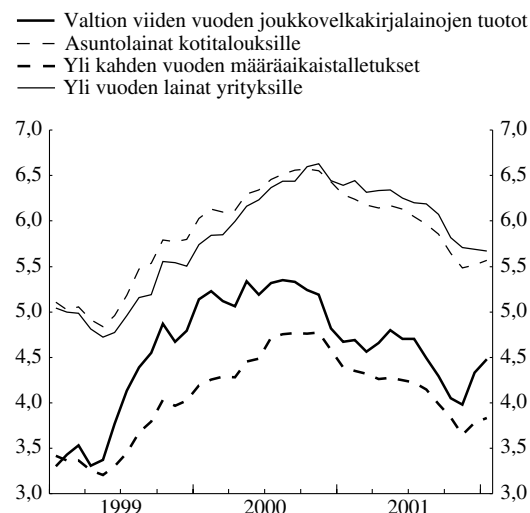
Eonia-korkona mitattu yön yli -korko heilahteli vuoden 2002 alussa jonkin verran käteisen euron käyttöönoton vuoksi, mutta vakautui tammikuun aikana. Helmikuussa eonia pysyi melko vakaana ja oli suurimman osan ajasta hivenen eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa korkeampi (ks. kehikko 3). Perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin tammikuussa ja helmikuun alussa, käteisen euron käyttöönotto vaikutti hyvin vähän marginaali- ja keskikorkoon, jotka ylittivät minimitarjouskoron 3-7 peruspistettä. Operaatioissa, joiden maksut suoritettiin helmikuun lopussa ja maaliskuun alussa, marginaali- ja keskikorko ylittivät minimitarjouskoron 3-5 peruspistettä.

Yhden ja kolmen kuukauden euriborkorot nousivat jonkin verran tammikuussa ja vakautuivat helmikuussa (ks. kuvio 13). Maaliskuun 6. päivänä yhden kuukauden euribor oli 3,34 % ja kolmen kuukauden euribor 3,37 %, joten rahamarkkinoiden tuottokäyrä oli verrattain tasainen lyhyi-

Kuvio 12.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

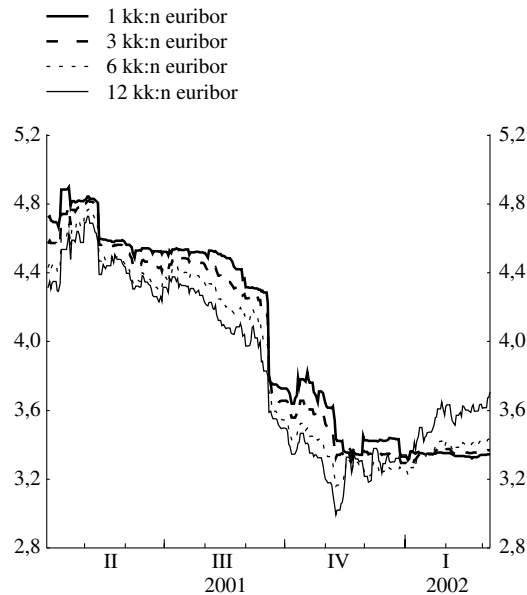
Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat määrittäiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 13.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

den maturiteettien tapauksessa. Yhden kuukauden euriborkorko oli 1 peruspisteen alempi kuin 31.1.2002, mutta kolmen kuukauden korko pysyi ennallaan. Eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa, jonka maksut suoritettiin 28.2.2002, marginaali- ja keskiporko olivat normaaliin tapaan suurin piirtein samalla tasolla kuin silloiset kolmen kuukauden euriborkorot. Marginaalikorko oli 3,32 % ja keskiporko 3,33 % eli käytännössä samat kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa, jonka maksut suoritettiin 31.1.

Pitkistä rahamarkkinakoroista sekä kuuden että kahdentoista kuukauden euriborkorot alkoivat nousta vuoden 2001 lopussa. Nousu muuttui selvemmäksi tammikuussa 2002. Helmikuussa korot pysyivät suurin piirtein vakaina, mutta maaliskuun alussa nousu taas jatkui. Tammikuun 31. päivän ja maaliskuun 6. päivän välisenä aikana kuuden kuukauden euriborkorko nousi 3 peruspistettä 3,44 prosenttiin ja kahdentoista kuukauden euriborkorko 9 peruspistettä 3,71 prosenttiin. Kahdentoista ja yhden kuukauden euriborin välisenä erona mitattu rahamarkkinoiden tuotokäyrä jyrkkeni siis hieman tammikuun lopun ja

maaliskuun alun välisenä aikana ja oli 37 peruspistettä maaliskuun 6. päivänä.

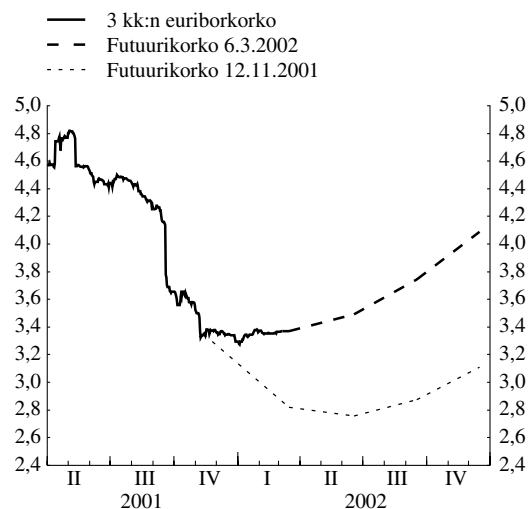
Vuoden 2002 aikana erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut kolmen kuukauden euriborkorot nousivat niin ikään merkittävästi vuoden 2002 alussa eli vuoden 2001 loppupuolella alkanut suuntaus jatkui (ks. kuvio 14). Tammikuun 2002 lopun ja maaliskuun 6. päivän välisenä aikana sekä kesäkuussa että syyskuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat 4 peruspistettä, ensin mainitut 3,49 prosenttiin ja jälkimmäiset 3,75 prosenttiin. Joulukuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat samana aikana 5 peruspistettä eli 4,09 prosenttiin. Nämä korot olivat 70–100 peruspistettä korkeammat kuin marraskuun puolivälissä 2001, jolloin ne olivat alimmillaan.

Kesä- ja syyskuussa 2002 erääntyviin futuurisopimukseen perustuvien optioiden perusteella johdetun kolmen kuukauden euriborkoron impliittinen volatilitaetti lisääntyi huomattavasti syyskuussa 2001 Yhdysvaltoihin tehtyjen terrori-

Kuvio 14.

Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteerausten mukaan.

Kehikko 3.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.2.2002 päättyneenä pitoajanjaksona

Tarkasteltavana pitoajanjaksona eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Säännölliset rahapoliittiset operaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suorituspäivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset/ jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjouskorko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko
Perusrahoitusoperaatio	30.01.2002	12.02.2002	108,0	38,0	2,8	342	3,25	3,31	3,32
Perusrahoitusoperaatio	06.02.2002	20.02.2002	157,0	91,0	1,7	389	3,25	3,30	3,31
Perusrahoitusoperaatio	12.02.2002	27.02.2002	90,3	35,0	2,6	272	3,25	3,29	3,30
Perusrahoitusoperaatio	20.02.2002	06.03.2002	135,5	72,0	1,9	377	3,25	3,28	3,29
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	31.01.2002	25.04.2002	44,5	20,0	2,2	220	-	3,31	3,33

Lähde: EKP.

Painotetun keskikoron ja marginaalikoron välillä oli ainoastaan 1 peruspisteen ero kaikissa neljässä perusrahoitusoperaatiossa. Pitoajanjaksona sekä marginaalikorko että painotettu keskikorko laskivat 1 peruspisteen kussakin perusrahoitusoperaatiossa. Tarjousten määrä suhteessa jaettuun likviditeettiin vaihteli 1,7:stä 2,8:aan.

Eoniakorko vaihteli kapean vaihteluvälin sisällä 3,30 prosentista 3,32 prosenttiin pitoajanjakson alusta keskiviikkoon 13.2.2002 saakka (ainoana poikkeuksena oli 31.1. eli kuukauden loppu, jolloin eoniakorko nousi 3,35 prosenttiin). Tiistaihin 19.2.2002 mennessä eoniakorko oli laskenut 3,27 prosenttiin. Seuraavien pitoajanjakson kolmen viimeisen päivän aikana eoniakorko oli hieman minimitarjouskorkoa alempi ja laski torstaina 21.2. alimmilleen eli 3,08 prosenttiin, koska markkinoilla katsottiin olevan runsaasti likviditeettiä. Perjantaina 22.2. eli pitoajanjakson viimeisenä päivänä eoniakorko nousi jälleen 3,22 prosenttiin markkinaosapuolten arvioitua todellisen likviditeettitilanteensa uudelleen.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.1.–23.2.2002

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	187,5	0,1	+ 187,5
Perusrahoitusoperaatiot	127,3	-	+ 127,3
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	60,0	-	+ 60,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,2	0,1	+ 0,1
Muut operaatiot	-	-	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	386,0	440,9	- 54,9
Liikkeessä olevat setelit	-	306,2	- 306,2
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	49,6	- 49,6
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	386,0	-	+ 386,0
Muut tekijät, netto	-	85,2	- 85,2
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			132,6
(d) Varantovelvoite			131,7

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Pitoajanjakson lopussa maksuvalmiusjärjestelmää käytettiin 4,4 miljardin euron arvosta (sekä 22.2. että 23.2. maksuvalmiusluottoa oli käytetty 2,7 miljardin euron arvosta ja talletusmahdollisuutta 0,5 miljardin euron arvosta). Varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia – keskimääräisten sekkilitalletusten (132,6 miljardia euroa) ja varantovelvoitteen (131,7 miljardia euroa) välinen ero – tehtiin hieman tavallista enemmän eli 0,8 miljardin euron arvosta. Tämä johtui luultavasti siitä, että pitoajanjakso päättyi lauantaihin, sekä käteis-euron käyttöönottoon liittyneistä poikkeuksellisista tekijöistä.

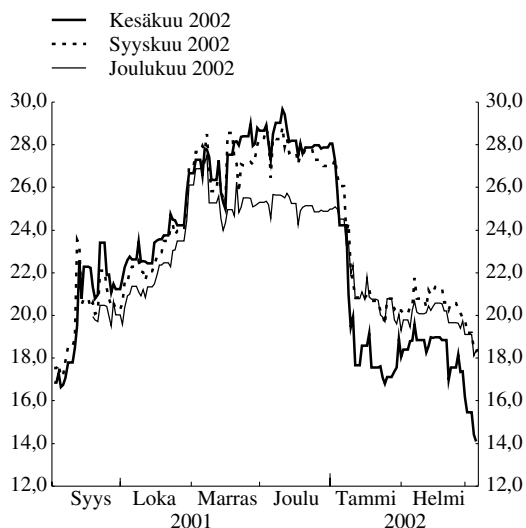
Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 54,9 miljardia euroa. Arviot riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista julkistettiin samaan aikaan kun huutokaupoista ilmoitettiin, ja ne vaihtelivat 38,8 miljardista eurosta 63,6 miljardiin euroon. Pitoajanjakson alussa likviditeettiä jaettiin paljon vähemmän (keskimäärin 7,8 miljardia euroa) kuin tavallisesti. Tämä johtui lähinnä ennakoitua pienemmästä liikkeessä olevien setelien määrästä. Lukuun ottamatta ajanjaksoa 4.–11.2., jolloin likviditeettiä jaettiin 4,1 miljardia euroa ennakoitua enemmän, jaetun likviditeetin määrä vastasi kutakuinkin julkistettuja arvioita. Tämä kuvastaa sitä, että käteis-euron käyttöönotto ei enää vaikuttanut liikkeessä olevien setelien määrän ennakoimiseen.

iskujen vuoksi. Vuodenvaihteessa se kuitenkin väheni jälleen merkittävästi ja oli suurin piirtein samalla tasolla kuin ennen näitä tapahtumia. Se pysyi kutakuinkin vakaana helmikuussa, mikä viittaa siihen, että markkinoiden näkemys korkokehityksen epävarmuudesta on normalisoitunut syksyn 2001 suuren epävarmuuden jälkeen (ks. kuvio 15).

Kuvio 15.

Kolmen kuukauden euriborfutureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintoja)

Lähde: Bloomberg.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot vakautuivat vuoden 2002 alussa

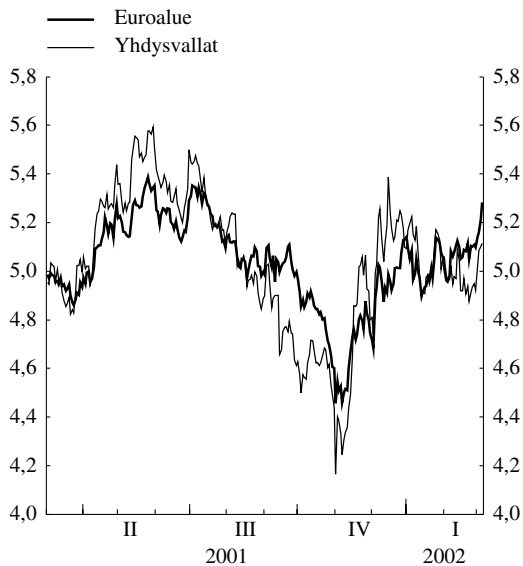
Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot euroalueella pienentyivät Yhdysvaltoihin tehtyjen terrori-iskujen jälkeen mutta kasvoivat vuoden 2001 lopulla ennen asettumistaan melko vakaalle tasolle vuoden 2002 kahtena ensimmäisenä kuukautena. Yhdysvalloissa valtion pitkien joukkolainojen tuotot kehittyivät ajoittain eri tavalla, mihin vaikutti se, että Yhdysvaltojen pääomamarkkinoilla epäiltiin yritysten tulostietojen luotettavuutta, minkä vuoksi sijoituksia siirrettiin osake-markkinoilta ja yritysten joukkolainamarkkinoilta turvallisina pidetyille valtion joukkolainamarkkinoille. Tässä tilanteessa Yhdysvaltojen ja euroalueen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero muuttui negatiiviseksi: maaliskuun 6. päivänä se oli -15 peruspistettä, kun se oli tammikuun lopussa ollut noin nolla.

Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat vuoden 2001 loppua kohti, joten osa tuottojen voimakkaasta pienenemisestä syyskuun 11. päivän terrori-iskujen jälkeen korjaantui. Tuottojen kasvu näyttää ilmentävän siitä, että markkinaosapuolet suhtautuvat aiempaa optimistisemmin Yhdysvaltojen talousnäkyymiin. Tammikuun 2002 alusta lähtien 10 vuoden joukkolainojen tuotto heilahteli voimakkaasti vastakaisten tekijöiden vaikutuksesta. Muutos markkinoiden näkemyksessä taloudellisesta tilantees-

Kuvio 16.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

ta aiheutti joukkolainojen tuottoihin nousupaineita. Nousupaineita taas vähensivät osittain sijoitusten siirrot turvallisina pidettyihin kohteisiin. Nämä siirrot liittyivät epävarmuuteen monien amerikkalaisten yritysten julkistamien tulostietojen luotettavuudesta. Erityisesti kirjanpitoikäntöihin liittynyt epävarmuus ilmeni siinä, että BBB-luokituksen saaneiden yritysten joukkolainojen tuottojen ja vastaavien valtion joukkolainojen tuottojen välinen ero suureni noin 10 peruspistettä tammikuun 2002 lopun ja maaliskuun 6. päivän välisenä aikana (ks. kuvio 18). Tässä tilanteessa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto oli 6.3.2002 noin 5,1 % eli kaiken kaikkiaan 5 peruspistettä suurempi kuin tammikuun lopussa.

Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto ei muuttunut tammikuun 2002 lopusta maaliskuun 6. päivään, jolloin se oli noin 1,5 %. Tuotto pysyi vakaana, vaikka Japanin talouden kasvunäkymät heikkenivät entisestään ja deflaatiopaineet kasvoivat. Näiden suhdannetekijöiden aiheuttamat joukkolainojen tuottojen supistumisepävarmuus näytti kumonneen se, että markkinat odottivat Japanin nykyisen finanssi- ja rahapolitiikan viri-

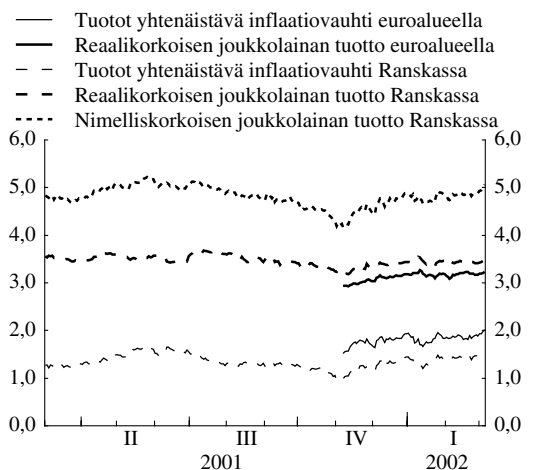
tyksen lisäävän tuottojen kasvupaineita, sekä luokituslaitosten viimeaikaiset varoitukset siitä, että Japanin pitkäaikaisten luottojen luokitusta saatetaan edelleen huonontaa. Joukkolainojen tuoton kokonaiskehitykseen on niin ikään saattanut vaikuttaa se, että sijoittajat ovat myyneet joukkolainoja ennen verovuoden päättymistä maaliskuussa tasettaan parantaakseen.

Euroalueella pitkien korkojen kääntymisen nousuun vuoden 2001 lopussa näyttää lähinnä johtuneen syyskuun 11. päivän tapahtumien jälkeisten turvallisiin kohteisiin tehtyjen sijoitusten purkautumisesta sekä kasvavasta optimismista taloudellisen toimeliaisuuden lyhyen aikavälin näkymiä kohtaan. Tämä näkyi siinä, että kahden vuoden joukkolainojen tuotot samoin kuin Ranskan valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaali tuotto kasvoivat merkittävästi (ks. kuvio 17).

Kuvio 17.

Euroalueen YKHIstä ja Ranskan kuluttajahintainflaatiosta laskettu tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti

(prosentteina, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters, Ranskan valtiovarainministeriö ja ISMA.

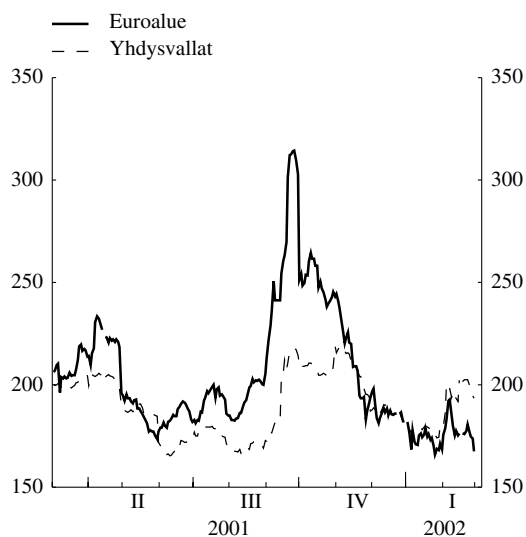
Huom. Ranskan reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) Ranskan kuluttajahintaindeksiin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Euroalueen reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHIin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2012 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Vuonna 2012 erääntyvä laina laskettiin ensimmäisen kerran liikkeeseen 1.11.2001. Nimelliskorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhdin laskentamenetelmää selostettiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikossa 2 sivulla 16.

Vuoden 2002 kahden ensimmäisen kuukauden aikana pitkät korot jokseenkin vakautuivat lyhytaikaisista heilahteluista huolimatta. Maaliskuun alussa ne nousivat, ja olivat maaliskuun 6. päivänä 5,3 % (20 peruspistettä korkeammat kuin tammikuun lopussa). Aiempaa optimistisempi näkemys euroalueen talouden pitkän aikavälin kasvunäkymistä näyttää vaikuttaneen myös tähän kehitykseen. Se näki myös Ranskan valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHlin sidottujen) joukkolainojen reaalisena nousuna tammikuun 2002 lopun ja maaliskuun 6. päivän välisenä aikana. Toisin kuin Yhdysvalloissa, euroalueen pääomamarkkinoilla oli vähemmän merkkejä kirjanpitoikäntöjä koskevan epävarmuuden lisääntymisestä, koska BBB-luokituksen saaneiden yritysten pitkien joukkolainojen tuottoerot muuttuivat kaiken kaikkiaan hyvin vähän (ks. kuvio 18). Nimelliskorkoisten ja indeksisidonnaisten (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKHlin sidottujen) 10 vuoden joukkolainojen tuottojen erona ilmaistu 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti nopeutui 20 peruspistettä tammikuun lopun ja maaliskuun 6. päivän 2002 välisenä aikana.

Kuvio 18.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavainnot, BBB-luokitus)

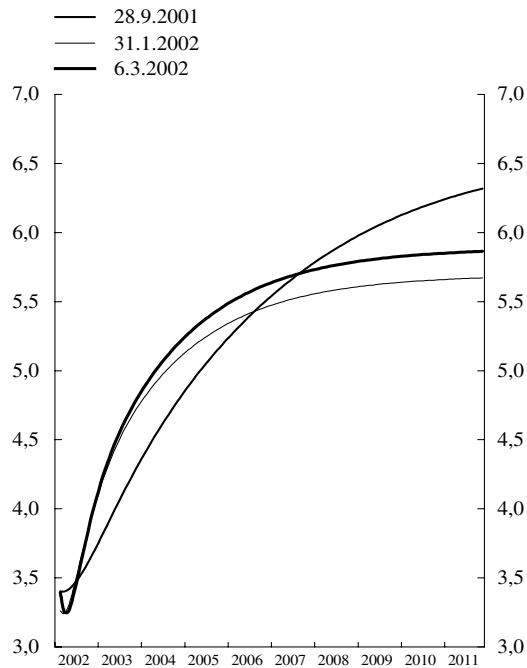
Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen välisenä erona.

Kuvio 19.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavainnot)

Lähde: EKP:n arvio.

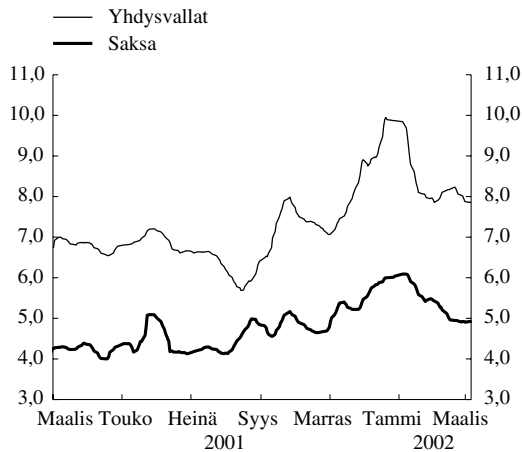
Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinkorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmä selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Euroalueen tuottokäyrä jyrkkeni tammikuun lopun ja maaliskuun 6. päivän välisenä aikana, kun yli 2 vuoden joukkolainojen korot nousivat. Pitempien joukkolainojen korot nousivat eniten. Kun lyhyet korot pysyivät käytännöllisesti katsoen ennallaan, valtion 10 vuoden joukkolainojen tuoton ja kolmen kuukauden euriborkoron ero kasvoi tammikuun lopun ja maaliskuun 6. päivän välisenä aikana 20 peruspistettä 190 peruspisteeseen. Tuottokäyrän jyrkentyminen vahvistaa sen, että markkinaosapuolten käsitys euroalueen pitkän aikavälin kasvunäkymistä on aiempaa optimistisempi. Tätä käsitystä ilmensi myös se, että tammikuun lopun ja maaliskuun 6. päivän välisenä aikana korkojen aikarakenteesta johdettu termiinkorkokäyrä jyrkkeni keskipitkää pitempien maturiteettien osalta (ks. kuvio 19).

Kuvio 20.

Saksan ja Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuuri-sopimuksista laskettu volatilitiitti

(vuotuisina prosenteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keski-arvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatilitiittiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatilitiitin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

Markkinaosapuolten epävarmuus valtion pitkien joukkolainojen tuottojen kehityksestä on viime kuukausina huomattavasti vähentynyt. Tätä osoitti Bund-futuuri-sopimukseen perustuvien optioiden hinnoista johdetun Saksan valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen implisiittisen volatilitiitin kehitys (ks. kuvio 20). Maaliskuun 6. päivänä tämä indikaattori, joka kuvaa markkinaosapuolten epävarmuutta joukkolainojen tuottojen todennäköisestä kehityksestä lyhyellä aikavälillä, oli noin 5 % eli 30 peruspistettä heikompi kuin tammikuun lopussa.

Osakkeiden hinnat ovat muuttuneet vain vähän viime kuukausina

Syyskuun 11. päivän järkyttäviä tapahtumia seurasi maailman osakemarkkinoilla levoton jakso, mutta sen jälkeen maailman osakemarkkinat ovat

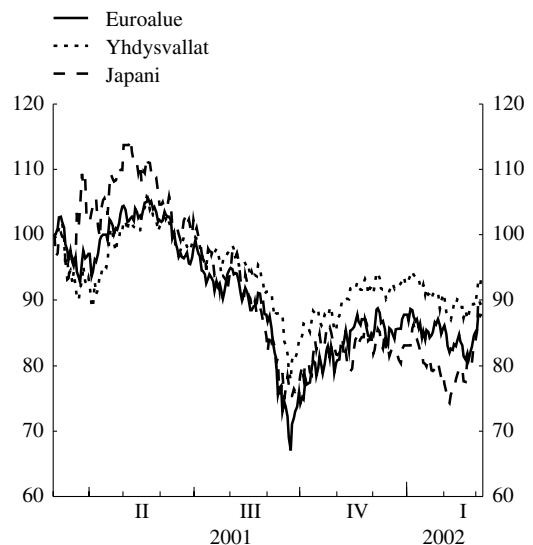
viime kuukausina olleet melko vakaat (ks. kuvio 21). Vaikka markkinaosapuoleet näyttivät suhtautuvan aikaisempaa optimistisemmin talouskasvun elpymiseen, arviot elpymisen voimakkuudesta olivat kuitenkin epävarmoja. Lisäksi markkinoilla oltiin huolestuneita yritysten tulostietojen luotettavuudesta tilanteessa, jossa yhdysvaltalaisen yritysten voitot heikkenivät merkittävästi. Tämä näytti vaikuttavan kielteisesti yhdysvaltalaisen osakkeiden hintoihin. Vaikutus ulottui aika ajoin myös euroalueen osakkeiden hintoihin. Näin ollen tammikuun lopun ja maaliskuun 6. päivän 2002 välisenä aikana Standard & Poor's 500 -indeksillä mitattujen yhdysvaltalaisen osakkeiden hinnat nousivat 4 % ja Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattujen euroalueen osakkeiden hinnat 2 %. Japanissa Nikkei 225 -indeksi nousi samana aikana voimakkaasti eli lähes 14 %.

Sen jälkeen kun osakkeiden hinnat olivat Yhdysvaltoihin syyskuun 11. päivänä tehtyjen terrorisiskujen jälkeen elpyneet, ne muuttuivat vain vä-

Kuvio 21.

Osakeindeksit

(1.3.2001 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

hän vuoden 2002 kahden ensimmäisen kuukauden aikana. Ne heilahtelivat kuitenkin jonkin verran, koska talouden lyhyen aikavälin näkymät näyttivät ristiriitaisilta. Vuoden 2002 alussa osakkeiden hintoihin kohdistui paineita, koska sijoittajien optimisismi yritysten nopeasta elpymisestä hiipui sen jälkeen, kun useat yritykset olivat ilmoittaneet heikosta tuloskehityksestä. Tämän vuoksi Standard & Poor's 500 -indeksi laski lokakuun 2001 tasolle. Samaan aikaan markkinoilla oltiin yhä edelleen huolestuneita yhdysvaltaisten yritysten hallintojärjestelmistä ja listattujen yritysten tulostiedotuksessa noudattamasta kirjanpitoikäytännöstä. Tämä näytti heikentävän markkinaosapuolten luottamusta erityisesti tietotekniikkayritysten osakkeisiin.

Tietotekniikkapainotteinen Nasdaq Composite -indeksi laskikin noin 3 % joulukuun lopun 2001 ja maaliskuun 6. päivän 2002 välisenä aikana. Nämä paineet näyttivät kuitenkin heikenevän helmikuun loppua kohti, sillä osakkeiden hinnat

alkoivat jälleen nousta, kun näköpiirissä oli yhä enemmän merkkejä Yhdysvaltojen talouskasvun elpymisestä. Tähän viittasi myös Standard & Poor's 500 -indeksistä johdettu implisiittinen volatiliteetti, joka pieneni ja oli maaliskuun 6. päivänä 2002 selvästi pienempi kuin syyskuussa 2001 (ks. kuvio 22).

Japanissa osakkeiden hinnat heilahtelivat voimakkaasti vuoden 2002 ensimmäisten kuukausien aikana. Siellä osakemarkkinoihin vaikutti pikeminkin huoli maan talouskasvun näkymistä kuin kansainvälisten osakemarkkinoiden kehitys. Helmikuun 6. päivänä 2002 Nikkei 225 -indeksi pieneni alimmilleen 18 vuoteen, koska markkinaosapuolet suhtautuivat pessimistisesti siihen todennäköisyyteen, että Japanin talous elpyisi nopeasti ja kestävästi. Helmikuun toisella puoliskolla osakkeiden hinnat kääntyivät nousuun, koska Japanin hallitus ilmoitti uusista taloudellisista toimita, jotka tukivat osakemarkkinoita. Lisäksi Yhdysvaltojen talouskehitys osoitti elpymisen merkkejä, mikä puolestaan näytti vaikuttavan myönteisesti japanilaisten vientiyritysten osakkeiden hintoihin. Tällaisessa tilanteessa, jolle oli tyypillistä osakkeiden hintojen suuret vaihtelut, osakkeiden hintaindeksien implisiittinen volatiliteetti oli 6. maaliskuuta 2002 lähes 4 prosenttiyksikköä kahden edellisen vuoden keskiarvoa suurempi. Tällä perusteella Japanin talouden näkymät olivat edelleen hyvin epävarmat.

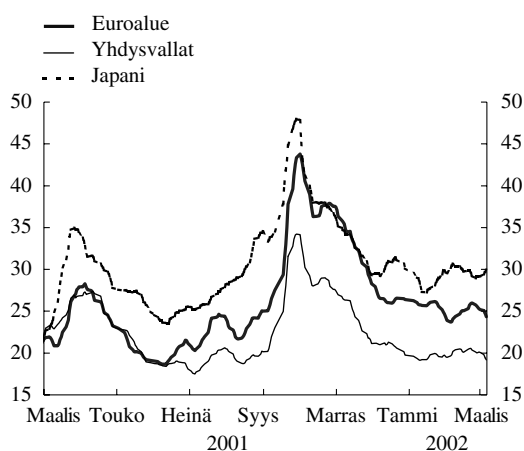
Euroalueella osakkeiden hinnat olivat jokseenkin vakaat vuoden 2002 kahden ensimmäisen kuukauden aikana. Tämä näytti johtuvan siitä, että tuona aikana julkistetut yritysten tulostiedot ja makrotaloudelliset tiedot olivat kutakuinkin markkinaosapuolten odotusten mukaisia, eivätkä ne näin ollen muuttaneet merkittävästi odotuksia yritysten tulevasta kannattavuudesta. Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti pieneni hieman ja oli maaliskuun 6. päivänä 2002 noin 2 prosenttiyksikköä pienempi kuin kahden edellisen vuoden keskiarvo (ks. kuvio 22).

Vaikka muutos euroalueen laajassa osakeindeksissä oli pieni, se sisälsi merkittäviä muutoksia eri sektoreilla. Etenkin televiestintäyritysten osakkeiden hinnat laskivat huomattavasti (9 %) joulukuun lopun 2001 ja maaliskuun 6. päivän 2002

Kuvio 22.

Osakekurssien implisiittinen volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina; päivävahaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnamuutosten keskijohontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatiliteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Taulukko 3.

Hintojen toimialoittaiset muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista, hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykliset)	Kulutus- tavarat (ei- sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveys- hoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele- viestintä	Perus- palvelut	Euro Stoxx
Hintojen muutokset											
<i>(kauden lopun tietoja)</i>											
IV/2000	22,5	-10,6	-0,3	-3,8	0,0	1,7	-0,7	-10,7	-20,8	-0,4	-4,7
I/2001	-8,8	-7,5	-8,3	-0,4	-9,4	-6,7	-7,4	-32,7	-9,5	-8,3	-11,2
II/2001	2,2	1,0	6,2	5,9	1,5	11,7	-3,5	-5,0	-11,5	6,7	0,9
III/2001	-19,2	-29,0	-13,3	-14,2	-22,7	-12,0	-23,5	-37,9	-26,5	-7,4	-22,4
IV/2001	15,4	26,8	6,0	5,5	9,7	1,9	17,5	58,0	21,7	-1,4	15,4
Tammikuu 2002	3,9	-3,7	-2,1	1,1	-1,4	-4,9	-1,2	-3,7	-8,3	-0,2	-2,2
Helmikuu 2002	1,7	-1,3	-0,6	4,2	-1,3	-1,7	2,7	-4,7	-4,4	-1,9	-1,0
Joulukuun 2001 loppu – 6.3.2002	8,2	0,3	-2,1	5,9	1,4	-9,1	4,9	-0,4	-9,0	-2,0	0,1
Hintojen vaihtelut											
<i>(kauden keskiarvoja)</i>											
IV/2000	21,3	24,8	13,6	25,1	18,6	23,1	18,5	56,6	41,4	16,2	22,5
I/2001	58,1	43,0	38,6	55,4	50,3	43,2	47,9	71,5	65,1	51,8	21,9
II/2001	17,3	22,2	12,5	18,8	15,6	18,3	19,3	56,6	29,5	12,2	18,3
III/2001	31,3	34,3	22,0	33,3	35,5	29,1	25,5	53,6	40,0	24,6	29,7
IV/2001	21,2	32,6	17,3	34,8	26,8	20,9	23,4	54,8	37,6	17,0	26,3
Tammikuu 2002	15,1	20,5	12,3	22,6	18,5	19,2	16,4	44,9	29,5	16,8	19,4
Helmikuu 2002	12,5	23,0	9,9	16,3	23,2	25,6	13,4	38,7	31,6	11,0	19,4
Joulukuun 2001 loppu – 6.3.2002	14,2	22,6	10,9	19,2	20,5	22,0	15,4	41,9	29,7	14,1	19,3

Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositason korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit on esitetty tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osassa.

välisenä aikana (ks. taulukko 3). Televiestintäyritysten osakkeiden alhaisiin hintoihin näytti vaikuttavan yhä edelleen jatkuva pessimismi siitä, kuinka kannattavia kolmannen sukupolven matkapuhelinlisenseihin tehdyt investoinnit ovat.

Lisäksi hintoihin vaikutti kasvava huoli siitä, pysyvätkö suuresti velkaantuneet yritykset saamaan rahoitusta, kun rahoitustilanne yritysten joukkolainamarkkinoilla ja sijoitustodistusmarkkinoilla on entistä vaikeampi.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaation nopeutumiseen tammikuussa 2002 syynä lähinnä muut tekijät kuin käteiseuron käyttöönnotto

Euroalueen vuotuinen YKHI-inflaatiovauhti oli 2,7 % tammikuussa 2002, kun se oli joulukuussa 2001 tarkistuksen jälkeen 2,0 % (ks. taulukko 4). Ennakoarviota nopeampi inflaatiovauhti vahvistaa aiemmat odotukset, joiden mukaan YKHIn vuotuisen muutosvauhdin kehitys olisi vuoden 2002 ensimmäisinä kuukausina epätasaista. Eurostatin alustavan arvion mukaan vuotuisen inflaatiovauhdin odotetaan kuitenkin hidastuvan jälleen helmikuussa 2002, jolloin YKHI-inflaatio on alustavan arvion mukaan 2,5 % (helmikuuta kos-

kevat yksityiskohtaiset tiedot ovat käytettävissä vasta lopullisten tietojen julkistamisen jälkeen). Ilman jalostamattomia elintarvikkeita ja energiaa lasketun YKHIn vuotuinen muutosvauhti nopeutui 2,6 prosenttiin tammikuussa 2002 oltuaan 2,5 % joulukuussa 2001.

Inflaatiovauhdin nopeutuminen tammikuussa 2002 johtuu useista tekijöistä, mutta pääasiassa kuitenkin energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuisten muutosvauhtien nopeutumisesta. Epäsuotuisat sääolot aiheuttivat nousupaineita vihannesten ja hedelmien hintoihin. Myös jalostettujen elintarvikkeiden hinnat nousivat tammikuussa 2002, kun tupakan hin-

Taulukko 4.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999	2000	2001	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2001 Syys	2001 Loka	2001 Marras	2001 Joulu	2002 Tamm	2002 Helmi
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi ¹⁾	1,1	2,3	2,5	2,3	3,1	2,5	2,2	2,3	2,4	2,1	2,0	2,7	2,5
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,9	2,7	2,5	2,4	3,5	2,4	1,8	2,1	2,1	1,6	1,7	2,5	.
Elintarvikkeet	0,6	1,4	4,6	3,3	5,0	5,2	4,8	5,1	5,2	4,6	4,7	5,6	.
Jalostetut elintarvikkeet	0,9	1,1	2,9	1,9	2,8	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,8	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	0,0	1,7	7,2	5,3	8,5	8,0	6,9	7,7	7,7	6,4	6,5	8,4	.
Teollisuustuotteet	1,0	3,4	1,5	2,0	2,7	1,0	0,3	0,6	0,5	0,1	0,2	0,9	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,7	0,7	1,1	0,5	1,4	1,0	1,6	1,2	1,5	1,6	1,7	1,7	.
Energia	2,4	13,3	2,8	7,2	7,3	1,2	-4,1	-1,3	-2,7	-5,0	-4,5	-1,7	.
Palvelut	1,5	1,7	2,5	2,2	2,5	2,5	2,8	2,6	2,8	2,7	2,8	3,0	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ²⁾	-0,4	5,5	2,2	4,6	3,7	1,5	-1,0	0,7	-0,7	-1,3	-1,1	-0,9	.
Yksikkötyökustannukset ³⁾	1,3	1,1	.	2,1	2,5	2,3	.	.	.	.	.	.	.
Työn tuottavuus ³⁾	0,9	1,4	.	0,2	0,0	0,1	.	.	.	.	.	.	.
Työvoimakustannukset/työntekijä ³⁾	2,3	2,5	.	2,3	2,5	2,4	.	.	.	.	.	.	.
Työvoimakustannukset/tunti ⁴⁾	2,2	3,4	.	3,2	2,9	3,4	.	.	.	.	.	.	.
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁵⁾	17,1	31,0	27,8	28,4	31,7	29,0	22,4	28,8	23,8	21,7	21,5	22,6	23,5
Raaka-aineiden hinnat ⁶⁾	-5,9	16,7	-7,6	-0,8	-3,0	-10,4	-15,6	-18,1	-19,3	-15,1	-12,3	-6,2	-3,7

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIn. Muut hinta- ja kustannusindikaattorit sisältävät Kreikan tiedot myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta.

1) Helmikuun 2002 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

2) Ei sisällä rakentamista.

3) Koko kansantalous.

4) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

5) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).

6) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina. Painotettu euroalueen ulkopuolelta tulevan raaka-aineiden tuonnin mukaan.

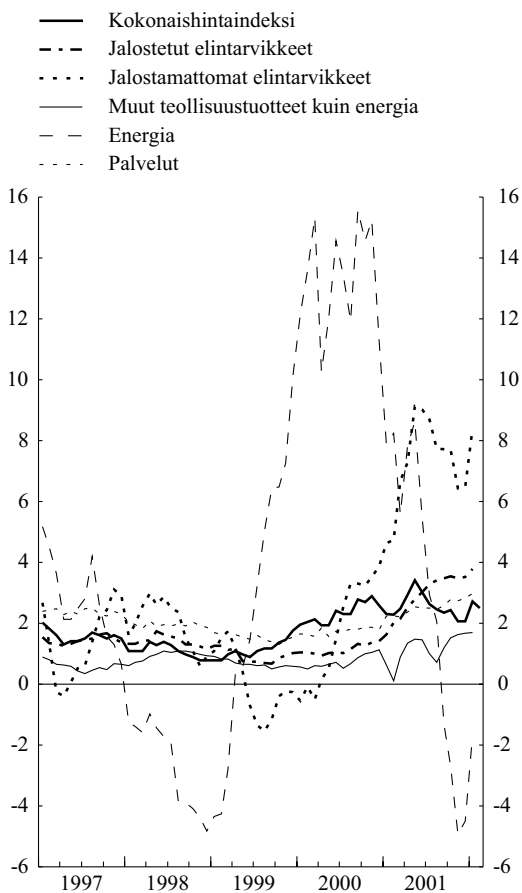
nat nousivat tupakkaverotuksen kiristämisen vuoksi muutamassa euroalueen maassa. Arvioitaessa käteiseuron käyttöönoton tähänastisia vaikutuksia YKHI:n kokonaisindeksiin, ei ole näyttöä siitä, että käteiseuron käyttöönotto olisi nostanut kokonaishintatasoa merkittävästi. Tämä arvio on varsin yhdenmukainen Eurostatin alustavan arvion kanssa, jonka mukaan käteiseuron käyttöönoton osuus YKHI:n muutosvauhdin nopeutumisesta 0,5 % joulukuusta 2001 tammikuuhun 2002 oli 0,0–0,16 prosenttiyksikköä. Alaerittäin tarkasteltuna tiettyjen yksittäisten erien ja varsinkin palvelujen hinnat ovat nousseet tammikuussa 2002, mikä voisi liittyä eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönottoon.

Energiaerän vuotuinen supistumisvauhti oli 1,7 % tammikuussa 2002, kun se oli edellisenä kuukautena ollut 4,5 % (ks. kuvio 23). Supistumisvauhdin hidastuminen johtuu vertailuajankohdan vaikutuksesta tammikuulta 2001 ja energian hinnan noususta tammikuussa 2002. Lisäksi se on yhdenmukainen öljyn hinnan viimeaikaisen kehityksen kanssa: öljyn hinta nousi joulukuun 2001 ja tammikuun 2002 välisenä aikana 21,5 eurosta barrelilta 22,6 euroon barrelilta. Vaikka öljyn hinta nousi helmikuussa vielä hieman eli keskimäärin 23,5 euroon barrelilta, sen keskimääräinen hinta oli tuolloin yhä 20 % alhaisempi kuin helmikuussa 2001.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat olivat 8,4 % korkeammat tammikuussa 2002 kuin tammikuussa 2001. Näin ollen jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui 1,9 prosenttiyksikköä joulukuusta 2001. Vuotuisen muutosvauhdin nopeutuminen tammikuussa johtuu pääasiassa siitä, että vihannesten ja hedelmien hinnat kallistuivat joissakin euroalueen maissa epäsuotuisten sääolojen vuoksi. Näiden sääoloihin liittyvien vaikutusten pitäisi kuitenkin vähentää tulevana kuukausina ja edistää siten jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastumista. Tätä kehitystä vahvistavat vertailuajankohdan vaikutukset eli hintojen voimakas nousu vuoden 2001 alussa elintarvikkeisiin liittyneiden terveystuotteiden vuoksi. Jalostettujen elintarvikkeiden vuotuinen muutosvauhti nopeutui niin ikään joulukuun 2001 ja tammikuun 2002 välisenä aikana eli 3,5 prosentista 3,8 prosenttiin. Tämän erän

Kuvio 23.
Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. Kreikan tiedot vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta eivät sisälly YKHIin.

muutosvauhdin nopeutuminen johtuu pääasiassa tupakkaverotuksen kiristymisestä muutamassa euroalueen maassa.

Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti oli 1,7 % tammikuussa 2002, joten se pysyi muuttumattomana edellisistä. Tämän erän viimeaikainen kehitys tukee käsitystä, että tuontihintojen aiempiin muutoksiin liittyvien välillisten vaikutusten pitäisi vähitellen heiketä ja että muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen

muutosvauhti on tulossa käännekohtaan. Näiden välillisten vaikutusten vähenemisen pitäisi myös aiheuttaa laskupaineita palvelujen hintoihin vuonna 2002. Palvelujen hintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui kuitenkin euroalueella 3,0 prosenttiin tammikuussa 2002, kun se oli ollut 2,8 % joulukuussa 2001. On olemassa jonkin verran näyttöä siitä, että alerittäin tarkasteltuna tiettyjen palvelujen hinnat ovat saattaneet nousta tammikuussa 2002 käteiseuron käyttöönoton yhteydessä. Esimerkiksi ravintoloiden ja kahviloiden perimät hinnat nousivat tammikuussa 2002 kuukausitasolla 1,2 %, mikä on huomattavasti enem-

män kuin näiden hintojen keskimääräinen nousu kunakin tammikuuna vuosina 1996–2001 (keskimäärin 0,4 %).

Julkistaessaan tammikuuta 2002 koskevat YKHI-tiedot Eurostat otti käyttöön uusia sääntöjä YKHI-tilastojen yhdenmukaistamiseksi. Parannukset pohjautuvat Euroopan komission kolmeen asetukseen, jotka koskevat hinnanalennusten käsittelyä, palvelusektorin kattavuutta ja YKHIn tarkistuskäytäntöjä. Näiden muutosten kokonaisvaikutukset euroalueen YKHIn ovat vähäisiä. Aihetta käsitellään tarkemmin kehikossa 4.

Kehikko 4.

Uusien yhdenmukaistamissääntöjen käyttöönotto YKHIn laadinnassa tammikuussa 2002

Julkistaessaan yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) tiedot tammikuulta 2002 Eurostat ja kansalliset tilastolaitokset ottivat käyttöön uusia sääntöjä YKHI-indeksin yhdenmukaistamiseksi. Muutokset pohjautuvat Euroopan komission kolmeen täytäntöönpanemaan asetukseen, jotka koskevat (esim. kausialennusmyynneistä johtuvien) hinnanalennusten käsittelyä kansallisissa indekseissä, palvelujen hintojen kattavuuden yhdenmukaistamisen parantamista ja YKHIn tehtäviä tarkistuksia. Tässä kehikossa tarkastellaan lyhyesti näitä muutoksia (pääpaino hinnanalennuksia koskevissa muutoksissa) ja käsitellään myös YKHIn painojen vuotuista tarkistusta, joka tehdään tammikuussa.

Hinnanalennusten käsittelyn yhdenmukaistaminen

YKHI mittaa tosiasiallisia ostohintoja. Tämän yleisen periaatteen noudattamiseksi tavaroiden ja palvelujen hinnanalennusten – esimerkiksi kausialennusmyyntien alennusten – pitäisi näkyä YKHI-indeksissä. Useimmat EU:n jäsenvaltiot ovat aina huomioineet tällaiset hinnanalennukset, ja tämä yhdenmukaistamisprosessi päättyi, kun Espanja ja Italia alkoivat noudattaa samaa käytäntöä tammikuussa 2002. Portugali alkoi sisällyttää hinnanalennukset indeksiin tammikuussa 1999, Luxemburg tammikuussa 2000 ja Belgia tammikuussa 2001. Kun jäsenvaltiot sisällyttävät hinnanalennuksia indekseihinsä, niiden on myös tarkistettava edellisten 12 kuukauden YKHI-tiedot, jotta vuotuiset muutosvauhdit eivät vääristyisi.

Hinnanalennukset koskevat vuoden kaikkia kuukausia, mutta talvi- ja kesäalennusmyyntien vuoksi varsinkin tammi-helmikuuta ja heinä-elokuuta. Alehintojen vaikutus YKHI-indeksiin voi olla erilainen eri EU-maissa, ja se riippuu sekä hinnanalennusten luonteesta ja ajoituksesta että ajankohdista, joilta YKHI-tiedot kerätään kunakin kuukautena. Näitä tietojenkeruun ajankohtia ei ole vielä täysin yhdenmukaistettu koko Euroopan unionissa. Tiedot kerätään yleensä kuukauden tiettyinä päivinä tai viikkoina. Kun tietty alennusmyyntiaika kuukaudessa ei sisälly hintatietojen keruu-aikaan, alehinnat voivat puuttua indeksistä tai näkyä siinä vain osittain.

Hinnanalennusten sisällyttäminen Espanjan ja Italian indekseihin vaikuttanee euroalueen vuotuisen YKHI-inflaation vain vähän. Koska vuoden 2001 tietoja tarkistetaan ja koska vuosien 2001 ja 2002 väliin jää tilastollinen katkos, varsinkin muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti on kuitenkin jonkin verran vääristynyt vuonna 2001. Sen vuoksi euroalueen vuotuista keskimääräistä inflaatiovauhtia vuonna 2001 on tarkistettu aiempaa hitaammaksi eli 2,6 prosentista 2,5 prosenttiin. Lisäksi alehintojen sisällyttäminen YKHIn saattaa muuttaa indeksien kuukausimuutoksia ja kausivaihteluja. Näin ollen kausipuhdistettujen tulosten laskeminen voi olla entistä vaikeampaa.

Yhdenmukaistamisen lisääminen palvelujen hintojen kattavuuden suhteen

Kaupan arvoon suhteutettujen palvelujen hintojen käsittelyä on yhdenmukaistettu tammikuusta 2002 alkaen. Nämä hinnat koskevat erityisesti vuokra-asunnonvälittäjien palveluja, rahoituspalveluja ja oikeudellisia tai hallinnollisia palveluja. Esimerkiksi vuokra-asunnonvälittäjän perimä palvelumaksu on yleensä suhteutettu suoraan vuokran hintaan. Koska näiden palvelujen paino kotitalouksien kulutusmenoissa on pieni, tämän muutoksen vaikutus euroalueen kokonaisindeksiin jää vähäiseksi.

YKHI:n yhdenmukaistetut tarkistuskäytännöt

Kolmas asetus, joka koski YKHI:n tarkistamisen yhdenmukaistettuja sääntöjä, tuli voimaan tammikuussa 2002. Asetuksessa säädetään erityisesti, että YKHI-indeksiä on tarkistettava, kun saadaan uusia tai parempia tietoja tai tehdään metodologisia muutoksia. Asetuksessa säädetään myös, että kaikista YKHI-tietoihin tehtävistä tarkistuksista on sovittava Eurostatin kanssa. Poikkeuksena ovat virheet, jotka on korjattava ilman perusteettomia viivästyksiä. Asetuksella vahvistetaan kaiken kaikkiaan jo käytössä olleet käytännöt. YKHI-tilastot ovat kuitenkin ensimmäinen makrotaloustilastojen ala, jolla on sovittu ja jolla noudatetaan yhteistä tarkistuskäytäntöä EU:n jäsenvaltioissa.

Painojen tarkistus vuodeksi 2002

Kuten joka vuonna euroalueen YKHI:n yksittäisten erien ja maiden painoja tarkistettiin tammikuuta 2002 koskevien YKHI-tietojen julkistamisen yhteydessä. Tämän käytännön tarkoituksena on taata, että YKHI:n rakenne on sopusoinnussa kulutusmeno- ja maarakenteen kanssa. Kansalliset käytännöt poikkeavat tiettyssä määrin toisistaan kansallisten YKHI:n erien tarkistuksen suhteen. Noin puolet euroalueen maista tarkistavat indeksin yksittäisten erien painot perusteellisesti vuosittain, kun taas jotkin maat noudattavat voimassa olevia YKHIä koskevia vähimmäisstandardeja, joiden mukaan painot voivat perustua korkeintaan kuluvaa vuotta edeltävien 7 vuoden mittaiseen jaksoon. Nämä maat ovat velvollisia päivittämään erien painoja muita maita useammin, kun kulutuksessa on havaittu merkittäviä muutoksia.

YKHI:n erien painoja ei tarkisteta vuosittain ainoastaan kulutuskäytöksen muutosten vuoksi. Painoja päivitetään myös yksittäisissä erissä ja eräkokonaisuuksissa edellisenä vuonna havaittujen suhteellisten hinnanmuutosten vuoksi. Vuodesta 2001 vuoteen 2002 euroalueen YKHI:n erien painojen muutokset olivat suhteellisen vähäisiä (ks. taulukko).

Euroalueen YKHI:n erien painot vuosina 2001 ja 2002

(prosentteina)

	2001	2002
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät		
Kokonaisindeksi:	100,0	100,0
<i>josta:</i>		
Tavarat	61,5	61,1
Elintarvikkeet	20,3	20,4
Jalostetut elintarvikkeet	12,3	12,3
Jalostamattomat elintarvikkeet	8,0	8,1
Teollisuustuotteet	41,2	40,7
Muut teollisuustuotteet kuin energia	31,8	32,0
Energia	9,5	8,7
Palvelut	38,5	38,9

Lähde: Eurostat.

Huom. Pyöristysten vuoksi painoista ei välttämättä tule yhteensä 100:a prosenttia.

Tuottajahintojen vuotuinen supistumisvauhti hidastui tammikuussa 2002

Uusimmat tiedot teollisuuden tuottajahinnoista euroalueella vahvistavat teollisuuden hintapaineiden pysyneen maltillisina. Tuottajahintojen vuotuinen supistumisvauhti hidastui 0,9 prosenttiin

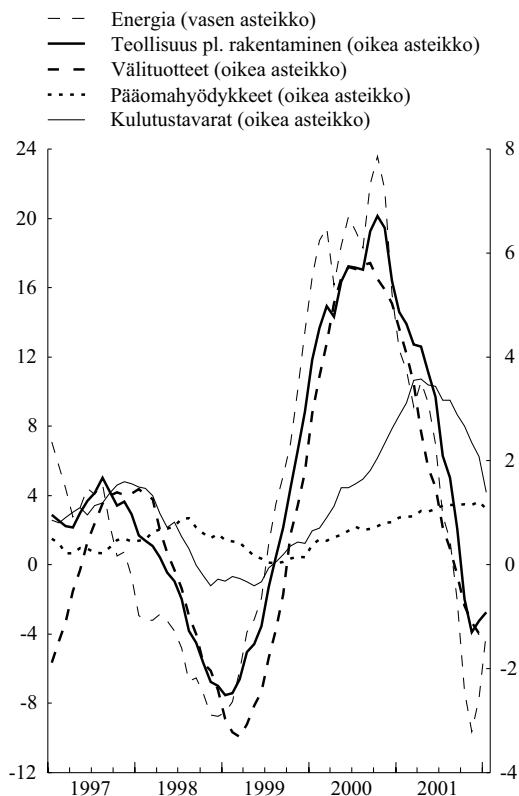
tammikuussa 2002 oltuaan 1,1 % joulukuussa 2001 (ks. kuvio 24). Hidastuminen johtuu lähinnä siitä, että energian hinnan vuotuinen supistumisvauhti hidastui 3,9 prosenttiin tammikuussa 2002, kun se oli ollut 7,7 % joulukuussa 2001. Noin kolmasosa tästä hidastumisesta johtuu vertailuajankohdan vaikutuksesta. Sitä vastoin ilman

energian hintoja laskettujen tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui samana aikana 0,6 prosentista 0,3 prosenttiin. Välituotteiden hintojen vuotuinen supistumisvauhti pysyi tammikuussa 2002 muuttumattomana 1,3 prosentissa, ja pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui samana aikana 1,1 prosenttiin oltuaan 1,2 % joulukuussa 2001. Kulutustavaroiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui vuoden 2001 joulukuun 2,1 prosentista 1,4 prosenttiin tammikuussa 2002, mikä johtui sekä kestävien että ei-kestävien kulutustavaroiden hintojen nousun hidastumisesta. Pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden hintojen viimeaikainen kehitys tukee käsitystä, että tuontihintojen aiempien muutosten välilliset vaikutukset ovat vähitellen alkaneet heiketä.

Kuvio 24.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

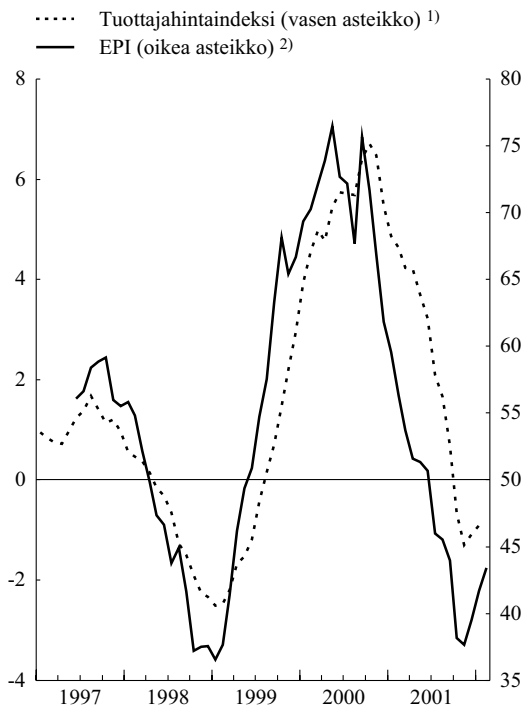
Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Kuvio 25.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Tuottajahintapaineiden odotetaan jäävän vaimeiksi helmikuussa 2002. Esimerkiksi ostopäälliköille tehdyn Reutersin kyselyn mukaan viimeisimmät tiedot euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksistä (Eurozone Price Index) viittaavat siihen, että tuotantopanosten hinnat laskivat helmikuussa jo kahdeksantena peräkkäisenä kuukautena (ks. kuvio 25). Kyselyyn vastanneiden mukaan tähän oli pääsyyinä myymättömät varastot ja toimittajien ylikapasiteetti. Tuotantopanosten hintojen lasku hidastui kuitenkin kolmatta peräkkäistä kuukautta, mikä saattaa osittain johtua sekä energian että muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen noususta tammihelmikuussa 2002.

Työvoimakustannusten kasvu jokseenkin muuttumatonta vuoden 2001 toisena ja kolmantena neljänneksenä

Tuoreimpien tietojen mukaan työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli vuoden 2001 toisen neljänneksen 2,5 prosentista 2,4 prosenttiin kolmannella neljänneksellä. Tämä kehitys on varsin yhdenmukaista palkkaneuvotteluja koskevien tietojen kanssa. Sitä vastoin tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui euroalueen yrityssectorilla Eurostatin kolmannen arvion mukaan 3,4 prosenttiin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 2,9 %. Tähän kasvuvauhtiin vaikuttavat tällä hetkellä palkanmaksukäytännön muutokset (bonusten käsittely, takautuvasti maksettavat palkat jne.) yhdessä euroalueen maassa. Näin ollen työvoimakustannusten kasvun katsotaan nykyisin korostuvan liikaa tuntia kohden laskettuja työvoimakustannuksia koskevissa tilastoissa. Palkkaneuvotteluista käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että vuositasolla palkat ovat hieman nousseet vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. On kuitenkin vielä varsin epävarmaa, miten työvoimakustannukset ovat kehittyneet vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä.

Yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui 0,2 prosenttiyksikköä 2,3 prosenttiin vuoden 2001 toisesta neljänneksestä kolmanteen neljännekseen. Sitä vastoin työn tuottavuuden vuotuinen muutosvauhti nopeutui samaan aikaan hieman eli 0,0 prosentista 0,1 prosenttiin. Työn tuottavuuden alhainen kasvu johtuu pääasiassa talouden suhdanneluonteisesta hidastumisesta.

YKHI-inflaation odotetaan hidastuvan vuonna 2002 alle 2 prosenttiin

Euroalueen YKHI-inflaation odotetaan hidastuvan alle 2 prosenttiin tänä vuonna ja pysyvän siinä vastaisuudessaakin. Euroalueen kokonaisinflaation odotettu hidastuminen lyhyellä aikavälillä johtuu pääasiassa siitä, että energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastuu, kun vuoden 2001 voimakkaat hinnannousut eivät enää vaikuta vuosimuutoksiin. Mahdollista inflaatiovauhdin hidastumista vahvistaa se, että ilman jalostamattomia elintarvikkeita ja energiaa lasketun YKHI-inflaatiovauhdin odotetaan hidastuvan asteittain. Tähän vaikuttavat lähinnä öljyn aiempien hintasokkien välillisten vaikutusten heikkeneminen ja eläintaudeista aiheutuneiden jalostettujen elintarvikkeiden aiempien hintasokkien vaimeneminen. Tätä käsitystä inflaation hidastumisesta tukevat viimeisimmät tiedot kuten EKP:n tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tekemä Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus (SPF). Tämän kyselytutkimuksen mukaan YKHI-inflaatiovauhdin odotetaan olevan keskimäärin 1,7 % vuonna 2002 ja 1,8 % vuonna 2003. SPF-kyselytutkimusta ja sen tuloksia käsitellään tarkemmin kehikossa 5.

Miten YKHI-inflaatiovauhdin odotetaan kehittyvän vuosina 2002 ja 2003, riippuu useista oleuksista. Esimerkiksi nykyisen palkkamaltin jatkuminen on ensiarvoisen tärkeää suotuisten inflaationäkymien säilymisen kannalta. Tätä taustaa vasten EKP seuraa ja analysoi tulevia palkkaneuvotteluja tarkoin voidakseen arvioida merkkejä työvoimakustannusten kasvusta.

Kehikko 5.

Vuoden 2002 ensimmäisen neljänneksen Survey of Professional Forecasters (SPF) -kyselytutkimus¹

Helmikuun 2002 alussa EKP sai valmiiksi kolmannentoista SPF-kyselynsä. Vuoden 2002 ensimmäisen neljänneksen kyselylomakkeessa vastaajia pyydettiin arvioimaan odotuksiaan euroalueen keskimääräisestä YKHI-inflaatiovauhdista, BKT:n määrän kasvusta ja työttömyysasteesta kalenterivuosi 2002, 2003 ja 2006. Lisäksi vastaajia pyydettiin arvioimaan odotuksiaan kahtena arviointijaksoneksi.² Vuoden 2002 ensimmäisen nel-

¹ Kyselyn nimi Survey of Professional Forecasters (SPF) kertoo siitä, että vastaajat ovat Euroopan unionin alueella sijaitsevien rahoitus- tai muiden laitosten asiantuntijoita.

² Nämä arviointijaksot asetetaan yhden tai kahden vuoden päähän siitä ajankohdasta, josta uusimmat tiedot kustakin muuttujasta ovat kyselyä tehtäessä käytettävissä. Näiden avulla voidaan tunnistaa joitakin kehitysuuntia, joita on vaikea saada selville kalenterivuosien odotetun keskimääräisen kehityksen perusteella.

jänneksen SPF-kyselyn YKHI-inflaatiovauhtia koskevat arviointijaksot olivat vuosien 2002 ja 2003 joulukuut, BKT:n määrän kasvua koskevat arviointijaksot puolestaan olivat vuosien 2002 ja 2003 kolmannet neljänneksset sekä työttömyysastetta koskevat arviointijaksot vuosien 2002 ja 2003 marraskuut. Vuoden 2002 ensimmäisen neljänneksen SPF-kyselyn tulokset, jotka perustuvat 57 vastaukseen, käyvät ilmi seuraavasta. Kyselyn tuloksia tulkittaessa on tärkeää muistaa, ettei SPF-kyselyyn osallistuvilla anneta yhteistä oletusjoukkoa, johon he voivat perustaa ennusteensa. Näin ollen kyselyn kokonaistulokset kuvastavat mitä todennäköisimmin suhteellisen heterogeenista subjektiivisten näkemysten ja oletusten yhdistelmää.

Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimuksen tulokset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kyselytutkimuksen periodi				
	2002	Joulukuu 2002	2003	Joulukuu 2003	2006
YKHI-inflaatiovauhti					
Tuorein kysely, 2002/I	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9
Edellinen kysely, 2001/IV	1,7	-	1,8	-	1,8
	2002	2002/III	2003	2003/III	2006
BKT:n määrän kasvu					
Tuorein kysely, 2002/I	1,3	1,6	2,5	2,6	2,5
Edellinen kysely, 2001/IV	1,5	-	2,5	-	2,5
	2002	Marraskuu 2002	2003	Marraskuu 2003	2006
Työttömyysaste¹⁾					
Tuorein kysely, 2002/I	8,6	8,6	8,4	8,3	7,3
Edellinen kysely, 2001/IV	8,6	-	8,2	-	7,2

1) % työvoimasta.

YKHI-inflaation odotetaan olevan alle 2,0 % vuosina 2002 ja 2003

Ennustelaitokset odottavat vuotuisen inflaatiovauhdin hidastuvan nykyisestään ja vakautuvan alle 2,0 prosenttiin. Tarkemmin sanoen euroalueen keskimääräisen vuotuisen YKHI-inflaatiovauhdin odotetaan olevan 1,7 % vuonna 2002 ja 1,8 % vuonna 2003 (ks. taulukko), joten vuoden 2001 viimeisen neljänneksen SPF-kyselystä ilmenevät odotukset ovat pysyneet ennallaan. Inflaatiovauhdin odotetaan olevan 1,7 % joulukuussa 2002 ja 1,8 % joulukuussa 2003.

SPF-kyselylomakkeessa pyydettiin myös arvioimaan kvantitatiivisesti epävarmuutta, joka liittyi vastaajan odotuksiin kunkin muuttujan ja arviointijaksosuhteen. Kyselylomakkeessa vastaajia siis pyydettiin antamaan tuloksen toteutumiseksi jokin todennäköisyys tietyllä vaihteluvälillä (esimerkiksi inflaatio-odotusten vaihteluvälit näkyvät oheisen kuvion A vaakasuoralla akselilla). Annetut todennäköisyydet kuvastavat, kuinka suureksi ennustelaitos arvioi riskin siitä, että toteutunut tulos poikkeaa ennusteen tekohetkellä todennäköisimpänä pidetystä arvosta. Vaikka näiden subjektiivisten arvioiden pohjalta muodostettuun todennäköisyysjakaumaan saattaa sisältyä monia erilaisia makrotaloudellisia skenaarioita, se auttaa arvioimaan, millaiseksi vastaajat keskimäärin arvioivat riskin siitä, että toteutunut tulos on todennäköisimmän vaihteluvälän ylä- tai alapuolella.

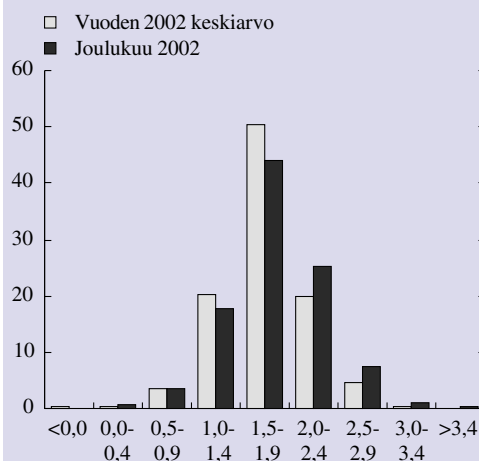
Kuviosta A ilmenevät vuotuisen YKHI-inflaatiovauhdin todennäköisyysjakaumat kyselyn lyhyinä arviointijaksoina: keskiarvo kuluvana vuonna eli vuonna 2002 ja yhden vuoden päästä eli joulukuussa 2002. Vuoden 2002 keskiarvon suurin todennäköisyys (noin 50 %) annetaan odotetusti arvojen vaihteluvälille, joka on tämän arviointijaksosuhteen piste-estimaatin – 1,7 prosentin – ympärillä eli välillä 1,5–1,9 %. Tässä nimellisessä tapauksessa jakauma on melko tasainen tämän keskimääräisen 1,5–1,9 prosentin vaihteluvälillä ympärillä (ks. vaaleat pylväät). Tämä osoittaa, että vastaajien näkemyksen mukaan on olemassa yhtä suuri ”riski” siitä, että toteutunut keskimääräinen inflaatio vuonna 2002 on nopeampi tai hitaampi kuin todennäköisimmän vaihteluvälän eli 1,5–1,9 prosentin mukainen lukema (noin 25 % molemmin puolin).

Kuvion A tummat pylväät kuvaavat odotetun vuotuisen YKHI-inflaatiovauhdin todennäköisyysjakaumaa joulukuussa 2002. Vastaajat odottavat inflaation olevan 1,7 % myös joulukuussa 2002 ja mitä todennäköisimmin asettuvan 1,5–1,9 prosentin vaihteluvälin sisään. Kuvioista A ilmenee kuitenkin myös tämän vuoden lopun inflaatio-odotuksiin liittyvien riskien selvä epäsymmetrisyys, koska todennäköisyysjakauma on vino keskimmäisestä vaihteluvälillä oikealle. Tästä voidaan päätellä, että vastaajien käsityksen mukaan riski siitä, että inflaatio on ensi joulukuussa nopeampi kuin 1,5–1,9 %, on suurempi kuin riski siitä, että inflaatio on alle 1,5 %. Tämä näkyy 34 prosentin kumulatiivisena todennäköisyytenä, joka annetaan todennäköisimmän eli 1,5–1,9 prosentin vaihteluvälin ylittävälle tuloksille, ja ainoastaan 22 prosentin todennäköisyytenä, joka annetaan tämän vaihteluvälin alapuolelle jääville tuloksille. Tälle arviointijaksolle odotetun inflaation todennäköisyysjakauma näyttää pääasiassa liittyvän vastaajien odotuksiin siitä, miten vahvasti euroalueen talouskehitys elpyy kuluvan vuoden loppua kohden (ks. jäljempänä kasvunäkymiä koskeva kohta).

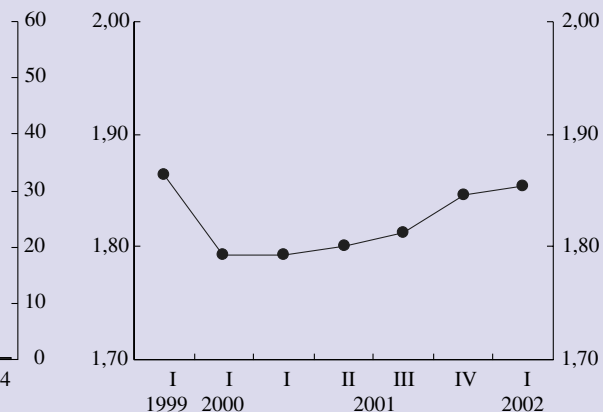
Pitkän aikavälin inflaatio-odotukset pysyvät alle 2,0 prosentissa

Viiden vuoden päähän ulottuvat inflaatio-odotukset ovat nyt usean vuoden ajan olleet kapean vaihteluvälin eli 1,8 prosentin ja 1,9 prosentin välillä (ks. kuvio B). Edellisessä kyselyssä YKHI-inflaation odotettiin vuonna 2006 olevan keskimäärin 1,9 %. Tämä odotettu inflaatio vastaa jokseenkin niitä inflaatio-odotuksia, jotka perustuvat (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHIin sidottuihin Ranskan valtiovarainministeriön hiljattain liikkeeseen laskemiin pitkäaikaisiin joukkolainoihin. Näistä joukkolainosta johdettu ns. tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti pysyi alle 2 prosentissa helmikuussa 2002. On kuitenkin tärkeää muistaa, että tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti ei suoraan vastaa markkinaosapuolten inflaatio-odotuksia, koska markkinaosapuolten odotuksiin vaikuttavat riski-, maturiteetti- ja likviditeettipremiot.³

Kuvio A.
Lyhyen aikavälin inflaatio-odotukset:
kullekin vaihteluvälille annettu
todennäköisyys
(prosentteina)

Kuvio B.
Kussakin kyselyssä viiden vuoden kuluttua
odotettu keskimääräinen inflaatiovauhti
(vuotuinen prosenttimuutos)

1 Huom. Ennen vuotta 2001 toteutetuissa SPF-kyselyissä tiedusteltiin viiden vuoden päähän ulottuvia inflaatio-odotuksia vain vuoden ensimmäisen neljänneksen kyselyssä.

BKT:n määrän kasvuvauhti arvioitiin hitaammaksi kuin aiemmin otaksuttiin, mutta talouden odotetaan elpävän vuosina 2002–2003

Euroalueen talouskehityksen heikentymistä osoittavien viimeaikaisten tietojen mukaisesti SPF-kyselyyn osallistuneet ovat muuttaneet BKT:n määrän keskimääräistä vuotuista kasvuvauhtia vuonna 2002 koskevia odo-

³ *Tuotot yhtenäistävästä inflaatiovauhdista on laajempi selvitys Kuukausikatsauksen helmikuun 2002 numeron sivulla 16 olevassa kehikossa 2 "Euroalueen pitkän aikavälin inflaatio-odotusten johtaminen indeksiin sidottujen Ranskan valtion joukkolainojen perusteella".*

tuksiaan aiempaa varovaisemmiksi. He arvioivat kasvuvauhdiksi 1,3 % eli 0,2 prosenttiyksikköä pienemmäksi kuin edellisessä, viime lokakuussa tehdyssä kyselyssä. Vuotuisen kasvuvauhdin odotetaan kuitenkin olevan nopeampi eli 1,6 % jo vuoden 2002 kolmannella neljänneksellä, mikä viittaa siihen, että talouskasvun arvioidaan kiihtyvän asteittain vuoden 2002 kuluessa. BKT:n määrän kasvun odotetaan nopeutuvan edelleen 2,6 prosenttiin vuoden 2003 kolmannella neljänneksellä ja 2,5 prosenttiin koko vuonna. Pitkän aikavälin kasvunäkymät – 2,5 % vuonna 2006 – pysyvät euroalueen potentiaalisen trendikasvun vaihteluvälin ylemmässä päässä.

Euroalueen työttömyysasteen odotetaan nousevan keskimäärin 8,6 prosenttiin vuonna 2002. Sen jälkeen sen arvioidaan laskevan vähitellen ennusteperiodin aikana. Työttömyysasteen odotetaan olevan keskimäärin 8,4 % vuonna 2003, 8,3 % joulukuussa 2003 ja 7,3 % vuonna 2006.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Taloudellinen toimeliaisuus todennäköisesti heikentyi vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä

Euroalueen BKT:n määrä kasvoi viime vuoden kolmannella neljänneksellä 0,1 % edellisestä nel-

jänneksestä, kuten edellisessä Kuukausikatsauksessa jo todettiin. Siten kasvuvauhti pysyi samana kuin toisella vuosineljänneksellä (ks. taulukko 5). Tässä vaiheessa arviota BKT:n kasvusta vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä on saatavissa vain yksittäisistä jäsenvaltioista. Kaiken

Taulukko 5.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1998	1999	2000	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III
Bruttokansantuotteen määrä	2,9	2,6	3,4	3,2	2,8	2,4	1,6	1,4	0,4	0,6	0,6	0,1	0,1
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	3,6	3,2	2,8	2,8	2,2	1,7	1,0	0,7	0,1	0,5	0,1	0,2	-0,1
Yksityinen kulutus	3,0	3,2	2,6	2,5	1,9	2,0	1,8	1,8	0,1	0,2	0,9	0,6	0,1
Julkinen kulutus	1,2	2,1	1,9	1,6	1,6	1,9	1,9	2,0	0,1	0,7	0,7	0,4	0,2
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	5,2	5,4	4,3	3,9	3,2	1,3	-0,4	-1,3	0,9	0,0	-0,4	-0,8	0,0
Varastojen muutos ^{3),4)}	0,4	-0,2	0,0	0,1	0,1	-0,1	-0,3	-0,4	-0,2	0,2	-0,4	0,0	-0,2
Nettovienti ³⁾	-0,6	-0,5	0,6	0,5	0,6	0,8	0,7	0,6	0,3	0,1	0,4	-0,1	0,3
Vienti ⁵⁾	7,3	5,2	12,0	12,4	12,0	8,7	5,1	0,8	3,6	2,3	-0,3	-0,6	-0,6
<i>josta: tavarat</i>	7,3	4,9	12,3	12,3	12,4	9,9	4,6	1,1	3,4	2,5	0,2	-1,5	0,0
Tuonti ⁵⁾	9,9	7,2	10,8	11,5	10,7	6,9	3,5	-0,9	3,0	2,2	-1,4	-0,3	-1,4
<i>josta: tavarat</i>	10,4	6,9	11,2	12,1	12,4	7,9	3,7	-1,4	3,6	2,3	-1,9	-0,3	-1,4
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	1,5	2,2	0,0	0,4	-0,7	0,1	-0,3	-0,5	1,0	-0,7	-0,6	0,0	0,8
Teollisuus	2,6	1,1	4,1	3,8	3,5	2,7	1,0	0,2	0,6	0,5	0,9	-1,0	-0,2
Palvelut	3,1	3,2	3,5	3,3	3,3	2,9	2,6	2,4	0,6	0,8	0,7	0,5	0,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

Taulukko 6.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
			Loka	Marras	Joulu	Loka	Marras	Joulu	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	5,5	0,2	-2,7	-4,2	-4,8	-1,6	-0,7	0,3	-0,4	-0,5	-0,4	-1,5	-1,9
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	5,8	-0,2	-2,9	-4,9	-6,6	-1,4	-0,9	0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-2,0	-2,3
Väli tuotteet	5,8	-1,3	-3,7	-5,8	-8,9	-1,1	-1,2	-0,6	-0,3	-0,5	-1,0	-2,2	-2,6
Pääomahyödykkeet	8,6	1,4	-1,7	-4,6	-5,1	-0,9	-1,0	-0,3	-0,5	-0,5	-0,3	-1,6	-1,9
Kulutustavarat	2,4	0,0	-2,5	-3,5	-4,1	-1,7	-0,4	0,3	0,2	0,1	-0,4	-1,6	-2,1
Kestävät	5,8	-2,6	-7,6	-7,5	-7,3	-2,0	-0,1	1,3	-1,5	-1,5	-1,3	-2,6	-2,2
Ei-kestävät	1,7	0,5	-1,4	-2,7	-3,4	-1,7	-0,4	0,1	0,5	0,4	-0,2	-1,4	-2,0
Energiantuotanto	1,5	0,4	-0,9	1,5	4,8	-1,1	1,2	1,2	1,0	0,3	-0,3	-0,2	0,1
Tehdasteollisuus	5,9	0,1	-2,9	-5,0	-6,1	-1,7	-1,1	0,2	-0,5	-0,6	-0,5	-1,8	-2,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja. Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä kaksin ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

kaikkiaan kansalliset tiedot viittaavat siihen, että vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä koko euroalueen BKT:n neljännesvuosikasvuvauhti hidastui edellisestä neljänneksestä ja oli todennäköisesti hieman negatiivinen.

Taloudellisen toimeliaisuuden yleinen heikkeneminen vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä johtuu suurelta osin teollisuuden kehityksestä. Ilman rakentamista laskettu teollisuustuotanto supistui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä 1,9 % edellisen neljänneksen tuotannosta eli voimakkaammin kuin kolmannella neljänneksellä, jolloin se supistui neljännesvuositasolla 0,5 %. Kuukausitasolla tarkasteltuna ilman rakentamista lasketun teollisuustuotannon kasvuvauhti kuitenkin nopeutui joulukuussa 0,3 prosenttiin, kun sen supistumisvauhti oli ollut marraskuussa 0,7 % ja lokakuussa 1,6 % (ks. taulukko 6). Teollisuustuotannon kuukausittaisen kasvuvauhdin asteittainen nopeutuminen olisi yhdenmukaista viime vuoden loppupuolella ja kuluvan vuoden alkupuolella havaitun tehdasteollisuuden luottamuksen kohenemisen kanssa. Ilman rakentamista lasketun teollisuustuotannon kuukausittaisen kasvun nopeutuminen joulukuussa 2001 johtuu suurelta osin kulutustavarasektorin kehityksestä. Kulutustavaroiden tuotanto kasvoi joulukuussa

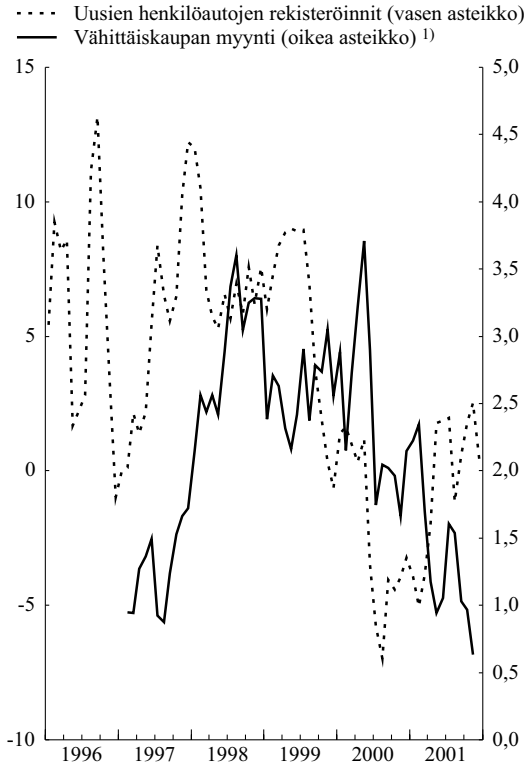
2001 kuukausitasolla 0,3 %, kun se edellisessä kuussa oli supistunut 0,4 %. Niin ikään väli tuotteiden ja pääomahyödykkeiden tuotannon kuukausittainen supistumisvauhti heikkeni joulukuussa 0,3 prosenttiin, kun se oli marraskuussa ollut 0,6 %. Myönteistä kehitystä siis ilmeni kaikilla teollisuuden pääaloilla, mutta teollisuustuotannon kasvu oli edelleen vaimeaa vuoden 2001 lopussa.

Kotitaloussektorin toimeliaisuutta kuvaavat indikaattorit ovat vaihtelevampia kuin teollisuutta koskevat indikaattorit eivätkä vielä tässä vaiheessa anna selkeitä viitteitä vuodenvaihteen kehityksen suunnasta. Vähittäismyynnin määrä supistui joulukuussa 2001 kuukausitasolla 0,6 %, kun se marraskuussa oli kasvanut 1,2 %. Vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä vähittäismyynnin määrä supistui neljännesvuositasolla 0,2 %, kun se edellisellä neljänneksellä oli kasvanut neljännesvuositasolla 0,3 %. Sitä vastoin henkilöautojen rekisteröintien määrä kasvoi viimeisellä neljänneksellä voimakkaasti eli 1,8 % edellisestä neljänneksestä, kun se kolmannella neljänneksellä oli supistunut 5,3 % edellisestä neljänneksestä. Tammikuussa 2002 rekisteröinnit kuitenkin jälleen vähenivät 3,8 % joulukuisesta. Vuositasolla vähittäiskaupan myynnin määrän kasvu jatkoi yleisesti ottaen hidastuvaa suuntausta, joka alkoi

Kuvio 26.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

vuoden 2000 puolivälissä, ja tuosta asti henkilöautojen rekisteröintien kasvussa havaittu nopeutuminen näyttää niin ikään tasoittuneen (ks. kuvio 26).

Yritysten luottamuksen koheneminen viittaa mahdolliseen käännekohtaan vuodenvaihteessa

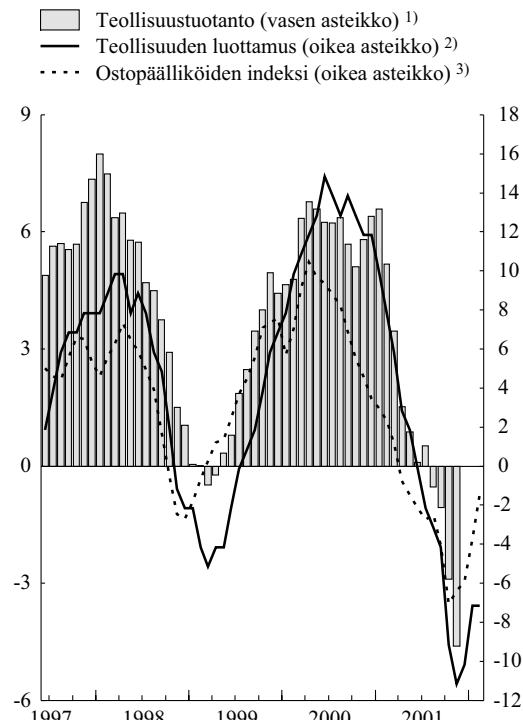
Kaiken kaikkiaan eri suhdannekyselyjen tulokset viittaavat siihen, että luottamus on edelleen parantunut helmikuussa 2002. Etenkin euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi voimakkaasti

eli 2,3 indeksipistettä 48,1 pisteeseen, kun se oli edellisessä kuussa noussut 2,1 indeksipistettä. Tämä voimakas kumulatiivinen nousu tämän vuoden kahden ensimmäisen kuukauden aikana on vertaansa vailla indeksin lyhyen historian aikana eli sitten vuoden 1997 puolivälin. Tämä viittaa siihen, että tehdasteollisuustuotannon kasvuvauhdissa olisi saavutettu käännekohta (ks. kuvio 27). Indeksien yksittäisistä osatekijöistä tammi- ja helmikuun voimakas nousu heijastaa pääasiassa uusien tilausten ja tuotannon muutoksen kehitystä. Molemmat viimeksi mainitut osaindeksit nousivat yli kynnysarvon 50, joka kuvaa negatiivisen

Kuvio 27.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammi-kuusta 1985 lähtien.

3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat tuotannon kasvuun.

ja positiivisen kasvuvauhdin rajaa. Helmikuussa ostopäällikköiden indeksin 2002 kaikkien osatekijöiden havaittiin kohenneen. Muun muassa työllisyyttä kuvaava indeksi nousi selvästi, kun se oli tammikuussa laskenut jonkin verran.

Yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn mukaan teollisuuden luottamus pysyi ennallaan helmikuussa 2002, kun se oli kahden edeltävän kuukauden aikana kohentunut jonkin verran (ks. taulukko 7). Tämä johtuu suurelta osin tuotanto-odotusten tammikuun huomattavan nousun tasaantumisen vuoksi. Samaan aikaan tilauskanta-arviot – etenkin vientitilauksia koskevat – parantivat helmikuussa ensimmäistä kertaa heikentyttyään sitä ennen pitkään ja vakauduttuaan vuodenvaihteessa. Tämä viittaa siihen, että yritysten luottamuksen viimeaikainen kohentuminen ilmentää nyt paitsi odotuksia myös todellista tilannetta. Euroopan komission palvelualueen luottamusindikaattorilla mitattuna palvelualan yritysten luottamus koheni edelleen helmikuussa 2002. Aiempaa positiivisempien kysyntäodotusten ja liiketoimintaympäristöön liittyvien arvioiden lisäksi luottamusindikaattorin nousuun vaikutti nyt ensimmäistä kertaa myös kysyntää koskevien arvioiden paraneminen viime kuukausina.

Kuluttajien luottamus koheni helmikuussa 2002, kun se oli tammikuussa hieman heikentynyt ja joulukuussa 2001 taas vahvistunut. Näin ollen vuodenvaihteen kehitys ei anna selviä viitteitä siitä, että luottamuksen aallonpohja olisi jo saavutettu. Luottamuksen voimistumiseen helmikuussa 2002 vaikutti etenkin se, että kotitalouksien odotukset niin talouden yleisen tilan kehityksestä kuin myös työttömyydestä ja niiden omasta taloudellisesta tilasta ovat parantuneet. Kuluttajien luottamuksen selvä koheneminen edellyttäisi todennäköisesti omaa taloudentilaa koskevien arvioiden parantumista edelleen sekä vieläkin positiivisempia arvioita talouden yleisestä tilasta.

Selviä viitteitä talouskasvun voimistumisesta vuonna 2002

Toteutunutta talouskasvua koskevien viimeaikaisen tietojen perusteella näyttäisi yleisesti ottaen siltä, että tuotannon neljännesvuosikasvuvauhti ehkä saavutti aallonpohjan viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Odotus kasvun mahdollisesta voimistumisesta tänä vuonna ilmentää varsinkin teollisuudesta saatuja myönteisiä merkkejä. Tässä vaiheessa näitä merkkejä on saatu lähinnä

Taulukko 7.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2001 Syys	2001 Loka	2001 Marras	2001 Joulu	2002 Tammi	2002 Helmi
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	-0,2	2,6	-2,8	-0,6	-1,4	-1,3	-1,4	0,0	-1,0	-0,5	0,3	0,2	0,1
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	7	12	6	12	9	3	0	2	1	-1	1	0	2
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	0	12	-1	8	2	-3	-10	-4	-9	-11	-10	-7	-7
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	14	21	15	19	17	13	11	15	12	10	11	8	10
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	0	5	-1	3	-1	-1	-4	-1	-4	-4	-5	-6	-10
Palvelualueen luottamusindikaattori ²⁾	3	7	-8	3	1	-9	-27	-11	-25	-29	-28	-22	-20
Suhdanneindikaattori ³⁾	-0,1	1,3	-0,1	0,9	0,2	-0,4	-1,2	-0,5	-1,1	-1,2	-1,2	-1,0	-0,9
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	81,9	83,9	82,8	84,0	83,3	82,4	81,3	-	81,8	-	-	80,8	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

- 1) Prosentti muutos edellisestä kaudesta.
- 2) Saldoluvut prosenttiyksikkönä. Palvelualueen luottamusindikaattorin tiedot on laskettu poikkeamina huhtikuusta 1995 alkaen lasketusta keskiarvosta, vähittäiskaupan luottamusindikaattorin tiedot poikkeamina heinäkuusta 1986 alkaen lasketusta keskiarvosta ja muiden luottamusindikaattorien tiedot poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.
- 3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.
- 4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

vain kyselytiedoista, eivätkä ne vielä selvästi näy toteutuneessa kehityksessä. Yritysten luottamuksen ja teollisuustuotannon välinen samanaikainen ja vakaa kehitys kuitenkin viittaa siihen, että merkit luottamuksen käännteessä vuodenvaihteessa viestivät mahdollisesti myös tuotannon kasvun elpymisestä. Tällainen elpyminen olisi yhdenmukaista tämänhetkisisä ennusteissa ja arvioissa näkyvien kasvun voimistumiseen kohdistuvien odotusten kanssa. Elpymisen voimakkuudesta ei kuitenkaan ole tällä hetkellä vielä tarkkaa kuvaa.

Monet tekijät tukevat odotusta talouskasvun voimistumisesta tämän vuoden kuluessa. Epävarmuus maailmantalouden kehityksestä näyttää vähentyneen eritoten Yhdysvaltain taloudesta saatujen aiempaa myönteisempien merkkien johdosta. Maailmantalouden kohenemisen pitäisi tukea euroalueen viennin ja kiinteän pääoman muodostuksen odotettua voimistumista. Kotimaisista tekijöistä kasvua taas tukee se, että euroalueella ei ole sellaisia merkittäviä tasapainotto-omuuksia, joiden takia talouden sopeutusprosessi olisi vaarassa pitkittyä. Sikäli kuin talouden perustekijät ovat terveellä pohjalla ja rahoitus-tilanne suotuisa, kotimaisen kysynnän pitäisi vuoden mittaan piristyä. Kysyntää tukee inflaatiovauh-

din menneen ja tulevan hidastumisen suotuisa vaikutus käytettävissä oleviin reaalityöihin.

Työllisyyden kasvu lienee pysynyt nollan tuntumassa viimeisellä vuosineljänneksellä

Vuoden 2001 viimeistä neljänneistä koskevat kansantalouden tilinpitoon perustuvat euroalueen työllisyystiedot eivät ole vielä saatavissa. Käytettävissä oleviin kansallisiin tietoihin perustuvan ennakoarvion mukaan euroalueen neljännesvuosittainen työllisyyden kasvu on vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä todennäköisesti heikentynyt jonkin verran eli lähelle nollaa. Tämä kehitys kuvastaa etenkin vuoden 2001 toisella ja kolmannella neljänneksellä heikentyneen taloudellisen toimeliaisuuden viivästyntä vaikutusta työllisyyteen. Työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä todennäköisesti edelleen noin ¾ prosenttiin, kun se vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä oli 2,2 % (ks. taulukko 8). Tämä olisi hitain vuotuinen kasvuvauhti sitten vuoden 1997 toisen neljänneksen ja merkitsisi sitä, että työllisyyden vuotuinen kasvu vuonna 2001 olisi ollut keskimäärin noin 1,4 %, kun se vuonna 2000 oli 2,1 %.

Taulukko 8.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous	1,6	1,6	2,1	2,1	2,2	2,1	1,6	1,2	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-1,4	-2,9	-1,5	-1,6	-0,8	0,0	-0,6	-1,3	-0,1	0,0	0,1	-0,7	-0,8
Teollisuus	1,0	0,3	1,0	1,1	1,3	1,2	0,8	0,3	0,3	0,4	0,1	-0,1	-0,2
pl. rakentaminen	1,1	0,0	0,8	1,0	1,3	1,4	0,8	0,2	0,3	0,4	0,2	-0,1	-0,3
Rakentaminen	0,3	1,0	1,6	1,0	1,4	0,8	0,8	0,7	0,3	0,7	-0,3	0,0	0,2
Palvelut	2,2	2,6	2,8	2,8	2,8	2,5	2,1	1,8	0,6	0,7	0,4	0,4	0,4
Kauppa ja kuljetus ³⁾	1,7	2,3	2,8	2,7	2,7	2,1	1,6	1,4	0,6	0,6	0,1	0,3	0,4
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,0	5,5	5,9	6,1	5,4	5,0	4,0	3,1	1,2	1,0	1,1	0,6	0,4
Julkishallinto ⁵⁾	1,4	1,5	1,3	1,4	1,7	1,8	1,7	1,6	0,3	0,5	0,4	0,5	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

Myöskään toimialoitteiset työllisyystiedot vuoden 2001 viimeiseltä neljännekseltä eivät ole vielä saatavissa. Vuoden 2001 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti hidastui niin teollisuudessa kuin palvelualoillakin. Ilman rakentamista lasketun teollisuuden työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti hidastui samana aikana voimakkaasti eli 1,2 prosenttiyksikköä, ja vaikka yksityinen kulutus pysyi vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla verrattain vahvana, työllisyyden vuotuinen kasvuvauhti palvelualoilla heikkeni tuona aikana 0,7 prosenttiyksikköä. Palvelualan alasektoreista rahoitustoiminnassa ja liike-elämän palveluissa työllisyyskasvu hidastui voimakkaasti, mutta oli vahvempaa kaupan ja kuljetuksen sekä julkishallinnon aloilla. Tuona aikana rakennusalan työllisyyden kasvuvauhti heikkeni vain 0,1 prosenttiyksikköä.

Työllisyysodotukset aiempaa positiivisempia vuoden 2002 alussa

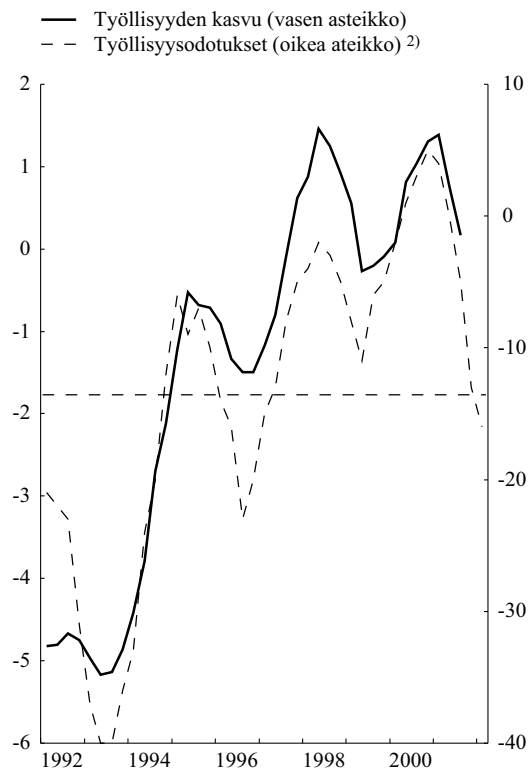
Tuoreiden kyselytietojen perusteella työllisyysodotukset paranivat jonkin verran helmikuussa 2002 heikennyttyään vuoden 2000 lopusta vuoden 2001 loppuun. Vaikka Euroopan komission suhdannekyselyn tulokset osoittavat vuoden 2002 ensimmäistä neljänestä koskevien tehdasteollisuuden työllisyysodotusten heikentyneen edelleen (ks. kuvio 28), tätä tuoreemmat, ostopäälliköiden helmikuuisesta kyselystä saadut tiedot viittaavat siihen, että tehdasteollisuuden työllisyyden kasvu on saattanut voimistua vuoden 2002 alussa. Myös rakennusalan työllisyysodotukset kohenivat helmikuussa hieman (ks. kuvio 29).

Euroopan komission suhdannekyselyt osoittavat vähittäiskaupan työllisyysodotusten heikentyneen helmikuussa. Tästä huolimatta koko palvelualaa koskevat odotukset paranivat selvästi nyt kolmatta kuukautta peräkkäin, kun ne olivat heikentyneet jatkuvasti vuoden 2001 alkupuolelta asti. Tätä tukevat myös ostopäälliköiden kyselyn tulokset, joiden mukaan palvelualan työllisyysindeksi koheni merkittävästi tammi-helmikuussa 2002.

Kuvio 28.

Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset euroalueen teollisuudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, saldoluvut prosenttiyksikköinä)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa työllisyysodotusten keskiarvoa vuodesta 1985 alkaen.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Työllisyysodotukset koskevat ainoastaan tehdasteollisuutta.

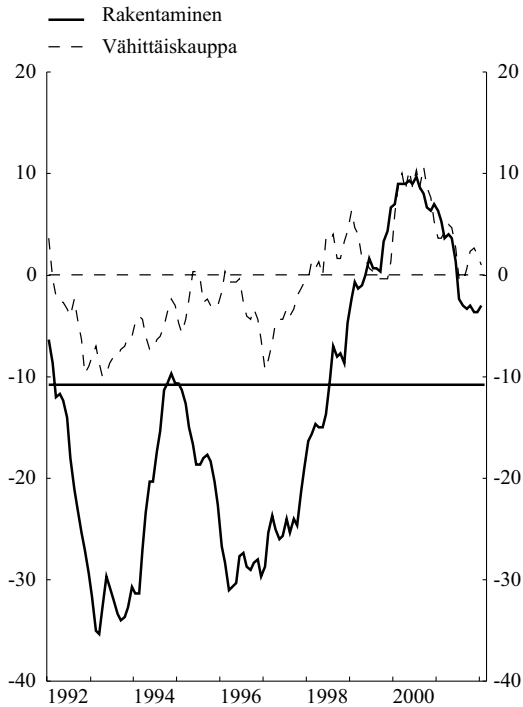
Tammikuun työttömyysaste ennallaan 8,4 prosentissa

Euroalueen standardoitua työttömyysastetta kuvaavaa aikasarjaa on tarkistettu sarjan alusta lähtien niin, että työttömyysasteet on korjattu noin 0,15 prosenttiyksikköä aiempaa alhaisemmiksi. Tarkistuksen jälkeen euroalueen standardoitu työttömyysaste tammikuussa 2002 oli 8,4 %

Kuvio 29.

Euroalueen työllisyysodotukset

(saldoluvut prosenttiyksikköinä, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat työllisyysodotusten keskiarvoa rakennusalalla tammikuusta 1985 lähtien ja vähittäiskaupassa helmikuusta 1986 lähtien.

eli se on pysynyt muuttumattomana marraskuusta 2001 lähtien (ks. taulukko 9). Aikasarjan tarkistukseen oli kaksi syytä. Ensinnäkin vuoden

2001 työvoimatutkimuksen tulokset on otettu mukaan kuukausittaisiin laskelmiin osana laskentaprosessin normaalia ajantasaistamista. Toiseen vuoden 2000 syyskuussa hyväksytty aiempaa yksityiskohtaisempi työttömyyden määrittelmä on pantu kokonaan tai osittain täytäntöön useissa jäsenvaltiossa vuoden 2001 työvoimatutkimuksessa (ks. työttömyyden määrittelmää koskeva kehikko 4 maaliskuun 2001 Kuukausikatsauksessa). Näitä lukuja on siis käytettävä varovasti, sillä nyt alkaneeseen täytäntöönpanoprosessiin saattaa liittyä lisää työttömyystietoihin tehtäviä tarkistuksia tänä ja ensi vuonna.

Vaikka työttömyysaste on pysynyt ennallaan marraskuusta 2001 lähtien, työttömien määrä on viime kuukausina kasvanut. Tammikuussa se kasvoi noin 23 000:lla. Työttömien määrä kasvoi tammikuussa myös vuositasolla mitattuna ensimmäistä kertaa sitten marraskuun 1997 (ks. kuvio 30). Työttömien määrän kasvu tammikuussa oli kuitenkin pienempi kuin neljän edellisen kuukauden keskiarvo 36 000. Tämä saattaa kuvastaa käteisen euron käyttöönottoon liittyvää tilapäistä työllistymistä, kuten yksittäiset tiedot muutamista euroalueen maista osoittavat.

Myös työttömien ikäjakauma on pysynyt ennallaan marraskuusta 2001 saakka. Työttömyyslukujen tarkistamisen jälkeen alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on 16,7 % ja 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien 7,3 %. Vanhemmassa ikäryhmässä työttömien määrä kasvoi 24 000:lla tammikuussa 2002 ja nuoremmissa taas pieneni hieman eli noin 1 000:lla.

Taulukko 9.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1999	2000	2001	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV	2001 Elo	2001 Syys	2001 Loka	2001 Marras	2001 Joulu	2002 Tamm
Yhteensä	9,8	8,8	8,3	8,4	8,3	8,3	8,4	8,3	8,3	8,3	8,4	8,4	8,4
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	19,2	17,3	16,5	16,5	16,5	16,5	16,7	16,5	16,5	16,6	16,7	16,7	16,7
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	8,5	7,7	7,2	7,3	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3

Lähde: Eurostat.

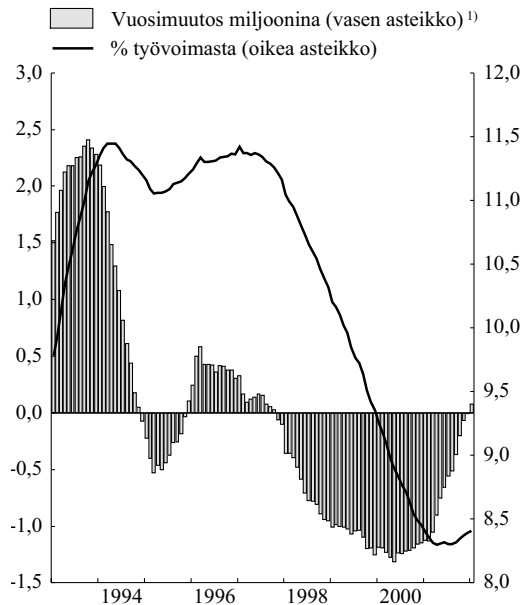
Huom. ILO:n suositusten mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2001 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,5 %.

Kuvio 30.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Heikko talouskasvu vaikuttanee edelleen työmarkkinoihin

Koska taloudellisen toimeliaisuuden kehitys vaikuttaa työllisyyteen vasta jonkin ajan kuluttua, työllisyyden kasvu on todennäköisesti jatkunut heikkona vuoden 2002 alussa ja johtanut työttömien määrän kasvuun edelleen.

Koko työllisyyden kasvuvauhdin odotetaan vuonna 2002 olevan merkittävästi hitaampi kuin vuonna 2001. Koska työvoiman määrän kasvu todennäköisesti hidastuu, työpaikkojen määrän aiempaa heikommasta kasvusta tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla saattaa kuitenkin seurata vain vähäinen työttömyysasteen nousu. Kaikesta huolimatta tarvitaan lisää työmarkkinauudistuksia, jotta ratkaistaisiin merkittävät työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmat, saataisiin jatkuvasti korkea työttömyysaste pienemään, lisättäisiin työmarkkinoille osallistumista ja tasoitettaisiin työmarkkinoiden toimivuudessa olevia eroja euroalueen maiden välillä (ks. kehikko 6).

Kehikko 6.

Rakenteellisten uudistusten jatkaminen tarpeen euroalueen työmarkkinoilla

Euroalueen työ-, hyödyke- ja pääomamarkkinoiden tuotannontekijöiden tehokkaaseen kohdentamiseen pyritään rakenteellisilla uudistuksilla. Näillä uudistuksilla on todennäköisesti positiivisia vaikutuksia, jotka näkyvät talouden kasvupotentiaalin lisääntymisenä ja talouden häiriöihin liittyvien sopeutumiskustannusten pienentymisenä. Viime vuosina euroalueen hyödykemarkkinat ovat yhdentyneet ja suojatut talouden sektorit ovat avautuneet aiempaa enemmän. Euroalueen maat ovat edistyneet myös jonkin verran työmarkkinoiden toiminnan tehostamisessa, mutta monet uudistukset tällä alueella ovat olleet vaatimattomia tai niihin on ryhdytty vasta hiljattain.

Yksi osoitus työmarkkinoiden edelleenkin riittämättömästä toimivuudesta on, että vuonna 2001 euroalueen työttömyysaste oli yli 8 % samalla, kun euroalueen maiden yritykset kertoivat vaikeuksistaan saada työvoimaa. Epätyydyttävä tilanne sekä työvoiman tarjonnassa että kysynnässä viittaa siihen, että euroalueen työmarkkinoiden kyky saada tarjonta ja kysyntä kohtaamaan – ja siten luoda työllisyyttä tuomalla työtä vailla olevat töihin ja täyttämällä avoimet työpaikat – on riittämätön.

Kysynnän ja tarjonnan tehokkaasti yhteensovittavien työmarkkinoiden merkitys rahapolitiikalle

Kysynnän ja tarjonnan tehokkaasti yhteensovittavilla työmarkkinoilla on erittäin suuri merkitys rahapolitiikalle:

- Työmarkkinoiden toimivuus vaikuttaa siihen talouden toimintaympäristöön, jossa rahapolitiikkaa harjoitetaan. Työvoiman tehostomalla kohdentamisella on negatiivinen vaikutus potentiaalisen tuotannon tasoon ja lyhyellä aikavälillä se rajoittaa vauhtia, jolla talous voi kasvaa luomatta inflaatiopaineita. Jos työmarkkinat tulisivat entistä joustavammiksi ja työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen tehokkaammaksi, euroalueen talouden potentiaalinen kasvuvauhti nopeutuisi tilapäisesti, kunnes työllisyysaste nousisi.
- Työmarkkinoiden pullonkaulat johtuvat kysynnän ja tarjonnan tehostomasta yhteensovittamisesta, ja ne saattavat johtaa myös työvoiman tuottavuuden kasvun ylittäviin yleisiin palkankorotuksiin ja siten aiheuttaa inflaatiopaineita. Jos työvoiman kysyntä ja tarjonta sovitetaan tehokkaammin yhteen, on mahdollista vähentää suhdannenousujen riskiä, tuotantorakenteiden uudelleenkehennuksia, työvoimapulan vuoksi euroalueelle odotettuja demografisia muutoksia sekä palkkojen nousua ja inflaation kiihtymistä ennakoivia paineita.
- Euroalueen työmarkkinoiden kyky sovittaa yhteen työvoiman kysyntä ja tarjonta entistä tehokkaammin ja aiempaa suuremmat palkkajoukot voisivat osaltaan nopeuttaa sitä, että palkat ja hinnat sopeutuvat rahapolitiisiin toimiin, ja vähentää rahapolitiikan lyhytaikaisia vaikutuksia reaalitalouteen. Parantunut tehokkuus puolestaan helpottaisi vakauteen tähtäävän EKP:n rahapolitiikan harjoittamista.
- Tehokkaasti toimivilla työmarkkinoilla on erityisen suuri merkitys EMUun osallistuville maille, koska euroalueen maat eivät voi harjoittaa maakohtaista raha- tai valuuttapolitiikkaa reagoidakseen epäsymmetrisiin talouden häiriöihin.

Euroalueen maissa 1990-luvulla tehdyt työmarkkinauudistukset ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että työllisyys on kasvanut voimakkaasti ja työttömyys vähentynyt huomattavasti monissa euroalueen maissa vuodesta 1997 vuoteen 2000 jatkuneen suhdannenousun aikana. Näin tapahtui kansainvälisen kilpailun kiristymisestä ja ammatillisia vaatimuksia vinouttaneesta teknisestä muutoksesta huolimatta. Nämä molemmat tekijät lisäävät yleensä työmarkkinoiden mahdollisista puutteista johtuvia negatiivisia vaikutuksia. On kuitenkin vaikea arvioida, missä määrin uudistukset ovat parantaneet työmarkkinatilannetta tarjoamalla aiempaa paremmat edellytykset luoda työpaikkoja ja lisäämällä työvoiman tarjontaa tai tehostamalla työmarkkinoiden kykyä saada kohtaamaan työtä vailla olevat ja avoimet työpaikat.

Rakenteellisten uudistusten jatkaminen on ratkaisevan tärkeää

Viimeaikaisista selonteoista saatu aineisto osoittaa, että merkittäviä kohtaanto-ongelmia on yhä monilla alueilla, minkä vuoksi työmarkkinauudistusten jatkamiselle on hyvät perusteet.¹ Jatkuvasti suurena pysyttelevä työttömyysaste, pieni työvoimaosuus ja työmarkkinoiden epätasainen toiminta euroalueen maissa osoittavat, että työmarkkinauudistusten jatkaminen on välttämätöntä.

Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista voidaan tehostaa ja työmarkkinoita joustavoittaa muun muassa parantamalla työnvälitystä, laajentamalla palkkajoukkoja, lisäämällä palkkaeroja, tehostamalla koulutusta, opiskelua ja elinikäistä oppimista, uudistamalla vero- ja etuusjärjestelmiä, lieventämällä työsuojelusäännöstöä ja edistämällä työaikajoukkojen käyttöönottoa ja työvoiman liikkuvuutta.

Jotta työmarkkinauudistuksista koituvia etuja voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti, pitää hyödyke- ja pääomamarkkinoiden rakenneuudistuksia jatkaa edelleen. Työmarkkinoiden toiminnan tehostamisella luodaan eniten työmahdollisuuksia, jos myös hyödyke- ja pääomamarkkinat toimivat tehokkaasti.

¹ Yksityiskohtaisempi selvitys työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmista on EKP:n maaliskuun 2002 julkaisussa "Labour market mismatches in euro area countries".

4 Julkinen talous

Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella odotettua heikompi vuonna 2001

Jäsenmaiden vuoden 2001 lopussa toimittamiin tarkistettuihin vakausohjelmiin sisältyvien arvioiden mukaan euroalueen julkisen talouden keskimääräinen BKT:hen suhteutettu alijäämä ilman matkapuhelintoimilupien myynnistä saatuja tuloja kasvoi 1,1 prosenttiin vuonna 2001, kun se edellisellä vuonna oli ollut 0,8 %. BKT:hen suhteutettu julkisen talouden velka puolestaan pieneni vuonna 2001 lähes 2 prosenttiyksikköä eli 68,7 prosenttiin edellisen vuoden 70,5 prosentista. Monien maiden tuoreiden tietojen perusteella sekä alijäämä- että velkasuhteet ovat vuonna 2001 saattaneet olla hieman näitä lukuja suuremmat euroalueella kokonaisuudessaan.

Julkisen talouden rahoitusasemat heikkenivät vuonna 2001 euroalueen maista suunnilleen puolessa ja puolessa pysyivät ennallaan tai kohenivat. Alijäämä oli neljässä maassa yhä huomattava ja kahdessa lähellä 3 prosentin viitearvoa. Rahoitusasemien heikentyminen edellisvuotisista johtui talouskasvun hidastumisesta, jonka seurauksena automaattiset vakauttajat toimivat ja joissakin euroalueen maissa toteutettiin suuria veronkevennyksiä ilman, että menoja olisi vastaa-vasti hillitty riittävästi. Perusmenojen kasvu itse asiassa nopeutui vuonna 2001 osaksi terveydenhoitomenojen kehityksen vuoksi, kun korkomenot sitä vastoin pienenivät odotetusti. Vuonna 2001 finanssipolitiikka euroalueella kokonaisuudessaan oli lievästi elvyttävää, kun monet maat olivat alun perin asettaneet vaatimattomat finanssipolitiikan tavoitteet. Finanssipolitiikkaa ei kuitenkaan useimmissa maissa ja euroalueella keskimäärin kevennetty tätä enempää talouskasvun hidastumisen perusteella.

Julkisen talouden jäämä suhteessa BKT:hen oli vuonna 2001 euroalueella keskimäärin noin 0,5 prosenttiyksikköä sitä koskevia alkuperäisiä tavoitteita pienempi. Tämä johtuu siitä, että useimmat maat, joihin kuuluu myös kolme suurinta, eivät saavuttaneet alkuperäisiä tavoitteitaan, mikä käy ilmi vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alussa toimitetuista tarkistetuista vakausohjelmis-

ta. Viidessä euroalueen maassa julkisen talouden jäämä oli sen sijaan toteutunut tavoitteen mukaisesti tai tavoite oli ylitetty. Tavoitteiden alitukset liittyvät lähinnä talouskasvun odottamattomaan heikkenemiseen, jonka seurauksena julkisen talouden tulojen kasvu hidastui, kun menoja koskevat suunnitelmat puolestaan toteutettiin suurin piirtein alkuperäisten budjettien mukaisesti.

BKT:hen suhteutettuna euroalueen keskimääräinen velkasuhde pieneni vuonna 2001 noin 1 prosenttiyksikön verran ennakoitua vähemmän, mikä johtui julkisen talouden tasapainon heikentymisestä ja talouskasvun hidastumisesta. Velkasuhteen pienenemistä vuonna 2001 hidasti osaltaan myös alijäämä-velkakorjaus.

”Lähellä tasapainoa oleva tai ylijäämäinen” rahoitusasema vahvistettu keskipitkän aikavälin tavoitteissa

Kaikki euroalueen maat toimittivat vuoden 2001 lopussa EU:n neuvostolle ja komissiolle uudet, tarkistettut vakausohjelmat, jotka ulottuvat vuodesta 2002 vuosiin 2004–2005 (ks. taulukko 10). Maiden edellytettiin ottavan ohjelmissaan huomioon vuoden 2001 taluspolitiikan laajat suuntaviivat. Suuntaviivoissa jäsenmaita kehoitettiin laatimaan vuoden 2002 budjetit siten, että julkisen talouden rahoitusasema pysyisi lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä, välttämään suhdanteita vahvistavaa finanssipolitiikkaa ja tarpeen mukaan vahvistamaan edelleen julkista taloutta etenkin sen pitkän aikavälin kestävyden turvaamiseksi. Tarkistettuja vakausohjelmia koskevan uuden käytännön mukaan edellytettiin lisäksi aiempaa enemmän tietoja erityisesti väestön ikääntymisestä ja julkisen talouden pitkän aikavälin kestävydestä.

Useimpien maiden uusissa tarkistetuissa vakausohjelmissä makrotalouden ennusteet ovat aiemmin arvioituja heikommat. Nyt BKT:n määrän kasvuvauhdin odotetaan olevan euroalueella keskimäärin 2 % vuonna 2002. Kasvuvauhti on lähes 1 prosenttiyksikön verran hitaampi kuin edellisissä vakausohjelmissä oli ennakoitu, mutta edel-

leen merkittävästi optimistisempi kuin kansainvälisten järjestöjen julkistamissa ennusteissa.

Vuotta 2002 koskevia nimellisiä tavoitteita tarkistettiin, kun kasvunäkymät muuttuivat aiempaa epäsuotuisammiksi ja julkinen talous kehittyi monissa maissa odotettua heikommin vuonna 2001. Euroalueen maiden keskimääräisen alijäämäsuhteen odotetaan ohjelmien mukaan supistuvan vuonna 2002 vain vähän eli 0,2 prosenttiyksiköstä 0,9 prosenttiyksikköön suhteessa BKT:hen. Tämä merkitsee, että alijäämäsuhte on noin 0,5 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisissä vakausohjelmissa oli keskimäärin asetettu tavoitteeksi. Syyt siihen, että alijäämäsuhteen odotetaan vuonna 2002 kohenevan vuoden 2001 kehitykseen verrattuna, näyttävät olevan korkomenojen hienoinen supistuminen ja BKT:hen suhteutetun perusjäämän lievä parantuminen. Makrotaloudellinen ympäristö hillitsee tulojen kasvua edelleen vuonna 2002, ja muutamat maat toteuttavat uusia veronkevennyksiä. Tarkistettujen ohjelmien perusteella voidaan kuitenkin päätellä, että tulojen ei ennusteta supistuvan, kun sen sijaan perusmenojen kasvua on useissa ohjelmissa tarkistettu aiemmin arvioitua nopeammaksi. Perusmenojen kasvun kiihtymisen vuoksi BKT:hen suhteutettujen perusmenojen ennustetaan pysyvän koko euroalueella jokseenkin ennallaan vuonna 2002, kun niiden edellisissä ohjelmissa arvioitiin supistuvan.

Neljä maata arvioi, että niiden julkisen talouden alijäämä on vuonna 2002 vielä merkittävä eli lähes 1 % suhteessa BKT:hen tai sitä suurempi – kahdessa maassa edelleen lähellä 3 prosentin viitearvoa. Nämä alijäämät viestivät huomattavista rakenteellisista tasapainottomuuksista eivätkä pelkästään julkiseen talouteen vaikuttavasta suhdannekehityksestä.

Tarkistettujen vakausohjelmien perusteella vaikuttaa kaiken kaikkiaan siltä, että euroalueen finanssipolitiikkaa aiottaisiin jonkin verran kiristää vuonna 2002. Julkisen talouden tervehdyttämisen ei kuitenkaan odoteta juuri etenevän maissa, joissa julkisen talouden rahoitusasema ei vielä ole tasapainossa. Kaikki vakauttamissuunnitel-

mat eivät aina perustu tarkoin täsmennettyihin, vaikutuksiltaan pysyviin toimiin, ja yksi maa turvautuu merkittäviin kertaluonteisiin toimiin tavoitteensa saavuttamiseksi.

Vuoden 2002 jälkeen BKT:hen suhteutetun euroalueen alijäämän arvioidaan supistuvan 0,5 prosenttiyksikköä, jolloin se olisi 0,4 % vuonna 2003 ja tasapainossa vuonna 2004 eli vuotta myöhemmin kuin edellisissä vakausohjelmissa oli suunniteltu. Vasta vuoteen 2004 mennessä kaikki euroalueen maat saavuttanevat vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen julkisen talouden rahoitusaseman keskipitkän aikavälin tavoitteen eli rahoitusaseman, joka on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen.

Finanssipolitiikan ennustetaan koko euroalueella hieman kiristyvän vuosina 2003–2004. Tämä johtuu lähinnä niiden maiden hallitusten tervehdyttämissuunnitelmista, joiden julkisen talouden rahoitusasema ei ole vielä tasapainossa. Nämä maat ovat uudelleen vahvistaneet aikovansa saavuttaa keskipitkän aikavälin tavoitteensa, jonka mukaan ne saattavat rahoitusasemansa tasapainoon alkuperäiseen määräaikaan mennessä eli 2003–2004. Näiden tavoitteiden saavuttaminen perustuu perusskenaarion kasvuoletuksiin ja edellyttää menojen tiukkaa hillintää, mutta siihen liittyviä toimia ei kuitenkaan ole täysin täsmennetty. Jos lisäksi uusissa tarkistetuissa vakausohjelmissa esitetyt hitaan kasvun skenaarit käyvät toteen maissa, joissa rahoitusasema ei ole vielä tasapainossa, tasapainon saavuttaminen vuonna 2004 edellyttäisi ylimääräisiä harkinnanvaraisia toimia.

Monien maiden velkasuhteen odotetaan vuonna 2004 olevan edellisissä vakausohjelmissa suunniteltua suurempi; kolmen maan velka olisi 90 % BKT:stä tai sitä suurempi. Muutamissa maissa velkasuhde pienentyisi merkittävästi ja myös enemmän kuin alijäämän ja BKT:n kasvun muutosten perusteella voisi olettaa. Tämä osoittaa, että jotkin maat aikovat edelleen maksaa valtionyrityksille pääomatukea tai toteuttaa muita rahoitustransaktioita, jotka hidastavat velkasuhteen supistumista.

Keskkipitkän aikavälin suunnitelmat asianmukaisia, mutta kasvun hidastumisen riskejä seurattava valppaasti

Tarkistetuissa vakausohjelmissa pidetään asianmukaisena niissä esitettyä keskkipitkän aikavälin painotusta ja erityisesti sitä, että maat, joiden julkisen talouden rahoitusasema ei vielä ole tasapainossa, ovat uudelleen vakuuttaneet sitoutuvansa tavoitteeseen, jonka mukaan ne saattavat rahoitusasemansa tasapainoon viimeistään 2003–2004. Molemmat seikat ilmaisevat, että vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisten tervehdyttämisuunnitelmien jatkamisesta on tehty poliittinen päätös, mikä pönkittää kuluttajien ja sijoittajien luottamusta. Keskkipitkän aikavälin suunnitelmien toteuttaminen nopeuttaa velan pienenemistä ja antaa automaattisille vakauttajille mahdollisuuden lieventää suhdannevaihteluja. Tämäkin edistää osaltaan luottamusta ja vakautta.

Julkisen talouden vuoden 2001 toteutuneen ja vuoden 2002 ennustetun kehityksen perusteella komission oli suositeltava, että Ecofin-neuvosto antaisi Saksalle ja Portugalille suosituksen siitä, että niiden pitää estää liiallisen alijäämän syntyminen. Saksa ja Portugali vastasivat komission suosituksessa ilmaistuun huolestumiseen ja vahvistivat, että ne olivat entistäkin selvemmin sitoutuneita korjaamaan jäljellä olevat epätasapainot aiemmin ilmoitetussa määrääjassa ja estämään 3 prosentin viitearvon ylittymisen. Ecofin-neuvosto katsoi tämän riittäväksi vastaukseksi komission suosituksen taustalla olevaan huoleen, ja näiden maiden tarkistetuista vakausohjelmista antamissaan lausunnoissa se puolsi selkeästi julkisen talouden rahoitusaseman tasapainon saavuttamista viimeistään 2003–2004.

Nämä tapahtumat osoittavat, että EU:n finanssipolitiikan seuranta on avointa, lisää tietoisuutta julkisessa keskustelussa käytävistä finanssipolitiikan kysymyksistä ja luo tärkeää vertaispainetta pitäytyä kurinalaiseen finanssipolitiikkaan. On kuitenkin huolehdittava siitä, että keskkipitkän aikavälin suunnitelmia noudatetaan tarkasti ja että vakaus- ja kasvusopimuksen menettelyt toteutetaan täsmällisesti ja viivyttämättä. Vain näin voidaan hallita uudet tilanteet, joissa nämä järjestelyt joutuvat testattaviksi, ja hyödyntää tätä

julkisen talouden kurinalaisessa hoidossa ja EU:n institutionaalisella tasolla toteutuvassa yhteistyössä.

Tässä suhdannevaiheessa suurimpana uhkana ovat monien ohjelmien melko optimistiset kasvuoletukset – vaikka on sovittu oletusten pitämisestä realistina. Jos maan julkisen talouden rahoitusasema ei ole vielä tasapainossa, realistiset kasvuoletukset ovat erityisen tärkeitä, jotta merkkejä korjaavien toimien tarpeellisuudesta saadaan ajoissa. Muutoin syntyy vaara, että joudutaan finanssipolitiikkaa tilapäisesti kiristävin toimin estämään, että ei ylitetä alijäämälle asetettua 3 prosentin viitearvoa.

Jotta vakausohjelmat olisivat täysin luotettavia, niissä esitettävien toimien on oltava täsmennettyjä ja uskottavia. Myös tähän liittyy riski, koska julkisen talouden kohentamiseen tähtäviä toimia ei aina ole täsmennetty riittävän hyvin tai sopeutus perustuu kertaluonteisiin toimiin, jotka vaikuttavat budjettiin vain tilapäisesti ja edellyttävät lisätoimia myöhemmin vuosina. Jos tarvittavia toimia ei täsmennetä tai toteuteta ajoissa, menot saattavat tulevinakin vuosina olla odotettua suurempia. Tämä puolestaan vaarantaa maiden julkista taloutta koskevien tavoitteiden saavuttamisen. Monissa maissa vuonna 2002 tai 2003 pidettävien vaalien vuoksi ei voida sulkea pois vaaraa, että hallitukset keventäisivät veroja entisestään ja hillitsisivät menoja vähemmän kuin vakausohjelmissa on oletettu.

Julkiselle taloudelle asetettujen tavoitteiden saavuttamista voisivat haitata myös monet viipeellä vaikuttavat tekijät. Näitä ovat vuonna 2001 hitaasti kasvaneen BKT:n vaikutus vuoden 2002 tuloihin, viimeaikaisten veronkevennysten aiheuttamat odotettua suuremmat julkisten tulojen menetykset ja ennakoitua tehottomammiksi osoittautuvat tervehdyttämistoimet.

Sitoutumista laajoihin rakenneuudistuksiin lujitettava

Sen lisäksi että joidenkin maiden on tarpeen vakauttaa julkista talouttaan edelleen, laajaa finanssipolitiikan rakenneuudistusta tarvitaan euroalueella yleisesti, jotta voidaan edistää työllisyyt-

Taulukko 10.

Jäsenvaltioiden tarkistettut vakausohjelmat

	BKT:n määrän kasvu, %				Rahoitusjäämäsuhte, % BKT:stä				Velkasuhte, % BKT:stä			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Belgia												
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2000)	2,5	2,5	2,5	2,5	0,3	0,5	0,6	0,7	101,4	97,2	92,9	88,7
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	1,3	3,0	2,5	2,4	0,0	0,5	0,6	0,7	103,3	97,7	93,0	88,6
Saksa												
Tarkistettu ohjelma (lokakuu 2000)	2½	2½	2½	.	-1	-½	0	.	57½	56½	54½	.
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	1¼	2½	2½	2½	-2,0	-1,0	0	0	60,0	59,0	57,0	55½
Kreikka												
Vakaushjelma (joulukuu 2000)	5,2	5,5	5,5	.	1,5	2,0	2,0	.	96,0	90,5	84,0	.
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	3,8	4,0	4,0	.	0,8	1,0	1,2	.	97,3	94,4	90,0	.
Espanja												
Tarkistettu ohjelma (tammikuu 2001)	.	3,2	.	.	0,2	0,3	0,3	.	56,6	52,8	49,6	.
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	2,4	3,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,1	0,2	55,7	53,8	51,9	50,0
Ranska												
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2000)	.	3,0	.	.	-0,6	-0,4	0,2	.	55,9	54,6	52,9	.
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	2,5	.	2,5	.	-1,4	-1,3	-0,5	0,0	56,3	55,7	54,5	52,9
Irlanti												
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2000)	6,3	5,7	.	.	3,8	4,6	.	.	28,0	24,0	.	.
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	3,9	5,8	5,3	.	0,7	-0,5	-0,6	.	33,7	33,8	34,1	.
Italia												
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2000)	3,1	3,1	3,1	.	-0,5	0,0	0,3	.	103,5	99,6	94,9	.
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	2,3	3,0	3,0	3,1	-0,5	0,0	0,0	0,2	104,3	101,0	98,0	95,4
Luxemburg												
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2000)	5,3	5,8	.	.	2,5	2,5	.	.	.	.	.	.
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	5,3	5,7	5,6	.	2,8	3,1	3,4	.	4,6	4,2	3,9	.
Alankomaat												
Tarkistettu ohjelma (syyskuu 2000)	2,0	2,0	2,0	.	¼	¼	¼	.	50¼	48¼	46¼	.
Tarkistettu ohjelma (lokakuu 2001)	2,0	2¼	2¼	.	1,0	1,0	1,0	.	47,7	45,0	42,0	.
Lisäys (joulukuu 2001)	1¼	2½	2½	2½	0,4	0,2	0,5	1,0	48,0	45,0	42,0	.
Itävalta												
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2000)	2,7	2,3	2,5	.	0,0	0,0	0,0	.	59,1	57,2	55,3	.
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	1,3	2,4	2,8	2,8	0,0	0,0	0,2	0,5	59,6	57,2	54,7	52,1
Portugali												
Tarkistettu ohjelma (tammikuu 2001)	3,2	3,2	3,2	.	-0,7	-0,3	0,0	.	51,5	49,8	48,1	.
Tarkistettu ohjelma (joulukuu 2001)	1,75	2,5	3,0	3,0	-1,8	-1,0	0,0	0,4	55,7	55,5	54,0	53,2
Suomi												
Tarkistettu ohjelma (syyskuu 2000)	3,2	2,7	2,7	.	4,4	4,5	4,9	.	37,1	34,9	32,2	.
Tarkistettu ohjelma (marraskuu 2001)	1,6	2,7	3,0	.	2,6	2,1	2,6	.	42,9	43,0	41,8	.

Huom. Ohjelmissa esitetyistä vaihtoehtoisista skenaarioista esitetään perusskenaario. Rahoitusjäämäsuhteeseen eivät sisälly UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

tä ja kasvua ja varautua väestön ikääntymisen budjettivaikutuksiin. Menojen hillitseminen ja uudella tavalla järjestäminen ovat tällaisen strategian ensimmäiset ja keskeisimmät elementit. Kunnianhimoisilla menojen uudistuksilla on tärkeää poistaa mahdollisimman paljon työllisyyttä ja investointeja haittaavia esteitä, jotka juontuvat julkisista etuus- ja tukijärjestelyistä. Julkisten menojen hallintaa ja seurantaa sekä lipsumisten ehkäisemistä on myös tehostettava. Tämän ansiosta julkisten menojen kasvu voisi hidastua ja julkisen talouden tehokkuus parantuisi. Tämä lisäisi myös budjettitavoitteiden ja tervehdyttämistöi-

mien uskottavuutta ja loisi uusia kasvumahdollisuuksia ja edellytyksiä työllisyyttä parantaville verohelpotuksille.

Tällaisen menojen uudistusstrategian puute näkyy myös siinä, että edistymisen väestön ikääntymisen aiheuttamissa finanssipoliittisissa haasteissa on ollut hidasta. Ikääntymisen julkiset menot kasvavat euroalueella tulevina vuosikymmeninä varovaisten arvioiden mukaan vuositasolla keskimäärin vähintään 6 % suhteessa BKT:hen. Vakaush- ja lähentymisohjelmien uusien ohjeiden mukaisesti tuoreimmassa ohjelmissa on

ryhdytty tarkastelemaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä ja kiinnitetty huomiota etenkin eläkejärjestelmiin. Monissa maissa julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyuden takaimiseen tähtäävässä strategiassa ei juuri ole edistytty.

Julkista taloutta koskeva Euroopan unionin yhteistyö on osoittautunut joustavaksi ja luotettavaksi talouskasvun hidastumisen aikoina: hallitukset ovat pidättäytyneet harkinnanvaraisesta elvyttävästä finanssipolitiikasta hitaan talouskasvun vaiheessa ja ne ovat edelleen sitoutuneet pit-

mään julkisen taloutensa rahoitusaseman lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä keskipitkällä aikavälillä tai ne ovat sitoutuneet pyrkimään tähän tavoitteeseen. Mittavia haasteita on silti edessä. Jos maan rahoitusasema ei vielä ole tasapainossa, sen olisi uudelleen painotettava julkisen talouden tervehdyttämisen tärkeyttä, ja kaikissa maissa rakenneuudistuksia olisi merkittävästi tehostettava. Lisäksi EU:ssa institutionaalisella tasolla yhteisesti luodut säännöt olisi tinkimättä toteutettava. Tällä tavalla lisättäisiin luottamusta vakautta ja voimakasta talouskasvua tukevaan finanssipolitiikkaan.

5 Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase

Ensimmäisiä orastavia merkkejä maailmantalouden elpymisestä näkyvissä

Maailmantalouden näkymät heikkenivät suhteellisen nopeasti vuoden 2001 aikana, mutta nyt on varsinkin Yhdysvaltojen talouskehityksessä havaittavissa merkkejä maailmantalouden asteittaisesta elpymisestä vuoden 2002 aikana. Näkymiin liittyvä epävarmuus saattaa olla vähenemässä lähinnä siksi, että syyskuun 11. päivän tapahtumien vaikutukset näyttävät jäävän pelättyä lyhytaikaisemmiksi. Jäljellä on kuitenkin monia riskejä, eikä maailmantalouden elpymisen ajankohdasta ja vahvuudesta ole vielä varmuutta. Merkittävimpiä riskejä on Yhdysvaltain talouden elpymisen viivästyminen tai odotettua hitaampi eteneminen. Tämä liittyy erityisesti siihen, että investointien supistuminen mahdollisesti jatkuu ja yksityinen kulutus heikkenee. Epävarmaa on myös, missä määrin Yhdysvaltojen elpyminen heijastuu muuhun maailmaan.

Yhdysvaltojen viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että talouskasvu vahvistuu vähitellen vuonna

2002. Syyskuun 11. päivän terrori-iskujen jälkeen odotettiin, että iskuja seuraisi kuluttajien luottamuksen voimakas heikkeneminen. Heikkeneminen jäi – toisin kuin odotettiin – ainoastaan tilapäiseksi ja yksityinen kulutuskysyntä elpyi nopeasti vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä. Yksityisen sektorin investointien supistuminen kuitenkin kiihtyi edelleen vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä ja pysyi keskeisenä, BKT:n kasvua hidastavana tekijänä.

Alustavien tietojen mukaan BKT:n määrän kasvuvauhti muuttui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä jälleen positiiviseksi (+1,4 %, edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna), kun se oli kolmannella neljänneksellä hidastunut 1,3 % (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna). BKT:n määrän kasvua vauhdittivat eniten yksityisen kulutuksen kasvu (4,1 prosenttiyksikköä) ja julkisten menojen kasvu (1,7 prosenttiyksikköä). BKT:n määrän kasvuun vaikuttivat puolestaan negatiivisesti yksityisen sektorin kiinteät bruttoinvestoinnit (4,1 prosenttiyksikköä) ja vientisektori (0,4 prosenttiyksikköä). Yksityisen kulutuksen kasvu nopeutui voimakkaas-

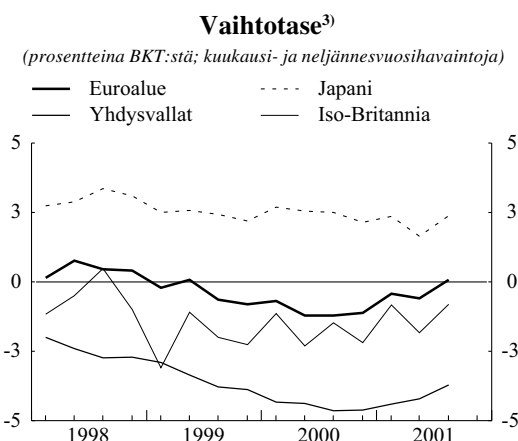
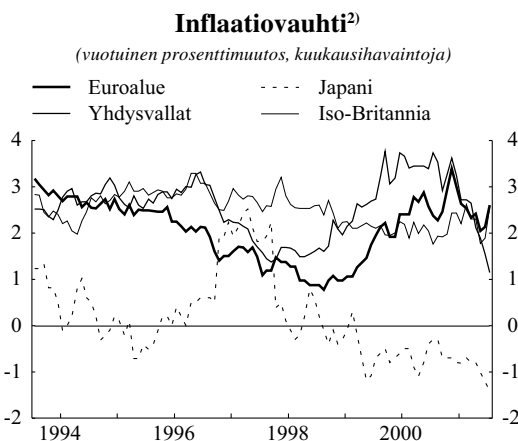
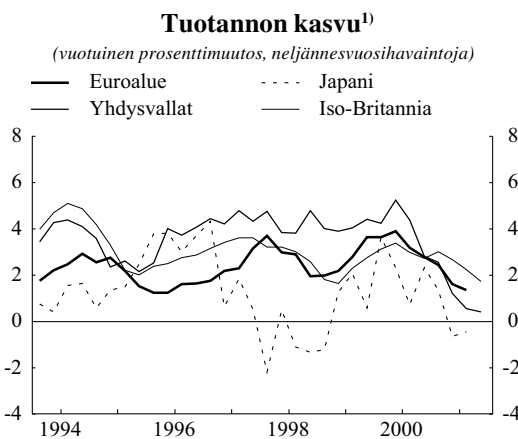
ti (+6,0 prosenttiin +1,0 prosentista kolmannelle neljänneksellä, edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna). Tämä johtui pääasiassa autokauppioiden aggressiivisesta hinnoittelusta, joka kiihdytti kestävien kulutustavaroiden reaali-kasvun 39,2 prosenttiin (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna). Samana ajanjaksona maanpuolustuksen menot ja muut julkiset menot lisääntyivät merkittävästi. Yksityisen sektorin bruttoinvestoinnit vähenivät, koska kiinteät investoinnit supistuivat voimakkaasti ja koska varastoja purettiin ennätystahtiin yhteensä 120 miljardin Yhdysvaltain dollarin arvosta (1,2 % BKT:stä). Ulkomaankauppasektorin kehitystä heikensi maailmantalouden kasvun hidastuminen samalla, kun Yhdysvaltain dollarin pysyi vahvana.

BKT:n määrän kasvun odotetaan tällä hetkellä vahvistuvan vähitellen vuoden 2002 kuluessa suhdannekehityksen käännepeisteisiin liittyvistä tyyppillisistä epävarmuustekijöistä huolimatta. Yksityisen kulutuksen kasvu oli tammikuussa 2002 odotettua nopeampaa, koska ei-kestävien kulutustavaroiden ja palveluiden kulutus kasvoi yli odotusten ja tämä vaikutti enemmän kuin kestävien kulutustavaroiden kulutuksen kasvun ennakoitu hidastuminen. Työmarkkinatilanteen heikkeneminen hidastui ja kotitalouksien epävarmuus jatkui edelleen, kuten kuluttajien luottamusta kuvaavien indeksien laskusuuntaus helmikuussa osoitti. Tämä antaa viitteitä siitä, että yksityinen kulutus saattaa tukea sitä, että talouden elpyminen vahvistuu asteittain eikä aikaisemmille nousukausille tyyppillisesti tapahdu nopeaa käännettä. Lisäksi vuoden 2001 viimeisen neljänneksen mittavat varastojen purkamiset saattavat tasoittaa merkittävästi jo vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä ja tukea näin BKT:n määrän kasvua (ks. kuvio 31). Yksityisen sektorin investointien kasvun ennustetaan kuitenkin pysyvän hyvin vaatimattomana vuoden 2002 alkupuoliskolla, kun yritysten voitot pienenevät ja kapasiteetin käyttöasteet ovat edelleen historiallisen pieniä.

Tammikuussa 2002 kuluttajahintaindeksin vuotuinen muutosvauhti hidastui 1,1 prosenttiin joulukuussa 2001 tilastoidusta 1,6 prosentista ja tuottajahintaindeksin vastaava muutosvauhti -2,7 prosenttiin oltuaan -1,7 % joulukuussa 2001. Sekä kysyntä- että kustannustekijöiden ei tällä hetkellä odoteta aiheuttavan lyhyellä eikä keskipitkällä

Kuvio 31.

Talouskehitys keskeisissä teollistuneissa talouksissa

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.
 1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot.
 2) Vuoteen 1995 asti euroaluetta koskevat tiedot ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksitietoihin perustuvia arvioita YKHI-inflaatiiovauhdista. Vuoden 1995 jälkeen tiedot perustuvat YKHIin. Ison-Britannian osalta käytetään RPIX-indeksiä.
 3) EKP:n ja Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. Kaikkien maiden BKT- ja vaihtotaseluvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

aikavälillä merkittäviä paineita nostaa hintoja. Tuotannon kasvun ennakoidaan vuonna 2002 jäävän pitkän aikavälin keskimääräistä tasoa pienemmäksi. Kustannustekijöistä muilla kuin maatalouteen kuuluvilla yritystoiminnan aloilla yksikkötyökustannukset laskivat vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä yli 4 % (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna), kun ne olivat vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä kasvaneet yli 2 %. Näiden yksikkötyökustannusten odotetaankin kehittyvän maltillisesti.

Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (FOMC) päätti 29. ja 30.1.2002 jättää federal funds -tavoitekorkonsa ennalleen 1,75 prosenttiin. Vuoden 2000 lopun ja joulukuun 2001 välillä toteutetut 11 peräkkäistä federal funds -tavoitekoron alentamista ovat laskeneet koron 6,5 prosentista nykyiselle tasolle. FOMC perusteli päätöstään toteamuksella, että ”yritysten pääomainvestointien ja kotitalouksien kulutuksen vahvuudesta ei ole vielä varmuutta, - - riskit painottuvat lähinnä tilanteeseen, joka saattaa heikentää taloutta näköpiirissä olevana aikana”. Avomarkkinakomitea totesi myös, että ” - - talouden elpymisnäköymät ovat muuttuneet lupavammiksi”, koska talouskehityksen noususuhdanetta ennakoivat alustavat merkit yhdistyvät” - - edelleen myönteisiin tuottavuuden pitkän aikavälin kasvunäkymiin”.

Japanin taloustilanne huononi edelleen, vaikka viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että viennin ja tuotannon heikko kehitys saattaa olla taittumassa. Vuoden 2000 jälkipuoliskolta on jatkunut viennin määrän vuotuisen kasvuvauhdin tasainen hidastuminen. Se näyttää pysähtyneen vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä – varsinkin muihin Aasian maihin suuntautuvassa viennissä. Osittain tästä syystä myös tehdasteollisuuden heikkeneminen hidastui vuoden 2001 loppua kohti samalla, kun palvelusektorin toimeliaisuus itse asiassa lisääntyi. Samanaikaisesti työmarkkinatilanne huononi edelleen. Joulukuussa 2001 työttömyysaste nousi ennen näkemättömään 5,5 prosenttiin työvoimasta ja kuluttajien luottamus pysyi edelleen heikkona.

Japanin taloustilanteen odotetaan lähiaikoina jatkuvan heikkona. Vähäistä elpymistä tapahtuneen myöhemmin vuonna 2002, jos vienti kohenee

edelleen. Teollisuustuotannon näköymät voivat vähitellen parantua, koska tehdasteollisuudessa on onnistuttu estämään varastojen ja toimitusten suhteen suureneminen entisestään. Koska kone-tilauksia on yhä vähän ja koska yrityssektorin rakenteelliset ongelmat jatkuvat, yksityisen sektorin investointien odotetaan pysyvän vaimeina (ks. kuvio 31). Samanaikaisesti heikon työmarkkinatilanteen arvioidaan edelleen hidastavan yksityisen kulutuksen kasvua. Rahoitusjärjestelmässä järjestämättömien lainojen määrä on edelleenkin suuri, ja tämä rajoittanee pankkien kykyä tukea talouskasvun elpymistä. Määräraikaistalletusten täydellisen talletussuojan päätyminen saattaa myös lisätä yksittäisiin pankkilaitoksiin kohdistuvaa rasitetta vuoden 2002 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä.

Deflaatiopaineet eivät todennäköisesti hellitä vielä vähään aikaan. Tässä tilanteessa Japanin keskuspankki päätti 19.12.2001 korottaa keskuspankissa olevien sekkitalletusten määrää koskevan tavoitteensa noin 10 000–15 000 miljardiin jeniin. Samalla se ilmoitti olevansa valmis tarjoamaan markkinoille lisää likviditeettiä myös tätä tavoitetta enemmän, jotta se voisi torjua rahoitusmarkkinoiden epävakautta. Tämän laajennetun operationaalisen tavoitteen saavuttamiseksi Japanin keskuspankki päätti samassa yhteydessä lisätä pitkäaikaisten valtion joukkolainojen suorien ostojen määrää 600 miljardista jeniistä 800 miljardiin jeniin kuukaudessa. Myös muista rahamarkkinaoperaatioita tukevista toimenpiteistä päätettiin. Suorien ostojen kuukausittainen määrä nostettiin 1 000 miljardiin jeniin 28.2.2002. Finanssipolitiikan puolella Japanin parlamentti hyväksyi helmikuussa 2002 toisen 2 600 miljardin jenin suuruisen (0,5 % BKT:sta) lisäbudjetin varainhoitovuodelle 2001. Lisäbudjetti rahoitetaan suureksi osaksi National Bonds Consolidation Fund -rahastosta, mikä antaa hallitukselle mahdollisuuden noudattaa Japanin valtion joukkolainojen uusille emissioille itse asettamaansa 30 000 miljardin jenin ylärajaa.

Isossa-Britanniassa vuoden 2001 kolmannen neljänneksen saakka BKT:n määrän kasvu jatkui suhteellisen vahvana, mutta se pysähtyi vuoden viimeisellä neljänneksellä. BKT:n määrän vuotuisen kasvu hidastui kolmannen neljänneksen 2,2 prosentista 1,7 prosenttiin viimeisellä neljän-

neksellä. Tuotannon kasvun sektorikohtainen epätasaisuus jatkui viimeisellä neljänneksellä. Kun palvelusektorin tuotanto kasvoi 0,9 % edellisestä neljänneksestä, tehdasteollisuuden tuotanto supistui samana ajanjaksona 1,7 %. Nämä erot kuvastavat yhtäältä vilkkaan kulutuskysynnän ja toisaalta suhteellisen heikon yrityssektorin kasvun ja ulkomaisen kysynnän välistä eroa. Viimeisellä neljänneksellä yksityinen kulutus kasvoi 1,0 %, kun taas kokonaisinvestoinnit vähenivät 1,7 % ja vienti supistui 1,8 %. Nettovienti vaikutti negatiivisesti tuotannon kasvuun, mutta negatiivista vaikutusta lievensi tuonnin väheneminen 0,2 prosentilla vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Työmarkkinoiden kireys jatkui vuoden 2001 viimeisinä kuukausina, vaikka tuotannon kasvun hidastumisen myötä työmarkkinatilanne heikkeni hieman. Työttömyysaste nousi vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä 5,2 prosenttiin eli 0,1 prosenttiyksikköä edellisestä neljänneksestä. Keskimääräisten ansiotulojen vuotuinen kasvu hidastui kolmannen neljänneksen 4,3 prosentista 3,3 prosenttiin viimeisellä vuosineljänneksellä. Inflaatio – vähittäishintaindeksillä, josta on poistettu asuntolainojen korkomenot (RPIX-indeksi) – kiihtyi tammikuussa 2,6 prosenttiin, kun se oli ollut joulukuussa 1,9 %. Myös YKHI-inflaatio nopeutui joulukuun 1,0 prosentista 1,6 prosenttiin tammikuussa. Käytännöllisesti katsoen kaikki kulutuksen aluerät nopeuttivat osaltaan inflaatiota. Vaikka inflaation kiihtyminen johtui osittain kertaluonteisista tekijöistä, kuten kausielintarvikkeiden hinnannousuista huonojen säiden vuoksi, kulutuskysynnän vahvuus on myös voinut saada vähittäiskauppiat nostamaan hintojaan.

Ison-Britannian talouden lyhyen aikavälin näkymät riippuvat osittain siitä, miten paljon ja milloin yksityinen kulutus vähenee. Koska rahoitusvarallisuus väheni vuonna 2001 ja työmarkkinatilanne heikkeni edelleen, kulutuskysynnän kasvu saattaa hidastua (ks. kuvio 31). Myös kansainvälisen ympäristön kehitys aiheuttaa edelleen epävarmuutta sekä viennissä että investoinneissa. Vuoden 2001 alusta alkaen Englannin keskuspankki alensi repokorkoa kumulatiivisesti 200 peruspistettä ja on sittemmin marraskuusta 2001 lähtien pitänyt tämän keskeisen ohjauskorkonsa ennallaan 4,0 prosentissa.

Aasian (pl. Japani) näkymät vaikuttavat melko vaihtelevilta. Uusimmat talousluvut viittaavat siihen, että pienten avoimien talouksien kauppa on vakiintunut. Toisaalta suljetuissa Kiinan ja Intian talouksissa globaalien kysynnän heikkous hidastaa talouskehitystä. Tavaravientiä ja tehdasteollisuuden tuotantoa koskevat tuoreet tiedot osoittavat, että Korean, Singaporen ja Taiwanin taloudet ovat vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä kohentuneet tasaisesti lähinnä elektroniikka- ja tietoliikennesektoreiden ansiosta. Singapore ja Taiwan näyttävät kuitenkin elpyvän Koreaa hitaammin.

Alueen muiden pienten avoimien talouksien odotetaan osoittavan vakautumisen merkkejä lähikuukausina, mikä saattaa johtaa talouden odotettuun elpymiseen vuoden 2002 jälkipuoliskolla. Sen sijaan Kiinassa oli vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä nähtävissä kasvun hidastumisen merkkejä. Keskuspankki alensi korkoja ensimmäistä kertaa lähes kolmeen vuoteen, ja se perusteli päätöstään maailmantalouden kielteisillä vaikutuksilla talouskehitykseen. Myös Intiassa talouskehityksen pelätään jonkin verran heikenevän vuoden 2002 alkupuolella, kuten halventuneista tukkuhinnoista voidaan päätellä. Vaikka alueen talousnäkymät ovatkin kohennemassa, ne ovat edelleen hyvin riippuvaisia viennin kehityksestä ja siten tärkeimpien vientimarkkinoiden elpymisen vahvuudesta.

Vaikka muun maailman kehitys on vaikuttanut suurimpiin EU:n hakijamaihin vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä suhteellisen vähän, uusimmat käytettävissä olevat indikaattorit ovat odotusten mukaisesti vahvistaneet, että niiden talouskasvu on hidastunut. Koska suhdannenäkymät heikkenivät, rahapolitiikka oli kurinalaista ja öljyn hinta laski sekä valuuttakurssit vahvistuivat, inflaatiopaineet pienenevät selvästi vuoden 2001 toisella puoliskolla. Heikko ulkomainen kysyntä, joka tosin on voimistumassa, rajoittaa väistämättä vahvan elpymisen mahdollisuuksia. Inflaatiopaineiden odotetaan kuitenkin jäävän vähäiseksi.

Maakohtaisesti tarkasteltuna suurimmissa vaikeuksissa on Puola, jonka kotimainen kysyntä on edelleen heikko, koska erityisesti investointien supistuminen on jatkunut. Tässä tilanteessa vuo-

tuinen inflaatiovauhti hidastui 3,5 prosenttiin tammikuussa 2002 oltuaan yli 10 prosenttia vuonna 2000. Myös Tšekissä ja Unkarissa tuotannon kasvu on hidastumassa, vaikka ne olivat kotitalouksien kulutuksen kasvun ansiosta aluksi selviytyneet maailmantalouden heikkenemisestä suhteellisen hyvin. Vientilausten väheneminen vaikuttaa välittömästi tehdasteollisuuteen, ja sillä on kerrannaisvaikutuksia muuhun talouteen. Alueen yleisiä kehityssuuntauksia vastaavasti inflaatio hidastui kummassakin maassa. Tammikuussa 2002 inflaatiovauhti oli Tšekissä 3,7 % ja Unkarissa 6,6 %. Vaikka Turkin näkymät ovat edelleen ongelmalliset, mielialat markkinoilla ovat viime kuukausina alkaneet jonkin verran kohentua, koska uudistukset ovat hieman edistyneet ja IMF:n tuki jatkuu. Tässä tilanteessa Turkin liira on muutaman viime kuukauden aikana vahvistunut, mikä saattaa osaltaan edistää meneillään olevia pyrkimyksiä hidastaa nykyisin erittäin nopeana jatkuvaa inflaatiota.

Venäjällä kotimainen kysyntä on edelleen vahvaa, mutta monet tekijät viittaavat tuotannon kasvun jatkuvaan hidastumiseen. Teollisuustuotanto heikkenee ja yritysten luottamus hiipuu, kun tietyt kasvua tukeneet ulkoiset tekijät ovat väistyneet. Myönteisenä tekijänä on, että aiempi vahva talouskasvu on lisännyt tuntuvasti maan kokonaistalouden ja rahoitusjärjestelmän vakautta erityisesti vähentämällä sen alttiutta velkaantua ulkomaille.

Latinalaisen Amerikan taloustilanne on heikentynyt entisestään, eikä vielä ole selviä merkkejä siitä, että alueen tuotannon kasvuvauhdin hidastuminen olisi taittunut. BKT:n määrä supistui vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä lähinnä Argentiinassa puhjennun talouskriisin vuoksi, mutta myös maailmantalouden kasvun hidastuminen vaikutti siihen. Brasilian talous on selviytynyt suhteellisen hyvin naapurimaa Argentiinan talousvaikeuksista, ja talous on osoittanut vuoden 2001 viimeiseltä neljännekseltä alkaen selviä merkkejä kehittämisestä omaan suuntaansa. Lisäksi energian säännöstelyä on lievennetty ja ulkomaiset suorat sijoitukset ovat elpyneet, ja nämä ovat piristäneet taloudellista toimeliaisuutta. Meksikon talouskasvu hidastuu edelleen, koska vienti sen tärkeimmän kauppakumppanin Yhdysvaltain markkinoille on vähentynyt ja öljyn

hintaa laskenut. Näistä kielteisistä tekijöistä huolimatta maahan on virrannut terveen makrotalouspolitiikan ja velanhoidon ansiosta huomattava määrä ulkomaisia suoria sijoituksia ja sen lainakustannukset pääomamarkkinoilla ovat pienentyneet. Argentiina oli vuoden 2001 lopussa kyvytön hoitamaan merkittäviä ulkomaisia velkojaan. Se luopui vuosikymmenen kestäneestä valuuttakatejärjestelmästä vuoden 2002 alussa ja päästi valuuttakurssinsa kellumaan. Jotta Argentiinan viranomaiset ovat voineet estää pääomien paon maasta ja valuuttakurssin heikkenemisen, ne ovat pitäneet voimassa pankkitalletusten nostorajoituksia, jotka puolestaan heikentävät kulutusta ja lisäävät julkisen talouden alijäämää verokertymän supistumisen vuoksi.

Latinalaisen Amerikan talouskehityksen ei odoteta elpyvän ennen vuoden 2002 toista puoliskoa, mikä johtuu lähinnä Argentiinan syvän laman jatkumisesta. Tämän kielteisen ilmiön arvelaan kumoavan selvästi alueen muissa maissa lähiaikoina odotettavissa olevan positiivisen kehityksen, jota globaalin talouden ennakoitu asteittainen elpyminen tukee. Argentiinan kriisi myös heikentää Latinalaisen Amerikan talousnäkyviä, koska se saattaa vielä paheta ja heijastua kielteisesti alueen muiden maiden kehitykseen.

Euro oli melko vakaa helmikuussa ja maaliskuun alussa 2002

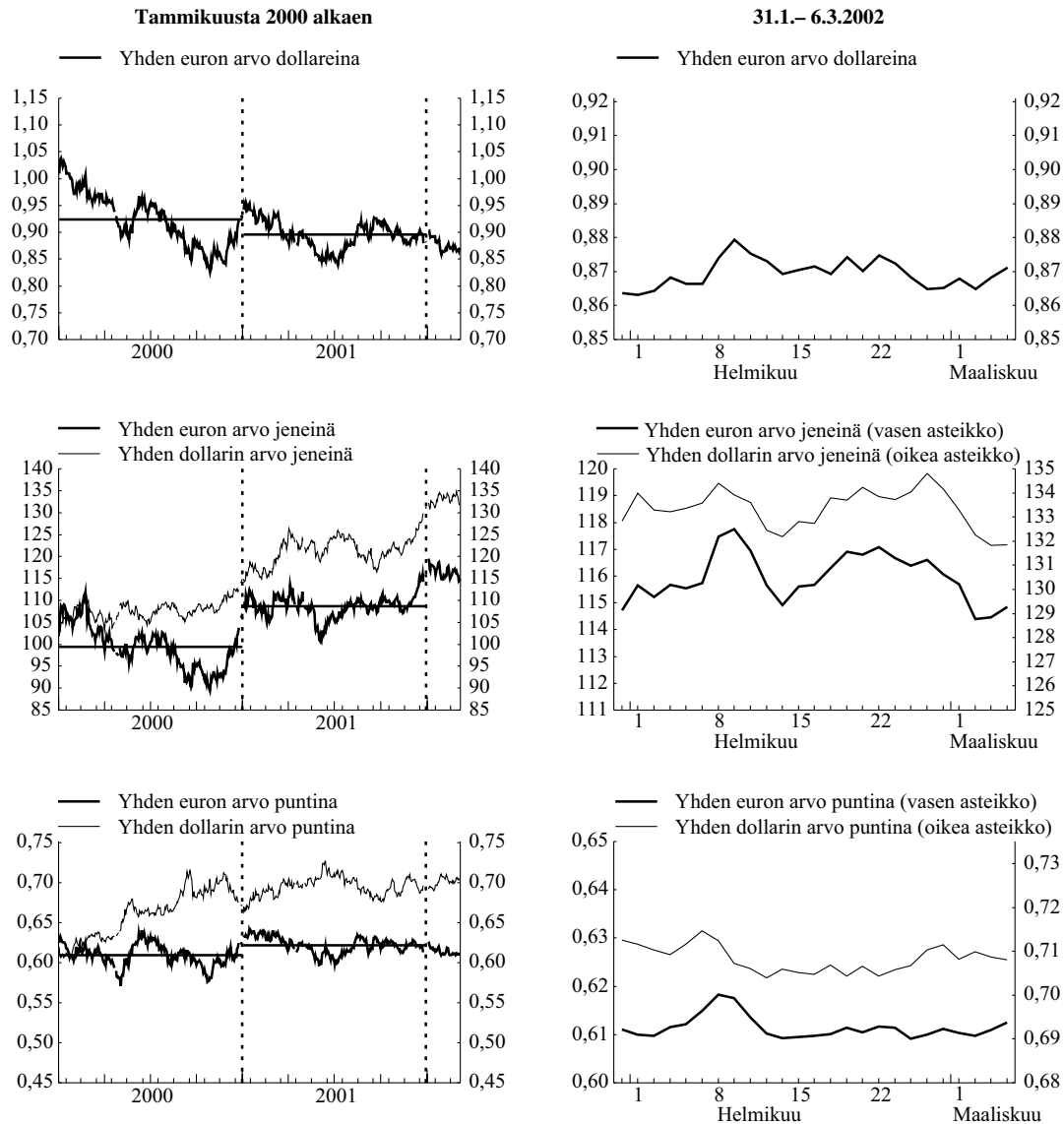
Helmikuussa ja maaliskuun alussa 2002 valuuttakurssimarkkinat olivat melko vakaat. Euron arvo vaihteli melko kapean vaihteluvälin sisällä kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden, eikä sen kurssissa ollut missään vaiheessa selkeää nousutai laskusuuntausta. Näin ollen euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli maaliskuun 6. päivänä kutakuinkin sama kuin tammikuun lopussa ja noin 1 % pienempi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Helmikuun ensimmäisellä puoliskolla euro vahvistui hieman Yhdysvaltojen dollariin nähden, koska Yhdysvaltojen osakemarkkinat heikkenivät tilapäisesti. Samanaikaisesti keskeisissä yritysten ja kuluttajien luottamusindikaattoreissa oli nähtävissä rohkaisevia merkkejä euroalueen talouskasvun elpymisestä, mikä tuki yhteisen rahan vah-

Kuvio 32.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavainnot)

Lähde: EKP.

Huom. Oikeassa ja vasemmassa asteikossa on sama mittakaava kussakin kuviossa. Vaakasuorat viivat kuvaavat vuosikeskiarvoja.

vistumista. Koska kuitenkin helmikuun toisella puoliskolla ja maaliskuun alussa yksityinen kulutuskysyntä oli Yhdysvalloissa kestäväällä pohjalla ja koska Yhdysvaltojen BKT:n määrän kasvuvauhti oli vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä ollutkin ennakoitua nopeampaa, dollari vahvistui. Näiden vastakkaisten tekijöiden vaikutuksesta euron arvo vaihteli dollariin kapean vaihteluvälin

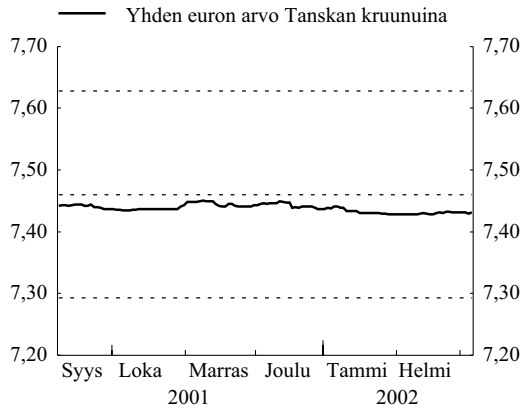
sisällä 0,86 dollarista 0,88 dollariin (ks. kuvio 32). Maaliskuun 6. päivänä euron dollarikurssi oli 0,87 eli hieman vahvempi kuin tammikuun lopussa ja 2,7 % heikompi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Suurimman osan helmikuuta ja maaliskuun alkua 2002 Japanin jeniin kohdistui paineita heikentää sekä Yhdysvaltojen dollariin että euroon nähden. Pai-

Kuvio 33.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

neet johtuivat Japanin talustilanteen heikkene-
misestä sekä markkinoiden huolesta siitä, mikä
on Japanin pankkijärjestelmän tila ja mikä on maan
talosuudistusten aikataulu. Osaksi paineita kui-
tenkin lievensivät hieman japanilaisten sijoittajien
varojen kotiuttaminen verovuoden loppua kohti
ja maan osakemarkkinoiden elpyminen maaliskuun
alussa. Deflaation torjumiseksi Japanin pankki
päätty 28.2. keventää rahapolitiikkaansa, mutta
päätöksellä ei ollut merkittävää vaikutusta valuut-
takurssimarkkinoihin. Maaliskuun 6. päivänä eu-
ron jenikurssi oli 114,86 eli lähes sama kuin tam-
mikuun lopussa ja noin 5,6 % vahvempi kuin vuon-
na 2001 keskimäärin.

Englannin punta pysyi melko vakaana sekä eu-
roon että Yhdysvaltojen dollariin nähden. Eng-
lannin punta pysyi kestäväällä pohjalla, vaikka jul-
kistettujen tietojen mukaan BKT:n määrä ei
muuttunut vuoden 2001 viimeisellä neljännek-
sellä. Punnan vakauteen vaikuttivat ehkä markki-
noiden käsitykset maan talouden tulevasta elpy-
misestä. Englannin pankin rahapoliittinen komi-
tee (Monetary Policy Committee) päätti 7.2 pi-
tää pankin repokoron 4,0 prosentissa. Maaliskuun
6. päivänä euron puntakurssi oli 0,61 eli miltei
sama kuin tammikuun lopussa ja noin 1,5 % hei-
kompi kuin vuonna 2001 keskimäärin.

Muista eurooppalaisista valuutoista Tanskan kruu-
nu vaihteli edelleen hieman ERM II -järjestelmän

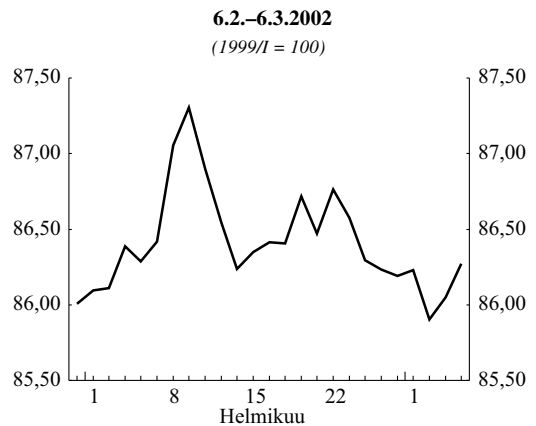
mukaisen eurokeskuskurssinsa alapuolella
(ks. kuvio 33), kun taas Ruotsin kruunu vahvistui
euroon nähden. Vahvistuminen liittyy mitä toden-
näköisimmin Ruotsin osakemarkkinoiden elpy-
miseen. Euro oli vakaa Sveitsin frangiin nähden,
ja kurssi oli 2,2 % heikempi kuin vuonna 2001
keskimäärin.

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi, joka
lasketaan euroalueen 12 tärkeimmän kauppaa-
kumppanin valuuttakursseista, pysyi kutakuinkin

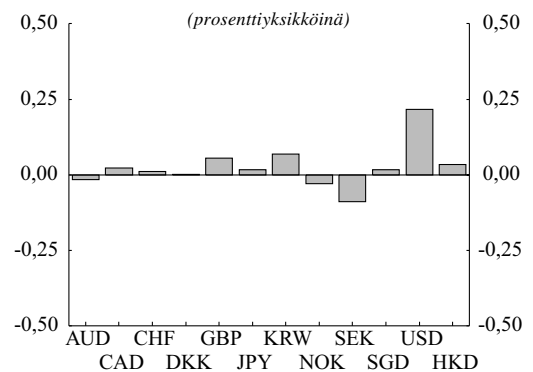
Kuvio 34.

Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavaintoja)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin

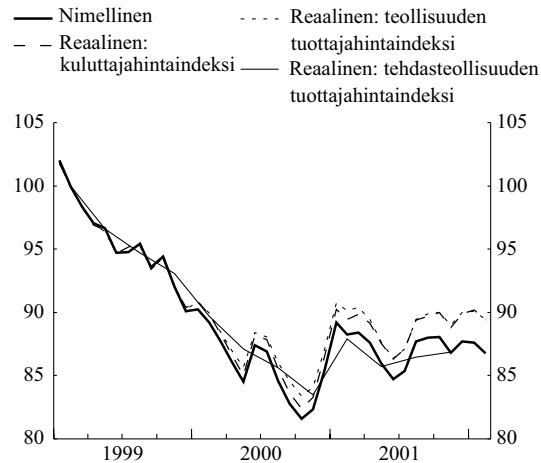
Lähde: EKP.

- 1) Indeksien nousu merkitsee efektiivisen valuuttakurssin vahvistumista kauppakumppaninaan valuuttiaan nähden.
- 2) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Kuvio 35.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia keskiarvoja, 1999/I = 100)

Lähde: EKP.

1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat helmikuulta 2002 ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten osalta vuoden 2001 kolmannelta neljännekseltä. Jälkimmäiset perustuvat osittain arvioihin.

vakaana helmikuussa ja maaliskuun alussa 2002. Tämä ilmenee selvästi siinä, että kahdenvälisen kurssien muutoksilla oli hyvin pieniä ja lähinnä vastakkaisuuntaisia painotettuja vaikutuksia euron efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutokseen tuona aikana (ks. kuvio 34). Näin ollen euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli maaliskuun 6. päivänä miltei sama kuin tammi-kuun lopussa ja noin 1 % heikompi kuin vuonna 2001 keskimäärin. Euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssit myötäilivät melko tarkkaan nimellisen indeksin kehitystä. Tästä huolimatta kulut-

taja- ja tuottajahintaindeksillä deflatoidut indek- sit heikkenivät vuonna 2001 ja vuoden 2002 alus- sa hieman vähemmän kuin nimellinen efektiivinen valuuttakurssi (ks. kuvio 35).

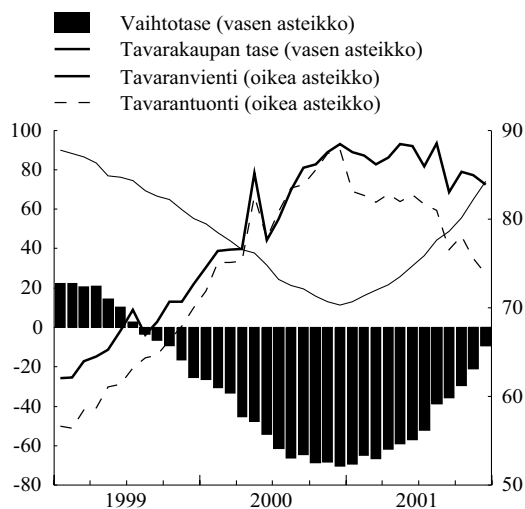
Vaihtotase oli lähes tasapainoinen vuonna 2001 tavarakaupan ylijäämän merkittävän kasvun ansiosta

Joulukuussa 2001 vaihtotase oli 2,9 miljardia euroa ylijäämäinen, kun se joulukuussa 2000 oli ollut 8,2 miljardia euroa alijäämäinen (ks. taulukko 11). Alijäämän muuttuminen ylijäämäksi johtui tavarakaupan ylijäämän kasvusta (1,4 miljardista eurosta 10,4 miljardiin euroon) ja sekä palvelutaseen alijäämän supistumisesta (2,7 miljardista eurosta 1,1 miljardiin euroon) että tulonsiirtojen taseen alijäämän pienenemisestä (5,8 miljardista eurosta 5,1 miljardiin euroon). Tuotannon- tekijäkorvausten alijäämä suureni samanaikaisesti vain vähän (1,1 miljardista eurosta 1,3 miljardiin euroon).

Kuvio 36.

Euroalueen vaihtotase, tavarakaupan tase sekä tavaravienti ja -tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

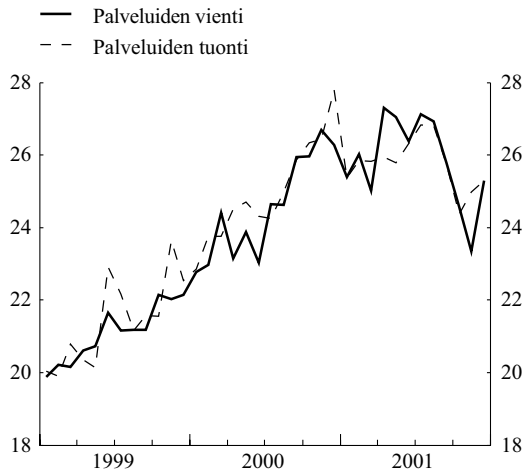
Lähde: EKP.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja. Taseet ovat 12 kuukauden summia. Vienti- ja tuontitiedot ovat kuukausittaisia arvoja.

Kuvio 37.

Euroalueen palveluiden vienti ja tuonti

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Koko vuonna 2001 euroalueen vaihtotase oli käytännöllisesti katsoen tasapainossa sen jälkeen, kun alijäämä oli vuonna 2000 ollut hieman yli 1 % BKT:stä. Yksityiskohtaisempi tarkastelu osoittaa, että vaihtotaseen alijäämä oli 9,3 miljardia euroa vuonna 2001 oltuaan 70,1 miljardia euroa vuonna 2000. Vaihtotaseen alijäämän supistuminen johtui lähinnä siitä, että tavarakaupan ylijäämä kasvoi huomattavasti eli noin 1 prosenttiin BKT:stä (11,7 miljardista eurosta 74,1 miljardiin euroon). Tavarakaupan ylijäämän voimakas suureneminen johtui tavaraviennin arvon noin 6 prosentin vuotuisesta kasvusta verrattuna tavarantuonnin arvoon, joka pysyi käytännössä ennallaan. Koska palvelutaseen 5,2 miljardin euron suuruinen alijäämä muuttui 1,5 miljardin euron ylijäämäksi sekä tulonsiirtojen taseen alijäämä supistui hivenen (49,0 miljardista eurosta 47,1 miljardiin euroon), ne vaikuttivat myös osaltaan vaihtotaseen alijäämän pienemiseen vuonna 2001. Nämä muutokset kumoutuivat vain osittain sen vuoksi, että tuotantoteijäkorvausten alijäämä kasvoi 27,5 miljardista eurosta 37,7 miljardiin euroon.

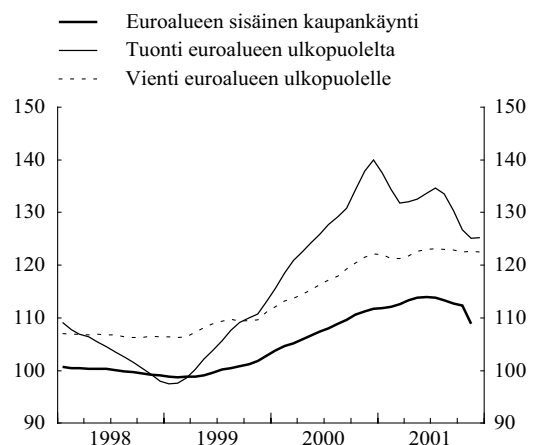
Vuoden 2001 kausivaihtelusta puhdistetuista tiedoista ilmenee, että tavarakaupan ylijäämä suureni varsin merkittävästi vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vaikka viennin arvo alkoi supistua ulkomaisen kysynnän myötä vuonna 2001, tavarakaupan ylijäämä suureni, koska tuonnin arvo väheni enemmän. Tuonnin arvon pieneneminen johtui niin kotimaisen kysynnän heikkenemisestä kuin siitä, että tuontihinnat laskivat voimakkaasti öljyn hinnan jyrkän laskun vuoksi erityisesti vuoden loppupuolella (ks. kuvio 36). Lisäksi sekä palvelujen viennin että tuonnin kausivaihtelusta puhdistettu arvo kasvoi huomattavasti joulukuussa, jolloin syyskuussa alkanut supistuminen taittui ainakin osittain (ks. kuvio 37). Tämä kehitys saattaa kuvastaa sitä, että kansainvälinen matkailu osittain elpyi syyskuun 11. päivän terrori-iskujen aiheuttaman vähenemisen jälkeen.

Euroalueen ulkopuolelta tuotujen tavaroiden tuontihinnat laskivat huomattavasti, ja tämä vaikutti keskeisesti tavarakaupan ylijäämän suurenemiseen viime vuonna. Tämä käy selvästi ilmi kuviosta 38, joka esittää (yksikköarvoindeksiin perustuvien) vienti- ja tuotuhintojen kehitystä. Kuviosta 39 ilmenee, miten euroalueen ulko-

Kuvio 38.

Euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa: yksikköarvoindeksien tarkastelu¹⁾

(1995 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

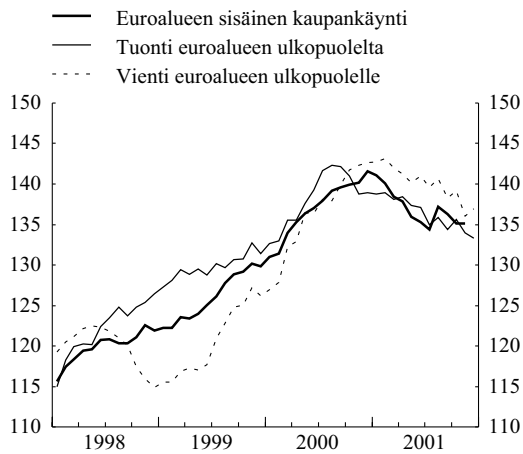
Lähteet: Eurostat sekä Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja. Tuoreimmat havainnot euroalueen kaupankäynnistä ulkopuolisten maiden kanssa ovat joulukuulta 2001 ja alueen sisäisestä kaupasta marraskuulta 2001.

Kuvio 39.

Euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa: määrän tarkastelu¹⁾

(1995 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostat sekä Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot ovat 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (arvioitu käyttämällä 11 euromaan yksikköarvoindeksejä). Tuoreimmat havainnot euroalueen kaupankäynnistä ulkopuolisten maiden kanssa ovat joulukuulta 2001 ja alueen sisäisestä kaupasta marraskuulta 2001.

puolelta peräisin olevan tuonnin määrän väheneminen vaikutti osaltaan tavarantuonnin arvon pienenemiseen vuonna 2001. Euroalueen menojen tuontipainotteisten tavararyhmien, erityisesti laiteinvestointien ja varastoinvestointien, väheneminen saattaa osaltaan selittää sekä euroalueen ulkopuolelta peräisin olevan tuonnin että euroalueen sisäisen tuonnin määrän merkittävää supistumista. Tätä näyttää osittain vahvistavan se, että euroalueen ulkopuolelta peräisin olevan pääomahyödykkeiden tuonnin määrä väheni voimakkaasti, kun taas sekä kulutustavaroiden että välituotteiden tuonnin määrä supistui vähemmän (ks. tilasto-osan taulukko 9). Tavaraviennin arvo pieneni viime vuonna. Kuvioista 38 ja 39 ilmenee, että tämä johtui viennin määrän vähenemisestä, koska vientihinnat pysyivät jokseenkin muuttumattomina. Kysynnän heikkeneminen sekä Yhdysvalloissa että Aasiassa selittää paljolti viennin määrän supistumista.

Osakkeisiin liittyvä pääomantuonti korvautui velkapapereihin liittyvällä pääomanviennillä joulukuussa 2001

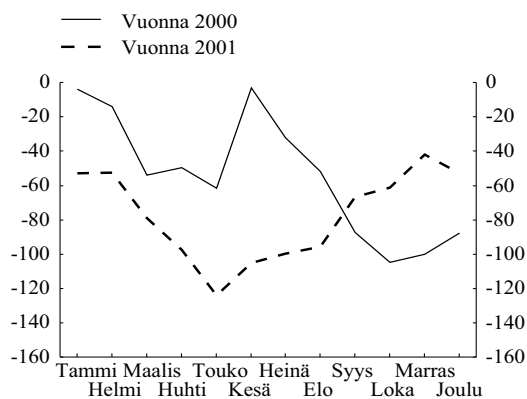
Joulukuun 2001 rahoitustaseen keskeisenä piirteenä oli, että ulkomaiset sijoittajat myivät hallussaan olevia euroalueen velkapapereita (17,6 miljardin euron arvosta). Sitä vastoin euroalueen suorien sijoitusten ja osakesijoitusten kehitys joulukuussa 2001 jatkui edellisten kuukausien mukaisena sekä rahoitustaseen saamisettä velkapuolella.

Joulukuussa 2001 pääomaa vietiin suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina nettomääräisesti ensimmäisen kerran vuoden 2001 toisella puoliskolla yhteensä 11,1 miljardin euron arvosta. Tämä johtui arvopaperisijoituksiin liittyvästä 11,7 miljardin euron suuruisesta pääoman nettoviennistä, sillä suorien sijoitusten pääomanliikkeet olivat lähes tasapainossa. Arvopaperisijoituksissa osakesijoituksiin liittyvä pääoman nettotuonti jatkui joulukuussa (9,1 miljardia euroa). Toisaalta pääomaa vietiin nettomääräisesti velkapapereihin liittyvinä sijoituksina (20,8 miljardia euroa), mikä puolestaan näkyi joukkolainoihin liittyvänä

Kuvio 40.

Euroalueen suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät yhteenlasketut nettopääomavirrat vuonna 2000 ja 2001

(mrd. euroa, kumulatiiviset tiedot)

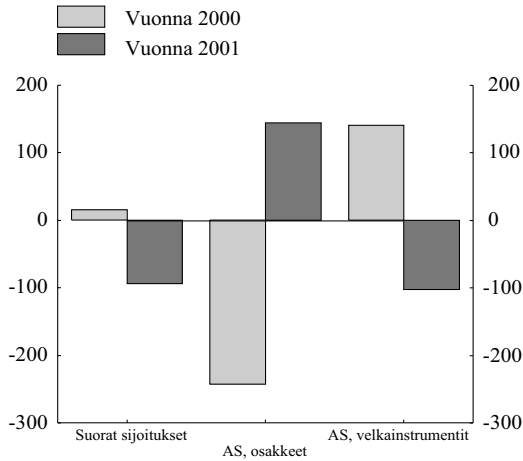
Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen luku osoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen luku sen nettovientiä.

Kuvio 41.

Nettopääomavirtojen koostumus

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. AS tarkoittaa arvopaperisijoituksia. Positiivinen luku tarkoittaa pääoman nettotuontia ja negatiivinen luku sen nettovientiä.

29,2 miljardin euron suuruisena pääoman nettovientinä ja rahamarkkinapapereihin liittyvänä 8,4 miljardin euron suuruisena pääoman nettotuontina. Euroalueelta sijoitettiin ulkomaisiin joukkolainoihin 11,6 miljardia euroa, kun taas euroalueen ulkopuolisten sijoittajien euroalueen joukkolainojen nettomyynnit olivat 17,6 miljar-

dia euroa. Rahamarkkinapapereihin liittyvä pääoman nettotuonti johtui lähinnä siitä, että euroalueen sijoittajat myivät ulkomaisia rahamarkkinapapereita.

Koko vuoden 2001 kehityksen tarkastelu osoittaa, että pääomaa vietiin vuonna 2001 yhteensä suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina nettomääräisesti 53 miljardia euroa eli vähemmän kuin vuonna 2000 (87,6 miljardia euroa, ks. kuvio 40). Tämä selittyy lähinnä osakesijoituksiin liittyvien pääomavirtojen kääntymisestä (242,6 miljardin euron suuruinen pääoman nettovienti vuonna 2000 muuttui 143,8 miljardin euron suuruiseksi pääoman nettotuonniksi vuonna 2001). Tämä kumoutui vain osittain sillä, että sekä suoriin sijoituksiin että velkapaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettotuonti vuonna 2000 muuttui pääoman nettovienniksi vuonna 2001 (ks. kuvio 41).

Muihin sijoituksiin vaikutti pääasiassa rahalaitos-sektorin tuloskehitys. Kaikesta huolimatta rahalaitossektori saavutti vuonna 2001 lähes tasapainoisen nettoaseman (eli pääoman nettotuonti oli 3,8 miljardia euroa). Sitä vastoin vuonna 2000 rahalaitossektorin pääoman nettotuonti muina sijoituksina oli huomattavaa (162,6 miljardia euroa), mikä tuolloin osaltaan vaikutti vaihtotaseen alijäämän rahoitukseen ja pääoman nettovientiin sekä suorina sijoituksina että arvopaperisijoituksina.

Taulukko II.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2000	2000	2001	2001	2001	2001
	Tammi-joulukuu	Joulukuu	Tammi-joulukuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
Vaihtotase	-70,1	-8,2	-9,3	0,1	2,8	2,9
Tulot	1604,8	146,6	1705,7	146,6	138,1	142,0
Menot	1674,9	154,8	1714,9	146,5	135,3	139,1
Tavarat	11,7	1,4	74,1	9,6	9,3	10,4
Vienti	976,4	85,8	1036,5	95,1	90,2	81,5
Tuonti	964,7	84,4	962,4	85,5	80,9	71,1
Palvelut	-5,2	-2,7	1,5	0,2	-1,9	-1,1
Vienti	294,0	26,6	310,8	25,9	22,3	25,6
Tuonti	299,2	29,3	309,4	25,7	24,2	26,7
Tuotannontekijäkorvaukset	-27,5	-1,1	-37,7	-4,3	0,4	-1,3
Tulonsiirrot	-49,0	-5,8	-47,1	-5,4	-4,9	-5,1
Pääomansiirrot	11,9	1,9	9,4	0,3	0,4	1,2
Rahoitustase	98,0	20,2	-74,8	-14,6	-15,4	3,7
Suorat sijoitukset	15,2	2,8	-93,9	5,3	7,8	0,6
Ulkomaille	-384,8	-22,3	-217,1	-2,0	-13,8	-17,5
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-286,2	-11,0	-128,4	-4,6	-6,5	-5,7
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-98,6	-11,4	-88,7	2,6	-7,3	-11,8
Euroalueelle	400,1	25,1	123,2	7,3	21,6	18,1
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	296,4	-2,8	90,0	3,0	11,7	11,6
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	103,6	28,0	33,2	4,3	9,9	6,5
Arvopaperisijoitukset	-102,8	9,6	40,9	0,3	11,5	-11,7
Osakkeet	-242,6	-6,3	143,8	19,8	9,9	9,1
Saamiset	-288,8	-34,2	-94,0	-5,8	-12,4	-4,9
Velat	46,2	27,9	237,7	25,6	22,3	14,0
Velkapaperit	139,8	15,9	-102,9	-19,5	1,6	-20,8
Saamiset	-111,0	0,9	-153,5	-30,6	-25,6	-1,3
Velat	250,8	15,0	50,6	11,1	27,1	-19,5
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-87,6	12,4	-53,0	5,6	19,3	-11,1
Johdannaiset	-1,4	-4,0	-22,1	-3,8	-4,0	-0,5
Muut sijoitukset	172,5	12,7	-17,6	-13,8	-30,7	9,4
Valuuttavaranto	14,5	-1,0	17,8	-2,6	0,0	5,9
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-39,8	-13,9	74,7	14,2	12,1	-7,7

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on EKP:n WWW-sivustossa.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	46*
	5.3 Euroopan komission suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Teknisiä huomautuksia	73*
	Yleistä	75*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka on saatavissa cvs-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int).

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	7,9	4,4	4,9	-	9,6	20,7	4,40	5,44
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	3,6	4,2	5,5	-	7,8	25,4	4,26	5,03
2001 II	2,4	3,4	4,3	-	8,2	25,7	4,60	5,19
2001 III	3,9	4,5	6,0	-	7,4	26,2	4,28	5,12
2001 IV	5,4	5,6	7,6	-	6,5	26,1	3,45	4,81
2002 I	.	.	.	.	.	.	.	.
2001 loka	5,2	5,4	7,5	7,4	6,5	24,9	3,60	4,82
2001 marras	6,0	5,9	8,0	7,8	6,6	26,6	3,39	4,67
2001 joul	5,0	6,2	8,0	8,0	6,1	27,3	3,34	4,96
2002 tammi	6,6	6,7	7,9	.	5,8	.	3,34	5,02
2002 helmi	.	.	.	.	.	.	3,36	5,07

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2000	2,3	5,5	3,4	3,4	5,5	83,8	2,1	8,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	2,5	2,2	.	.	0,2	83,2	.	8,3
2001 II	3,1	3,7	2,9	1,6	0,9	83,6	1,6	8,3
2001 III	2,5	1,5	3,4	1,4	-0,4	83,0	1,2	8,3
2001 IV	2,2	-1,0	.	.	-3,9	81,8	.	8,4
2002 I	.	.	.	.	.	80,8	.	.
2001 loka	2,4	-0,7	-	-	-2,7	-	-	8,3
2001 marras	2,1	-1,3	-	-	-4,2	-	-	8,4
2001 joul	2,0	-1,1	-	-	-4,8	-	-	8,4
2002 tammi	2,7	-0,9	-	-	.	-	-	8,4
2002 helmi	2,5	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2000	-50,2	35,6	17,6	-111,5	378,0	88,2	86,3	0,924
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	0,1	74,1	-93,9	40,9	392,4	91,0	88,0	0,896
2001 II	-6,4	15,9	-51,7	25,7	410,0	89,5	86,8	0,873
2001 III	6,3	23,4	-15,3	53,6	393,4	91,2	88,0	0,890
2001 IV	7,8	29,3	13,8	0,0	392,4	92,0	88,5	0,896
2002 I	.	.	.	.	.	.	.	.
2001 loka	0,5	9,6	5,3	0,3	393,6	92,8	89,4	0,906
2001 marras	3,2	9,3	7,8	11,5	396,5	91,3	87,8	0,888
2001 joul	4,1	10,4	0,6	-11,7	392,4	91,9	88,4	0,892
2002 tammi	.	.	.	.	407,8	91,6	88,2	0,883
2002 helmi	.	.	.	.	.	91,1	87,7	0,870

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko 1.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja	Valuutta-	Valuutta-	Euromääräiset	Euromääräiset	Perus-	Pitempi-	Käänteiset		
		kultasaamiset	määräiset	määräiset	saamiset	luotot				rahoitus-	aikaiset
		1	saamiset	saamiset	euroalueen	euroalueen	operaatiot	rahoitus-	operaatiot		
			euroalueen	euroalueelta	luottolaitoksilta	rahoitus-		operaatiot	operaatiot		
			ulkopuolelta			sektorille					
			2	3	4	5	6	7	8		
2001	loka	5.	128 236	260 738	21 750	5 134	197 093	136 999	60 002	0	
		12.	128 235	263 821	21 573	5 353	176 542	116 509	60 004	0	
		19.	128 235	264 640	22 147	5 539	203 189	142 510	60 004	0	
		26.	128 234	264 955	21 503	5 582	203 107	143 000	60 001	0	
	marras	2.	128 233	264 162	21 770	5 728	187 030	127 001	60 001	0	
		9.	128 233	262 142	21 932	5 895	164 621	104 368	60 001	0	
		16.	128 233	262 623	21 311	5 942	214 783	154 369	60 001	0	
		23.	128 233	264 958	20 997	5 980	193 762	133 002	60 001	0	
		30.	128 233	264 230	21 900	5 956	201 288	88 001	60 001	0	
	joulu	7.	128 228	266 093	21 572	6 040	199 026	139 001	60 001	0	
		14.	128 228	264 143	23 388	5 823	194 462	134 001	60 001	0	
		21.	128 227	263 756	22 269	5 699	186 228	123 000	60 000	0	
		28.	126 801	264 607	25 200	5 736	203 597	142 000	60 000	0	
	2002	tammi	4.	126 801	265 809	23 862	6 280	201 109	116 000	60 000	25 000
			11.	126 801	266 160	23 154	6 413	174 073	114 000	60 000	0
			18.	126 801	270 820	20 624	6 224	165 037	105 000	60 000	0
25.			126 801	269 475	22 236	6 312	185 053	125 000	60 000	0	
helmi		1.	126 801	267 766	21 901	6 498	201 055	141 000	60 000	0	
		8.	126 801	267 929	20 878	6 150	189 033	128 998	60 000	0	
		15.	126 801	269 623	21 550	5 948	186 017	126 000	60 000	0	
		22.	126 801	267 712	21 037	5 330	169 730	107 000	60 000	0	
maalis		1.	126 801	266 023	21 985	5 448	183 030	123 001	60 001	0	

2. Vastattavaa

		Liikkeessä	Euromääräiset					Muut	Liikkeeseen			
			olevat	velat	RTGS-tilit	Talletus-	Määrä-			Käänteiset	Vakuuksien	euromääräiset
		asetelit	euroalueen	(ml.	mahdol-	aikais-	hieno-	muutos-	velat euro-	sijoitus-		
		1	luotto-	vähimmäis-	lisuus	talletukset	säätö-	pyyntöihin	alueen luotto-	todistukset		
			laitoksille	varanto-			operaatiot	liittyvät	laitoksille			
				talletukset)	4	5	6	talletukset	7	8		
			2	3	4	5	6	7	8	9		
2001	loka	5.	329 095	120 574	120 452	109	0	0	13	5 160	3 784	
		12.	325 194	104 993	104 828	153	0	0	12	5 470	3 784	
		19.	319 984	143 582	143 444	126	0	0	12	5 512	3 784	
		26.	315 159	129 632	129 591	29	0	0	12	5 680	3 784	
	marras	2.	316 956	124 952	124 830	110	0	0	12	5 829	2 939	
		9.	312 642	103 687	103 581	94	0	0	12	9 165	2 939	
		16.	306 770	150 156	149 826	311	0	0	19	12 969	2 939	
		23.	300 526	115 953	114 745	1 152	0	0	56	16 850	2 939	
		30.	300 093	131 734	131 577	152	0	0	5	21 096	2 939	
	joulu	7.	302 095	117 849	117 792	51	0	0	6	24 217	2 939	
		14.	296 918	130 282	130 010	263	0	0	9	27 447	2 939	
		21.	292 780	126 867	120 378	6 485	0	0	4	29 604	2 939	
		28.	278 110	142 595	142 126	465	0	0	4	34 757	2 939	
	2002	tammi	4.	394 627	131 467	131 338	121	0	0	8	23 657	2 939
			11.	375 052	129 061	128 927	130	0	0	4	23 771	2 939
			18.	349 219	139 161	139 001	155	0	0	5	23 811	2 939
25.			325 771	130 845	130 804	37	0	0	4	12 379	2 939	
helmi		1.	312 923	134 033	133 974	59	0	0	0	2 116	2 939	
		8.	305 434	128 443	128 397	46	0	0	0	2 172	2 939	
		15.	296 361	138 276	138 204	72	0	0	0	2 269	2 939	
		22.	287 727	132 339	131 839	500	0	0	0	2 119	2 939	
maalis		1.	285 800	134 936	134 872	52	0	0	12	2 636	2 939	

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä			
							12	13	14	15
9	10	11	12	13	14	15	16			
0	10	82	294	28 734	70 163	86 708	798 851	2001	loka	5.
0	12	17	793	28 293	70 166	87 307	782 084			12.
0	632	43	830	28 123	70 166	87 569	810 439			19.
0	72	34	418	28 371	70 171	87 654	809 996			26.
0	3	25	397	28 498	70 171	89 664	795 654		marras	2.
0	228	24	458	28 464	70 085	90 152	771 984			9.
0	393	20	399	28 203	70 085	89 923	821 504			16.
0	741	18	525	28 178	70 075	89 781	802 491			23.
53 000	276	10	499	28 273	70 088	90 221	810 690			30.
0	12	12	421	28 113	70 102	90 264	809 860		joulu	7.
0	454	6	419	28 180	70 000	90 907	805 551			14.
0	3 199	29	404	28 210	69 599	91 039	795 432			21.
0	1 573	24	487	27 981	68 729	91 523	814 662			28.
0	30	79	88 488	27 924	68 603	90 355	899 232	2002	tammi	4.
0	65	8	88 487	27 847	68 611	90 554	872 101			11.
0	30	7	88 490	27 917	68 616	90 323	864 853			18.
0	28	25	44 363	27 927	68 616	88 903	839 687			25.
0	11	44	531	27 601	68 575	89 397	810 126		helmi	1.
0	15	20	526	27 922	68 577	89 107	796 924			8.
0	16	1	346	28 163	68 576	89 769	796 794			15.
0	2 727	3	233	29 048	68 572	88 938	777 402			22.
0	23	5	391	29 172	68 577	88 743	790 171		maalis	1.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä			
								13	14	15	16
10	11	12	13	14	15	16	17	18			
49 116	8 225	2 497	14 560	6 889	73 508	124 991	60 452	798 851	2001	loka	5.
48 132	8 835	2 440	17 391	6 889	73 513	124 991	60 452	782 084			12.
40 613	8 495	2 444	19 392	6 889	74 301	124 991	60 452	810 439			19.
58 830	8 642	2 475	19 623	6 889	73 839	124 991	60 452	809 996			26.
48 019	8 651	2 432	19 477	6 889	74 067	124 991	60 452	795 654		marras	2.
47 322	8 711	2 433	18 355	6 889	74 397	124 991	60 453	771 984			9.
51 757	8 676	2 429	18 082	6 889	75 393	124 991	60 453	821 504			16.
67 049	8 460	2 427	20 730	6 889	75 224	124 991	60 453	802 491			23.
54 422	8 580	2 524	21 215	6 889	75 754	124 991	60 453	810 690			30.
60 080	9 019	2 506	22 848	6 889	75 974	124 991	60 453	809 860		joulu	7.
44 885	9 172	2 410	22 900	6 889	76 264	124 991	60 454	805 551			14.
40 300	9 481	2 412	21 389	6 889	77 326	124 991	60 454	795 432			21.
50 902	9 446	2 525	20 458	6 967	78 073	125 309	62 581	814 662			28.
39 193	10 860	2 670	20 807	6 967	77 594	125 288	63 164	899 232	2002	tammi	4.
36 511	8 471	2 716	20 675	6 967	77 448	125 318	63 173	872 101			11.
42 861	8 451	2 605	22 998	6 967	77 375	125 318	63 149	864 853			18.
61 347	8 538	2 584	23 432	6 967	76 451	125 318	63 117	839 687			25.
54 483	8 738	2 713	21 300	6 967	75 480	125 316	63 119	810 126		helmi	1.
55 608	8 508	2 589	20 545	6 967	75 324	125 316	63 080	796 924			8.
52 811	8 524	2 623	21 454	6 967	76 198	125 316	63 057	796 794			15.
49 650	8 633	2 599	18 987	6 967	77 016	125 316	63 111	777 402			22.
62 731	8 365	2 847	17 926	6 967	76 560	125 320	63 145	790 171		maalis	1.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto			
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos				
	Korko	Muutos	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja		Korko	Muutos		
			1	2	3			4	5
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-	
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25	
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25	
huhti	9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00	
marras	5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50	
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25	
maalis	17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25	
huhti	28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25	
kesä	9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50	
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...	
syys	1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25	
loka	6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25	
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25	
elo	31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25	
syys	18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50	
marras	9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50	

Lähde: EKP.

- 1) Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton koroon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä lähtien seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.-21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	
2001 syys	5.	132 696	82 000	-	4,25	4,27	4,28	14
	12.	118 708	61 000	-	4,25	4,26	4,27	14
	19.	110 778	71 000	-	3,75	3,76	3,77	14
	26.	111 927	81 000	-	3,75	3,76	3,77	14
loka	3.	76 444	56 000	-	3,75	3,75	3,76	14
	10.	60 510	60 510	-	3,75	3,75	3,75	14
	17.	143 828	82 000	-	3,75	3,78	3,79	14
	24.	73 932	61 000	-	3,75	3,75	3,76	14
	31.	99 611	66 000	-	3,75	3,75	3,76	14
marras	7.	38 368	38 368	-	3,75	3,75	3,75	14
	14.	174 732	116 000	-	3,25	3,37	3,40	14
	21.	63 173	17 000	-	3,25	3,26	3,27	14
	28.	95 578	71 000	-	3,25	3,27	3,29	14
joulu	5.	106 643	68 000	-	3,25	3,27	3,27	14
	12.	109 662	66 000	-	3,25	3,27	3,27	16
	19.	140 810	57 000	-	3,25	3,43	3,46	14
	28.	105 649	85 000	-	3,25	3,45	3,52	12
2002 tammi	2.	88 696	31 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	9.	155 890	83 000	-	3,25	3,30	3,32	14
	16.	116 846	22 000	-	3,25	3,31	3,32	14
	23.	146 286	103 000	-	3,25	3,29	3,30	14
	30.	108 013	38 000	-	3,25	3,31	3,32	13
helmi	6.	156 977	91 000	-	3,25	3,30	3,31	14
	12.	90 332	35 000	-	3,25	3,29	3,30	15
	20.	135 530	72 000	-	3,25	3,28	3,29	14
	27.	127 024	51 000	-	3,25	3,29	3,30	14
maalis	6.	127 212	67 000	-	3,25	3,29	3,30	12

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91
joulu 21.	38 178	20 000	-	3,29	3,31	97
2002 tammi 31.	44 547	20 000	-	3,31	3,33	84
helmi 28.	47 001	20 000	-	3,32	3,33	91

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7	8	
2000 tammi 5. ⁴⁾	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	-	4,26	4,28	1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,75	4,77	4,79	7
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	-	1
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	-	1
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002 tammi 4.	Käänteisoperaatio	57 644	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
10.	Käänteisoperaatio	59 377	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.
- 4) Operaatioissa tarjousten yläraja oli asetettu 3,00 prosentiksi.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
2001 tammi	10 164,2	5 712,6	139,2	196,7	1 275,6	574,6	2 265,6
helmi	10 247,4	5 724,4	145,3	201,2	1 284,7	597,8	2 294,0
maalis	10 503,6	5 883,5	151,1	203,4	1 292,6	654,7	2 318,3
huhti	10 554,6	5 924,3	154,5	202,8	1 292,1	657,7	2 323,2
touko	10 687,3	5 984,7	166,6	198,9	1 307,5	693,2	2 336,4
kesä	10 705,3	6 015,6	175,7	198,7	1 314,2	656,6	2 344,5
heinä	10 590,4	5 912,2	183,4	199,1	1 312,5	636,2	2 346,9
elo	10 551,6	5 872,7	187,8	190,2	1 309,3	654,1	2 337,6
syys	10 627,3	5 956,0	188,2	191,3	1 315,7	631,6	2 344,6
loka	10 687,8	5 962,3	190,8	196,5	1 313,7	672,4	2 352,2
marras	10 798,1	6 073,4	199,0	191,3	1 300,9	656,5	2 376,9
joulu	10 910,1	6 226,1	204,7	185,0	1 315,2	605,1	2 374,0
2002 tammi ^(p)	10 934,3	6 195,5	195,1	202,2	1 332,4	610,1	2 399,0

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
2001 maaliskuu	120,4	120,9	0,5	0,0	4,77
huhti	120,8	121,3	0,5	0,0	4,77
touko	124,2	124,8	0,7	0,0	4,71
kesä	125,0	125,6	0,6	0,0	4,52
heinä	126,4	127,0	0,6	0,0	4,51
elo	127,2	127,7	0,5	0,0	4,50
syys	125,3	126,0	0,7	0,0	4,27
loka	124,4	125,0	0,6	0,0	3,76
marras	126,1	126,6	0,5	0,0	3,62
joulu	126,4	127,3	0,9	0,0	3,30
2002 tammi	128,7	130,1	1,4	0,0	3,34
helmi	131,7	132,4	0,7	0,0	3,30
maaliskuu ^(p)	131,2	.	.	.	.

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päätyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkiti- tilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä vähentävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
2001 tammi	383,7	205,3	45,0	0,5	0,0	0,6	0,0	368,3	52,2	94,2	119,1	488,0				
helmi	377,9	188,9	49,8	2,6	0,0	0,4	0,0	354,8	57,0	86,3	120,7	476,0				
maalis	375,6	185,2	54,1	0,4	0,0	0,5	0,0	353,0	53,0	87,7	121,0	474,5				
huhti	382,1	172,4	58,4	2,2	0,0	0,5	0,0	354,6	49,5	89,1	121,4	476,4				
touko	384,4	144,0	59,1	0,4	17,0	0,6	0,0	352,7	39,4	87,5	124,8	478,1				
kesä	385,0	161,7	59,1	0,2	0,0	0,4	0,0	351,1	41,3	87,5	125,7	477,3				
heinä	397,6	161,9	59,9	0,2	0,0	0,4	0,0	350,8	42,5	98,8	127,1	478,3				
elo	402,1	164,0	60,0	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	48,8	101,8	127,8	475,6				
syys	401,3	147,1	60,0	0,5	3,5	0,4	0,0	335,4	45,2	105,4	126,1	461,9				
loka	389,9	136,7	60,0	1,1	0,0	0,1	0,0	325,2	43,6	93,6	125,1	450,4				
marras	385,0	132,3	60,0	0,2	0,0	0,3	0,0	311,3	46,1	93,1	126,7	438,3				
joulu	383,7	122,5	60,0	0,5	12,4	0,8	0,0	298,0	43,5	109,3	127,4	426,2				
2002 tammi	385,2	118,5	60,0	0,4	3,7	0,6	0,0	344,3	38,3	54,2	130,4	475,2				
helmi ^(p)	386,0	127,3	60,0	0,2	0,0	0,1	0,0	306,2	49,6	85,2	132,6	438,8				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitiilialdojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Ei sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitiilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat			Ulko-maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä	
	euro-alueelle	Raha-laitok-sille ¹⁾	Julkis-yhteisöille	Muulle	oletta-vaatosten	Julkis-yhteisö-je-n	Muiden	oletta-vaatosten	Muiden	osakkeet ja osuudet	12					13
1999	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5	
2000	443,4	424,5	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	48,9	1 051,9	
I	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,8	1 209,3	
II	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,4	1 129,8	
III	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,8	
IV																
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	401,5	373,7	27,2	0,6	104,5	2,6	100,8	1,0	15,5	4,7	10,8	390,4	11,4	54,0	977,4
	helmi	398,8	371,0	27,2	0,6	105,2	2,5	101,5	1,2	14,9	4,6	10,3	386,2	11,3	53,7	970,1
	maalis	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,8	11,3	54,4	983,9
	huhti	376,1	348,3	27,2	0,6	106,5	2,6	102,7	1,3	14,7	4,6	10,1	390,3	11,7	53,6	953,0
	touko	398,5	370,7	27,2	0,6	106,4	2,9	102,3	1,3	14,3	4,6	9,7	398,9	11,8	53,2	983,2
	kesä	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,2
	heinä	424,4	396,6	27,2	0,6	106,9	3,3	102,4	1,2	14,3	4,7	9,7	404,9	12,0	57,3	1 019,9
	elo	391,1	363,3	27,2	0,6	107,6	3,5	102,9	1,2	14,0	4,6	9,4	396,9	12,0	54,6	976,0
	syys	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,9	971,8
	loka	356,7	328,9	27,2	0,6	107,8	3,9	102,8	1,2	13,4	4,8	8,7	400,0	12,0	55,6	945,7
	marras	370,0	342,4	27,1	0,6	107,3	3,8	102,2	1,2	13,6	4,7	8,9	400,4	12,1	55,0	958,4
	joulu	412,7	386,4	25,7	0,6	107,0	3,8	101,8	1,3	13,8	4,6	9,2	399,0	12,1	54,5	999,1
2002	tammi ^(p)	419,7	393,4	25,7	0,6	104,0	3,8	99,0	1,2	13,8	4,7	9,1	409,0	12,2	102,9	1 061,5

2. Velat

	Liikkeessä-oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahamarkkinat			Raha-markkina-paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä	
			Raha-laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden						3
1999	393,4	341,5	279,3	53,4	8,8	7,9	174,3	49,8	47,6	1 014,5	
2000	366,2	372,1	319,8	43,1	9,1	6,3	186,5	75,1	45,7	1 051,9	
I	374,4	497,9	432,8	52,6	12,5	6,3	193,4	92,0	45,4	1 209,3	
II	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	4,6	221,2	75,0	51,4	1 129,8	
III	390,3	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,8	
IV											
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	tammi	373,2	313,3	250,9	51,5	10,9	5,5	196,8	30,6	58,0	977,4
	helmi	370,6	313,1	249,7	52,0	11,4	5,5	194,8	27,9	58,3	970,1
	maalis	370,6	312,6	253,4	46,8	12,4	5,5	204,6	26,8	63,8	983,9
	huhti	372,6	289,9	234,8	41,2	13,8	5,5	205,6	25,3	54,1	953,0
	touko	369,6	317,5	266,5	36,0	15,1	5,5	212,1	27,6	50,9	983,2
	kesä	368,9	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2
	heinä	366,9	343,5	282,7	46,9	14,0	5,6	214,7	31,9	57,3	1 019,9
	elo	356,1	320,4	259,2	46,6	14,7	5,6	211,6	28,4	53,9	976,0
	syys	346,2	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,8
	loka	333,9	302,8	244,7	40,0	18,1	5,5	210,6	34,3	58,5	945,7
	marras	317,5	330,4	277,5	35,2	17,6	4,7	210,1	35,2	60,6	958,4
	joulu	286,1	391,2	342,4	35,1	13,8	4,6	211,7	35,6	69,8	999,1
2002	tammi ^(p)	338,4	357,8	298,4	44,9	14,5	4,6	215,8	37,4	107,5	1 061,5

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euroalueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1999	9 779,2	3 413,9	828,3	5 537,0	2 179,3	828,8	1 123,7	226,7	129,9	650,6	211,5	439,1	1 719,4	154,0	919,3	15 531,7
2000 I	10 020,5	3 511,1	821,4	5 688,1	2 225,3	869,5	1 128,0	227,8	131,9	729,6	230,2	499,4	1 822,5	152,0	977,5	16 059,2
II	10 125,0	3 461,9	817,3	5 845,8	2 211,1	894,9	1 073,2	243,0	151,4	704,0	210,0	494,0	1 892,1	154,2	1 023,3	16 261,1
III	10 233,9	3 456,0	799,8	5 978,0	2 231,5	940,5	1 033,8	257,2	142,0	707,6	204,1	503,6	2 003,5	155,8	1 035,0	16 509,4
IV	10 419,3	3 510,3	818,7	6 090,2	2 192,4	932,7	995,8	263,8	142,8	750,9	240,1	510,7	2 025,7	158,7	1 015,3	16 705,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi	10 598,7	3 583,4	830,9	6 184,4	2 249,7	935,3	1 044,8	269,5	152,4	779,2	247,2	532,0	2 072,5	160,4	1 066,9	17 079,7
helmi	10 668,2	3 639,9	822,7	6 205,6	2 287,3	954,3	1 054,7	278,4	154,5	788,0	248,5	539,5	2 097,2	161,0	1 054,6	17 210,9
maalis	10 805,1	3 707,2	825,3	6 272,5	2 318,9	968,4	1 064,0	286,5	158,1	812,1	255,3	556,9	2 240,1	160,8	1 097,1	17 592,2
huhti	10 775,5	3 646,5	817,2	6 311,8	2 336,6	975,4	1 068,7	292,6	163,0	836,0	259,3	576,7	2 223,5	161,5	1 110,8	17 607,0
touko	10 799,5	3 655,3	812,1	6 332,1	2 379,0	991,2	1 089,0	298,8	163,4	835,9	258,4	577,5	2 275,8	162,8	1 131,7	17 748,1
kesä	10 886,2	3 691,0	809,4	6 385,9	2 393,8	990,3	1 103,7	299,8	166,6	799,1	251,3	547,9	2 287,8	163,5	1 128,3	17 825,3
heinä	10 845,7	3 647,1	806,6	6 392,0	2 414,7	1 003,8	1 098,0	312,9	171,5	795,0	252,4	542,5	2 210,9	164,6	1 073,8	17 676,0
elo	10 820,8	3 651,0	802,5	6 367,4	2 413,2	1 002,9	1 088,9	321,4	165,4	783,2	247,5	535,7	2 223,5	164,9	1 064,9	17 635,9
syys	10 945,6	3 722,4	803,6	6 419,6	2 414,0	996,1	1 092,4	325,6	165,2	771,5	245,1	526,4	2 295,6	165,7	1 115,8	17 873,4
loka	10 969,4	3 719,1	801,0	6 449,3	2 415,5	1 004,2	1 083,0	328,2	167,1	778,9	244,0	534,9	2 338,9	166,3	1 147,2	17 983,2
marras	11 110,7	3 793,6	816,2	6 500,9	2 428,9	1 009,6	1 087,9	331,4	158,8	782,3	246,8	535,5	2 424,5	167,1	1 137,5	18 209,8
joulu	11 138,4	3 797,8	820,7	6 519,9	2 421,3	1 008,8	1 076,2	336,3	154,1	809,8	248,6	561,2	2 404,5	168,2	1 139,0	18 235,3
2002 tammi ^(p)	11 069,9	3 716,3	817,7	6 535,9	2 465,8	1 018,2	1 106,5	341,1	170,1	810,7	249,7	561,0	2 419,5	169,9	1 172,6	18 274,6

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määräaikaiset	Irtsanomisehtoiset	Repot	Rahamarkkinarahastojen rahastosuudet ¹⁾	Rahamarkkinapaperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ¹⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,7	8 735,0	3 590,6	88,6	5 055,8	1 537,4	2 043,1	1 331,4	143,9	293,4	2 531,0	849,2	1 870,2	1 252,3	15 531,7
2000 I	0,7	8 809,3	3 612,4	87,0	5 109,9	1 568,0	2 052,6	1 312,0	177,3	325,1	2 589,9	890,7	2 099,0	1 344,6	16 059,2
II	0,6	8 849,4	3 620,7	93,3	5 135,4	1 596,2	2 080,7	1 291,3	167,3	344,7	2 652,2	898,5	2 120,2	1 395,5	16 261,1
III	0,0	8 858,0	3 595,0	113,7	5 149,4	1 577,0	2 128,7	1 272,3	171,4	334,8	2 720,3	913,5	2 294,7	1 388,0	16 509,4
IV	0,0	9 056,8	3 679,2	117,4	5 260,2	1 648,8	2 159,7	1 276,8	174,9	323,3	2 712,9	941,5	2 299,3	1 371,2	16 705,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	0,0	9 191,4	3 727,3	95,6	5 368,4	1 613,2	2 211,7	1 329,7	213,8	337,1	2 756,6	964,1	2 414,9	1 415,6	17 079,7
helmi	0,0	9 222,5	3 742,1	103,6	5 376,8	1 614,5	2 223,1	1 323,4	215,8	346,9	2 791,6	969,7	2 447,2	1 432,9	17 210,9
maalis	0,0	9 324,9	3 806,1	103,6	5 415,2	1 623,9	2 242,6	1 322,8	225,9	358,8	2 817,3	982,4	2 636,0	1 472,8	17 592,2
huhti	0,0	9 302,4	3 747,8	111,3	5 443,3	1 653,5	2 241,2	1 323,8	224,9	367,0	2 829,9	986,4	2 650,8	1 470,4	17 607,0
touko	0,0	9 336,8	3 746,3	110,9	5 479,6	1 677,0	2 242,9	1 322,4	237,3	378,2	2 845,5	990,9	2 727,1	1 469,6	17 748,1
kesä	0,0	9 423,6	3 798,3	113,7	5 511,6	1 715,8	2 240,6	1 330,7	224,5	382,2	2 861,2	998,2	2 710,4	1 449,9	17 825,3
heinä	0,0	9 364,8	3 755,3	108,7	5 500,8	1 699,0	2 241,9	1 333,5	226,4	393,6	2 872,3	997,7	2 610,3	1 437,3	17 676,0
elo	0,0	9 344,5	3 746,4	105,8	5 492,2	1 666,9	2 254,2	1 337,2	233,9	405,1	2 859,6	1 000,5	2 591,0	1 435,3	17 635,9
syys	0,0	9 484,2	3 832,0	110,2	5 541,9	1 733,6	2 237,5	1 342,5	228,2	410,4	2 874,2	1 011,3	2 609,4	1 483,9	17 873,4
loka	0,0	9 484,3	3 808,8	113,2	5 562,3	1 732,4	2 241,1	1 351,8	236,9	423,6	2 899,2	1 019,5	2 626,6	1 530,0	17 983,2
marras	0,0	9 601,3	3 868,7	115,1	5 617,4	1 780,8	2 242,1	1 365,0	229,5	434,6	2 887,1	1 024,2	2 691,0	1 571,6	18 209,8
joulu	0,0	9 710,6	3 839,7	104,2	5 766,7	1 879,7	2 262,2	1 404,9	220,0	433,7	2 881,1	1 037,5	2 679,7	1 492,7	18 235,3
2002 tammi ^(p)	0,0	9 646,8	3 817,9	104,3	5 724,6	1 830,8	2 259,2	1 414,5	220,2	455,8	2 919,5	1 046,0	2 711,8	1 494,7	18 274,6

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä	
	Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut		
	euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden						olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
2000	heinä	6 708,5	833,9	5 874,6	1 393,1	1 140,7	252,4	509,0	2 374,1	164,9	1 086,5	12 236,1
	elo	6 715,1	822,0	5 893,1	1 385,2	1 128,6	256,6	510,7	2 419,6	165,2	1 127,2	12 323,1
	syys	6 796,6	818,1	5 978,5	1 386,6	1 128,4	258,2	513,8	2 462,5	166,0	1 054,9	12 380,3
	loka	6 841,4	820,0	6 021,4	1 379,8	1 115,5	264,3	514,0	2 515,0	168,0	1 119,0	12 537,3
	marras	6 883,7	827,0	6 056,7	1 375,9	1 112,2	263,7	515,8	2 487,9	167,7	1 068,0	12 499,1
	joulu	6 926,6	835,9	6 090,7	1 354,6	1 089,4	265,1	521,7	2 406,4	169,9	1 028,8	12 408,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi 1.	7 007,9	853,9	6 154,0	1 423,6	1 156,0	267,6	530,4	2 402,7	172,9	1 008,9	12 533,7
2001	tammi	7 043,1	858,1	6 185,0	1 416,2	1 145,6	270,6	542,8	2 462,9	171,8	1 083,0	12 719,8
	helmi	7 056,1	849,9	6 206,2	1 435,7	1 156,1	279,6	549,8	2 483,5	172,3	1 072,0	12 769,3
	maalis	7 125,7	852,6	6 273,1	1 452,7	1 165,2	287,6	567,0	2 636,9	172,0	1 116,5	13 070,8
	huhti	7 156,8	844,4	6 312,4	1 465,2	1 171,4	293,8	586,8	2 613,8	173,3	1 127,3	13 123,1
	touko	7 172,0	839,3	6 332,7	1 491,4	1 191,3	300,1	587,2	2 674,7	174,6	1 147,5	13 247,4
	kesä	7 223,1	836,6	6 386,5	1 506,3	1 205,2	301,0	557,4	2 702,5	175,4	1 146,2	13 310,9
	heinä	7 226,4	833,8	6 392,6	1 514,5	1 200,4	314,1	552,2	2 615,8	176,5	1 091,4	13 176,9
	elo	7 197,7	829,7	6 368,0	1 514,4	1 191,8	322,6	545,1	2 620,3	176,9	1 081,8	13 136,1
	syys	7 251,0	830,8	6 420,2	1 520,9	1 194,2	326,6	534,7	2 692,8	177,6	1 133,4	13 310,4
	loka	7 278,1	828,2	6 449,9	1 515,2	1 185,8	329,4	543,5	2 739,0	178,3	1 163,6	13 417,7
	marras	7 344,8	843,3	6 501,5	1 522,8	1 190,1	332,6	544,5	2 824,9	179,1	1 154,0	13 570,1
	joulu	7 366,9	846,4	6 520,6	1 515,7	1 178,0	337,7	570,4	2 803,4	180,3	1 147,1	13 583,9
2002	tammi ^(p)	7 379,9	843,4	6 536,5	1 547,8	1 205,5	342,3	570,1	2 828,5	178,1	1 182,4	13 686,7

2. Velat: kannat

														Yhteensä	
	Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ³⁾	Raha- markki- napaperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma- pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto		
															1
2000	heinä	343,1	134,6	5 150,3	1 605,0	2 088,6	1 284,6	172,0	316,8	1 639,7	893,9	2 256,0	1 475,9	25,9	12 236,1
	elo	338,0	140,5	5 149,0	1 577,6	2 122,4	1 279,6	169,4	320,4	1 658,0	898,2	2 310,0	1 500,2	8,8	12 323,1
	syys	339,0	159,2	5 161,8	1 589,5	2 128,7	1 272,3	171,4	310,5	1 663,8	926,3	2 369,7	1 439,4	10,7	12 380,3
	loka	336,8	172,4	5 165,9	1 590,7	2 141,1	1 263,5	170,6	313,5	1 684,4	932,8	2 437,2	1 481,7	12,5	12 537,3
	marras	336,9	168,7	5 187,2	1 608,9	2 148,6	1 256,2	173,5	319,8	1 668,5	920,7	2 419,8	1 477,0	0,4	12 499,1
	joulu	347,6	164,5	5 270,0	1 658,6	2 159,7	1 276,8	174,9	300,1	1 661,9	894,5	2 329,3	1 428,2	11,9	12 408,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi 1.	355,3	166,2	5 395,1	1 673,3	2 198,4	1 328,2	195,2	300,1	1 663,7	912,1	2 219,4	1 455,2	12,1	12 533,7
2001	tammi	335,3	147,1	5 379,3	1 623,7	2 212,1	1 329,7	213,8	313,2	1 695,6	909,0	2 445,5	1 473,6	21,1	12 719,8
	helmi	334,3	155,6	5 388,2	1 625,5	2 223,5	1 323,4	215,8	322,3	1 710,4	911,3	2 475,1	1 491,2	-19,2	12 769,3
	maalis	335,5	150,3	5 427,6	1 636,0	2 242,9	1 322,8	225,9	333,2	1 719,2	927,1	2 662,8	1 536,7	-21,6	13 070,8
	huhti	335,4	152,5	5 457,1	1 666,9	2 241,6	1 323,8	224,9	341,8	1 719,7	928,1	2 676,2	1 524,4	-12,2	13 123,1
	touko	332,1	146,9	5 494,7	1 691,7	2 243,2	1 322,4	237,3	351,3	1 720,5	940,0	2 754,7	1 520,4	-13,2	13 247,4
	kesä	332,2	165,5	5 527,9	1 731,7	2 241,0	1 330,7	224,5	349,3	1 739,6	966,0	2 743,0	1 504,1	-16,8	13 310,9
	heinä	327,3	155,5	5 514,8	1 712,6	2 242,3	1 333,5	226,4	358,4	1 734,5	955,3	2 642,1	1 494,6	-5,7	13 176,9
	elo	318,5	152,4	5 506,8	1 681,2	2 254,6	1 337,2	233,9	369,9	1 728,6	960,0	2 619,4	1 489,2	-8,6	13 136,1
	syys	308,9	147,8	5 558,5	1 749,9	2 237,9	1 342,5	228,2	374,4	1 750,9	970,6	2 639,4	1 541,2	18,7	13 310,4
	loka	294,7	153,3	5 580,4	1 750,2	2 241,5	1 351,8	236,9	386,4	1 766,7	981,4	2 660,9	1 588,5	5,4	13 417,7
	marras	279,0	150,2	5 635,1	1 798,1	2 242,5	1 365,0	229,5	395,2	1 758,9	982,9	2 726,2	1 632,2	10,3	13 570,1
	joulu	239,7	139,3	5 780,4	1 893,1	2 262,5	1 404,9	220,0	394,3	1 758,4	995,9	2 715,4	1 562,5	-2,1	13 583,9
2002	tammi ^(p)	245,2	149,2	5 739,1	1 844,9	2 259,6	1 414,5	220,2	413,8	1 773,9	1 007,4	2 749,2	1 602,3	6,7	13 686,7

Lähde: EKP.

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

2) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.

3) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

3. Saamiset: virrat¹⁾

												Yhteensä
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2000	elo	6,8	-8,6	15,4	-7,1	-10,5	3,4	1,0	3,2	0,3	40,5	44,7
	syys	66,0	-4,1	70,2	-0,3	-3,5	3,2	2,4	13,9	0,7	-73,2	9,6
	loka	39,7	1,9	37,8	-10,3	-17,0	6,8	1,6	6,4	3,2	64,3	104,9
	marras	50,9	7,2	43,7	-6,1	-5,2	-0,9	0,5	15,5	-0,3	-51,0	9,4
	joulu	61,4	9,8	51,6	-15,5	-19,0	3,5	4,8	9,5	1,2	-29,4	32,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	35,0	2,9	32,1	-12,2	-15,6	3,5	12,5	63,3	-1,0	29,5	127,2
	helmi	14,1	-8,2	22,3	13,4	4,5	8,9	7,4	16,7	0,5	-11,9	40,3
	maalis	60,8	2,3	58,5	11,8	4,2	7,6	17,2	98,1	0,1	46,0	234,0
	huhti	33,2	-8,2	41,4	12,5	6,7	5,8	18,4	-18,4	1,2	9,9	56,9
	touko	3,9	-5,6	9,6	25,7	21,3	4,4	1,0	-1,0	1,4	18,7	49,6
	kesä	57,4	-2,6	60,0	14,4	13,7	0,7	-32,6	28,0	0,9	-1,4	66,6
	heinä	12,7	-2,5	15,1	9,8	-3,0	12,9	-8,4	-42,4	1,1	-50,5	-77,7
	elo	-18,8	-3,7	-15,1	4,7	-4,2	8,9	-6,0	55,9	0,3	-10,6	25,5
	syys	48,6	1,0	47,5	-0,9	-4,2	3,3	-5,0	49,1	0,7	51,9	144,4
	loka	25,7	-2,7	28,4	-6,7	-9,6	2,9	5,4	45,1	0,7	30,2	100,4
	marras	66,0	15,0	51,0	10,0	7,9	2,1	-3,4	66,7	1,1	6,7	147,3
	joulu	27,8	3,1	24,8	-6,6	-9,6	3,0	24,9	-27,9	1,2	-8,2	11,2
2002	tammi ^(p)	11,4	-3,2	14,5	26,9	21,6	5,4	0,0	4,6	-2,3	34,8	75,4

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaika-	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina-rahasto- osuudet ³⁾	Rahamarkkina- paperit ja liikkeeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	elo	-5,1	5,8	-5,9	-29,4	31,3	-5,1	-2,7	3,3	10,7	4,9	13,8	32,3	-15,1	44,7
	syys	1,0	18,8	6,2	10,7	0,9	-7,4	2,0	-8,9	-0,3	18,8	39,0	-64,4	-0,5	9,6
	loka	-2,2	13,2	-1,9	-1,0	8,8	-8,9	-0,9	2,5	12,1	5,0	19,5	47,0	9,6	104,9
	marras	0,1	-3,6	27,1	20,4	10,9	-7,2	3,0	6,1	-7,1	-11,9	28,1	-16,2	-13,2	9,4
	joulu	10,7	-4,3	96,4	53,7	20,3	20,9	1,5	-9,4	-2,9	-21,9	-8,0	-33,9	5,4	32,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	-20,1	-19,0	-14,9	-49,2	14,1	1,5	18,6	14,6	28,1	-4,3	119,2	16,9	6,6	127,2
	helmi	-1,0	8,7	8,4	1,5	11,3	-6,3	1,9	9,3	14,3	2,8	26,5	11,1	-39,8	40,3
	maalis	1,3	-5,2	32,5	8,3	14,9	-0,8	10,1	12,4	3,5	16,6	133,7	47,4	-8,2	234,0
	huhti	-0,1	2,2	29,8	30,8	-1,0	1,1	-1,1	9,3	-2,7	1,3	18,5	-11,7	10,3	56,9
	touko	-3,3	-5,6	28,8	21,7	-3,6	-1,7	12,4	10,4	-12,5	8,7	11,7	12,8	-1,3	49,6
	kesä	0,1	18,6	34,6	40,4	-1,4	8,3	-12,8	-0,9	21,0	19,0	-5,3	-18,3	-2,3	66,6
	heinä	-5,0	-10,0	-8,1	-17,4	4,4	3,0	1,9	9,5	1,2	-6,4	-58,6	-11,8	11,5	-77,7
	elo	-8,8	-3,1	-1,9	-29,6	16,3	3,9	7,5	10,8	1,6	7,2	30,3	-7,7	-2,9	25,5
	syys	-9,6	-4,6	50,8	68,4	-17,3	5,3	-5,6	4,1	15,3	9,6	18,1	41,5	19,1	144,4
	loka	-14,1	5,4	21,9	0,9	2,9	9,2	8,9	12,4	14,8	7,7	18,2	46,0	-11,8	100,4
	marras	-15,7	-3,0	52,7	47,3	-0,2	13,2	-7,4	10,1	23,7	2,5	39,3	33,0	4,6	147,3
	joulu	-39,3	-10,9	145,2	95,2	19,6	39,9	-9,5	1,0	-1,6	13,2	-21,4	-62,0	-13,0	11,2
2002	tammi ^(p)	8,2	10,5	-43,2	-49,2	-3,7	9,5	0,1	20,6	10,5	13,7	12,8	32,7	9,5	75,4

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
2000	heinä	343,1	1 672,3	2 015,4	112,73	924,0	1 236,8	4 176,2	106,17
	elo	338,0	1 643,0	1 981,0	110,70	956,5	1 230,4	4 167,9	105,86
	syys	339,0	1 654,4	1 993,4	111,33	961,5	1 220,3	4 175,3	105,98
	loka	336,8	1 656,8	1 993,6	111,22	973,1	1 211,1	4 177,7	105,92
	marras	336,9	1 675,2	2 012,1	112,37	986,3	1 202,0	4 200,4	106,62
	joulu	347,6	1 728,7	2 076,3	116,18	991,8	1 221,0	4 289,1	109,12
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	355,3	1 743,4	2 098,7	-	1 028,6	1 271,1	4 398,5	-
2001	tammi	335,3	1 692,7	2 028,0	112,28	1 042,1	1 275,0	4 345,1	107,81
	helmi	334,3	1 692,9	2 027,2	112,22	1 054,6	1 269,6	4 351,4	107,96
	maalis	335,5	1 703,1	2 038,6	112,74	1 070,7	1 269,7	4 379,0	108,52
	huhti	335,4	1 735,8	2 071,2	114,54	1 072,0	1 273,3	4 416,6	109,46
	touko	332,1	1 759,1	2 091,2	115,47	1 072,9	1 273,1	4 437,2	109,77
	kesä	332,2	1 798,3	2 130,5	117,66	1 070,3	1 282,9	4 483,7	110,95
	heinä	327,3	1 780,2	2 107,5	116,48	1 077,2	1 287,1	4 471,8	110,76
	elo	318,5	1 747,4	2 065,9	114,29	1 092,7	1 292,8	4 451,4	110,37
	syys	308,9	1 815,1	2 123,9	117,48	1 075,2	1 299,6	4 498,7	111,53
	loka	294,7	1 816,1	2 110,8	116,78	1 078,9	1 311,5	4 501,1	111,59
	marras	279,0	1 864,6	2 143,6	118,56	1 081,0	1 326,4	4 551,0	112,79
	joulu	239,7	1 963,8	2 203,5	121,89	1 094,5	1 367,8	4 665,8	115,63
2002	tammi ⁴⁾	245,2	1 918,2	2 163,4	119,76	1 088,2	1 386,1	4 637,6	114,97

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

				M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2	
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %
2000	elo	-5,1	-31,2	-36,3	7,1	30,8	-6,5	-12,0	4,3
	syys	1,0	10,1	11,2	6,2	3,6	-10,2	4,6	4,2
	loka	-2,2	0,2	-2,0	5,8	9,0	-9,4	-2,4	3,7
	marras	0,1	20,6	20,7	5,0	15,6	-8,9	27,4	3,7
	joulu	10,7	57,5	68,2	5,7	11,2	19,3	98,7	3,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	-20,1	-50,4	-70,4	1,6	13,9	3,9	-52,6	2,6
	helmi	-1,0	-0,1	-1,1	2,1	12,3	-5,4	5,8	2,9
	maalis	1,3	8,1	9,3	2,0	13,4	-0,1	22,7	3,3
	huhti	-0,1	32,6	32,5	1,6	1,6	3,7	37,8	3,2
	touko	-3,3	20,1	16,8	3,2	-3,7	-0,5	12,6	3,6
	kesä	0,1	39,6	39,7	4,3	-1,8	9,8	47,7	4,4
	heinä	-5,0	-16,4	-21,4	3,3	9,0	4,4	-7,9	4,3
	elo	-8,8	-30,9	-39,7	3,2	18,4	5,9	-15,5	4,3
	syys	-9,6	67,4	57,8	5,5	-17,9	6,8	46,7	5,2
	loka	-14,1	1,6	-12,6	5,0	3,2	11,8	2,4	5,4
	marras	-15,7	47,9	32,2	5,5	1,3	14,8	48,3	5,8
	joulu	-39,3	99,4	60,1	4,9	13,3	41,4	114,7	6,0
2002	tammi ⁴⁾	8,2	-46,7	-38,5	6,7	-6,6	18,2	-26,8	6,6

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
9	10	11	12	13			
172,0	316,8	127,2	4 792,2	107,39	2000	heinä	
169,4	320,4	129,8	4 787,5	107,19		elo	
171,4	310,5	128,9	4 786,1	107,10		syys	
170,6	313,5	131,7	4 793,6	107,15		loka	
173,5	319,8	126,7	4 820,5	107,86		marras	
174,9	300,1	134,9	4 898,9	109,97		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
195,2	300,1	135,0	5 028,8	-	2001	tammi ¹⁾	
213,8	313,2	137,9	5 010,0	109,61	2001	tammi	
215,8	322,3	144,3	5 033,8	110,12		helmi	
225,9	333,2	139,0	5 077,2	110,97		maalis	
224,9	341,8	139,5	5 122,8	111,94		huhti	
237,3	351,3	133,5	5 159,3	112,55		touko	
224,5	349,3	144,3	5 201,8	113,50		kesä	
226,4	358,4	139,4	5 196,0	113,47		heinä	
233,9	369,9	141,1	5 196,2	113,58		elo	
228,2	374,4	145,6	5 246,9	114,54		syys	
236,9	386,4	149,7	5 274,2	115,12		loka	
229,5	395,2	151,9	5 327,7	116,33		marras	
220,0	394,3	144,5	5 424,6	118,45		joulu	
220,2	413,8	140,2	5 411,8	118,30	2002	tammi ⁶⁾	

M3 ²⁾							
Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkkina- paperit ja enintään 2 vuoden velka- paperit	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
9	10	11	12	13			
-2,7	3,3	2,7	-8,8	4,7	2000	elo	
2,0	-8,9	-2,0	-4,2	4,4		syys	
-0,9	2,5	3,1	2,4	4,2		loka	
3,0	6,1	-4,7	31,9	3,9		marras	
1,5	-9,4	3,4	94,2	4,2		joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
18,6	14,6	2,8	-16,6	3,6	2001	tammi	
1,9	9,3	6,2	23,3	3,8		helmi	
10,1	12,4	-6,4	38,8	4,0		maalis	
-1,1	9,3	-1,8	44,3	4,0		huhti	
12,4	10,4	-7,5	27,9	4,5		touko	
-12,8	-0,9	9,7	43,7	5,6		kesä	
1,9	9,5	-5,0	-1,4	5,7		heinä	
7,5	10,8	2,4	5,3	6,0		elo	
-5,6	4,1	-1,4	43,7	6,9		syys	
8,9	12,4	2,7	26,5	7,4		loka	
-7,4	10,1	4,5	55,5	7,8		marras	
-9,5	1,0	-9,0	97,2	7,7		joulu	
0,1	20,6	-0,9	-6,9	7,9	2002	tammi ⁶⁾	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2		Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	
				3	4	5	6			
2000	heinä	338,9	1 661,3	2 000,2	111,89	2 171,2	101,17	4 171,4	106,05	
	elo	339,2	1 676,2	2 015,5	112,63	2 185,8	101,77	4 201,2	106,71	
	syys	339,5	1 670,8	2 010,4	112,27	2 194,9	102,13	4 205,3	106,74	
	loka	339,8	1 677,3	2 017,1	112,53	2 200,2	102,25	4 217,3	106,92	
	marras	337,8	1 679,5	2 017,3	112,66	2 209,9	102,82	4 227,3	107,30	
	joulu	337,1	1 677,1	2 014,2	112,71	2 198,9	102,58	4 213,1	107,19	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	tammi 1.	342,3	1 692,5	2 034,8	-	2 285,6	-	4 320,3	-	
2001	tammi	341,0	1 688,4	2 029,4	112,36	2 295,7	103,07	4 325,1	107,32	
	helmi	340,0	1 709,5	2 049,5	113,46	2 310,5	103,73	4 360,1	108,18	
	maalis	337,5	1 714,6	2 052,1	113,49	2 329,7	104,46	4 381,9	108,59	
	huhti	336,2	1 725,4	2 061,5	114,00	2 340,0	104,93	4 401,5	109,08	
	touko	332,4	1 753,4	2 085,8	115,17	2 345,6	104,97	4 431,4	109,63	
	kesä	329,7	1 762,9	2 092,6	115,57	2 361,4	105,71	4 454,0	110,22	
	heinä	324,4	1 772,7	2 097,1	115,91	2 374,1	106,39	4 471,3	110,74	
	elo	318,0	1 792,8	2 110,8	116,77	2 378,6	106,72	4 489,4	111,31	
	syys	309,1	1 822,5	2 131,5	117,90	2 392,2	107,32	4 523,7	112,15	
	loka	296,9	1 842,6	2 139,5	118,37	2 406,2	107,92	4 545,7	112,69	
	marras	278,3	1 881,6	2 159,8	119,46	2 425,8	108,75	4 585,6	113,64	
	joulu	233,5	1 905,4	2 138,9	118,31	2 452,3	109,93	4 591,2	113,78	
2002	tammi ⁶⁾	249,0	1 914,6	2 163,6	119,78	2 455,0	110,04	4 618,6	114,50	

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1						M2			Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %		Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %
				3	4	5	6	7	8			
2000	elo	0,3	12,9	13,3	0,7	7,2	12,8	0,6	1,8	26,1	0,6	4,3
	syys	0,3	-6,6	-6,3	-0,3	6,3	7,6	0,3	2,2	1,3	0,0	4,1
	loka	0,3	4,2	4,5	0,2	5,9	2,6	0,1	2,0	7,1	0,2	3,8
	marras	-2,0	4,5	2,4	0,1	5,3	12,3	0,6	2,5	14,7	0,3	3,8
	joulu	-0,7	1,5	0,9	0,0	5,1	-5,1	-0,2	2,1	-4,3	-0,1	3,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	-4,0	-3,0	-7,0	-0,3	2,3	11,1	0,5	3,5	4,1	0,1	3,0
	helmi	-1,0	20,8	19,9	1,0	2,3	14,6	0,6	3,5	34,5	0,8	3,0
	maalis	-2,5	3,0	0,4	0,0	1,6	16,4	0,7	4,3	16,8	0,4	3,0
	huhti	-1,4	10,7	9,3	0,5	1,5	10,5	0,4	4,8	19,8	0,5	3,2
	touko	-3,8	24,9	21,1	1,0	2,9	0,9	0,0	4,0	22,0	0,5	3,5
	kesä	-2,7	9,9	7,2	0,3	3,9	16,6	0,7	4,5	23,7	0,5	4,2
	heinä	-5,3	11,5	6,2	0,3	3,6	15,1	0,6	5,2	21,3	0,5	4,4
	elo	-6,4	22,0	15,6	0,7	3,7	7,5	0,3	4,9	23,1	0,5	4,3
	syys	-9,0	29,4	20,5	1,0	5,0	13,2	0,6	5,1	33,7	0,8	5,1
	loka	-12,2	20,7	8,5	0,4	5,2	13,5	0,6	5,5	22,0	0,5	5,4
	marras	-18,6	38,3	19,7	0,9	6,0	18,6	0,8	5,8	38,3	0,8	5,9
	joulu	-44,8	24,0	-20,8	-1,0	5,0	26,3	1,1	7,2	5,6	0,1	6,2
2002	tammi ⁶⁾	18,2	8,2	26,4	1,2	6,6	2,4	0,1	6,8	28,8	0,6	6,7

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		M3 ³⁾		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾		
9	10	11	12	13	14		
617,2	116,98	4 788,6	107,31	5 858,5	115,31	2000	heinä
618,1	117,09	4 819,4	107,91	5 917,8	116,42		elo
618,6	117,17	4 824,0	107,95	5 991,1	117,56		syys
624,2	118,17	4 841,5	108,22	6 035,7	118,34		loka
626,8	118,71	4 854,1	108,66	6 067,5	119,13		marras
636,4	121,65	4 849,5	108,86	6 075,3	119,62		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
657,8	-	4 978,1	-	6 130,0	-	2001	tammi l.
672,1	124,58	4 997,2	109,33	6 179,7	120,45	2001	tammi
675,2	125,14	5 035,2	110,15	6 212,7	121,11		helmi
684,5	126,93	5 066,4	110,73	6 263,5	121,94		maalis
689,8	127,65	5 091,3	111,25	6 303,8	122,77		huhti
702,1	129,80	5 133,5	111,98	6 340,7	123,27		touko
713,7	131,95	5 167,6	112,75	6 361,2	123,79		kesä
726,3	134,35	5 197,6	113,50	6 377,1	124,28		heinä
743,0	137,46	5 232,4	114,37	6 395,7	124,83		elo
759,2	139,26	5 282,9	115,32	6 432,2	125,45		syys
782,3	143,36	5 327,9	116,29	6 465,1	126,06		loka
786,0	144,71	5 371,6	117,29	6 512,4	126,97		marras
792,6	145,97	5 383,8	117,56	6 505,5	126,95		joulu
780,3	144,55	5 398,9	118,02	6 531,4	127,43	2002	tammi ⁶⁾

Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			M3 ³⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾				
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
0,6	0,1	7,4	26,7	0,6	4,7	4,5	59,1	1,0	9,5	2000	elo
0,4	0,1	6,3	1,8	0,0	4,4	4,4	73,3	1,0	10,0		syys
5,2	0,8	7,2	12,4	0,3	4,3	4,2	44,5	0,7	9,7		loka
2,9	0,5	5,2	17,6	0,4	4,0	4,1	31,9	0,7	9,3		marras
15,5	2,5	7,6	11,2	0,2	4,1	4,0	7,9	0,4	9,6		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
16,5	2,4	10,3	20,7	0,4	3,9	3,9	104,4	0,7	9,3	2001	tammi
3,0	0,4	9,9	37,5	0,8	3,8	3,8	32,9	0,6	9,0		helmi
9,7	1,4	8,8	26,5	0,5	3,8	3,9	50,7	0,7	8,7		maalis
3,9	0,6	9,1	23,7	0,5	4,0	4,0	40,4	0,7	8,4		huhti
11,6	1,7	10,6	33,6	0,7	4,4	4,6	36,7	0,4	8,0		touko
11,6	1,6	13,9	35,3	0,7	5,5	5,2	20,5	0,4	7,9		kesä
13,0	1,8	14,8	34,3	0,7	5,8	5,7	16,0	0,4	7,8		heinä
16,8	2,3	17,4	39,9	0,8	6,0	6,2	18,7	0,4	7,2		elo
9,7	1,3	18,9	43,4	0,8	6,8	6,8	36,4	0,5	6,7		syys
22,3	2,9	21,3	44,3	0,8	7,5	7,4	32,9	0,5	6,5		loka
7,4	0,9	21,9	45,7	0,9	8,0	7,8	47,3	0,7	6,6		marras
6,8	0,9	20,0	12,4	0,2	8,0	8,0	-6,9	0,0	6,1		joulu
-7,7	-1,0	16,0	21,1	0,4	7,9	.	25,9	0,4	5,8	2002	tammi ⁶⁾

- 5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.
- 6) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit.
- 7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä:				
							lainat	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	heinä	1 165,1	116,6	1 507,2	893,9	1 974,6	6 636,0	5 874,6	115,63	118,1	164,9
	elo	1 166,3	118,2	1 523,0	898,2	1 950,6	6 660,4	5 893,1	115,94	109,6	165,2
	syys	1 167,5	120,5	1 529,9	926,3	1 946,4	6 750,5	5 978,5	117,32	92,8	166,0
	loka	1 168,4	121,3	1 548,6	932,8	1 935,5	6 799,7	6 021,4	118,06	77,8	168,0
	marras	1 162,6	122,9	1 537,2	920,7	1 939,2	6 836,2	6 056,7	118,91	68,1	167,7
	joulu	1 168,2	125,4	1 525,2	894,5	1 925,3	6 877,6	6 090,7	119,93	77,1	169,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi 1.	1 170,0	126,7	1 526,9	912,1	2 009,9	6 952,0	6 154,0	-	183,3	172,9
2001	tammi	1 170,2	126,8	1 555,3	909,0	2 003,7	6 998,4	6 185,0	120,55	17,4	171,8
	helmi	1 169,2	126,9	1 564,2	911,3	2 006,0	7 035,5	6 206,2	120,99	8,4	172,3
	maalis	1 172,5	126,4	1 576,9	927,1	2 017,7	7 127,7	6 273,1	122,13	-26,0	172,0
	huhti	1 169,7	124,6	1 577,8	928,1	2 015,7	7 193,0	6 312,4	122,93	-62,4	173,3
	touko	1 170,5	123,2	1 584,5	940,0	2 030,6	7 220,0	6 332,7	123,12	-80,0	174,6
	kesä	1 170,8	122,0	1 593,2	966,0	2 041,8	7 245,0	6 386,5	124,29	-40,5	175,4
	heinä	1 165,2	120,7	1 592,5	955,3	2 034,1	7 258,9	6 392,6	124,58	-26,3	176,5
	elo	1 161,9	119,5	1 585,1	960,0	2 021,5	7 235,6	6 368,0	124,29	0,9	176,9
	syys	1 162,7	118,6	1 603,7	970,6	2 025,0	7 281,6	6 420,2	125,21	53,4	177,6
	loka	1 162,6	116,9	1 615,6	981,4	2 014,0	7 322,8	6 449,9	125,77	78,1	178,3
	marras	1 161,5	115,8	1 605,4	982,9	2 033,5	7 378,6	6 501,5	126,76	98,7	179,1
	joulu	1 168,0	115,8	1 612,6	995,9	2 024,4	7 428,6	6 520,6	127,24	88,0	180,3
2002	tammi ⁴⁾	1 171,4	112,3	1 632,6	1 007,4	2 048,9	7 448,9	6 536,5	127,53	79,4	178,1

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euroalueella	Niistä:				
							lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	elo	0,5	1,7	8,0	4,9	-19,1	19,9	15,4	9,5	-10,6	0,3
	syys	-2,7	2,2	1,8	18,8	-7,6	75,8	70,2	10,0	-25,0	0,7
	loka	-0,2	0,8	10,0	5,0	-15,1	46,2	37,8	9,7	-13,2	3,2
	marras	-4,8	1,6	-3,1	-11,9	2,0	43,3	43,7	9,3	-12,6	-0,3
	joulu	9,1	2,5	-3,4	-21,9	-9,1	59,9	51,6	9,5	17,5	1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	0,2	0,2	24,7	-4,3	-12,7	48,1	32,1	9,3	-55,9	-1,0
	helmi	-1,1	0,1	8,6	2,8	-3,7	38,6	22,3	9,0	-9,8	0,5
	maalis	1,4	-0,5	8,5	16,6	6,5	83,4	58,5	8,7	-35,6	0,1
	huhti	-2,6	-1,9	-0,1	1,3	-1,4	65,6	41,4	8,4	-36,8	1,2
	touko	0,1	-1,4	-5,1	8,7	15,6	15,0	9,6	8,0	-12,8	1,4
	kesä	0,4	-1,1	11,6	19,0	11,1	28,1	60,0	7,9	33,3	0,9
	heinä	-4,7	-1,4	5,8	-6,4	-5,5	19,6	15,1	7,7	16,2	1,1
	elo	-2,1	-1,2	-0,7	7,2	-7,9	-12,1	-15,1	7,2	25,6	0,3
	syys	0,6	-0,9	17,6	9,6	-3,2	45,9	47,5	6,7	31,0	0,7
	loka	-0,3	-1,7	12,3	7,7	-12,3	36,7	28,4	6,5	26,9	0,7
	marras	-1,5	-1,1	19,0	2,5	22,9	49,7	51,0	6,6	27,4	1,1
	joulu	6,4	0,1	7,7	13,2	-6,6	52,6	24,8	6,1	-6,5	1,2
2002	tammi ⁴⁾	2,9	-3,6	11,5	13,7	18,4	19,8	14,5	5,8	-8,2	-2,3

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaitoksille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaitosten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 II	381,5	246,1	135,7	38,8	29,1	141,3	186,8	290,0	252,1	339,0	306,0	19,7	835,6	99,0	
III	385,4	247,2	138,8	33,0	25,3	120,4	173,3	288,4	252,4	337,8	305,3	18,5	818,1	97,3	
IV	394,8	252,9	142,8	31,5	21,8	114,8	173,1	297,3	255,4	350,9	315,8	14,6	835,9	99,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	395,4	253,4	-	31,6	21,8	-	185,6	297,3	255,4	351,5	316,4	15,2	849,6	-	
2001 I	418,0	273,0	152,9	35,9	26,8	130,5	189,3	295,3	255,3	352,4	314,0	15,6	852,6	99,1	
II	425,2	280,6	155,7	35,8	26,7	130,1	175,1	294,0	254,9	350,4	312,4	17,2	836,6	97,2	
III	408,4	256,3	149,4	36,6	26,9	133,9	168,2	293,9	254,1	349,7	311,9	18,9	830,8	96,6	
IV ⁴⁾	434,3	276,5	159,6	33,3	24,2	122,0	167,8	298,3	252,0	361,9	319,6	18,5	846,4	98,4	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %			
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 III	8,6	1,1	24,5	-5,7	-3,8	-21,2	-9,9	-2,3	-0,3	-0,5	0,0	-1,2	-13,9	-1,1	
IV	11,2	6,8	18,2	-1,5	-3,5	6,6	0,2	8,8	3,0	12,8	10,3	-3,9	18,0	-0,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	28,1	22,7	19,6	4,3	5,0	-3,4	-0,6	-2,0	-0,1	-0,7	-3,7	0,4	-2,9	-0,4	
II	7,5	7,6	14,7	-0,1	-0,1	-7,9	-14,7	-1,3	-0,4	-2,0	-1,7	1,6	-16,4	-1,8	
III	-17,2	-24,4	7,7	1,0	0,2	11,2	-6,2	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	1,7	-5,2	-0,7	
IV ⁴⁾	28,0	21,9	11,8	-3,3	-2,7	6,3	-0,7	4,3	-2,1	12,2	7,7	-0,4	15,4	-1,1	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 II	918,2	407,1	1 236,9	2 562,1	113,0	93,5	161,4	201,9	456,8	111,7
III	953,5	423,6	1 256,9	2 634,0	115,8	96,4	164,9	208,3	469,6	114,4
IV	967,9	429,3	1 287,8	2 685,0	118,7	97,5	165,2	212,9	475,7	115,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi 1.	996,6	436,6	1 293,6	2 726,9	-	102,1	166,1	213,0	481,2	-
2001 I	1 034,2	445,4	1 313,5	2 793,1	120,9	98,7	168,4	212,7	479,8	115,0
II	1 051,7	455,8	1 343,3	2 850,8	123,2	100,0	171,1	217,6	488,7	117,5
III	1 027,8	466,8	1 371,7	2 866,3	124,4	100,6	170,7	221,7	493,1	118,6
IV ⁴⁾	1 031,6	489,3	1 384,2	2 905,1	126,1	101,8	172,0	226,7	500,5	120,2

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossektorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 III	28,8	16,4	18,1	63,2	11,1	2,1	3,2	5,8	11,2	8,0
IV	20,0	9,6	36,3	65,8	10,9	1,1	0,4	4,6	6,2	7,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	32,8	5,4	13,3	51,5	10,0	-4,4	0,1	0,4	-3,9	4,5
II	13,9	12,2	26,0	52,1	9,0	1,3	3,9	5,2	10,4	5,2
III	-18,8	14,2	31,9	27,2	7,4	0,9	-0,5	4,1	4,5	3,6
IV ⁴⁾	3,1	24,0	12,3	39,3	6,3	1,1	0,8	4,9	6,8	3,7

Lähde: EKP.

- Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomauksia.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
20,3	60,5	1 699,2	1 780,1	116,8	145,7	102,4	341,3	589,4	111,7	2 826,2	114,8	37,6	107,8	2000 II
21,8	62,8	1 747,8	1 832,4	119,0	143,3	101,0	342,1	586,4	111,6	2 888,4	116,6	37,6	107,7	III
22,2	62,4	1 792,5	1 877,2	121,8	147,4	101,0	340,0	588,3	112,7	2 941,2	118,9	38,2	109,3	IV

Euroalueen laajeneminen

22,2	62,9	1 803,4	1 888,5	-	147,6	101,0	340,0	588,5	-	2 958,2	-	38,2	-	2001 I
21,8	61,9	1 832,1	1 915,8	123,7	146,9	104,2	342,1	593,2	113,7	2 988,9	120,1	37,3	106,5	2001 I
22,3	62,4	1 868,3	1 953,1	125,8	148,8	100,6	342,7	592,1	114,8	3 033,9	122,1	40,7	116,5	II
22,3	61,0	1 906,7	1 990,0	128,2	144,3	100,5	342,1	586,9	113,9	3 070,0	123,6	39,0	111,6	III
22,7	60,9	1 932,2	2 015,8	129,9	144,9	102,1	345,4	592,3	115,5	3 108,6	125,2	39,2	112,2	IV ^(p)

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
-0,1	0,7	32,9	33,5	9,0	-1,7	-0,9	2,0	-0,7	4,9	44,0	8,0	0,0	3,9	2000 III
0,4	-0,4	43,5	43,4	8,6	4,4	1,1	0,3	5,8	3,5	55,4	7,4	0,6	2,0	IV

Euroalueen laajeneminen

-0,5	-0,9	30,2	28,7	8,3	0,4	3,1	2,0	5,5	3,1	30,3	6,6	-1,0	-4,8	2001 I
0,5	0,5	32,1	33,1	7,7	2,0	-1,8	5,1	5,3	2,7	48,9	6,3	3,5	8,1	II
-0,1	-1,4	39,0	37,5	7,8	-4,5	0,1	0,1	-4,4	2,1	37,6	6,0	-1,7	3,7	III
0,5	-0,1	25,1	25,4	6,6	0,6	4,0	3,9	8,4	2,5	40,6	5,3	0,2	2,6	IV ^(p)

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt						
	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			10	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2000 II	430,7	164,5	184,1	76,8	130,6	460,7	34,6	411,0	11,6	111,4	146,0	31,7	62,7	59,3	299,6	114,0
III	431,4	158,6	191,1	76,6	131,1	464,5	34,1	413,8	12,9	111,7	159,2	30,3	63,2	57,8	310,6	117,8
IV	431,1	153,6	198,9	74,0	131,0	477,6	40,6	418,5	15,3	114,8	164,5	30,6	68,2	53,2	316,5	120,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi I.	434,1	154,1	200,2	75,2	-	479,9	40,7	418,5	17,5	-	166,2	30,6	69,1	55,1	321,0	-
2001 I	441,9	151,8	194,2	91,2	133,4	483,5	38,2	423,0	18,8	115,7	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	113,4
II	455,4	164,3	195,9	89,3	136,3	486,1	41,4	424,0	16,9	116,3	165,5	31,4	66,8	60,8	324,6	121,3
III	455,2	162,7	201,7	85,6	133,8	487,6	39,3	426,7	17,9	116,7	147,8	33,3	67,4	60,4	308,9	115,5
IV ^(p)	467,3	158,3	217,9	85,9	136,1	493,9	46,8	427,3	16,4	118,2	139,3	30,0	70,0	60,2	299,4	111,9

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			10	11	Osa-valtiohallinto		
2000 III	1,5	-5,8	7,7	-0,2	11,2	1,2	-0,7	0,4	1,3	5,7	13,3	-1,4	-0,4	-1,4	10,1	18,3
IV	-0,2	-4,9	7,7	-2,6	8,9	13,1	6,5	4,7	2,4	6,1	5,3	0,3	5,0	-4,7	6,0	12,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	7,7	-2,5	-5,9	16,0	1,8	3,7	-2,5	4,5	1,3	4,3	-15,6	0,1	-4,1	2,1	-17,5	10,6
II	9,6	12,4	-2,1	-1,8	4,3	2,8	3,4	1,0	-1,9	4,5	15,1	0,5	1,9	3,6	21,1	6,5
III	-8,2	-1,6	-2,2	-3,7	2,1	1,5	-2,1	2,7	1,0	4,5	-17,7	1,9	0,5	-0,5	-15,7	-2,0
IV ^(p)	7,7	-4,3	11,4	0,4	3,9	6,3	7,6	0,5	-1,5	3,0	-8,6	-3,4	2,6	-0,2	-9,5	-6,8

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 12
2000	II	459,7	307,7	24,1	26,9	818,4	104,6	888,2	1 095,1	1 254,6	46,6	3 284,5	101,8
	III	464,2	331,8	24,7	25,0	845,7	106,7	874,4	1 107,6	1 235,3	51,6	3 268,9	101,4
	IV	497,4	324,6	24,1	26,3	872,4	111,5	906,9	1 131,5	1 241,4	57,1	3 336,9	103,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	tammi 1.	504,5	337,9	24,2	30,5	897,2	-	910,4	1 154,0	1 292,3	69,6	3 426,4	-
2001	I	478,9	349,2	24,1	32,4	884,6	108,9	906,1	1 192,3	1 287,0	78,9	3 464,4	104,6
	II	514,5	335,7	24,4	32,1	906,7	111,3	947,2	1 198,7	1 293,5	81,3	3 520,7	106,3
	III	514,8	322,7	25,4	34,5	897,5	112,3	963,5	1 203,8	1 305,2	84,6	3 557,1	107,5
	IV ⁴⁾	576,5	338,4	27,5	36,8	979,1	122,2	1 041,6	1 195,8	1 365,6	77,0	3 680,0	111,3

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

		Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
		Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 12
2000	III	0,3	16,4	1,3	-2,0	16,0	9,2	-13,8	12,6	-19,6	5,0	-15,8	1,0
	IV	36,8	0,5	-0,6	1,3	38,0	11,1	32,6	24,5	6,4	5,5	69,0	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	-28,4	6,9	-0,1	1,8	-19,9	7,4	-4,6	37,8	-5,8	9,3	36,7	2,4
	II	32,9	-13,4	0,3	-0,4	19,4	6,4	41,1	6,4	6,2	2,3	56,1	4,4
	III	3,7	1,1	0,4	2,5	7,7	5,2	16,2	5,2	12,7	3,4	37,4	6,0
	IV ⁴⁾	61,6	13,2	2,0	2,3	79,2	9,6	78,3	-3,0	60,3	-7,6	128,0	7,6

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	977,7	97,1	81,0	399,0	480,0	118,7	1 457,7	103,2	153,0	152,8	302,8	161,3	464,1	107,8	617,1	116,0
III	979,4	94,4	79,3	441,4	520,7	123,3	1 500,0	102,6	168,2	160,9	321,5	175,4	496,9	110,1	665,1	119,5
IV	945,4	93,4	78,9	445,6	524,5	127,9	1 469,8	103,3	171,1	172,5	290,6	183,7	474,3	109,1	645,4	120,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	964,1	-	78,9	449,3	528,2	-	1 492,2	-	171,3	-	296,2	184,0	480,2	-	651,5	-
2001 I	1 051,5	100,4	76,3	517,9	594,2	143,1	1 645,7	112,6	188,8	188,0	285,9	204,5	490,4	113,1	679,3	126,9
II	1 071,3	100,7	78,9	519,3	598,2	141,0	1 669,5	112,3	205,1	200,4	294,6	207,8	502,3	113,9	707,4	129,9
III	1 081,3	103,6	74,9	527,7	602,6	146,9	1 683,9	116,0	200,6	202,0	273,8	212,1	485,8	113,8	686,4	130,1
IV ^(p)	1 110,3	106,0	74,4	548,5	622,9	149,7	1 733,2	118,6	234,9	233,1	289,0	220,0	509,0	117,7	743,9	139,1

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 III	-27,3	-2,4	-1,7	20,5	18,8	7,8	-8,6	0,9	8,1	23,2	17,1	-6,9	10,2	13,0	18,3	15,3
IV	-10,3	3,6	-0,7	19,9	19,2	10,4	9,0	6,0	12,2	26,7	-31,8	27,3	-4,5	7,1	7,7	11,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	70,9	6,8	3,7	58,9	62,6	20,1	133,5	11,3	15,4	27,5	5,3	11,7	17,0	6,3	32,4	11,4
II	3,0	3,7	2,6	-11,2	-8,6	18,9	-5,6	8,7	12,4	31,1	9,2	-5,6	3,6	5,7	16,0	12,0
III	31,2	9,8	-4,0	28,9	24,9	19,1	56,1	13,0	1,6	25,5	-21,8	21,2	-0,6	3,3	1,0	8,9
IV ^(p)	25,4	13,5	-0,4	12,1	11,6	17,1	37,0	14,8	30,9	35,1	15,2	1,5	16,7	7,8	47,6	15,1

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾				
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
50,8	205,0	67,5	160,7	118,3	176,5	1 505,6	122,4	77,2	470,1	547,3	130,7	2 052,9	124,5	2000 II	
58,0	226,4	81,4	190,0	139,4	202,8	1 578,2	123,5	81,6	526,4	608,0	140,2	2 186,2	127,8	III	
61,6	241,8	80,0	192,7	141,6	210,2	1 550,8	125,1	84,6	504,0	588,6	139,1	2 139,4	128,7	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
62,3	-	80,2	-	142,5	-	1 560,8	-	85,6	507,9	593,4	-	2 154,2	-	2001 I	
65,1	252,2	94,3	227,2	159,4	235,4	1 781,6	140,8	89,3	577,1	666,4	154,1	2 448,0	144,2	2001 I	
61,1	236,5	97,2	233,7	158,3	233,3	1 817,3	140,8	94,8	587,0	681,9	155,0	2 499,2	144,5	II	
63,6	245,8	89,9	215,6	153,5	225,8	1 710,0	137,0	93,7	588,5	682,1	159,6	2 392,1	142,7	III	
73,1	269,4	91,2	220,3	164,3	237,7	1 712,8	135,9	95,0	621,8	716,8	165,8	2 429,5	143,5	IV ^(p)	

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %				
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
5,3	31,1	12,3	63,4	17,6	48,6	14,5	9,7	4,4	35,6	40,0	22,2	54,4	12,9	2000 III	
4,0	47,8	1,1	46,2	5,1	46,8	20,1	12,4	3,0	-7,9	-4,9	17,7	15,2	13,8	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2,7	27,1	14,3	46,7	17,0	38,1	194,8	12,9	3,5	60,0	63,5	20,8	258,3	14,9	2001 I	
-4,1	15,3	2,7	45,4	-1,4	32,2	0,2	15,1	5,6	-1,5	4,1	18,6	4,2	16,0	II	
2,4	8,6	-7,5	13,4	-5,1	11,4	-49,9	10,9	-1,2	21,0	19,9	13,8	-30,1	11,7	III	
6,1	11,4	2,0	14,3	8,1	13,1	-13,1	8,6	1,3	25,4	26,7	19,2	13,6	11,5	IV ^(p)	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 II	4 053,5	3 618,5	52,8	382,2	265,1	34,7	62,2	20,1	5 293,9	5 113,7	27,9	152,3	113,0	17,1	13,2	9,0
III	3 941,1	3 481,1	57,9	402,1	279,2	38,1	64,9	19,9	5 321,0	5 132,0	29,1	160,0	121,0	16,5	12,5	10,1
IV	3 949,6	3 526,2	47,5	376,0	265,0	34,4	61,0	15,6	5 434,5	5 256,3	27,3	150,9	115,1	14,6	11,3	9,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 059,5	3 558,8	55,4	445,3	316,6	40,2	67,8	20,7	5 578,0	5 367,6	31,2	179,2	130,8	23,8	12,3	12,2
II	4 072,3	3 585,9	52,8	433,6	309,0	40,3	65,4	19,0	5 693,4	5 480,4	30,7	182,2	133,5	24,0	11,6	13,2
III	4 101,4	3 624,1	48,9	428,4	300,5	38,9	71,0	17,9	5 706,4	5 507,3	28,2	170,9	125,7	22,1	10,8	12,2
IV ³⁾	4 182,2	3 710,2	47,1	424,9	306,8	33,8	67,0	17,3	5 919,8	5 718,4	26,7	174,7	126,8	24,5	10,5	12,9

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 II	1 505,6	598,2	134,1	773,2	614,1	61,0	63,2	34,9	547,3	243,5	52,1	251,7	203,8	22,0	15,1	10,7
III	1 578,2	611,6	145,6	821,0	661,9	63,3	63,4	32,4	608,0	252,8	61,0	294,2	245,5	23,1	13,8	11,8
IV	1 550,8	590,9	126,8	833,2	684,3	53,1	65,7	30,1	588,6	254,1	64,0	270,5	225,5	20,5	12,3	12,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 781,6	698,5	142,6	940,5	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,1	255,9	17,6	14,2	12,4
II	1 817,3	690,0	133,8	993,5	815,3	72,9	73,1	32,2	681,9	286,7	73,2	322,0	274,1	19,3	13,6	14,9
III	1 710,0	664,2	140,3	905,4	744,5	53,5	76,2	31,2	682,1	297,7	69,2	315,2	263,7	18,4	17,1	16,0
IV ³⁾	1 712,8	630,4	140,0	942,3	775,4	58,3	76,5	32,1	716,8	307,3	61,8	347,7	298,6	16,9	17,9	14,4

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 II	2 482,6	2 185,5	40,6	256,6	145,5	58,9	33,6	18,6	262,8	234,9	1,4	26,4	17,2	5,4	2,5	1,4
III	2 554,8	2 226,6	47,7	280,5	158,2	65,3	37,4	19,7	272,2	233,6	2,2	36,4	26,6	5,7	2,8	1,3
IV	2 566,9	2 246,0	46,5	274,4	157,3	62,1	35,4	19,7	262,2	215,8	2,4	44,1	34,0	5,6	2,9	1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	2 667,6	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II	2 731,2	2 358,2	53,9	319,1	189,2	69,4	39,6	20,8	275,5	227,0	4,3	44,2	35,8	4,7	2,5	1,1
III	2 749,8	2 383,6	52,8	313,4	186,9	68,5	38,4	19,5	265,0	217,9	4,0	43,2	36,0	3,1	2,8	1,2
IV ³⁾	2 777,9	2 377,4	67,5	333,0	205,0	67,1	40,4	20,6	254,0	204,1	4,8	45,1	38,9	2,6	2,5	1,2

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	4 023,7	-	-	-	-	-	-	6 681,9	6 388,6	35,4	257,9	144,7	38,4	70,5	4,3	
III	3 930,5	-	-	-	-	-	-	6 796,5	6 485,5	34,8	276,3	155,8	44,4	72,1	4,0	
IV	3 937,6	-	-	-	-	-	-	6 926,6	6 622,4	32,4	271,8	151,6	41,2	74,3	4,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 081,1	-	-	-	-	-	-	7 125,6	6 782,4	35,1	308,1	182,3	45,4	74,9	5,6	
II	4 089,2	-	-	-	-	-	-	7 223,1	6 856,9	29,4	336,9	204,6	51,7	74,0	6,5	
III	4 082,7	-	-	-	-	-	-	7 251,0	6 907,0	30,9	313,1	177,9	52,1	77,3	5,8	
IV ^(p)	4 185,5	-	-	-	-	-	-	7 363,1	7 021,8	31,3	310,0	179,3	48,3	77,1	5,4	

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	897,5	858,2	12,5	26,9	17,8	4,9	2,6	1,7	1 411,0	1 377,3	6,0	27,6	14,7	10,5	1,6	0,9
III	943,4	898,8	10,6	34,1	24,5	5,3	2,5	1,9	1 386,6	1 353,3	3,6	29,7	16,6	11,0	1,2	0,9
IV	935,3	895,0	10,8	29,5	19,7	5,9	2,1	1,7	1 320,7	1 320,7	5,6	28,2	16,7	9,7	1,0	0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	971,2	931,2	9,5	30,4	20,6	6,3	1,7	1,8	1 452,7	1 413,1	3,6	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II	993,4	950,7	10,7	32,0	22,1	6,5	1,6	1,8	1 506,3	1 464,7	4,7	36,9	21,7	13,3	1,1	0,8
III	999,7	960,2	9,7	29,9	21,0	5,9	1,5	1,5	1 520,9	1 482,1	4,0	34,8	20,4	12,6	1,2	0,6
IV ^(p)	1 012,1	967,9	12,3	32,3	22,7	6,4	1,5	1,7	1 516,2	1 478,3	3,6	34,5	20,9	11,9	1,1	0,6

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	977,7	462,7	92,2	422,8	308,2	44,9	33,2	36,4	480,0	149,6	41,6	288,8	246,6	14,1	21,4	6,8
III	979,4	445,9	90,9	442,6	331,9	42,1	33,8	34,8	520,7	156,0	46,1	318,5	273,9	14,5	23,3	6,9
IV	945,4	410,0	89,2	446,2	337,8	44,1	32,6	31,7	524,5	163,3	45,3	315,8	271,2	11,5	25,9	7,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 051,5	468,3	98,6	484,5	365,8	46,3	34,5	37,0	594,2	198,2	48,6	347,4	301,2	11,9	26,2	8,0
II	1 071,3	473,2	103,0	495,2	376,1	47,3	36,7	35,0	598,2	184,4	47,7	366,0	318,4	12,1	26,9	8,6
III	1 081,3	486,1	101,5	493,7	378,3	41,2	40,3	33,9	602,6	201,3	46,8	354,5	307,9	12,7	24,9	9,0
IV ^(p)	1 110,3	453,6	116,5	540,2	417,9	48,4	38,8	35,0	622,9	196,7	47,9	378,3	331,4	12,3	26,0	8,7

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	153,0	64,8	8,3	79,8	63,7	7,9	2,7	5,5	464,1	95,7	28,3	340,1	299,4	26,9	4,5	9,3
III	168,2	62,4	15,3	90,4	75,1	8,2	2,7	4,4	496,9	109,1	32,2	355,6	312,0	30,3	4,2	9,0
IV	171,1	61,1	19,7	90,3	75,6	7,7	2,4	4,6	474,3	111,5	31,7	331,0	290,6	27,1	3,6	9,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	188,8	64,8	22,7	101,3	87,1	7,3	2,3	4,6	490,4	120,8	24,4	345,3	306,8	25,7	2,7	10,1
II	205,1	71,9	25,1	108,1	94,1	6,8	2,5	4,8	502,3	121,0	25,7	355,7	315,8	26,9	3,0	9,9
III	200,6	75,5	24,7	100,5	90,3	4,7	2,1	3,4	485,8	128,6	26,7	330,6	292,5	27,1	3,9	7,1
IV ^(p)	234,9	78,8	27,2	128,9	118,1	4,6	2,4	3,8	509,0	133,3	27,4	348,4	305,9	29,6	4,3	8,6

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

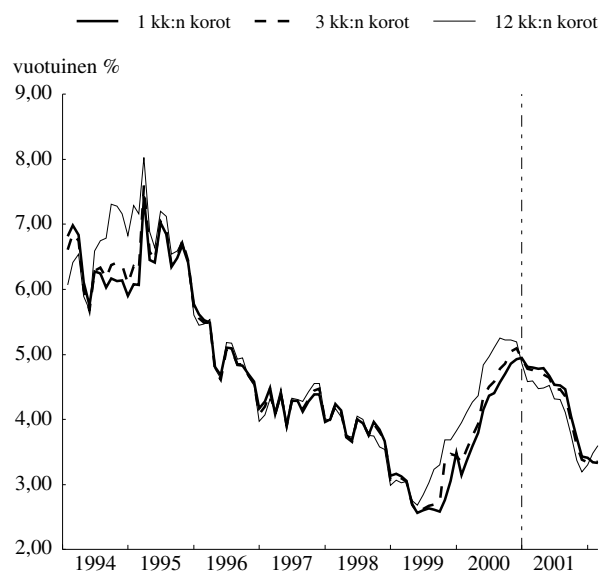
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	4,39	4,33	4,26	4,16	4,09	3,78	0,15
2001 helmi	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59	5,35	0,41
maalis	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47	4,96	0,19
huhti	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49	4,63	0,10
touko	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53	4,11	0,07
kesä	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31	3,83	0,07
heinä	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31	3,75	0,08
elo	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11	3,56	0,08
syys	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77	3,03	0,06
loka	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37	2,40	0,08
marras	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20	2,10	0,08
joulu	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30	1,92	0,08
2002 tammi	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48	1,82	0,09
helmi	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59	1,90	0,10
2002 helmi 1.	3,32	3,35	3,38	3,42	3,63	1,92	0,09
8.	3,30	3,34	3,35	3,39	3,57	1,90	0,09
15.	3,29	3,33	3,35	3,40	3,60	1,91	0,09
22.	3,22	3,33	3,36	3,40	3,59	1,90	0,10
maalis 1.	3,31	3,34	3,37	3,41	3,62	1,90	0,11

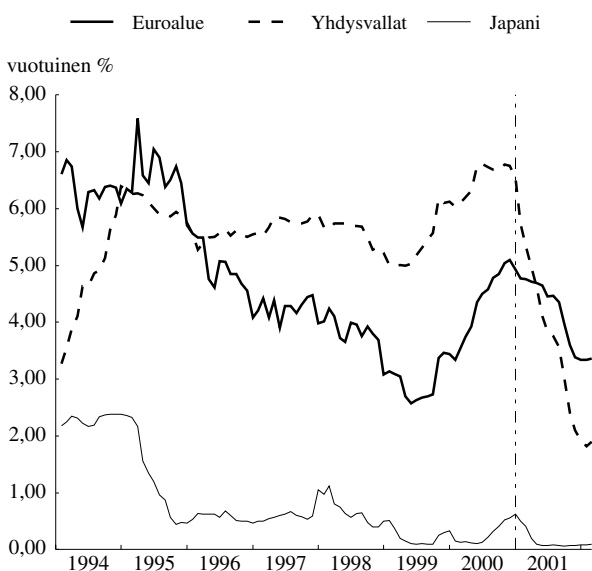
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja siitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

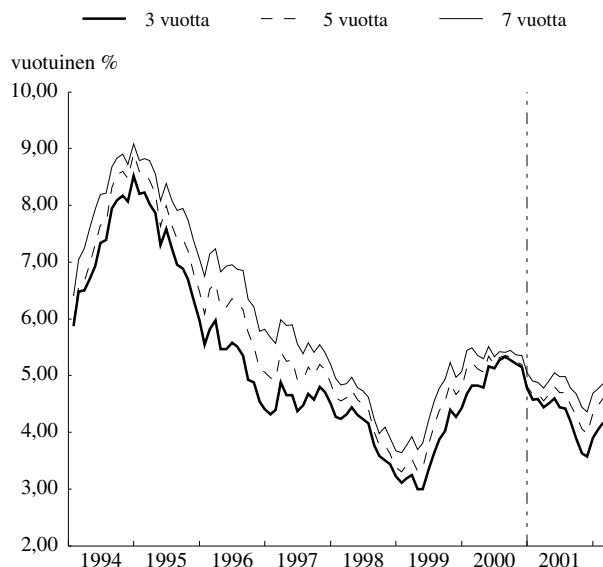
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani		
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7		
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15		
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30		
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75		
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	4,11	4,23	4,49	4,79	5,03	5,01	1,34		
2001	helmi	4,56	4,59	4,69	4,88	5,02	5,10	1,43	
	maalis	4,44	4,44	4,56	4,78	4,94	4,89	1,19	
	huhti	4,49	4,51	4,66	4,90	5,10	5,13	1,36	
	touko	4,56	4,60	4,80	5,05	5,26	5,37	1,28	
	kesä	4,39	4,44	4,70	4,99	5,21	5,26	1,19	
	heinä	4,33	4,42	4,70	4,99	5,25	5,23	1,33	
	elo	4,11	4,19	4,49	4,78	5,06	4,97	1,36	
	syys	3,77	3,89	4,29	4,67	5,04	4,76	1,40	
	loka	3,44	3,63	4,05	4,44	4,82	4,55	1,36	
	marras	3,36	3,58	3,98	4,37	4,67	4,61	1,33	
	joulu	3,66	3,90	4,33	4,68	4,96	5,07	1,35	
2002	tammi	3,84	4,04	4,48	4,76	5,02	5,00	1,42	
	helmi	3,96	4,17	4,60	4,85	5,07	4,90	1,52	
2002	helmi	1.	3,98	4,16	4,58	4,83	5,01	5,00	1,50
		8.	3,94	4,12	4,58	4,85	5,06	4,89	1,51
		15.	3,96	4,20	4,60	4,84	5,05	4,86	1,50
		22.	3,93	4,15	4,57	4,80	5,05	4,82	1,53
	maalis	1.	4,01	4,23	4,66	4,92	5,14	4,96	1,52

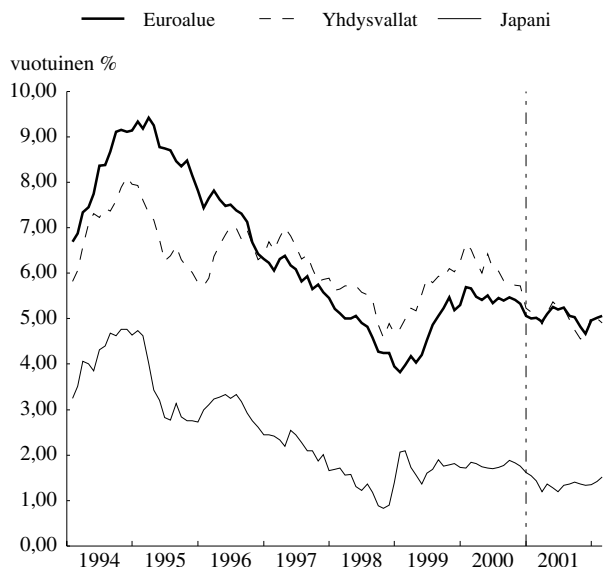
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

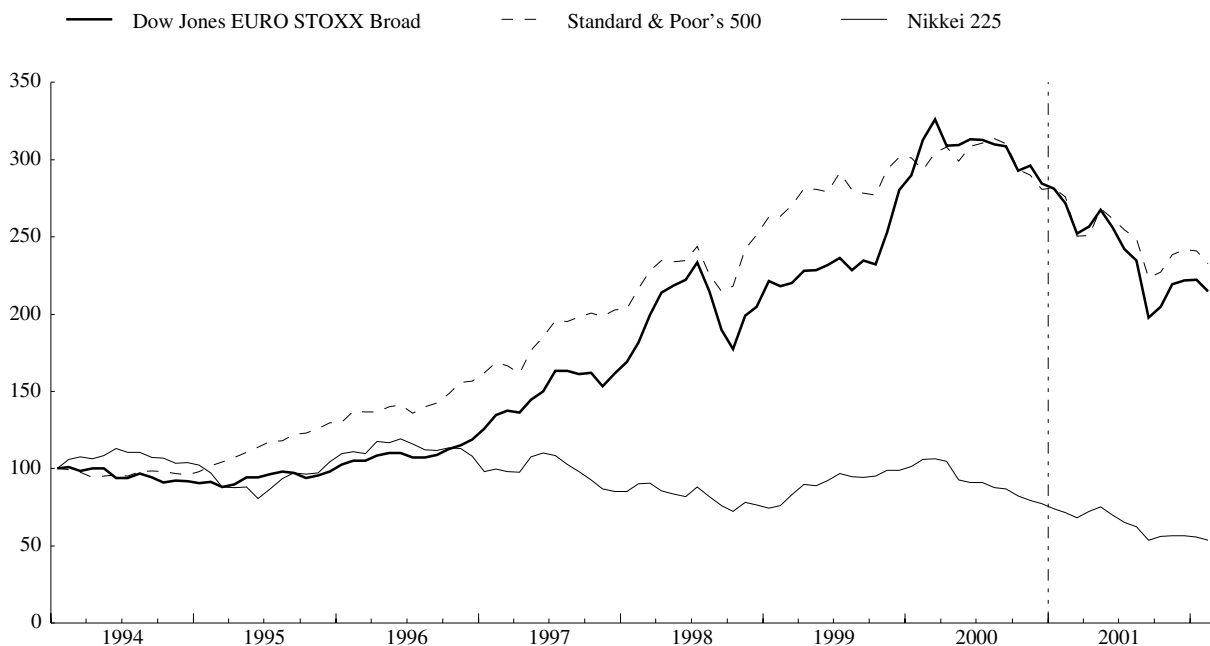
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani		
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit													
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi	Nikkei 225 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4		
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4		
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9		
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001	336,3	4 049,4	296,0	228,2	303,3	341,4	321,6	310,0	530,5	309,6	541,2	540,1	1 193,8	12 114,8		
2001	helmi	377,1	4 525,9	320,2	260,4	319,0	349,5	364,5	355,7	656,6	317,8	654,4	549,5	1 305,5	13 274,1	
	maalis	349,9	4 199,2	311,0	241,7	305,7	340,6	334,5	334,5	567,8	300,6	602,9	524,7	1 186,8	12 684,9	
	huhti	356,3	4 305,2	308,4	242,6	304,8	352,5	339,4	329,9	587,4	311,5	635,0	534,6	1 189,2	13 436,7	
	touko	370,8	4 481,8	316,5	258,9	312,0	371,8	345,9	345,9	662,4	311,0	623,9	553,2	1 270,7	14 014,3	
	kesä	355,1	4 289,7	306,4	241,8	316,9	379,2	341,0	328,6	553,5	320,9	538,3	580,1	1 238,7	12 974,9	
	heinä	336,2	4 037,8	302,7	233,8	316,6	349,9	328,2	306,5	449,5	324,2	512,0	565,7	1 205,9	12 140,1	
	elo	325,8	3 884,7	287,9	226,3	309,0	346,6	322,4	303,6	426,5	324,2	453,6	549,3	1 178,3	11 576,2	
	syys	274,3	3 277,0	253,2	176,7	284,2	315,8	265,9	253,2	325,4	298,7	366,5	509,2	1 058,7	9 974,7	
	loka	284,4	3 440,9	260,5	180,4	281,1	322,5	269,9	253,7	373,4	302,7	418,9	539,7	1 076,6	10 428,8	
	marras	304,2	3 674,4	281,3	202,1	286,7	313,7	287,5	270,6	464,5	297,0	473,2	528,8	1 130,3	10 519,7	
	joulu	308,0	3 708,4	286,2	209,9	288,8	313,0	285,6	282,2	496,4	286,4	480,9	520,9	1 144,9	10 490,8	
2002	tammi	308,5	3 690,1	293,2	210,8	287,8	320,2	286,3	281,8	494,5	291,1	459,7	524,8	1 140,5	10 338,5	
	helmi	297,9	3 537,6	294,9	198,6	288,5	334,0	275,1	279,3	463,7	291,1	406,3	490,1	1 101,5	9 966,9	
2002	helmi	1.	308,6	3 682,7	299,9	207,1	291,9	337,1	285,8	281,0	494,8	296,5	435,2	511,9	1 122,2	9 791,4
		8.	295,2	3 507,5	290,9	196,7	284,7	328,4	274,1	276,0	458,8	293,8	405,6	472,6	1 096,2	9 686,1
		15.	299,6	3 555,2	293,1	199,6	291,9	334,8	278,4	282,7	469,4	289,9	400,9	493,5	1 116,5	10 048,1
		22.	290,0	3 430,2	294,1	192,9	286,7	332,7	267,1	276,0	428,8	285,5	390,0	489,1	1 089,8	10 356,8
	maalis	1.	306,7	3 645,3	306,1	207,1	290,8	347,1	284,3	289,0	470,2	291,3	423,7	497,1	1 131,8	10 812,0

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

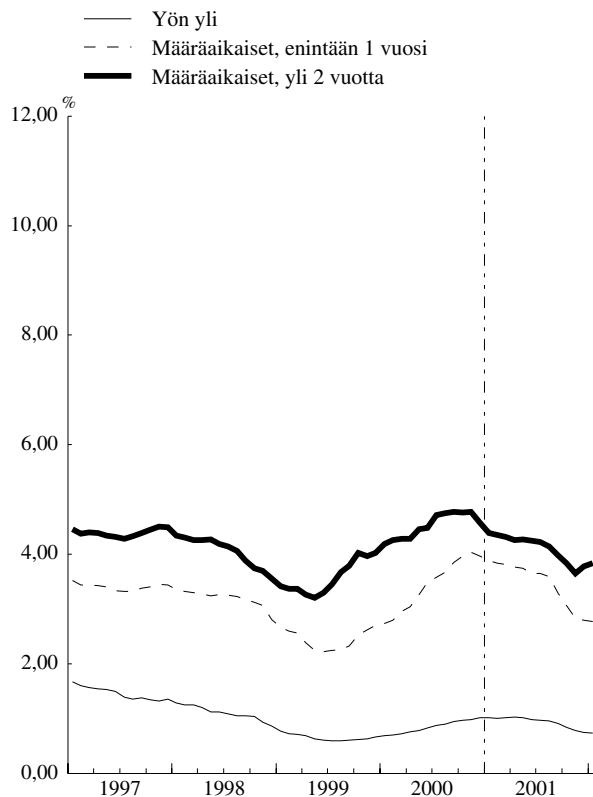
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot							Luottokorot			
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset			Yritykset		Kotitaloudet	
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,40	5,29	
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,87	6,34	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	0,94	3,49	3,49	4,12	2,40	3,59	6,83	6,15	10,12	5,97	
2001 tammi	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29	
2001 helmi	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24	
2001 maaliskuu	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18	
2001 huhti	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,25	6,14	
2001 touko	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17	
2001 kesä	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13	
2001 heinä	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,11	6,05	
2001 elokuu	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96	
2001 syys	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86	
2001 loka	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65	
2001 marras	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,87	5,48	
2001 joulukuu	0,74	2,80	2,79	3,78	2,15	2,79	6,24	5,69	9,81	5,52	
2002 tammi	0,74	2,78	2,78	3,83	2,16	2,80	6,22	5,67	9,83	5,57	

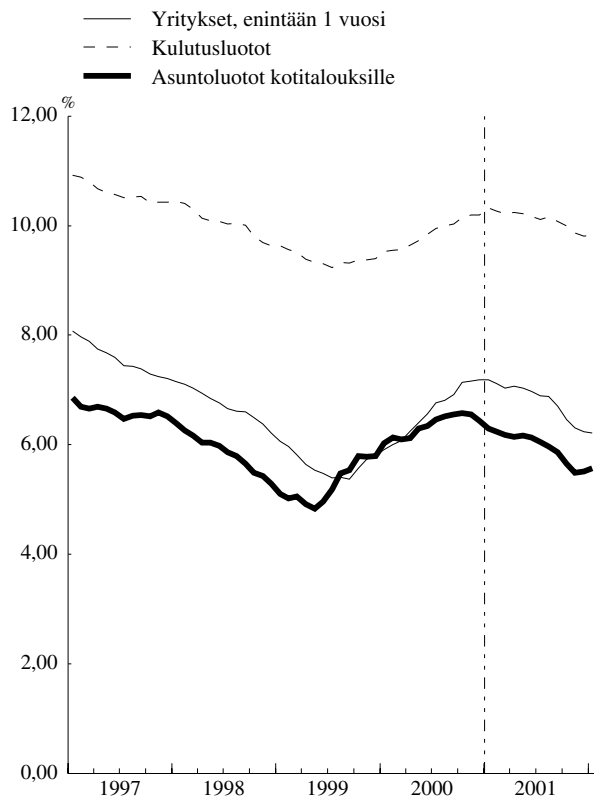
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 joulukuu	246,0	278,8	-32,8	653,6	229,7	264,5	-34,8	578,8	16,3	14,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi	376,4	346,8	29,6	687,5	358,6	326,2	32,4	616,0	17,7	20,6
helmi	404,6	390,7	13,9	702,7	383,9	373,5	10,4	626,0	20,7	17,2
maaliskuu	452,8	436,5	16,3	722,9	432,7	417,8	14,9	643,3	20,1	18,7
huhtikuu	441,9	431,8	10,1	733,8	424,2	412,8	11,5	654,5	17,7	19,0
toukokuu	478,1	480,7	-2,6	735,8	456,9	460,2	-3,3	652,5	21,2	20,5
kesäkuu	410,7	418,8	-8,1	726,9	388,1	395,7	-7,6	643,3	22,7	23,2
heinäkuu	393,5	385,8	7,7	735,0	370,3	365,3	5,0	649,7	23,2	20,5
elokuu	422,7	418,1	4,6	738,2	404,6	400,0	4,6	655,3	18,1	18,1
syyskuu	396,3	399,8	-3,5	734,9	374,1	376,3	-2,2	653,5	22,2	23,5
lokakuu	498,2	494,1	4,1	742,1	480,1	470,9	9,2	663,0	18,0	23,2
marraskuu	486,0	489,7	-3,7	739,9	459,6	466,6	-7,0	655,9	26,4	23,1
joulukuu	330,3	375,6	-45,3	694,3	307,5	353,4	-45,9	610,9	22,8	22,2

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 joulukuu	102,0	103,6	-1,6	6 438,5	88,4	87,8	0,6	5 898,8	13,6	15,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi	153,4	144,6	8,8	6 536,7	136,1	132,2	3,9	5 993,7	17,2	12,3
helmi	139,6	85,7	53,9	6 591,3	117,1	70,5	46,5	6 042,2	22,5	15,1
maaliskuu	155,9	102,2	53,7	6 655,6	127,8	87,1	40,6	6 085,0	28,1	15,0
huhtikuu	114,9	74,1	40,8	6 695,2	98,2	64,6	33,6	6 118,1	16,7	9,5
toukokuu	134,9	80,8	54,1	6 766,5	117,4	68,0	49,4	6 167,8	17,5	12,8
kesäkuu	137,6	78,5	59,1	6 821,0	116,5	58,8	57,7	6 223,9	21,1	19,7
heinäkuu	140,3	98,7	41,6	6 853,1	124,1	85,6	38,5	6 262,7	16,2	13,1
elokuu	89,2	74,1	15,1	6 856,0	75,7	62,8	12,9	6 274,2	13,5	11,2
syyskuu	129,0	110,3	18,7	6 877,3	113,2	92,3	20,9	6 295,5	15,8	18,0
lokakuu	143,5	107,0	36,4	6 915,9	122,8	91,8	31,0	6 326,8	20,6	15,2
marraskuu	141,5	91,4	50,2	6 969,9	114,8	86,4	28,4	6 355,1	26,7	5,0
joulukuu	122,5	84,7	37,7	7 005,8	109,1	72,0	37,1	6 390,7	13,4	12,8

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 joulukuu	348,0	382,4	-34,4	7 092,0	318,0	352,2	-34,2	6 477,6	30,0	30,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi	529,7	491,4	38,4	7 224,2	494,8	458,4	36,3	6 609,7	35,0	32,9
helmi	544,2	476,4	67,8	7 294,1	501,0	444,1	56,9	6 668,3	43,2	32,3
maaliskuu	608,7	538,7	70,0	7 378,5	560,5	504,9	55,5	6 728,3	48,2	33,8
huhtikuu	556,8	505,9	50,9	7 429,0	522,5	477,4	45,1	6 772,6	34,3	28,5
toukokuu	613,0	561,5	51,4	7 502,4	574,3	528,2	46,1	6 820,3	38,7	33,3
kesäkuu	548,3	497,3	51,0	7 547,9	504,5	454,4	50,1	6 867,2	43,8	42,9
heinäkuu	533,8	484,5	49,3	7 588,1	494,4	450,9	43,5	6 912,4	39,4	33,6
elokuu	511,9	492,2	19,7	7 594,2	480,3	462,8	17,5	6 929,5	31,5	29,3
syyskuu	525,3	510,2	15,1	7 612,1	487,2	468,6	18,7	6 949,0	38,0	41,6
lokakuu	641,6	601,1	40,5	7 657,9	602,9	562,7	40,2	6 989,8	38,7	38,4
marraskuu	627,5	581,0	46,4	7 709,9	574,3	552,9	21,4	7 011,0	53,1	28,1
joulukuu	452,8	460,4	-7,6	7 700,1	416,6	425,4	-8,8	7 001,6	36,2	34,9

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾				
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletuks	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletuks	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
2,0	74,8	21,1	7,0	14,0	74,8	250,7	271,5	-20,8	653,6	2000 joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
-2,8	71,5	12,9	29,3	-16,4	58,5	371,6	355,5	16,0	674,5	2001 tammi
3,5	76,7	12,5	13,1	-0,5	57,9	396,4	386,6	9,9	684,0	helmi
1,4	79,6	26,3	6,3	20,0	78,0	459,0	424,1	34,9	721,3	maalis
-1,4	79,3	7,2	29,2	-22,0	55,9	431,4	441,9	-10,5	710,4	huhti
0,7	83,3	11,8	13,5	-1,7	54,2	468,8	473,7	-5,0	706,7	touko
-0,5	83,6	25,1	9,8	15,2	69,5	413,1	405,5	7,6	712,8	kesä
2,7	85,3	6,2	25,5	-19,3	50,2	376,6	390,8	-14,3	699,9	heinä
0,0	82,9	9,9	14,7	-4,8	45,4	414,6	414,7	-0,2	700,6	elo
-1,3	81,4	22,0	12,0	10,0	55,4	396,1	388,3	7,8	708,9	syys
-5,2	79,1	8,8	20,0	-11,1	44,3	489,0	490,9	-1,9	707,3	loka
3,3	84,0	16,2	12,9	3,3	47,6	475,7	479,4	-3,7	703,5	marras
0,6	83,4	17,1	10,2	6,9	54,5	324,7	363,7	-39,0	665,4	joul

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾				
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletuks	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletuks	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-2,2	539,7	17,5	7,1	10,4	718,4	105,9	94,8	11,1	6 617,2	2000 joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
4,9	543,0	16,3	8,2	8,2	713,8	152,5	140,4	12,1	6 707,5	2001 tammi
7,4	549,1	36,3	13,1	23,2	736,7	153,3	83,7	69,7	6 778,9	helmi
13,1	570,6	37,0	8,1	29,0	765,7	164,8	95,2	69,6	6 850,7	maalis
7,2	577,1	20,0	6,7	13,3	778,8	118,2	71,4	46,9	6 896,9	huhti
4,7	598,8	27,0	10,4	16,6	795,3	144,4	78,4	66,0	6 963,0	touko
1,4	597,1	33,6	8,7	24,8	820,3	150,1	67,5	82,5	7 044,2	kesä
3,1	590,4	14,8	5,8	9,0	829,6	138,9	91,3	47,5	7 092,2	heinä
2,2	581,8	12,9	6,0	6,9	836,7	88,6	68,8	19,8	7 110,9	elo
-2,2	581,7	8,4	9,0	-0,6	836,0	121,6	101,3	20,3	7 131,6	syys
5,5	589,1	19,4	4,5	14,9	850,8	142,2	96,4	45,8	7 177,6	loka
21,8	614,8	30,0	7,4	22,7	873,5	144,8	93,7	51,1	7 228,6	marras
0,6	615,2	13,6	13,4	0,1	873,6	122,6	85,4	37,2	7 264,3	joul

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾				
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletuks	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletuks	Liikkeeseenlaskut netto	Liikkeessä oleva määrä	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-0,2	614,5	38,6	14,1	24,5	793,3	356,6	366,3	-9,7	7 270,8	2000 joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2,1	614,5	29,3	37,5	-8,2	772,3	524,0	495,9	28,1	7 382,0	2001 tammi
10,9	625,8	48,8	26,2	22,6	794,6	549,8	470,2	79,5	7 462,9	helmi
14,4	650,2	63,4	14,4	49,0	843,6	623,8	519,3	104,5	7 571,9	maalis
5,8	656,3	27,2	35,9	-8,7	834,7	549,6	513,3	36,3	7 607,4	huhti
5,4	682,1	38,8	23,9	14,9	849,5	613,1	552,1	61,0	7 669,8	touko
0,9	680,7	58,6	18,5	40,1	889,8	563,2	473,0	90,2	7 757,0	kesä
5,8	675,7	21,0	31,3	-10,2	879,8	515,4	482,2	33,3	7 792,2	heinä
2,2	664,7	22,8	20,7	2,1	882,0	503,1	483,6	19,6	7 811,5	elo
-3,5	663,1	30,4	21,0	9,4	891,5	517,7	489,6	28,1	7 840,5	syys
0,3	668,2	28,2	24,5	3,7	895,1	631,2	587,2	43,9	7 884,9	loka
25,0	698,9	46,2	20,2	25,9	921,1	620,5	573,2	47,4	7 932,1	marras
1,2	698,5	30,7	23,7	7,0	928,1	447,3	449,1	-1,8	7 929,7	joul

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joul	578,8	244,0	4,5	86,0	241,4	2,9	74,8	34,9	23,7	14,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	616,0	257,1	5,0	89,5	261,5	2,9	58,5	30,0	17,0	10,1	
helmi	626,0	260,3	4,9	93,2	265,4	2,2	57,9	30,6	16,0	10,0	
maalis	643,3	265,1	5,1	94,5	276,5	2,2	78,0	37,9	25,8	12,6	
huhti	654,5	269,2	5,5	92,4	285,3	2,2	55,9	26,8	18,5	9,7	
touko	652,5	261,0	5,5	99,4	284,1	2,4	54,2	26,5	18,0	8,8	
kesä	643,3	261,7	5,3	97,5	276,9	2,0	69,5	32,1	24,7	11,5	
heinä	649,7	259,4	5,1	100,8	280,8	3,6	50,2	25,3	17,3	6,7	
elo	655,3	255,0	4,4	106,4	285,9	3,6	45,4	23,1	15,7	5,8	
syys	653,5	252,2	4,1	105,9	287,5	3,7	55,4	27,1	22,2	5,5	
loka	663,0	262,0	3,8	109,8	284,0	3,4	44,3	23,3	16,4	4,0	
marras	655,9	251,4	3,9	105,8	291,2	3,6	47,6	23,6	19,4	3,4	
joul	610,9	240,9	3,4	95,1	267,3	4,1	54,5	23,8	24,4	4,4	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joul	5 898,8	2 175,9	252,8	288,3	3 075,3	106,5	718,4	175,1	220,8	68,4	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	5 993,7	2 200,1	251,6	285,2	3 149,8	107,1	713,8	176,2	226,7	65,8	
helmi	6 042,2	2 230,1	257,7	289,2	3 156,5	108,8	736,7	187,4	232,2	75,3	
maalis	6 085,0	2 241,1	265,4	299,8	3 168,2	110,5	765,7	199,8	237,5	80,4	
huhti	6 118,1	2 247,8	271,2	303,8	3 182,7	112,7	778,8	202,5	245,1	82,8	
touko	6 167,8	2 255,8	281,1	312,8	3 204,6	113,4	795,3	208,1	251,2	88,1	
kesä	6 223,9	2 270,7	288,8	320,2	3 230,8	113,4	820,3	216,5	256,9	91,3	
heinä	6 262,7	2 289,7	305,9	322,7	3 228,8	115,5	829,6	219,0	262,4	93,3	
elo	6 274,2	2 289,6	307,3	329,2	3 229,7	118,4	836,7	220,2	269,3	94,0	
syys	6 295,5	2 296,4	311,6	327,7	3 237,3	122,5	836,0	220,9	270,1	93,4	
loka	6 326,8	2 311,8	322,2	324,4	3 240,9	127,5	850,8	222,7	276,6	95,4	
marras	6 355,1	2 314,0	330,1	340,7	3 241,0	129,3	873,5	226,7	288,2	99,8	
joul	6 390,7	2 315,9	359,7	346,1	3 238,4	130,5	873,6	229,0	287,7	100,4	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joul	6 477,6	2 419,9	257,2	374,4	3 316,7	109,4	793,3	210,1	244,5	82,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	6 609,7	2 457,2	256,6	374,7	3 411,2	110,0	772,3	206,2	243,7	75,9	
helmi	6 668,3	2 490,3	262,6	382,4	3 421,9	111,0	794,6	218,0	248,1	85,3	
maalis	6 728,3	2 506,1	270,5	394,3	3 444,7	112,7	843,6	237,7	263,3	93,0	
huhti	6 772,6	2 517,0	276,6	396,2	3 467,9	114,8	834,7	229,3	263,5	92,5	
touko	6 820,3	2 516,8	286,7	412,2	3 488,7	115,8	849,5	234,6	269,2	96,9	
kesä	6 867,2	2 532,4	294,0	417,7	3 507,7	115,4	889,8	248,5	281,5	102,9	
heinä	6 912,4	2 549,1	311,0	423,5	3 509,7	119,1	879,8	244,3	279,7	100,0	
elo	6 929,5	2 544,6	311,7	435,7	3 515,6	121,9	882,0	243,3	285,0	99,8	
syys	6 949,0	2 548,6	315,8	433,7	3 524,8	126,2	891,5	248,0	292,3	98,9	
loka	6 989,8	2 573,8	326,0	434,2	3 524,9	130,9	895,1	246,0	293,0	99,4	
marras	7 011,0	2 565,4	334,0	446,5	3 532,2	132,9	921,1	250,3	307,6	103,2	
joul	7 001,6	2 556,9	363,1	441,2	3 505,7	134,7	928,1	252,8	312,0	104,8	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	1,1	0,8	653,6		278,9	100,2	241,5	4,0	0,8	2000 joul	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	1,0	0,2	674,5	287,2	22,1	99,6	261,6	3,9	0,2	2001 tammi	
0,1	1,1	0,1	684,0	290,9	20,9	103,2	265,5	3,3	0,1	helmi	
0,2	1,0	0,4	721,3	303,0	30,9	107,1	276,7	3,2	0,4	maalis	
0,1	0,8	0,1	710,4	296,0	23,9	102,1	285,3	2,9	0,1	huhti	
0,1	0,8	0,1	706,7	287,5	23,5	108,2	284,2	3,2	0,1	touko	
0,2	0,8	0,2	712,8	293,7	29,9	109,0	277,1	2,8	0,2	kesä	
0,2	0,7	0,0	699,9	284,7	22,3	107,5	281,0	4,3	0,0	heinä	
0,1	0,6	0,0	700,6	278,1	20,1	112,3	286,0	4,2	0,0	elo	
0,1	0,5	0,1	708,9	279,3	26,3	111,4	287,7	4,2	0,1	syys	
0,1	0,3	0,2	707,3	285,3	20,2	113,8	284,2	3,7	0,2	loka	
0,1	0,4	0,6	703,5	275,0	23,3	109,2	291,3	4,0	0,6	marras	
0,1	0,5	1,3	665,4	264,8	27,8	99,5	267,4	4,7	1,3	joul	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
102,0	34,9	117,2	6 617,2	2 351,0	473,6	356,7	3 177,3	141,3	117,2	2000 joul	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
90,2	33,8	121,1	6 707,5	2 376,3	478,3	351,0	3 240,0	140,9	121,1	2001 tammi	
88,2	34,7	118,9	6 778,9	2 417,4	489,9	364,5	3 244,7	143,5	118,9	helmi	
90,7	39,9	117,5	6 850,7	2 440,8	502,9	380,2	3 258,9	150,5	117,5	maalis	
91,5	40,0	116,9	6 896,9	2 450,3	516,2	386,6	3 274,2	152,7	116,9	huhti	
92,5	39,6	115,7	6 963,0	2 463,9	532,4	401,0	3 297,0	153,0	115,7	touko	
94,4	46,1	115,1	7 044,2	2 487,2	545,7	411,5	3 325,2	159,5	115,1	kesä	
94,0	46,1	114,7	7 092,2	2 508,7	568,3	416,0	3 322,8	161,6	114,7	heinä	
93,8	46,0	113,4	7 110,9	2 509,8	576,6	423,2	3 323,5	164,4	113,4	elo	
92,0	46,0	113,6	7 131,6	2 517,3	581,7	421,1	3 329,2	168,5	113,6	syys	
91,8	51,3	113,0	7 177,6	2 534,5	598,8	419,8	3 332,7	178,8	113,0	loka	
91,5	51,7	115,7	7 228,6	2 540,6	618,3	440,5	3 332,5	181,0	115,7	marras	
92,1	51,7	112,9	7 264,3	2 544,9	647,3	446,5	3 330,5	182,2	112,9	joul	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
102,1	35,9	118,0	7 270,8	2 629,9	501,8	456,9	3 418,8	145,4	118,0	2000 joul	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
90,3	34,8	121,3	7 382,0	2 663,5	500,3	450,5	3 501,6	144,8	121,3	2001 tammi	
88,3	35,8	119,1	7 462,9	2 708,4	510,8	467,7	3 510,2	146,8	119,1	helmi	
90,9	41,0	117,9	7 571,9	2 743,8	533,7	487,3	3 535,6	153,6	117,9	maalis	
91,6	40,8	117,0	7 607,4	2 746,3	540,2	488,7	3 559,5	155,7	117,0	huhti	
92,6	40,4	115,8	7 669,8	2 751,4	555,9	509,2	3 581,3	156,2	115,8	touko	
94,6	46,9	115,3	7 757,0	2 780,9	575,6	520,5	3 602,3	162,3	115,3	kesä	
94,2	46,9	114,8	7 792,2	2 793,4	590,7	523,5	3 603,8	166,0	114,8	heinä	
93,9	46,6	113,5	7 811,5	2 787,9	596,7	535,4	3 609,5	168,6	113,5	elo	
92,1	46,5	113,7	7 840,5	2 796,6	608,0	532,6	3 616,9	172,7	113,7	syys	
92,0	51,6	113,2	7 884,9	2 819,8	619,0	533,6	3 616,9	182,5	113,2	loka	
91,6	52,1	116,3	7 932,1	2 815,6	641,7	549,7	3 623,8	185,0	116,3	marras	
92,2	52,2	114,1	7 929,7	2 809,6	675,2	546,0	3 598,0	186,8	114,1	joul	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joul	229,7	162,1	2,1	45,9	18,0	1,6	21,1	9,3	6,9	4,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	358,6	238,7	3,4	67,0	47,7	1,9	12,9	6,7	4,7	1,2	
helmi	383,9	275,9	2,2	62,9	41,4	1,5	12,5	6,1	4,5	1,7	
maalis	432,7	312,8	3,1	67,0	48,1	1,6	26,3	10,1	12,3	3,5	
huhti	424,2	301,7	3,2	69,4	48,5	1,4	7,2	2,7	3,3	1,1	
touko	456,9	341,6	2,8	71,3	39,2	1,9	11,8	5,7	5,0	0,8	
kesä	388,1	282,1	2,7	64,7	37,4	1,1	25,1	9,8	11,5	3,3	
heinä	370,3	245,3	2,3	75,3	44,9	2,6	6,2	2,8	2,8	0,6	
elo	404,6	287,5	1,6	68,7	45,3	1,5	9,9	4,8	4,1	0,9	
syys	374,1	269,6	2,2	66,2	34,3	1,8	22,0	8,0	11,4	2,2	
loka	480,1	346,2	2,0	85,7	45,1	1,1	8,8	3,0	4,7	0,9	
marras	459,6	347,5	2,3	66,3	42,2	1,3	16,2	6,4	7,9	1,1	
joul	307,5	228,8	1,3	52,1	23,4	1,9	17,1	6,6	8,4	1,3	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joul	88,4	38,8	19,9	4,5	23,1	2,0	17,5	5,1	3,7	3,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	136,1	56,4	4,0	0,8	72,1	2,8	16,3	3,8	7,5	0,4	
helmi	117,1	57,6	10,0	5,0	42,1	2,4	36,3	12,7	8,8	10,0	
maalis	127,8	45,2	12,0	14,4	53,3	2,8	37,0	14,3	7,3	5,6	
huhti	98,2	40,9	8,5	7,1	39,1	2,6	20,0	5,3	9,1	2,7	
touko	117,4	38,7	13,2	11,7	52,9	0,9	27,0	8,9	9,7	6,5	
kesä	116,5	44,5	11,0	10,9	49,6	0,5	33,6	11,7	7,7	4,7	
heinä	124,1	52,1	20,7	6,1	42,6	2,6	14,8	4,8	7,1	2,2	
elo	75,7	29,2	6,1	7,6	29,6	3,1	12,9	3,4	8,5	0,9	
syys	113,2	35,9	7,2	2,3	63,2	4,6	8,4	4,8	3,0	0,2	
loka	122,8	58,4	13,3	4,6	40,8	5,7	19,4	3,2	7,8	2,3	
marras	114,8	48,0	11,3	17,1	35,8	2,7	30,0	5,8	13,0	4,6	
joul	109,1	42,4	32,7	8,7	23,0	2,3	13,6	6,4	3,9	1,7	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joul	318,0	200,9	22,0	50,4	41,1	3,7	38,6	14,4	10,6	7,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	494,8	295,1	7,4	67,8	119,8	4,7	29,3	10,5	12,2	1,6	
helmi	501,0	333,5	12,1	67,9	83,5	3,9	48,8	18,9	13,4	11,7	
maalis	560,5	358,0	15,1	81,4	101,5	4,4	63,4	24,4	19,6	9,1	
huhti	522,5	342,6	11,7	76,5	87,6	4,0	27,2	7,9	12,4	3,8	
touko	574,3	380,3	16,0	83,0	92,1	2,9	38,8	14,7	14,8	7,3	
kesä	504,5	326,6	13,7	75,5	87,0	1,6	58,6	21,6	19,2	8,0	
heinä	494,4	297,3	23,0	81,4	87,5	5,1	21,0	7,6	9,9	2,9	
elo	480,3	316,7	7,8	76,3	74,9	4,6	22,8	8,2	12,6	1,7	
syys	487,2	305,5	9,3	68,5	97,5	6,4	30,4	12,7	14,3	2,4	
loka	602,9	404,5	15,3	90,3	86,0	6,9	28,2	6,3	12,6	3,2	
marras	574,3	395,5	13,6	83,4	78,0	4,0	46,2	12,2	20,8	5,7	
joul	416,6	271,2	34,0	60,8	46,4	4,2	30,7	13,0	12,3	3,1	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,2	0,4	250,7	171,4	9,0	50,1	18,0	1,8	0,4	2000 joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	0,0	0,1	371,6	245,4	8,1	68,2	47,8	1,9	0,1	2001 tammi	
0,0	0,1	0,0	396,4	282,0	6,7	64,6	41,4	1,6	0,0	helmi	
0,1	0,1	0,3	459,0	322,9	15,4	70,5	48,2	1,7	0,3	maalis	
0,0	0,1	0,0	431,4	304,3	6,5	70,5	48,5	1,5	0,0	huhti	
0,0	0,2	0,0	468,8	347,4	7,9	72,1	39,3	2,1	0,0	touko	
0,1	0,1	0,2	413,1	291,9	14,3	67,9	37,5	1,2	0,2	kesä	
0,0	0,0	0,0	376,6	248,0	5,1	75,9	44,9	2,6	0,0	heinä	
0,1	0,0	0,0	414,6	292,3	5,7	69,6	45,4	1,5	0,0	elo	
0,1	0,4	0,0	396,1	277,6	13,5	68,4	34,3	2,1	0,0	syys	
0,0	0,0	0,2	489,0	349,2	6,7	86,6	45,1	1,2	0,2	loka	
0,1	0,2	0,4	475,7	353,9	10,2	67,4	42,3	1,5	0,4	marras	
0,0	0,1	0,7	324,7	235,3	9,7	53,5	23,4	2,0	0,7	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	5,0	0,1	105,9	43,9	23,7	7,8	23,3	7,1	0,1	2000 joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,2	0,3	3,1	152,5	60,2	11,5	1,2	73,4	3,1	3,1	2001 tammi	
2,8	1,7	0,2	153,3	70,4	18,8	15,0	44,8	4,1	0,2	helmi	
3,2	5,5	1,1	164,8	59,5	19,3	20,0	56,6	8,3	1,1	maalis	
1,3	0,4	1,2	118,2	46,2	17,6	9,8	40,4	3,0	1,2	huhti	
1,7	0,0	0,1	144,4	47,6	22,9	18,2	54,6	1,0	0,1	touko	
2,0	6,7	0,8	150,1	56,3	18,7	15,6	51,6	7,2	0,8	kesä	
0,5	0,1	0,0	138,9	56,9	27,8	8,3	43,2	2,6	0,0	heinä	
0,1	0,0	0,0	88,6	32,6	14,6	8,5	29,7	3,2	0,0	elo	
0,1	0,0	0,4	121,6	40,7	10,1	2,5	63,3	4,6	0,4	syys	
0,2	5,4	0,4	142,2	61,6	21,1	6,9	41,1	11,1	0,4	loka	
1,0	0,5	5,1	144,8	53,7	24,2	21,7	36,8	3,2	5,1	marras	
1,3	0,1	0,1	122,6	48,8	36,5	10,4	24,3	2,4	0,1	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	5,2	0,6	356,6	215,3	32,6	57,9	41,3	8,9	0,6	2000 joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,3	0,3	3,3	524,0	305,6	19,6	69,4	121,1	5,1	3,3	2001 tammi	
2,8	1,9	0,2	549,8	352,4	25,5	79,6	86,3	5,7	0,2	helmi	
3,3	5,6	1,5	623,8	382,4	34,7	90,5	104,8	10,0	1,5	maalis	
1,3	0,5	1,2	549,6	350,5	24,1	80,4	88,9	4,5	1,2	huhti	
1,7	0,2	0,1	613,1	395,0	30,8	90,3	93,9	3,1	0,1	touko	
2,1	6,8	1,0	563,2	348,2	32,9	83,5	89,1	8,4	1,0	kesä	
0,6	0,1	0,1	515,4	305,0	32,9	84,2	88,1	5,2	0,1	heinä	
0,2	0,0	0,1	503,1	324,9	20,4	78,0	75,1	4,7	0,1	elo	
0,2	0,4	0,4	517,7	318,3	23,7	70,9	97,6	6,7	0,4	syys	
0,2	5,4	0,5	631,2	410,8	27,9	93,5	86,2	12,3	0,5	loka	
1,1	0,8	5,6	620,5	407,7	34,4	89,1	79,1	4,7	5,6	marras	
1,3	0,3	0,8	447,3	284,1	46,2	63,9	47,8	4,5	0,8	joulu	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joulukuu	-34,8	-11,1	-0,1	-1,1	-22,5	0,0	14,0	6,9	3,4	3,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	32,4	13,1	0,6	3,5	14,9	0,5	-16,4	-4,9	-6,6	-4,2	
helmi	10,4	3,6	-0,1	3,6	3,9	-0,7	-0,5	0,6	-1,1	-0,1	
maaliskuu	14,9	2,7	0,2	1,0	11,1	-0,1	20,0	7,3	9,8	2,6	
huhtikuu	11,5	4,4	0,4	-2,0	8,8	0,0	-22,0	-11,1	-7,3	-3,0	
toukokuu	-3,3	-9,4	0,1	7,0	-1,1	0,2	-1,7	-0,4	-0,5	-0,9	
kesäkuu	-7,6	2,1	-0,3	-1,8	-7,3	-0,4	15,2	5,6	6,7	2,7	
heinäkuu	5,0	-3,6	-0,2	3,2	4,0	1,6	-19,3	-6,7	-7,4	-4,8	
elokuu	4,6	-5,3	-0,7	5,6	5,0	0,0	-4,8	-2,2	-1,6	-0,9	
syyskuu	-2,2	-3,2	-0,3	-0,5	1,7	0,1	10,0	4,0	6,5	-0,3	
lokakuu	9,2	9,7	-0,4	3,7	-3,5	-0,3	-11,1	-3,8	-5,8	-1,5	
marraskuu	-7,0	-10,7	0,1	-3,8	7,1	0,2	3,3	0,3	3,0	-0,6	
joulukuu	-45,9	-11,5	-0,5	-10,6	-23,8	0,6	6,9	0,2	5,0	1,0	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joulukuu	0,6	-2,5	13,1	2,9	-13,9	1,0	10,4	2,2	2,1	2,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	3,9	22,4	-1,2	-3,2	-14,8	0,8	8,2	0,8	6,4	0,1	
helmi	46,5	28,1	6,1	3,9	6,8	1,7	23,2	11,2	5,5	9,8	
maaliskuu	40,6	9,4	7,2	10,6	11,7	1,8	29,0	12,4	5,3	5,1	
huhtikuu	33,6	7,4	5,5	4,0	14,5	2,1	13,3	2,8	7,7	2,5	
toukokuu	49,4	7,9	9,9	9,0	21,9	0,7	16,6	5,6	6,2	5,4	
kesäkuu	57,7	16,5	7,6	7,3	26,2	0,0	24,8	8,3	5,6	3,2	
heinäkuu	38,5	19,0	17,1	2,5	-2,2	2,0	9,0	2,5	5,4	1,9	
elokuu	12,9	1,2	1,4	6,5	0,9	2,9	6,9	1,1	6,8	0,7	
syyskuu	20,9	6,4	4,3	-1,5	7,5	4,2	-0,6	0,8	0,8	-0,6	
lokakuu	31,0	15,1	10,6	-3,4	3,7	5,0	14,9	1,8	6,5	2,0	
marraskuu	28,4	2,1	8,0	16,5	0,1	1,8	22,7	3,9	11,6	4,4	
joulukuu	37,1	3,1	29,6	5,7	-2,6	1,3	0,1	2,3	-0,6	0,6	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000 joulukuu	-34,2	-13,6	13,0	1,9	-36,4	0,9	24,5	9,0	5,5	5,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi	36,3	35,4	-0,6	0,2	0,1	1,2	-8,2	-4,1	-0,3	-4,1	
helmi	56,9	31,7	6,0	7,4	10,7	1,0	22,6	11,8	4,4	9,7	
maaliskuu	55,5	12,1	7,3	11,6	22,8	1,7	49,0	19,6	15,1	7,7	
huhtikuu	45,1	11,8	5,8	2,0	23,2	2,1	-8,7	-8,3	0,4	-0,5	
toukokuu	46,1	-1,6	10,0	15,9	20,7	1,0	14,9	5,3	5,7	4,5	
kesäkuu	50,1	18,6	7,4	5,5	18,9	-0,4	40,1	13,9	12,2	5,9	
heinäkuu	43,5	15,4	16,9	5,7	1,7	3,7	-10,2	-4,2	-2,0	-2,9	
elokuu	17,5	-4,1	0,7	12,1	5,9	2,8	2,1	-1,1	5,2	-0,2	
syyskuu	18,7	3,1	4,0	-2,0	9,2	4,3	9,4	4,7	7,3	-0,9	
lokakuu	40,2	24,8	10,2	0,3	0,2	4,7	3,7	-2,0	0,8	0,5	
marraskuu	21,4	-8,6	8,1	12,7	7,2	2,1	25,9	4,2	14,7	3,7	
joulukuu	-8,8	-8,4	29,1	-4,9	-26,5	1,9	7,0	2,5	4,4	1,6	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-0,1	0,2	0,4	-20,8	-4,3	3,3	2,2	-22,6	0,1	0,4	2000 joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
0,0	-0,1	-0,6	16,0	8,1	-6,1	-0,7	14,9	0,3	-0,6	2001 tammi
0,0	0,1	-0,1	9,9	4,2	-1,2	3,5	3,9	-0,5	-0,1	helmi
0,1	-0,1	0,3	34,9	10,0	10,0	3,6	11,2	-0,1	0,3	maalis
-0,1	-0,2	-0,3	-10,5	-6,7	-7,0	-5,0	8,6	-0,2	-0,3	huhti
0,0	0,0	0,0	-5,0	-9,8	-0,4	6,1	-1,1	0,2	0,0	touko
0,1	0,0	0,1	7,6	7,7	6,4	0,9	-7,2	-0,3	0,1	kesä
0,0	-0,1	-0,2	-14,3	-10,3	-7,6	-1,6	3,9	1,5	-0,2	heinä
0,0	-0,1	0,0	-0,2	-7,5	-2,2	4,7	5,0	-0,2	0,0	elo
0,0	-0,1	0,0	7,8	0,7	6,2	-0,8	1,7	0,0	0,0	syys
0,0	-0,2	0,1	-1,9	5,9	-6,1	2,2	-3,5	-0,5	0,1	loka
0,0	0,1	0,4	-3,7	-10,4	3,2	-4,4	7,1	0,4	0,4	marras
0,0	0,1	0,7	-39,0	-11,2	4,5	-9,6	-23,9	0,6	0,7	joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-0,4	5,0	-1,0	11,1	-0,3	15,2	5,5	-14,3	6,0	-1,0	2000 joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
-0,5	0,0	1,4	12,1	23,2	5,1	-3,1	-15,3	0,8	1,4	2001 tammi
-2,0	0,9	-2,2	69,7	39,3	11,6	13,6	4,8	2,6	-2,2	helmi
2,5	5,2	-1,5	69,6	21,8	12,4	15,7	14,2	7,0	-1,5	maalis
0,9	0,1	-0,6	46,9	10,2	13,2	6,5	15,3	2,2	-0,6	huhti
1,0	-0,4	-1,1	66,0	13,5	16,1	14,4	22,8	0,3	-1,1	touko
1,9	6,5	-0,6	82,5	24,8	13,2	10,5	28,2	6,5	-0,6	kesä
-0,5	0,0	-0,4	47,5	21,6	22,5	4,4	-2,7	2,1	-0,4	heinä
-0,2	-0,1	-1,3	19,8	2,3	8,2	7,2	0,7	2,8	-1,3	elo
-1,8	0,0	0,2	20,3	7,1	5,1	-2,0	5,7	4,2	0,2	syys
-0,1	5,3	-0,6	45,8	16,9	17,1	-1,4	3,5	10,3	-0,6	loka
-0,4	0,4	2,7	51,1	6,0	19,6	20,8	-0,3	2,2	2,7	marras
0,6	0,0	-2,8	37,2	5,3	29,0	6,4	-2,0	1,3	-2,8	joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-0,5	5,2	-0,6	-9,7	-4,5	18,5	7,7	-36,9	6,1	-0,6	2000 joul
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
-0,5	-0,1	0,8	28,1	31,3	-0,9	-3,8	-0,4	1,2	0,8	2001 tammi
-2,0	1,0	-2,2	79,5	43,5	10,5	17,1	8,7	2,0	-2,2	helmi
2,6	5,2	-1,1	104,5	31,8	22,4	19,3	25,3	6,9	-1,1	maalis
0,7	-0,1	-0,9	36,3	3,5	6,2	1,5	24,0	2,0	-0,9	huhti
1,0	-0,5	-1,1	61,0	3,7	15,7	20,5	21,7	0,5	-1,1	touko
2,0	6,5	-0,5	90,2	32,5	19,6	11,4	21,0	6,1	-0,5	kesä
-0,5	0,0	-0,6	33,3	11,2	14,9	2,8	1,3	3,6	-0,6	heinä
-0,3	-0,2	-1,3	19,6	-5,2	5,9	11,9	5,6	2,6	-1,3	elo
-1,8	-0,1	0,2	28,1	7,8	11,3	-2,9	7,4	4,2	0,2	syys
-0,2	5,1	-0,5	43,9	22,8	11,0	0,9	0,0	9,8	-0,5	loka
-0,3	0,5	3,1	47,4	-4,4	22,8	16,4	6,9	2,6	3,1	marras
0,6	0,0	-2,2	-1,8	-5,9	33,5	-3,3	-25,9	1,9	-2,2	joul

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	100,0	100,0	61,1	61,1	38,9	38,9	100,0	100,0	61,1	38,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	101,6	1,6	101,2	1,2	102,4	2,4	-	-	-	-
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,5	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
2001	108,9	2,5	108,2	Euroalueen laajeneminen		2,5	-	-	-	-
				2,5	110,5	2,5	-	-	-	-
2001 I	107,7	2,3	106,8	2,4	109,3	2,2	107,7	0,3	106,9	109,4
2001 II	109,2	3,1	108,8	3,5	110,1	2,5	109,1	1,3	108,6	110,2
2001 III	109,3	2,5	108,3	2,4	111,2	2,5	109,2	0,1	108,5	110,7
2001 IV	109,6	2,2	108,7	1,8	111,3	2,8	109,7	0,4	108,7	111,6
2001 maal.	108,2	2,5	107,5	2,6	109,5	2,2	108,0	0,4	107,3	109,5
2001 huhti	108,8	2,9	108,3	3,3	109,9	2,4	108,7	0,6	108,0	110,1
2001 touko	109,4	3,4	109,1	3,8	110,0	2,5	109,2	0,4	108,8	110,1
2001 kesä	109,5	3,0	109,1	3,4	110,4	2,5	109,3	0,1	108,9	110,3
2001 heinä	109,2	2,6	108,2	2,8	111,2	2,5	109,1	-0,2	108,4	110,6
2001 elo	109,1	2,4	108,0	2,4	111,3	2,5	109,0	0,0	108,2	110,7
2001 syys	109,5	2,3	108,7	2,1	111,0	2,6	109,5	0,4	108,8	111,0
2001 loka	109,6	2,4	108,7	2,1	111,1	2,8	109,7	0,1	108,8	111,4
2001 marras	109,5	2,1	108,6	1,6	111,2	2,7	109,6	0,0	108,7	111,5
2001 joul.	109,6	2,0	108,7	1,7	111,5	2,8	109,8	0,1	108,7	111,8
2002 tammi	110,1	2,7	109,0	2,5	112,2	3,0	110,3	0,5	109,2	112,5
2002 helmi ²⁾	.	2,5	.	.	.	.	.	.	.	.

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ¹⁾	20,4	12,3	8,1	40,7	32,0	8,7	9,7	6,3	2,5	14,3	6,1
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1997	1,4	1,4	1,4	1,0	0,6	2,7	3,0	2,3	-1,4	2,5	2,6
1998	1,6	1,4	2,0	0,2	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,7	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
2001	4,6	2,9	7,2	1,5	1,1	2,8	1,9	3,6	-2,9	3,3	2,7
2001 I	3,3	1,9	5,3	2,0	0,5	7,2	1,9	3,2	-4,3	3,1	2,4
2001 II	5,0	2,8	8,5	2,7	1,4	7,3	1,8	3,5	-2,8	3,3	2,6
2001 III	5,2	3,4	8,0	1,0	1,0	1,2	1,9	3,7	-2,5	3,2	2,8
2001 IV	4,8	3,5	6,9	0,3	1,6	-4,1	1,9	3,8	-1,8	3,7	3,0
2001 maal.	3,9	2,1	6,7	1,9	0,9	5,6	1,8	3,1	-4,1	3,1	2,5
2001 huhti	4,4	2,5	7,3	2,8	1,3	7,8	1,8	3,6	-2,9	3,1	2,5
2001 touko	5,3	2,8	9,1	3,1	1,5	8,6	1,8	3,5	-2,8	3,5	2,5
2001 kesä	5,4	3,0	9,0	2,4	1,4	5,5	1,8	3,4	-2,7	3,4	2,6
2001 heinä	5,4	3,3	8,7	1,4	1,0	2,9	1,9	3,8	-2,5	3,2	2,7
2001 elo	5,1	3,4	7,7	1,0	0,7	2,1	1,8	3,7	-2,7	3,1	2,7
2001 syys	5,1	3,5	7,7	0,6	1,2	-1,3	1,9	3,6	-2,3	3,4	2,9
2001 loka	5,2	3,5	7,7	0,5	1,5	-2,7	1,9	3,8	-1,8	3,7	3,0
2001 marras	4,6	3,5	6,4	0,1	1,6	-5,0	1,9	3,7	-1,9	3,6	3,0
2001 joul.	4,7	3,5	6,5	0,2	1,7	-4,5	1,9	4,0	-1,7	3,7	3,0
2002 tammi	5,6	3,8	8,4	0,9	1,7	-1,7	2,1	3,6	-1,2	3,9	3,1
2002 helmi	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2002.

2) Arvio perustuu Sakasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/ barreli)	
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾										Raken- taminen ⁴⁾	Tehdas- teollisuus		hinnat ¹⁾
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Kulutustavarat		Energia	Kokonais- indeksi ilman energiaa ⁵⁾					
	1995 = 100		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kokonais- indeksi	Kestävät			Ei- kestävät				
1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,4	1,7	2,0	1,7	0,9	1,4	0,9	6,0	-7,5	16,0
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,2	1,3	0,8	10,7	14,6	17,0
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,7	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,0	-12,5	12,0
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,5	1,2	0,2	15,8	-5,9	17,1
2000	105,7	5,5	2,6	5,0	0,6	1,5	1,4	1,5	19,0	2,4	5,2	50,8	16,7	31,0
2000 IV	108,0	6,2	3,1	5,3	0,8	2,3	1,7	2,4	20,1	3,3	5,4	36,8	14,2	34,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	107,9	2,2	1,9	1,3	1,1	3,0	2,0	3,2	2,7	2,3	1,2	-8,8	-7,6	27,8
2001 I	108,3	4,6	3,0	4,0	0,9	3,2	2,0	3,3	10,9	2,5	3,2	4,1	-0,8	28,4
2001 II	108,9	3,7	2,4	2,0	1,0	3,5	2,2	3,7	8,9	2,7	2,6	4,6	-3,0	31,7
2001 III	108,3	1,5	1,6	0,3	1,1	3,1	2,1	3,2	0,7	2,4	0,6	-11,3	-10,4	29,0
2001 IV	107,1	-1,0	0,8	-1,1	1,2	2,4	1,8	2,4	-8,2	1,6	-1,5	-28,8	-15,6	22,4
2001 helmi	108,3	4,6	3,0	4,1	0,9	3,1	2,0	3,3	11,2	-	3,3	5,9	-0,1	29,9
2001 maaliskuu	108,5	4,2	2,9	3,5	0,9	3,5	2,2	3,7	9,1	-	2,8	-0,8	-3,0	28,1
2001 huhti	108,7	4,2	2,7	2,6	1,0	3,6	2,2	3,8	10,6	-	3,0	10,1	-3,7	29,8
2001 touko	109,0	3,7	2,3	1,9	1,0	3,5	2,2	3,6	9,3	-	2,7	1,4	-5,9	32,7
2001 kesä	109,0	3,2	2,2	1,5	1,1	3,4	2,2	3,6	7,0	-	2,1	3,0	0,9	32,5
2001 heinä	108,3	2,1	1,8	0,7	1,1	3,2	2,1	3,3	2,8	-	1,2	-1,3	-1,8	29,4
2001 elokuu	108,2	1,7	1,6	0,3	1,1	3,2	2,1	3,3	1,4	-	0,8	-10,4	-10,7	28,7
2001 syys	108,3	0,7	1,4	-0,2	1,2	2,9	1,9	3,0	-2,1	-	-0,1	-20,7	-18,1	28,8
2001 loka	107,6	-0,7	1,0	-0,8	1,2	2,7	1,8	2,8	-7,3	-	-1,2	-30,2	-19,3	23,8
2001 marras	107,1	-1,3	0,8	-1,1	1,2	2,4	1,7	2,4	-9,6	-	-1,8	-34,1	-15,1	21,7
2001 joulukuu	106,8	-1,1	0,6	-1,3	1,2	2,1	1,8	2,1	-7,7	-	-1,5	-20,6	-12,3	21,5
2002 tammikuu	107,0	-0,9	0,3	-1,3	1,1	1,4	1,3	1,4	-3,9	-	-0,8	-14,3	-6,2	22,6
2002 helmikuu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	.	-15,1	-3,7	23,5

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimäinen kysyntä				Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100		Yksityinen kulutus	Julkisen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus			
	15	16				17		
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,8
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,4	0,9	-0,1	-1,4
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,8	0,9	-0,5	-0,1
2000	107,8	1,3	2,5	2,2	1,9	2,6	4,8	8,3
1999 IV	106,8	0,9	1,6	1,5	2,1	1,4	1,8	4,3
2000 I	107,3	1,1	2,3	2,0	2,0	2,3	3,8	7,7
2000 II	107,6	1,1	2,2	1,8	1,8	2,6	4,7	8,2
2000 III	108,1	1,5	2,6	2,3	1,9	2,5	5,1	8,4
2000 IV	108,5	1,6	2,7	2,5	2,0	2,9	5,5	8,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	110,7	2,7	2,6	2,7	2,6	2,5	1,7	1,6
2001 I	109,8	2,1	2,4	2,4	2,1	2,3	3,5	4,4
2001 II	110,6	2,5	2,6	2,7	2,3	2,0	2,7	3,1
2001 III	110,7	2,1	2,0	2,3	2,0	2,0	0,8	0,7

Lähteet: Eurostat pöytäkirjoissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), pöytäkirjoissa 14 (Thomson Financial Datastream) ja pöytäkirjoissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1996	5 534,9	5 409,2	3 143,8	1 142,4	1 121,9	1,1	125,7	1 655,2	1 529,5	
1997	5 649,3	5 500,8	3 201,4	1 150,7	1 138,4	10,3	148,6	1 827,2	1 678,7	
1998	5 882,9	5 743,6	3 331,2	1 176,9	1 202,4	33,1	139,3	1 948,7	1 809,5	
1999	6 139,8	6 035,6	3 495,5	1 230,7	1 286,8	22,6	104,1	2 053,0	1 948,9	
2000	6 429,5	6 358,1	3 661,7	1 277,9	1 376,7	41,7	71,5	2 408,4	2 337,0	
2000 II	1 601,3	1 584,2	912,6	318,0	342,8	10,8	17,1	587,9	570,9	
III	1 615,5	1 597,5	920,0	320,3	347,3	9,9	18,0	616,6	598,6	
IV	1 630,1	1 614,9	927,4	324,1	349,5	14,0	15,2	638,7	623,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	1 685,8	1 659,1	962,8	333,0	356,5	6,8	26,7	643,9	617,2	
II	1 698,5	1 675,0	976,1	336,4	355,4	7,1	23,5	642,8	619,2	
III	1 702,9	1 675,9	980,7	338,0	356,8	0,4	27,0	634,2	607,2	

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
		Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1996	5 384,3	5 263,4	3 046,1	1 112,2	1 106,1	-1,0	120,9	1 635,8	1 514,9	
1997	5 509,4	5 354,3	3 093,5	1 126,1	1 132,0	2,7	155,0	1 806,3	1 651,2	
1998	5 667,2	5 544,2	3 186,7	1 140,0	1 190,3	27,2	123,1	1 938,6	1 815,5	
1999	5 816,5	5 723,7	3 288,4	1 164,6	1 254,4	16,3	92,7	2 039,5	1 946,7	
2000	6 011,8	5 883,7	3 372,2	1 186,2	1 308,1	17,1	128,0	2 283,1	2 155,1	
2000 II	1 501,0	1 471,8	844,0	296,2	326,4	5,3	29,2	561,1	531,9	
III	1 506,9	1 473,2	844,7	296,5	329,1	2,9	33,7	581,3	547,5	
IV	1 515,8	1 480,5	846,1	298,6	329,1	6,7	35,3	594,9	559,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	1 551,2	1 511,7	873,3	304,4	333,9	0,1	39,4	600,3	560,9	
II	1 552,2	1 515,1	878,3	305,5	331,3	0,0	37,1	596,5	559,3	
III	1 554,5	1 513,1	879,6	306,2	331,1	-3,9	41,4	592,8	551,4	

(vuotuinen prosenttimuutos)

1996	1,4	1,0	1,6	1,7	1,2	-	-	4,5	3,2	
1997	2,3	1,7	1,6	1,3	2,3	-	-	10,4	9,0	
1998	2,9	3,5	3,0	1,2	5,1	-	-	7,3	9,9	
1999	2,6	3,2	3,2	2,2	5,4	-	-	5,2	7,2	
2000	3,4	2,8	2,5	1,9	4,3	-	-	11,9	10,7	
2000 II	3,9	3,5	3,3	2,2	4,9	-	-	11,7	10,9	
III	3,2	2,7	2,4	1,6	3,8	-	-	12,3	11,4	
IV	2,8	2,2	1,9	1,6	3,2	-	-	12,0	10,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,4	1,7	2,0	1,9	1,3	-	-	8,7	6,9	
II	1,6	1,0	1,8	1,9	-0,4	-	-	5,1	3,5	
III	1,4	0,7	1,8	2,0	-1,3	-	-	0,8	-0,9	

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1996	5 177,4	139,7	1 207,3	300,7	1 059,2	1 338,7	1 131,8	204,8	562,2
1997	5 269,9	138,6	1 227,1	291,8	1 086,9	1 381,3	1 144,3	202,8	582,3
1998	5 468,8	138,7	1 273,5	295,0	1 139,4	1 442,9	1 179,2	201,5	615,5
1999	5 675,2	135,4	1 295,2	311,3	1 183,5	1 525,2	1 224,7	200,5	665,0
2000	5 947,5	137,0	1 373,9	325,9	1 235,9	1 609,7	1 265,1	210,0	692,1
2000 II	1 480,3	33,9	342,2	81,2	307,8	400,0	315,2	52,5	173,5
III	1 495,8	34,7	346,4	81,3	310,1	405,5	317,8	52,8	172,4
IV	1 507,7	34,7	349,0	82,1	313,9	408,7	319,4	52,8	175,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 561,0	37,2	360,4	85,2	327,2	420,9	330,0	54,5	179,3
II	1 572,3	37,9	359,0	85,3	330,9	426,2	332,9	54,9	181,1
III	1 579,5	38,3	357,2	86,2	334,2	428,1	335,4	55,5	178,8

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalve- luiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1996	5 047,4	139,6	1 178,3	295,5	1 039,4	1 295,7	1 098,9	206,3	543,2
1997	5 167,3	140,2	1 216,9	290,3	1 072,1	1 338,0	1 109,9	214,0	556,1
1998	5 316,7	142,2	1 253,6	292,0	1 113,8	1 389,2	1 125,9	221,3	571,8
1999	5 451,0	145,2	1 263,8	298,9	1 162,7	1 440,4	1 140,1	229,8	595,3
2000	5 644,8	145,2	1 322,0	304,4	1 211,0	1 503,7	1 158,5	241,1	608,0
2000 II	1 407,3	36,2	329,6	75,9	301,7	374,3	289,6	59,8	153,6
III	1 415,8	36,6	332,1	75,9	303,5	377,8	289,8	60,6	151,8
IV	1 425,0	36,3	334,1	75,8	307,1	380,6	291,0	61,3	152,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 460,3	38,2	341,9	77,4	317,3	388,7	296,8	62,8	153,7
II	1 460,7	38,2	338,4	76,5	318,3	391,5	297,8	63,5	155,0
III	1 464,4	38,5	337,5	76,7	319,3	393,7	298,7	64,3	154,4

(vuotuinen prosentimuutos)

1996	1,5	5,5	-0,3	-1,8	1,0	3,7	1,7	2,7	1,4
1997	2,4	0,4	3,3	-1,8	3,1	3,3	1,0	3,7	2,4
1998	2,9	1,4	3,0	0,6	3,9	3,8	1,4	3,4	2,8
1999	2,5	2,1	0,8	2,3	4,4	3,7	1,3	3,9	4,1
2000	3,6	0,0	4,6	1,8	4,2	4,4	1,6	4,9	2,1
2000 II	3,9	-0,2	4,9	2,4	4,6	4,6	1,9	5,3	4,7
III	3,4	0,4	4,5	1,0	3,7	4,3	1,6	4,4	1,7
IV	3,2	-0,7	4,2	0,5	4,1	3,9	1,4	4,6	-0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	2,8	0,1	3,7	-1,4	3,7	3,3	1,5	4,4	0,2
II	2,0	-0,3	1,5	-1,3	3,0	3,1	1,3	4,5	-1,0
III	1,7	-0,5	0,5	-1,1	2,7	2,8	1,5	4,4	-0,3

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan väliuotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾									Raken- taminen	Tehdas- teollisuus
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita					Energia			
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1998	3,5	109,3	4,3	4,5	3,5	7,5	2,9	4,7	2,5	1,2	0,3	4,8
1999	1,9	111,4	1,9	1,8	1,5	2,4	1,7	1,3	1,8	1,4	2,9	2,0
2000	5,0	117,5	5,5	5,8	5,8	8,6	2,3	5,8	1,6	1,8	2,1	5,9
2000 IV	4,4	120,1	5,1	5,5	5,1	8,9	2,0	4,0	1,6	0,0	1,1	5,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	-0,3	117,8	0,2	-0,2	-1,3	1,4	0,0	-2,6	0,5	0,4	-2,5	0,1
2001 I	3,2	119,6	4,3	4,5	2,9	8,1	3,3	3,1	3,3	-1,6	-2,1	5,2
II	0,2	118,3	0,9	0,5	-0,2	1,6	0,4	-1,8	0,8	1,0	-2,5	0,9
III	-1,2	117,7	-0,4	-0,7	-1,6	0,3	0,0	-3,8	0,8	0,7	-0,8	-0,5
IV	-3,1	115,4	-3,9	-4,8	-6,0	-3,8	-3,4	-7,5	-2,5	1,9	-2,5	-4,6
2001 maalis	1,9	119,6	3,3	3,5	1,8	6,4	2,9	3,1	2,9	-2,3	-4,3	4,0
huhti	-0,1	118,3	0,8	0,2	-0,2	1,2	0,1	-2,0	0,5	0,7	-4,0	0,9
touko	-0,4	117,8	0,0	-0,4	-1,0	0,6	-0,4	-3,7	0,3	1,9	-3,3	-0,4
kesä	1,1	118,8	1,8	1,7	0,8	3,0	1,4	0,3	1,7	0,3	-1,0	2,1
heinä	-1,3	116,9	-1,4	-1,5	-1,7	-1,5	-0,9	-6,6	0,2	0,2	-1,4	-1,5
elo	-1,1	118,4	1,1	0,8	-1,1	3,0	1,5	0,7	1,6	1,0	-2,7	1,0
syys	-1,1	117,7	-0,6	-0,9	-2,0	0,1	-0,2	-4,1	0,6	0,9	-3,4	-0,8
loka	-2,3	115,9	-2,7	-2,9	-3,7	-1,7	-2,5	-7,6	-1,4	-0,9	-0,9	-2,9
marras	-3,5	115,1	-4,2	-4,9	-5,8	-4,6	-3,5	-7,5	-2,7	1,5	-3,0	-5,0
joulu	-3,6	115,4	-4,8	-6,6	-8,9	-5,1	-4,1	-7,3	-3,4	4,8	-3,6	-6,1
2002 tammi	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		1995 = 100	Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
	1995 = 100			1995 = 100			Tekstiilit, vaatteet, jalkineet	Kotitalous- esineet			
	13	14	15	16	17	18				19	20
1998	108,0	3,6	104,4	3,0	2,0	3,6	2,1	4,5	923	7,2	
1999	111,6	3,4	107,1	2,6	3,1	2,5	1,4	3,0	973	5,4	
2000	116,3	4,2	109,7	2,4	1,9	2,3	1,7	4,9	952	-2,1	
2000 IV	117,9	3,3	110,5	1,7	1,3	1,7	0,8	3,8	921	-3,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	121,0	3,7	111,3	1,4	1,2	1,3	1,3	-0,2	970	-0,7	
2001 I	119,6	4,2	111,0	2,3	1,8	2,6	2,7	1,2	952	-5,0	
II	121,0	3,9	111,2	0,9	0,7	1,0	0,8	-0,6	1 005	1,8	
III	121,6	3,8	111,5	1,5	1,5	1,3	2,0	-0,8	952	-1,2	
IV	121,9	2,9	111,3	0,6	1,0	0,4	-0,2	-0,5	969	2,5	
2001 maalis	120,3	5,1	110,7	2,4	1,6	3,1	2,4	0,1	951	-3,8	
huhti	119,8	3,1	111,2	1,1	0,9	1,1	1,0	-0,5	969	-1,7	
touko	121,0	3,2	111,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2	-1,9	993	0,0	
kesä	122,2	5,4	111,3	1,7	1,2	2,0	1,7	0,5	1 053	7,3	
heinä	120,9	4,2	111,3	1,5	2,0	1,1	0,7	-2,0	937	-1,5	
elo	122,4	4,6	111,5	1,6	1,7	1,3	0,6	0,8	961	-0,5	
syys	121,6	2,6	111,7	1,5	0,9	1,6	4,8	-1,2	959	-1,3	
loka	121,5	3,5	110,7	0,0	0,5	0,3	-3,2	0,0	964	3,2	
marras	122,8	3,5	112,0	1,4	1,2	1,3	2,0	-0,5	972	3,3	
joulu	121,2	1,8	111,3	0,5	1,2	-0,5	0,8	-0,9	970	0,8	
2002 tammi	.	.	.	.	.	.	.	.	933	-2,4	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määrittelyn mukainen erittely.

3) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

Euroopan komission suhdannekyselyt

1. Talouden ilmapiiri-indikaattori, tehdasteollisuuden ja kuluttajien kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Talouden ilmapiiri-indikaattori ^{1),2)} (1995 = 100)	Tehdasteollisuus					Kuluttajien luottamusindikaattori ¹⁾				
		Teollisuuden luottamusindikaattori				Kapasi- teetin käyttö- aste ³⁾ , %	Yhteensä	Rahoitus- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Talous- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana
		Yhteensä	Tilau- kanta	Valmis- tuote- varastot	Tuotanto- odotukset						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1998	101,4	-1	-5	9	11	83,0	-5	2	-4	16	-2
1999	101,2	-7	-17	11	7	81,8	-4	3	-4	12	-1
2000	103,8	5	3	5	17	83,8	1	4	1	1	0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	100,9	-8	-13	13	3	83,2	-5	2	-9	13	0
2001 I	103,0	1	-1	8	12	84,4	1	4	-2	-1	1
2001 II	101,6	-5	-8	13	5	83,6	-2	3	-5	6	1
2001 III	100,3	-10	-17	15	2	83,0	-8	1	-12	18	-2
2001 IV	98,9	-17	-27	17	-8	81,8	-11	1	-16	29	0
2002 I	.	.	.	.	.	80,8	.	.	.	.	.
2001 helmi	103,1	1	0	8	12	-	1	4	-2	1	2
2001 maalisk	102,5	-1	-3	10	9	-	1	4	-3	0	2
2001 huhti	102,1	-4	-6	12	6	-	0	4	-3	3	2
2001 touko	101,6	-5	-9	13	6	-	-2	3	-4	8	1
2001 kesä	101,1	-7	-10	14	3	-	-3	2	-7	8	1
2001 heinä	100,7	-9	-16	15	5	-	-6	2	-10	14	-1
2001 elo	100,1	-10	-16	15	2	-	-8	1	-12	19	-3
2001 syys	100,1	-11	-18	15	-1	-	-9	1	-13	21	-1
2001 loka	99,1	-16	-25	16	-8	-	-10	2	-17	27	1
2001 marras	98,6	-18	-28	18	-9	-	-12	1	-17	31	-1
2001 joul	98,9	-17	-28	16	-7	-	-10	1	-14	28	0
2002 tammi	99,1	-14	-28	14	-1	-	-11	0	-13	28	-1
2002 helmi	99,2	-14	-25	14	-2	-	-9	1	-10	26	-1

2. Rakentamisen, vähittäiskaupan ja palveluiden kyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palveluiden luottamusindikaattori ¹⁾			
	Yhteensä	Tilau- kanta	Työllisyys- odotukset	Yhteensä	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne	Varastojen määrä	Suhdanne- näkömät	Yhteensä	Suhdanne- näkömät	Kysyntä- tilanne	Kysyntä- näkömät
1998	-19	-25	-12	-3	-3	13	8	32	32	30	32
1999	-7	-14	1	-5	-5	15	4	26	24	24	30
2000	1	-6	8	-1	4	16	9	30	36	22	32
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	-5	-10	1	-6	-4	16	3	15	17	8	21
2001 I	-1	-7	5	-2	4	18	9	26	30	16	34
2001 II	-3	-9	4	-6	-5	16	3	24	24	16	31
2001 III	-7	-10	-3	-6	-5	16	3	14	18	6	19
2001 IV	-9	-14	-4	-9	-11	15	-2	-4	-5	-8	0
2002 I	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001 helmi	-2	-7	4	0	10	19	10	26	29	17	33
2001 maalisk	-2	-7	3	-5	-3	15	2	25	28	10	36
2001 huhti	-2	-8	4	-4	-1	16	4	25	23	17	34
2001 touko	-2	-9	5	-7	-9	15	3	23	24	15	30
2001 kesä	-5	-11	2	-7	-6	17	3	23	24	16	29
2001 heinä	-7	-10	-3	-4	0	16	3	17	21	10	21
2001 elo	-8	-10	-6	-8	-6	17	0	14	16	4	21
2001 syys	-5	-9	0	-6	-8	15	6	12	17	5	15
2001 loka	-8	-12	-4	-9	-11	14	-1	-2	-4	-6	3
2001 marras	-10	-14	-5	-9	-10	14	-3	-6	-7	-7	-4
2001 joul	-9	-16	-2	-10	-12	17	-1	-5	-5	-11	1
2002 tammi	-12	-19	-4	-11	-15	15	-4	1	1	-15	18
2002 helmi	-10	-17	-3	-15	-24	17	-3	3	2	-13	20

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen.

2) Talouden ilmapiiri-indikaattori koostuu teollisuuden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 % ja jokaisen muun indikaattorin paino 20 %.

3) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut	Miljoonaa	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	101,3	0,8	0,9	0,1	-0,4	1,5	14,549	11,4	9,8	22,9
1998	102,9	1,6	1,8	0,4	1,1	2,2	13,816	10,7	9,3	20,9
1999	104,6	1,6	2,2	-0,6	0,0	2,6	12,722	9,7	8,5	18,8
2000	106,8	2,1	2,4	0,2	0,8	2,8	11,515	8,8	7,6	17,0
2000 IV	107,7	2,2	2,4	1,1	1,3	2,8	11,130	8,4	7,3	16,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	.	.	.	.	.	.	11,403	8,3	7,2	16,5
2001 I	108,0	2,1	2,3	0,8	1,4	2,5	11,419	8,4	7,3	16,5
2001 II	108,2	1,6	1,8	0,5	0,8	2,1	11,351	8,3	7,2	16,5
2001 III	108,4	1,2	1,5	-0,1	0,2	1,8	11,369	8,3	7,2	16,5
2001 IV	.	.	.	.	.	.	11,474	8,4	7,3	16,7
2001 tammi	-	-	-	-	-	-	11,482	8,4	7,3	16,6
2001 helmi	-	-	-	-	-	-	11,417	8,4	7,2	16,5
2001 maalisk.	-	-	-	-	-	-	11,358	8,3	7,2	16,4
2001 huhti	-	-	-	-	-	-	11,335	8,3	7,2	16,5
2001 touko	-	-	-	-	-	-	11,353	8,3	7,2	16,5
2001 kesä	-	-	-	-	-	-	11,365	8,3	7,2	16,5
2001 heinä	-	-	-	-	-	-	11,363	8,3	7,2	16,5
2001 elokuu	-	-	-	-	-	-	11,359	8,3	7,2	16,5
2001 syysk.	-	-	-	-	-	-	11,385	8,3	7,2	16,5
2001 loka	-	-	-	-	-	-	11,439	8,3	7,2	16,6
2001 marras	-	-	-	-	-	-	11,479	8,4	7,3	16,7
2001 jouluk.	-	-	-	-	-	-	11,503	8,4	7,3	16,7
2002 tammi	-	-	-	-	-	-	11,525	8,4	7,3	16,7

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa	
	Yksikkötyökustannukset	Työvoimakustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut kustannukset	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1996	1,9	3,0	1,1	3,5	3,0	4,5	3,6	4,0	3,7	
1997	0,7	2,2	1,6	2,5	2,6	2,5	2,2	2,7	2,3	
1998	0,2	1,4	1,3	1,7	2,1	0,8	1,6	1,5	2,2	
1999	1,3	2,2	0,9	2,2	2,4	1,4	2,5	1,9	2,7	
2000	1,1	2,5	1,4	3,4	3,7	2,4	3,3	3,0	2,7	
1999 III	1,1	2,0	0,9	2,3	2,5	1,6	2,7	2,0	2,9	
1999 IV	0,3	2,2	1,8	2,5	2,7	1,5	2,8	1,8	2,5	
2000 I	0,5	2,5	2,1	3,6	3,9	2,8	3,8	3,4	3,0	
2000 II	0,4	2,1	1,7	3,5	3,8	2,6	3,4	2,9	2,8	
2000 III	1,4	2,4	1,0	3,4	3,8	2,4	3,2	2,6	2,5	
2000 IV	1,7	2,1	0,5	3,1	3,5	1,9	2,8	3,0	2,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,1	2,3	0,2	3,2	3,6	1,9	3,0	3,1	3,2	
2001 II	2,5	2,5	0,0	2,9	3,3	1,6	3,1	2,1	2,8	
2001 III	2,3	2,4	0,1	3,4	3,7	2,3	3,3	3,4	3,1	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.
- 3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset								Talletukset muissa kuin rahalaitoksissa ⁴⁾	Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ⁵⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Repot		
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	4 685,3	320,6	4 072,2	1 158,1	1 466,3	1 322,5	125,3	153,9	138,7	215,8
1998	I	4 642,4	311,8	4 050,9	1 133,2	1 457,0	1 342,7	118,0	139,4	140,2	247,2
	II	4 699,1	315,5	4 100,3	1 204,9	1 452,7	1 341,9	100,8	147,4	135,8	239,7
	III	4 677,5	311,8	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,1	237,6
	IV	4 826,0	323,4	4 211,1	1 282,9	1 463,3	1 386,3	78,6	149,8	141,6	215,3
1999	I	4 675,4	317,8	4 075,8	1 239,1	1 464,6	1 306,2	66,0	133,4	148,4	243,9
	II	4 701,5	324,0	4 114,1	1 321,8	1 418,3	1 315,6	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 712,8	327,5	4 112,6	1 324,5	1 416,4	1 313,0	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 858,9	350,0	4 214,8	1 370,8	1 457,6	1 323,4	63,0	142,0	152,1	229,7
2000	I	4 836,8	334,7	4 222,0	1 379,5	1 462,5	1 303,2	76,8	130,2	150,0	260,6
	II	4 893,8	341,2	4 256,5	1 409,6	1 485,6	1 282,5	78,9	146,0	150,1	247,2
	III	4 913,8	339,0	4 265,9	1 396,7	1 523,7	1 263,5	81,9	159,2	149,7	254,1
	IV	5 029,4	347,6	4 361,4	1 464,3	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	156,0	230,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 145,2	335,5	4 502,2	1 446,0	1 625,7	1 314,5	115,9	150,3	157,2	260,0
	II	5 242,1	332,2	4 586,4	1 526,0	1 621,1	1 321,0	118,3	165,5	158,0	269,0
	III	5 232,4	308,9	4 615,7	1 547,9	1 609,5	1 333,6	124,7	147,8	160,0	.
	IV	.	239,7	4 819,2	1 687,9	1 617,4	1 396,2	117,7	139,3	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1997	IV	1 580,0	202,9	1 377,1	2 741,2	1 578,7	1 162,4	184,9	2 385,0	2 129,4	255,5
1998	I	1 599,5	194,5	1 405,0	3 271,4	1 948,1	1 323,3	186,5	2 464,7	2 199,6	265,1
	II	1 556,7	169,2	1 387,4	3 495,7	2 066,8	1 428,9	186,7	2 523,2	2 255,9	267,3
	III	1 547,1	158,1	1 389,0	3 193,5	1 750,3	1 443,2	187,9	2 568,8	2 298,7	270,1
	IV	1 544,9	157,5	1 387,4	3 527,4	2 006,3	1 521,1	172,7	2 632,5	2 362,4	270,0
1999	I	1 585,6	136,5	1 449,1	3 750,1	2 118,7	1 631,4	194,8	2 708,7	2 429,1	279,6
	II	1 506,5	127,2	1 379,2	4 010,6	2 275,8	1 734,8	211,6	2 776,4	2 494,8	281,6
	III	1 514,8	116,0	1 398,8	4 068,8	2 322,1	1 746,7	210,8	2 842,4	2 558,1	284,3
	IV	1 560,3	146,4	1 414,0	4 597,3	2 761,0	1 836,3	203,9	2 957,1	2 669,5	287,7
2000	I	1 548,1	146,8	1 401,3	4 854,5	2 919,6	1 934,9	218,3	3 084,0	2 782,8	301,2
	II	1 585,0	146,9	1 438,1	4 763,8	2 854,5	1 909,3	208,9	3 128,4	2 824,5	303,9
	III	1 635,8	162,6	1 473,2	4 906,7	2 983,7	1 923,1	207,3	3 179,8	2 872,7	307,2
	IV	1 700,2	177,9	1 522,3	4 942,3	3 066,3	1 876,1	203,4	3 207,2	2 897,5	309,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 786,7	224,3	1 562,4	4 685,1	2 836,3	1 848,8	229,3	3 255,5	2 932,5	323,0
	II	1 792,0	201,7	1 590,3	4 727,5	2 862,0	1 865,5	237,8	3 308,1	2 982,8	325,3
	III	1 825,5	207,5	1 618,0	4 108,8	2 359,3	1 749,5	254,9	3 281,0	2 952,5	328,5
	IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Lähde: EKP.

1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkakuukitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.

3) BIS:n kansainväliset pankkitalostat. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.

4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.

5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain										Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾	
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset		Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	IV	5 835,2	5 315,1	923,5	54,2	869,3	2 404,3	837,1	1 567,2	2 507,4	223,7	2 283,8	141,6
1998	I	5 894,1	5 357,3	907,2	35,5	871,7	2 449,6	853,7	1 595,9	2 537,2	223,4	2 313,8	146,9
	II	6 005,8	5 453,0	902,0	31,8	870,2	2 504,1	877,8	1 626,2	2 599,7	232,5	2 367,1	151,3
	III	6 080,9	5 524,1	903,1	33,3	869,9	2 528,3	864,9	1 663,3	2 649,6	233,7	2 415,8	147,4
	IV	6 227,4	5 663,4	911,3	36,0	875,2	2 600,6	902,9	1 697,7	2 715,5	240,8	2 474,8	151,3
1999	I	6 263,1	5 682,7	903,4	36,1	867,3	2 594,0	919,4	1 674,6	2 765,7	251,7	2 514,0	156,8
	II	6 426,1	5 817,3	900,9	38,7	862,1	2 686,3	962,3	1 724,0	2 839,0	255,3	2 583,7	183,3
	III	6 492,3	5 886,3	886,3	37,7	848,5	2 700,8	941,5	1 759,3	2 905,2	255,2	2 650,0	191,4
	IV	6 668,5	6 039,1	900,7	42,1	858,7	2 795,5	979,7	1 815,8	2 972,2	264,0	2 708,2	201,4
2000	I	6 813,5	6 155,8	891,3	41,1	850,3	2 894,5	1 037,6	1 856,8	3 027,7	265,6	2 762,1	221,1
	II	6 962,9	6 261,6	885,6	42,0	843,6	2 997,9	1 090,7	1 907,2	3 079,4	274,4	2 805,0	219,7
	III	7 098,9	6 378,1	865,7	39,9	825,9	3 100,5	1 145,7	1 954,9	3 132,6	275,8	2 856,8	252,2
	IV	7 270,3	6 500,3	883,0	42,0	841,0	3 198,7	1 160,5	2 038,2	3 188,6	280,9	2 907,7	253,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	7 450,1	6 671,8	896,2	41,7	854,5	3 319,0	1 239,3	2 079,7	3 234,9	279,2	2 955,7	257,3
	II	7 547,9	6 762,1	878,5	42,1	836,5	3 388,2	1 263,9	2 124,3	3 281,2	285,1	2 996,0	278,8
	III	7 616,4	6 806,1	871,1	45,0	826,1	3 427,9	1 244,9	2 183,0	3 317,4	280,4	3 037,0	.
	IV	.	6 899,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset					
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset			
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1997	IV	3 640,6	3 337,7	504,3	2 833,4	302,9	45,8	257,1	2 003,2	135,2	236,2
1998	I	3 758,2	3 438,6	491,3	2 947,3	319,7	55,7	263,9	2 479,9	136,3	239,1
	II	3 821,9	3 499,8	489,7	3 010,0	322,1	53,9	268,2	2 715,9	134,2	242,1
	III	3 914,6	3 581,7	491,4	3 090,3	332,9	55,5	277,4	2 321,9	133,8	245,1
	IV	3 921,4	3 587,9	462,8	3 125,1	333,5	55,0	278,5	2 659,1	140,3	248,2
1999	I	3 965,9	3 630,4	463,5	3 167,0	335,4	66,2	269,3	2 770,5	146,9	251,2
	II	3 948,0	3 606,7	452,9	3 153,9	341,3	67,1	274,1	3 013,1	136,6	254,3
	III	3 932,6	3 578,8	446,1	3 132,7	353,8	75,4	278,4	3 089,2	137,6	257,4
	IV	3 896,5	3 532,8	421,5	3 111,4	363,6	78,6	285,0	3 959,1	149,8	260,8
2000	I	3 966,7	3 598,1	426,4	3 171,7	368,6	80,7	287,9	4 422,6	147,6	263,3
	II	4 000,0	3 619,2	426,9	3 192,4	380,8	90,5	290,3	4 173,7	147,6	265,9
	III	4 037,3	3 635,4	422,9	3 212,5	401,9	97,3	304,6	4 052,1	147,2	268,0
	IV	4 081,3	3 662,4	401,8	3 260,6	418,9	102,4	316,5	3 833,9	153,7	270,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	4 249,2	3 795,2	429,5	3 365,6	454,0	113,0	341,0	3 454,8	154,7	272,6
	II	4 307,4	3 828,8	440,9	3 387,9	478,6	124,2	354,4	3 476,8	155,2	275,0
	III	4 388,8	3 896,8	450,1	3 446,7	492,0	137,6	354,4	2 768,1	155,4	277,5
	IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvetka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilähdet. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	130,5	9,4	111,5	73,9	5,1	37,6	-5,1	3,2	6,4	-13,6
1998	I	-45,7	-8,8	-24,1	-25,7	-11,1	20,1	-7,3	-14,5	1,6	29,5
	II	52,1	3,6	44,8	68,0	-5,9	-0,5	-16,7	8,0	-4,4	-4,9
	III	-14,7	-3,7	-19,2	-18,0	2,3	-0,3	-3,3	9,0	-0,7	2,8
	IV	148,1	11,6	136,6	98,0	12,7	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-24,4
1999	I	-39,3	-5,2	-36,7	-19,2	-15,0	10,2	-12,7	-4,2	6,8	22,0
	II	22,2	6,3	34,3	81,3	-48,7	9,3	-7,6	-8,4	-9,9	-4,4
	III	13,2	3,4	0,4	3,6	-0,9	-2,6	0,3	8,3	1,0	-2,6
	IV	139,4	22,2	95,8	44,4	36,9	10,3	4,2	8,7	12,7	-14,5
2000	I	-28,2	-15,3	1,1	6,4	1,4	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	26,0
	II	51,2	6,7	28,6	31,5	16,9	-21,8	2,1	15,8	0,1	-12,8
	III	7,6	-2,2	-3,0	-17,0	29,5	-18,5	2,9	13,3	-0,4	-2,1
	IV	127,9	8,6	107,7	71,2	27,0	5,8	3,8	5,3	6,3	-16,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-19,2	-19,8	15,0	-34,3	41,9	-6,1	13,4	-15,6	1,2	13,5
	II	94,1	-3,3	81,5	77,3	-4,4	6,3	2,3	15,1	0,8	4,4
	III	8,2	-23,4	47,1	25,2	2,6	13,0	6,5	-17,7	2,1	.
	IV	.	-69,2	206,3	140,2	10,6	62,5	-6,9	-8,6	.	.

		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1997	IV	4,3	-7,7	12,0	68,7	51,7	17,0	-12,4	53,6	51,9	1,8
1998	I	-23,8	-8,4	-15,4	92,7	-6,2	98,9	7,3	67,0	54,6	12,4
	II	-66,4	-25,1	-41,3	117,4	24,2	93,2	0,0	47,0	44,9	2,0
	III	-12,6	-11,0	-1,5	97,9	12,0	85,8	1,0	43,2	40,6	2,6
	IV	-13,1	-1,7	-11,4	88,0	69,0	18,9	-16,1	50,2	48,2	2,0
1999	I	15,9	-13,5	29,4	101,7	-0,6	102,3	3,2	68,5	56,1	12,5
	II	-45,2	-11,7	-33,6	145,0	60,3	84,7	16,9	52,3	49,7	2,6
	III	-6,0	-10,5	4,5	94,7	53,6	41,1	-0,4	54,6	51,5	3,1
	IV	52,6	26,6	26,1	-0,8	30,8	-31,5	-6,8	72,1	69,8	2,3
2000	I	-26,4	4,8	-31,3	-8,6	-54,8	46,2	11,9	84,4	71,5	12,9
	II	47,4	-0,9	48,3	81,0	61,7	19,2	-9,6	54,6	51,9	2,7
	III	60,9	16,4	44,5	166,5	159,7	6,8	-1,8	53,8	50,5	3,3
	IV	4,7	6,5	-1,9	226,9	187,8	39,1	-3,9	62,7	60,2	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	96,5	51,5	45,0	73,0	13,8	59,2	25,2	57,7	44,3	13,4
	II	5,0	-22,3	27,3	33,3	28,4	4,9	-6,9	45,8	43,4	2,3
	III	43,8	5,0	38,8	36,4	10,3	26,1	10,5	41,7	38,6	3,2
	IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Lähde: EKP.

- Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvélka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallisestoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾				
			Euroalueen raha- laitoksista	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
		1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1997	IV	155,8	146,2	21,1	4,4	16,7	68,4	27,6	40,8	66,3	6,7	59,6	-16,6
1998	I	67,3	43,9	-15,7	-18,5	2,8	55,0	27,1	27,9	28,0	-0,3	28,3	3,9
	II	116,8	110,6	-5,5	-3,7	-1,9	54,4	22,1	32,3	68,0	9,0	58,9	6,4
	III	77,7	81,0	2,6	1,4	1,2	25,0	-15,9	40,9	50,1	1,2	48,9	-0,7
	IV	161,5	150,8	8,8	2,8	6,1	76,3	37,5	38,9	76,4	7,1	69,3	3,5
1999	I	85,8	77,0	-6,7	0,1	-6,7	19,7	21,9	-2,2	72,8	9,1	63,7	0,8
	II	159,8	133,2	-4,3	2,6	-7,0	89,2	40,9	48,3	74,9	3,6	71,3	23,9
	III	70,0	71,7	-14,7	-1,0	-13,7	17,5	-17,0	34,5	67,2	-0,1	67,3	8,5
	IV	168,4	147,3	14,7	4,3	10,4	87,5	35,8	51,8	66,2	8,9	57,3	-7,1
2000	I	140,2	109,6	-8,0	-0,9	-7,1	90,9	55,2	35,7	57,4	1,6	55,7	15,0
	II	158,2	116,6	-6,3	0,8	-7,1	110,4	58,1	52,3	54,1	8,7	45,4	-0,8
	III	122,4	93,3	-16,2	-2,1	-14,1	90,8	47,6	43,2	47,8	-0,2	48,1	22,9
	IV	187,2	139,8	17,8	2,1	15,6	110,8	19,1	91,7	58,6	5,3	53,3	10,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	96,6	78,0	-4,8	-0,5	-4,3	69,5	46,5	23,0	31,8	-5,1	37,0	0,9
	II	98,3	88,1	-18,1	0,4	-18,4	63,0	20,4	42,6	53,3	5,9	47,4	16,4
	III	82,4	58,0	-6,8	2,9	-9,8	51,4	-13,9	65,3	37,8	-4,4	42,2	.
	IV	.	95,6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1997	IV	-6,6	-2,4	-31,9	29,5	-4,2	-7,5	3,3	44,1	6,9	2,3		
1998	I	63,8	53,4	-11,4	64,8	10,4	9,6	0,9	11,0	1,1	2,4		
	II	53,6	50,6	-1,3	52,0	2,9	-1,8	4,7	37,3	-2,1	2,4		
	III	61,2	54,0	2,0	51,9	7,3	1,4	5,8	10,7	-0,4	2,4		
	IV	-9,9	-15,3	-30,9	15,6	5,4	0,8	4,6	40,6	6,4	2,2		
1999	I	79,2	65,7	6,0	59,7	13,5	10,9	2,6	10,8	6,6	2,5		
	II	38,1	30,2	-7,8	38,0	7,9	0,8	7,2	34,0	-10,3	2,5		
	III	57,0	39,7	-9,8	49,6	17,3	8,2	9,1	34,4	1,0	2,5		
	IV	-11,6	-18,8	-27,6	8,8	7,2	3,1	4,0	42,0	12,1	2,6		
2000	I	63,1	59,7	10,7	49,0	3,4	1,8	1,6	19,6	-2,2	2,1		
	II	38,2	24,3	-0,9	25,3	13,9	10,1	3,8	29,8	0,0	2,1		
	III	50,1	26,2	-2,7	28,9	23,9	7,2	16,7	72,3	-0,4	2,1		
	IV	-0,7	-17,7	-27,2	9,5	17,0	5,4	11,6	51,8	6,4	2,1		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	74,2	38,3	31,3	7,0	35,8	9,4	26,5	52,2	1,1	2,5		
	II	87,9	62,1	10,7	51,4	25,8	11,1	14,7	44,3	0,4	2,4		
	III	52,8	35,6	8,8	26,9	17,2	13,4	3,8	6,8	0,2	2,5		
	IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutus- ja eläkevastuuvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoituksen käyttö ^{1), 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutustekninen vastuvelka
1993	20,2	20,3	0,5	16,8	10,6	13,0	5,5	0,4	0,9	0,5	3,0
1994	20,6	20,1	0,2	16,9	10,3	13,8	3,3	2,4	2,6	1,6	3,2
1995	21,1	20,1	0,3	16,9	10,3	13,9	4,2	1,8	1,5	1,2	3,6
1996	20,9	20,0	0,7	16,9	10,3	12,9	3,7	0,2	1,3	1,9	3,7
1997	21,8	20,2	1,3	17,1	10,5	13,3	1,7	-0,5	0,1	3,4	4,0
1998	21,8	20,4	0,7	17,3	10,8	15,6	2,4	-2,0	-1,2	6,0	3,7
1999	21,8	20,6	-0,1	17,5	10,9	20,3	2,4	0,9	0,7	5,8	4,2
2000	22,0	21,1	-0,4	18,3	11,7	21,1	2,0	1,7	1,0	6,2	4,2

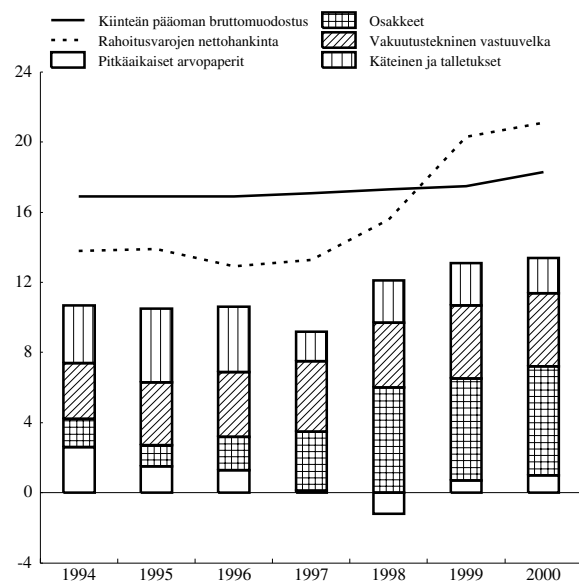

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}							Rahoituksen käyttö, netto ³⁾	Rahoituksen käyttö, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾	
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Lainat				
											12
1993	20,8	12,8	7,7	1,2	1,4	1,4	3,7	4,5	5,3	43,6	27,0
1994	20,7	11,8	9,6	1,0	1,1	1,6	3,7	3,8	4,2	45,0	31,7
1995	21,4	11,8	7,4	-1,8	-1,7	1,5	4,8	3,6	6,5	45,1	25,7
1996	21,1	11,6	8,8	0,2	0,0	1,7	5,7	4,8	4,1	43,3	29,4
1997	20,6	11,3	9,5	0,1	0,1	1,4	5,9	4,7	3,8	43,8	31,6
1998	20,3	10,5	12,4	0,4	0,3	2,5	7,6	5,8	3,2	47,4	37,9
1999	19,3	9,9	17,6	0,9	0,4	3,3	9,9	7,6	2,7	53,7	47,7
2000	18,9	9,5	21,2	1,3	0,8	4,0	10,8	7,0	-0,1	53,6	52,9

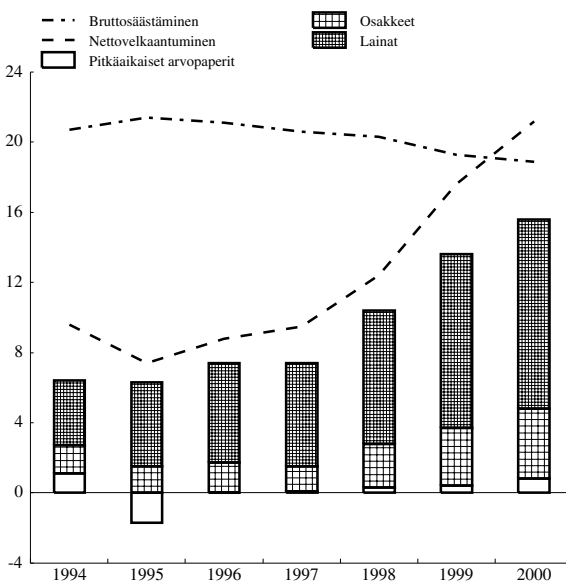
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työntantaja	Vakuutettu	Myynnit	Pääoma-verot			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	46,4	46,0	11,8	9,5	2,2	13,0	0,9	16,7	8,5	5,1	2,3	0,4	0,2	41,7
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,2	2,4	0,7	0,6	42,5
1993	48,0	47,5	12,1	10,0	2,1	13,2	0,8	17,4	8,6	5,3	2,5	0,5	0,3	43,0
1994	47,5	47,1	11,6	9,5	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,4	2,5	0,4	0,2	42,7
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,6	2,6	13,5	0,7	17,6	8,8	5,5	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,3	47,7	12,8	10,1	2,6	14,4	0,6	16,5	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	43,9
2000	47,9	47,4	13,0	10,1	2,7	14,2	0,6	16,3	8,5	4,9	2,4	0,5	0,3	43,7

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pääoma-menot	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾			
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot	EU:n toimielinten maksamat			Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimi-elinten maksamat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	51,1	46,3	11,2	5,0	5,3	24,9	21,0	2,4	0,6	4,8	3,2	1,6	0,0	45,8
1992	52,2	47,5	11,4	5,0	5,6	25,5	21,9	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,6
1993	53,6	49,0	11,6	5,2	5,8	26,5	22,8	2,4	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,8
1994	52,6	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,3	0,5	4,4	2,9	1,5	0,1	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,8	47,1	11,0	4,8	5,1	26,2	23,1	2,1	0,5	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	49,9	46,0	10,7	4,7	4,7	25,9	22,6	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,6	45,5	10,7	4,7	4,2	25,9	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,4
2000	48,7	44,7	10,5	4,7	4,0	25,5	22,2	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,6

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulon-siirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	-4,7	-4,6	-0,3	-0,1	0,3	0,6	20,3	11,2	5,0	4,8	1,8	-2,3	8,6	11,7
1992	-4,8	-4,2	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,7	11,4	5,0	4,9	1,8	-2,4	8,7	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,1	11,6	5,2	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,1	1,8	-2,5	8,6	12,1
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,3	11,0	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,2	-0,2	0,2	0,1	2,5	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,8
2000	-0,8	-1,3	-0,1	0,2	0,5	3,2	19,8	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	-2,0	-2,7	-4,0	-3,2	-3,0	1,2	-2,7	3,4	-1,1	-1,9	-2,7	-1,5
1998	-0,8	-2,2	-2,4	-2,6	-2,7	2,3	-2,8	3,5	-0,8	-2,4	-2,4	1,3
1999	-0,6	-1,6	-1,8	-1,1	-1,6	2,3	-1,8	3,7	0,4	-2,2	-2,1	1,9
2000	0,1	1,2	-1,1	-0,3	-1,3	4,5	-0,3	6,1	2,2	-1,1	-1,5	6,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot (mukaan lukien UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot: Euroopan komissio).

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämää nämä tulot mukaan laskettuna on 0,3 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾			Muut luotonantajat ³⁾	
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,1	9,6	29,1	48,1	24,7	7,4	16,1	9,2
1992	60,9	2,6	16,8	10,1	31,5	50,2	26,4	7,6	16,2	10,7
1993	67,2	2,7	17,6	9,9	37,0	52,5	27,6	8,7	16,2	14,8
1994	69,9	2,9	16,8	10,3	40,0	56,2	29,8	9,9	16,4	13,8
1995	74,2	2,9	18,3	9,8	43,1	58,6	30,5	10,9	17,2	15,6
1996	75,4	2,9	17,8	9,9	44,8	59,2	30,3	13,2	15,8	16,2
1997	74,8	2,8	17,0	8,9	46,1	57,2	29,0	14,4	13,7	17,7
1998	73,1	2,8	15,8	7,9	46,6	53,5	27,0	16,2	10,4	19,6
1999	72,0	2,9	14,8	6,9	47,5	50,1	25,3	14,9	9,9	22,0
2000	69,5	2,7	13,6	6,3	47,0	46,3	22,9	13,4	10,0	23,2

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ³⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,6	4,5	6,0	0,3	11,8	45,6	4,8	17,7	18,8	20,9	56,2	1,9	1,1
1992	60,9	49,7	4,7	6,1	0,4	12,2	48,7	6,3	17,8	20,9	22,1	59,6	2,2	1,3
1993	67,2	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,3	6,7	18,5	24,3	24,5	65,5	2,9	1,7
1994	69,9	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,7	7,4	16,6	26,6	26,8	68,1	3,0	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,2	30,3	72,3	2,9	1,9
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,3	30,9	73,5	2,7	1,9
1997	74,8	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,2	31,0	72,8	2,8	2,0
1998	73,1	61,0	6,3	5,4	0,3	7,7	65,4	5,5	16,3	25,9	30,9	71,4	3,2	1,7
1999	72,0	60,2	6,2	5,3	0,3	7,0	65,1	5,0	14,4	26,8	30,8	70,2	-	1,8
2000	69,5	58,1	6,1	5,1	0,3	5,6	63,9	4,4	14,5	27,4	27,7	67,7	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1997	125,3	61,0	108,2	66,7	59,3	65,1	120,2	6,1	69,9	64,7	58,9	54,1
1998	119,7	60,9	105,0	64,7	59,5	54,8	116,4	6,4	66,8	63,9	54,7	48,8
1999	115,9	61,3	103,9	63,4	58,5	49,3	114,6	6,0	63,1	64,7	54,5	47,3
2000	110,3	60,3	102,7	60,7	57,6	38,6	110,5	5,3	56,1	63,1	53,7	44,0

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1991	5,2	5,1	0,0	0,2	-0,1	0,2	1,2	0,0	3,9	.	.	.	
1992	6,8	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,6	1,0	4,0	4,8	3,1	0,7	
1993	8,1	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,3	0,1	6,4	3,7	2,0	1,3	
1994	6,1	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	0,0	0,9	4,8	6,3	3,6	1,7	
1995	7,7	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,4	0,0	5,2	5,2	2,2	1,5	
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,2	0,4	3,2	2,7	0,8	2,6	
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,6	3,0	0,2	-0,1	1,8	
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,1	-0,8	2,4	
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,5	-0,7	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,7	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	5,2	-4,7	0,5	1,1	0,3	0,1	0,4	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,8
1992	6,8	-4,8	2,0	0,8	0,2	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,1
1993	8,1	-5,7	2,4	1,3	1,0	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,6
1994	6,1	-5,1	1,0	0,2	0,0	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	-0,1
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,0	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,3
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,3
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,6	0,2	0,0	-0,2	-0,6	-0,8	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,3
1999	1,6	-1,3	0,3	0,0	0,4	0,2	0,1	-0,7	-0,8	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0
2000	0,8	0,3	1,1	1,0	0,9	0,2	0,1	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] – velka [t-1]) / BKT (t).
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamisiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

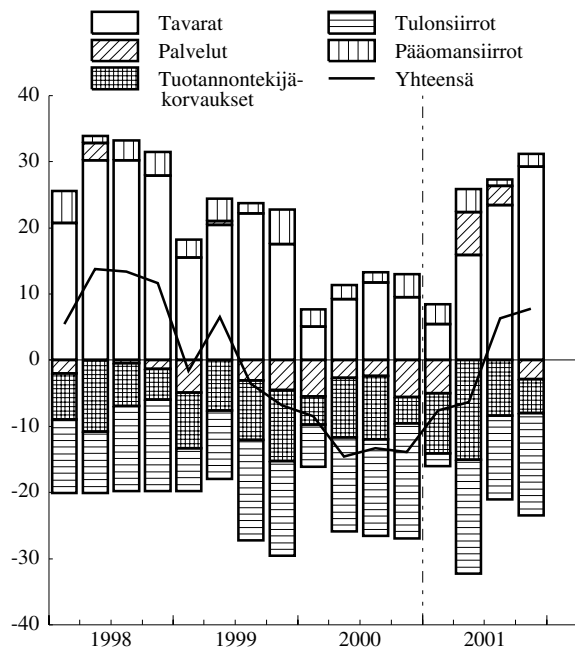
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääomansiirrot	Rahoitustase						Virheelliset ja tunnistamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotannon- tekijä- korvaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoitukset	Arvo- paperi- sijoitukset	Johdan- naiset	Muut sijoituk- set	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	62,1	116,4	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3	.	.	.	.
1998	31,9	109,0	-1,1	-28,8	-47,2	12,4	-68,4	-81,3	-110,0	-8,2	123,0	8,2	24,1
1999	-18,3	75,6	-11,9	-35,7	-46,3	12,9	10,9	-118,1	-45,7	4,5	160,1	10,1	-5,5
2000	-59,9	35,6	-16,1	-26,7	-52,6	9,7	93,4	17,6	-111,5	-1,7	171,5	17,6	-43,2
2000 IV	-17,4	9,5	-5,6	-3,9	-17,4	3,5	25,7	-13,5	12,7	-8,5	24,4	10,7	-11,8
2000 loka	-5,4	4,3	-1,6	-2,0	-6,2	0,3	0,8	-18,4	0,5	-2,1	19,9	0,7	4,4
2000 marras	-5,0	1,9	-0,8	-0,8	-5,2	1,4	3,7	1,4	2,2	-2,5	-5,1	7,7	-0,2
2000 joul	-7,0	3,3	-3,2	-1,1	-5,9	1,8	21,2	3,4	9,9	-4,0	9,6	2,3	-16,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	-9,3	74,1	1,5	-37,7	-47,1	9,4	-74,8	-93,9	40,9	-22,1	-17,6	17,8	74,7
2001 I	-10,5	5,5	-5,0	-9,1	-1,9	2,9	30,6	-40,6	-38,5	-2,0	102,2	9,5	-23,0
2001 II	-9,9	15,9	6,5	-15,1	-17,2	3,5	-12,0	-51,7	25,7	0,7	10,8	2,5	18,4
2001 III	5,3	23,4	2,9	-8,4	-12,7	1,0	-67,1	-15,3	53,6	-12,3	-95,6	2,5	60,8
2001 IV	5,9	29,3	-2,8	-5,2	-15,4	1,9	-26,3	13,8	0,0	-8,4	-35,0	3,3	18,6
2001 tammi	-11,1	-3,9	-2,4	-7,5	2,7	1,3	2,3	-9,9	-42,8	-4,6	57,2	2,4	7,5
2001 helmi	1,2	3,3	-1,1	-0,6	-0,5	1,5	7,7	2,4	-2,3	-0,7	3,8	4,5	-10,4
2001 maal	-0,6	6,0	-1,5	-1,0	-4,0	0,1	20,6	-33,2	6,6	3,3	41,2	2,7	-20,1
2001 huhti	-6,7	3,1	1,6	-7,0	-4,5	2,2	11,7	0,8	-19,2	1,7	21,4	7,0	-7,1
2001 touko	-2,2	4,4	2,8	-3,9	-5,4	0,5	-9,6	-41,5	15,1	3,6	16,8	-3,6	11,3
2001 kesä	-1,0	8,4	2,1	-4,2	-7,3	0,8	-14,0	-11,0	29,8	-4,6	-27,4	-0,8	14,2
2001 heinä	-0,8	10,7	1,7	-7,5	-5,7	0,4	-20,1	1,1	4,1	-7,5	-17,9	0,0	20,5
2001 elo	6,0	7,3	1,1	0,4	-2,8	0,6	-13,9	-0,7	4,9	-3,7	-18,5	4,1	7,3
2001 syys	0,0	5,4	0,1	-1,3	-4,2	0,0	-33,0	-15,7	44,6	-1,1	-59,1	-1,6	33,0
2001 loka	0,1	9,6	0,2	-4,3	-5,4	0,3	-14,6	5,3	0,3	-3,8	-13,8	-2,6	14,2
2001 marras	2,8	9,3	-1,9	0,4	-4,9	0,4	-15,4	7,8	11,5	-4,0	-30,7	0,0	12,1
2001 joul	2,9	10,4	-1,1	-1,3	-5,1	1,2	3,7	0,6	-11,7	-0,5	9,4	5,9	-7,7

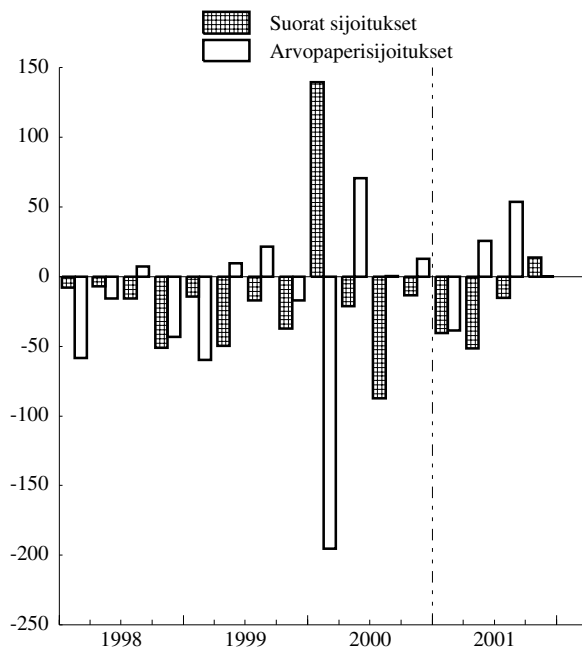
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vieni (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot	
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
1997	1 218,5	1 156,3	62,1	754,6	638,3	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9
1998	1 277,7	1 245,8	31,9	784,4	675,4	231,9	233,0	198,5	227,3	63,0	110,1	17,7	5,3
1999	1 334,5	1 352,7	-18,3	818,1	742,5	244,5	256,4	207,0	242,7	64,8	111,1	19,1	6,3
2000	1 597,6	1 657,5	-59,9	986,8	951,3	279,5	295,7	264,0	290,7	67,2	119,9	18,3	8,7
2000 IV	437,4	454,8	-17,4	274,6	265,1	75,1	80,8	72,7	76,6	14,9	32,3	5,9	2,5
2000 loka	146,0	151,5	-5,4	94,2	89,8	25,3	26,9	22,9	24,9	3,6	9,8	0,9	0,6
2000 marras	145,2	150,2	-5,0	93,9	92,0	24,3	25,1	21,9	22,7	5,1	10,3	2,2	0,8
2000 joulou	146,2	153,1	-7,0	86,6	83,3	25,5	28,7	27,9	29,0	6,2	12,2	2,9	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 705,7	1 714,9	-9,3	1 036,5	962,4	310,8	309,4	284,5	322,2	73,8	120,9	17,0	7,6
2001 I	423,3	433,9	-10,5	254,5	249,0	68,7	73,7	70,6	79,6	29,6	31,5	4,4	1,5
2001 II	435,1	444,9	-9,9	262,7	246,8	83,0	76,5	74,4	89,5	15,0	32,2	5,3	1,8
2001 III	420,6	415,3	5,3	252,6	229,2	85,3	82,5	68,3	76,7	14,3	27,0	2,7	1,6
2001 IV	426,7	420,8	5,9	266,8	237,5	73,8	76,7	71,2	76,4	14,9	30,3	4,7	2,7
2001 tammi	140,4	151,5	-11,1	79,8	83,7	22,4	24,8	22,6	30,1	15,6	12,9	1,8	0,5
2001 helmi	135,1	133,9	1,2	82,3	78,9	22,4	23,5	22,5	23,1	7,9	8,4	1,9	0,4
2001 maalisk	147,8	148,5	-0,6	92,4	86,4	23,9	25,4	25,4	26,4	6,1	10,2	0,7	0,5
2001 huhti	138,7	145,4	-6,7	83,6	80,5	26,3	24,6	23,0	30,0	5,8	10,3	2,6	0,4
2001 touko	148,3	150,5	-2,2	89,0	84,7	28,3	25,6	26,0	29,9	4,9	10,3	1,4	1,0
2001 kesä	148,1	149,1	-1,0	90,0	81,6	28,4	26,3	25,4	29,6	4,3	11,6	1,3	0,4
2001 heinä	151,8	152,5	-0,8	90,8	80,1	30,6	28,9	25,5	32,9	4,9	10,6	1,0	0,6
2001 elo	136,0	130,0	6,0	81,5	74,2	29,0	27,9	21,0	20,7	4,5	7,2	1,1	0,5
2001 syys	132,8	132,8	0,0	80,3	74,9	25,8	25,7	21,8	23,1	4,9	9,2	0,6	0,5
2001 loka	146,6	146,5	0,1	95,1	85,5	25,9	25,7	21,1	25,4	4,4	9,8	1,0	0,6
2001 marras	138,1	135,3	2,8	90,2	80,9	22,3	24,2	20,7	20,4	4,9	9,8	1,0	0,6
2001 joulou	142,0	139,1	2,9	81,5	71,1	25,6	26,7	29,4	30,6	5,6	10,7	2,6	1,5

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											Pääomansiirrot	
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 10	Menot 11
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
1999 IV	353,1	365,0	-11,9	217,5	203,7	64,0	68,3	53,9	64,1	17,8	28,9		
2000 I	371,1	378,7	-7,6	229,3	217,2	65,6	68,7	59,8	65,4	16,4	27,4		
2000 II	387,3	407,2	-19,8	241,5	231,8	67,3	72,6	60,9	70,0	17,7	32,7		
2000 III	410,5	426,4	-16,0	252,9	245,0	71,6	74,2	70,2	79,0	15,8	28,2		
2000 IV	431,7	449,5	-17,8	264,8	259,8	75,5	80,9	73,8	76,8	17,5	32,1		
2000 loka	141,8	146,8	-5,0	87,1	84,8	24,7	26,3	24,7	25,4	5,3	10,3		
2000 marras	144,6	149,7	-5,0	88,4	86,8	25,4	26,3	24,7	25,8	6,1	10,8		
2000 joulou	145,3	153,1	-7,8	89,4	88,2	25,4	28,3	24,5	25,6	6,1	11,0		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001 I	428,6	436,1	-7,5	260,8	247,6	76,4	77,0	72,1	82,0	19,2	29,4		
2001 II	431,2	441,6	-10,3	263,5	247,5	80,7	78,1	69,1	82,1	17,9	34,0		
2001 III	428,7	427,5	1,2	257,5	239,2	79,9	79,4	72,9	80,0	18,4	28,9		
2001 IV	415,6	408,3	7,3	254,2	227,5	73,2	74,7	70,4	77,0	17,7	29,1		
2001 tammi	144,1	147,1	-3,0	87,5	83,1	25,4	25,4	24,6	29,6	6,5	9,0		
2001 helmi	143,4	143,5	0,0	87,2	82,7	26,0	25,8	24,0	25,4	6,3	9,5		
2001 maalisk	141,1	145,6	-4,5	86,1	81,9	25,0	25,8	23,6	26,9	6,3	10,9		
2001 huhti	143,7	148,1	-4,3	86,9	82,8	27,3	25,9	22,8	28,3	6,7	11,0		
2001 touko	145,5	146,3	-0,8	88,4	82,0	27,1	25,8	24,4	27,4	5,6	11,1		
2001 kesä	142,0	147,2	-5,2	88,2	82,7	26,4	26,3	21,9	26,4	5,6	11,8		
2001 heinä	145,1	149,8	-4,7	85,9	81,7	27,1	26,8	26,0	30,4	6,1	10,9		
2001 elo	146,3	141,9	4,4	88,5	81,0	26,9	26,8	24,8	26,2	6,0	7,9		
2001 syys	137,2	135,8	1,5	83,0	76,6	25,8	25,8	22,0	23,4	6,4	10,1		
2001 loka	139,0	139,1	-0,1	85,3	78,1	24,6	24,4	22,6	26,5	6,5	10,1		
2001 marras	136,7	133,4	3,2	85,0	75,6	23,3	25,0	22,5	23,0	5,9	9,8		
2001 joulou	139,9	135,7	4,2	83,9	73,8	25,3	25,3	25,4	27,5	5,3	9,1		

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot 1	Menot 2	Tulot 3	Menot 4	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot 5	Menot 6	Tulot 7	Menot 8	Tulot 9	Menot 10	Tulot 11	Menot 12
1999	207,0	242,7	12,6	5,0	194,4	237,7	42,7	50,3	64,1	101,5	87,7	85,9
2000	264,0	290,7	13,2	5,4	250,8	285,2	57,4	59,3	74,6	106,9	118,7	119,0
2000 III	65,7	75,3	3,3	1,5	62,4	73,8	14,3	15,2	18,9	28,7	29,3	29,8
2000 IV	72,7	76,6	3,4	1,3	69,3	75,3	16,7	17,0	18,9	24,2	33,7	34,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	70,6	79,6	3,3	1,1	67,2	78,5	15,6	15,4	17,8	26,3	33,8	36,8
2001 II	74,4	89,5	3,4	1,5	71,0	88,0	18,8	15,4	21,5	39,4	30,7	33,3
2001 III	68,3	76,7	3,3	1,5	65,0	75,1	14,7	15,9	22,0	28,2	28,3	31,1

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot			
	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot	
	Tulot 13	Menot 14	Tulot 15	Menot 16	Tulot 17	Menot 18	Tulot 19	Menot 20
1999	36,2	46,1	6,4	4,2	9,5	34,0	54,6	67,5
2000	47,4	52,2	10,0	7,1	14,2	30,6	60,5	76,3
2000 III	11,9	13,2	2,4	2,0	3,4	7,6	15,5	21,1
2000 IV	13,3	14,8	3,3	2,3	3,0	5,5	16,0	18,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	13,1	13,0	2,5	2,4	2,4	7,0	15,4	19,4
2001 II	16,2	13,0	2,6	2,4	5,3	17,1	16,2	22,3
2001 III	12,4	14,1	2,2	1,7	3,6	8,3	18,5	19,9

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomaille			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-172,8	.	.	91,5	.	.
1999	-315,6	-234,7	-81,0	197,5	144,2	53,3
2000	-382,4	-283,6	-98,7	400,0	296,4	103,6
2000 IV	-93,3	-67,9	-25,4	79,7	32,7	47,1
2000 loka	-35,9	-31,7	-4,2	17,5	11,1	6,4
marras	-35,6	-25,7	-9,9	37,0	24,4	12,6
joulu	-21,8	-10,5	-11,3	25,2	-2,8	28,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-217,1	-128,4	-88,7	123,2	90,0	33,2
2001 I	-65,4	-26,5	-38,9	24,7	28,7	-4,0
II	-80,6	-59,2	-21,4	28,9	16,4	12,4
III	-37,8	-25,9	-12,0	22,6	18,5	4,0
IV	-33,3	-16,8	-16,4	47,0	26,3	20,8
2001 tammi	-17,4	-11,6	-5,8	7,5	5,1	2,4
helmi	-15,0	-1,9	-13,1	17,4	15,3	2,1
maalis	-33,0	-13,0	-20,0	-0,2	8,4	-8,5
huhti	-6,8	-9,4	2,6	7,6	2,8	4,9
touko	-51,8	-41,3	-10,5	10,3	10,2	0,1
kesä	-21,9	-8,5	-13,4	10,9	3,4	7,5
heinä	-13,9	-15,4	1,5	15,1	10,4	4,7
elo	-4,1	-5,5	1,4	3,4	1,9	1,5
syys	-19,8	-5,0	-14,9	4,1	6,3	-2,2
loka	-2,0	-4,6	2,6	7,3	3,0	4,3
marras	-13,8	-6,5	-7,3	21,6	11,7	9,9
joulu	-17,5	-5,7	-11,8	18,1	11,6	6,5

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,3	121,6	27,7
1999	-311,4	265,7	-156,3	92,4	-155,1	-154,4	-0,7	173,4	117,4	55,9
2000	-412,8	301,2	-288,5	44,9	-124,3	-102,7	-21,6	256,3	229,6	26,7
2000 IV	-78,4	91,1	-59,9	38,4	-18,5	-15,6	-2,9	52,7	59,4	-6,7
2000 loka	-19,5	20,0	-9,1	2,7	-10,4	-10,4	0,0	17,4	25,0	-7,6
2000 marras	-25,9	28,1	-16,4	7,6	-9,5	-7,5	-2,0	20,6	23,8	-3,2
2000 joulou	-33,0	42,9	-34,4	28,2	1,4	2,3	-0,9	14,7	10,6	4,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	-247,4	288,3	-94,0	237,7	-153,5	-142,7	-10,7	50,6	76,7	-26,1
2001 I	-82,9	44,4	-29,1	18,7	-53,8	-37,2	-16,6	25,7	24,5	1,2
2001 II	-75,5	101,3	-42,5	108,7	-33,0	-46,6	13,6	-7,5	-1,6	-5,9
2001 III	-8,4	62,0	0,7	48,3	-9,1	-12,3	3,2	13,6	30,4	-16,7
2001 IV	-80,7	80,7	-23,1	62,0	-57,5	-46,5	-11,0	18,7	23,4	-4,6
2001 tammi	-36,9	-5,9	-20,7	-0,4	-16,2	-6,9	-9,3	-5,5	-9,1	3,6
2001 helmi	-29,2	26,9	-12,6	12,5	-16,6	-16,4	-0,2	14,4	16,2	-1,8
2001 maalisk	-16,7	23,3	4,3	6,5	-21,0	-13,9	-7,1	16,8	17,4	-0,6
2001 huhti	-20,7	1,5	-16,4	11,0	-4,3	-11,8	7,5	-9,5	-3,1	-6,4
2001 touko	-28,1	43,2	-14,5	58,8	-13,6	-17,0	3,5	-15,7	-12,8	-2,8
2001 kesä	-26,8	56,6	-11,6	38,9	-15,2	-17,8	2,6	17,7	14,3	3,3
2001 heinä	-13,6	17,7	-9,9	15,6	-3,7	-7,4	3,8	2,1	3,9	-1,8
2001 elo	-22,7	27,5	-4,7	16,8	-18,0	-15,4	-2,6	10,7	21,4	-10,7
2001 syys	27,9	16,8	15,4	15,9	12,5	10,5	2,0	0,8	5,2	-4,3
2001 loka	-36,4	36,7	-5,8	25,6	-30,6	-20,6	-10,1	11,1	9,0	2,1
2001 marras	-38,0	49,5	-12,4	22,3	-25,6	-14,4	-11,2	27,1	32,0	-4,9
2001 joulou	-6,3	-5,5	-4,9	14,0	-1,3	-11,6	10,2	-19,5	-17,6	-1,9

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	0,1	-2,1	-1,5	-152,8	0,1	-1,7	-15,4	-137,4	0,9	-0,1	-8,1	6,7
2000	0,0	-2,5	-4,4	-281,6	-1,7	-1,2	-72,7	-27,2	2,2	-0,7	-11,5	-11,5
2000 III	-0,1	-0,4	-2,4	-54,1	-2,3	-0,4	-14,8	-17,4	0,5	-1,4	-7,5	1,8
2000 IV	0,0	-0,6	-5,0	-54,3	0,9	0,0	2,7	-19,2	0,6	0,9	0,8	-5,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-0,1	-0,4	-11,0	-17,6	1,0	-0,6	-16,3	-21,4	-1,3	-1,2	-18,0	4,0
2001 II	0,0	-0,7	6,3	-48,0	0,7	0,0	-22,3	-25,0	-0,7	-0,1	2,1	12,3
2001 III	-0,1	-0,4	-1,1	2,3	1,0	-0,2	2,1	-15,2	0,1	-0,6	-12,2	15,9

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-81,9	204,9	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,6	15,2
1999	-32,5	192,6	-2,0	6,6	3,3	-13,0	18,1	161,1	-47,2	53,8	65,3	107,3	-51,8	37,8
2000	-178,9	350,5	-1,1	0,9	-2,5	1,0	-131,3	289,6	-49,3	53,0	-82,0	236,6	-44,0	58,9
2000 IV	-49,5	74,0	-0,9	2,9	5,7	3,4	-63,9	59,5	-22,7	11,8	-41,1	47,6	9,6	8,3
2000 loka	-8,5	28,4	-0,4	0,7	8,1	1,7	-18,4	25,0	-3,2	6,3	-15,2	18,7	2,1	1,1
2000 marras	-51,0	45,9	-0,3	0,9	-2,9	0,6	-50,6	48,0	-6,4	8,1	-44,2	39,9	2,8	-3,7
2000 joulou	10,0	-0,4	-0,2	1,2	0,4	1,2	5,1	-13,5	-13,2	-2,5	18,3	-11,0	4,6	10,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	-251,3	233,7	0,6	4,4	4,3	-1,5	-230,7	234,5	-42,9	20,7	-187,8	213,7	-25,4	-3,7
2001 I	-136,1	238,3	0,8	-2,6	2,4	-8,2	-135,0	261,7	-7,4	1,8	-127,6	259,9	-4,3	-12,6
2001 II	8,1	2,6	-0,8	4,3	-0,3	2,8	12,0	-9,1	-10,2	17,0	22,2	-26,1	-2,7	4,7
2001 III	-71,6	-24,0	1,0	-0,9	0,3	0,0	-61,5	-29,2	-6,6	11,3	-54,9	-40,5	-11,4	6,2
2001 IV	-51,8	16,7	-0,4	3,7	1,9	4,0	-46,3	11,0	-18,7	-9,4	-27,6	20,4	-7,0	-2,0
2001 tammi	-45,2	102,4	0,5	1,3	3,6	-6,4	-51,4	108,2	-3,9	-1,9	-47,5	110,1	2,1	-0,7
2001 helmi	-6,6	10,4	0,3	-2,1	0,1	-3,8	-4,8	16,8	-2,8	4,7	-2,0	12,1	-2,2	-0,5
2001 maalisk	-84,3	125,5	0,0	-1,8	-1,3	2,0	-78,7	136,7	-0,7	-1,0	-78,0	137,7	-4,3	-11,3
2001 huhti	7,1	14,3	-0,3	-1,6	-0,2	-0,8	14,4	16,2	-0,4	5,4	14,8	10,8	-6,9	0,5
2001 touko	2,3	14,5	-0,3	1,6	1,2	2,4	4,7	4,9	-7,3	4,2	12,0	0,7	-3,4	5,6
2001 kesä	-1,2	-26,2	-0,3	4,2	-1,3	1,2	-7,2	-30,2	-2,6	7,4	-4,6	-37,6	7,5	-1,4
2001 heinä	43,1	-61,0	0,7	-0,4	-1,7	0,8	46,3	-67,2	-2,1	1,9	48,4	-69,1	-2,2	5,8
2001 elo	-35,1	16,6	0,1	-2,4	1,7	-2,7	-31,5	25,0	-4,6	3,7	-26,9	21,3	-5,4	-3,4
2001 syys	-79,6	20,4	0,1	1,9	0,3	1,8	-76,2	13,0	0,1	5,6	-76,3	7,4	-3,8	3,8
2001 loka	-26,5	12,7	-0,5	4,5	-0,2	2,1	-22,4	7,1	-4,4	2,9	-18,0	4,2	-3,3	-1,1
2001 marras	-58,8	28,2	0,0	2,0	2,5	2,3	-54,0	25,1	-10,0	-14,6	-44,0	39,7	-7,3	-1,2
2001 joulou	33,5	-24,1	0,1	-2,8	-0,4	-0,5	30,2	-21,2	-4,3	2,3	34,5	-23,5	3,7	0,4

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-1,2	6,7	5,5	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
2000 III	0,2	-2,0	-1,8	0,0	0,0	0,0
2000 IV	-0,9	2,9	2,0	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	0,8	-2,7	-1,9	0,0	0,0	0,0
2001 II	-0,8	4,3	3,5	0,0	0,0	0,0
2001 III	1,0	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
2000	0,1	0,0	0,1	-1,8	1,0	-0,8	-0,8	0,0	-0,8
2000 III	0,0	0,0	0,0	-5,1	2,6	-2,5	-0,3	0,1	-0,2
2000 IV	0,1	0,0	0,1	5,3	3,2	8,6	0,3	0,2	0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	0,0	0,0	0,0	2,9	-8,0	-5,1	-0,5	-0,2	-0,7
2001 II	0,0	0,0	0,0	0,1	2,7	2,8	-0,4	0,1	-0,3
2001 III	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,6	-0,3	0,0	-0,3

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,3	160,4	177,7	0,8	0,7	1,5
2000	-127,3	284,3	157,0	-4,1	5,3	1,3
2000 III	-15,8	74,9	59,1	-1,4	0,0	-1,4
2000 IV	-62,4	55,1	-7,4	-1,4	4,4	2,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-130,5	257,8	127,3	-4,5	3,9	-0,6
2001 II	15,4	-11,9	3,5	-3,4	2,8	-0,6
2001 III	-60,6	-31,0	-91,6	-0,8	1,8	1,0

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999	-7,5	4,8	-2,7	-21,3	20,4	-1,0	-23,0	12,7	-10,3
2000	-14,9	10,4	-4,5	-23,8	53,6	29,8	-5,4	-5,0	-10,4
2000 III	-4,3	3,0	-1,3	-4,0	30,3	26,3	-1,0	0,0	-1,0
2000 IV	-4,3	1,3	-2,9	17,7	4,5	22,3	-3,9	2,4	-1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	-4,8	4,2	-0,6	3,0	-16,3	-13,3	-2,5	-0,4	-3,0
2001 II	-3,7	1,8	-1,9	2,1	3,9	6,0	-1,2	-1,0	-2,1
2001 III	-1,3	-2,2	-3,6	-8,4	7,3	-1,1	-1,7	1,1	-0,6

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,7	12,5	-11,4	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,2
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	11,6	4,3	2,9	0,0	-5,6	10,1	-0,1	1,7
2000 III	4,7	0,3	-0,1	0,0	3,6	2,4	3,2	0,0	-5,5	3,5	-0,1	0,8
2000 IV	10,7	0,0	0,3	-0,6	10,5	1,1	3,8	0,0	0,8	4,7	0,0	0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	9,5	0,3	-0,4	0,2	10,8	7,8	-6,9	-1,1	5,2	5,7	0,0	-1,3
2001 II	2,5	-0,1	-0,6	-0,7	5,0	0,2	-0,8	0,0	5,5	0,0	0,0	-1,1
2001 III	2,5	0,2	0,0	-4,5	5,0	-0,9	1,4	0,0	4,9	-0,4	0,0	1,7

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3
1998	-147,9	152,2	124,2	28,0	-713,5	-462,0	-251,5	-229,0	-22,5	2,3	81,7	100,0	-107,1	88,8	329,4
1999	-75,0	402,4	318,9	83,5	-752,8	-591,3	-161,4	-108,4	-53,0	10,1	-107,3	111,9	-338,2	119,0	372,6
2000	-101,4	466,6	395,0	71,6	-666,8	-366,9	-299,9	-263,1	-36,7	7,0	-286,2	115,7	-530,4	128,5	378,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	-152,1	459,3	388,5	70,8	-721,5	-375,8	-345,7	-308,6	-37,1	7,0	-288,2	114,9	-531,6	128,5	391,2

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin¹⁾ valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto														Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutasaamiset							Muut saami- set		
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Eurojärjestelmä²⁾															
1998 joul ³⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	199,9	12,6	18,3	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	1,3	7,6
1999 joul ³⁾	372,6	116,4	402,762	4,5	24,3	225,1	12,8	21,4	191,1	0,0	134,3	56,7	-0,2	2,4	14,6
2000 joul ³⁾	378,0	117,8	399,537	4,3	20,8	234,2	9,2	20,2	204,2	0,0	153,9	50,3	0,7	0,7	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	391,2	119,2	404,119	4,3	21,2	245,7	9,2	27,6	208,2	0,0	157,9	50,3	0,7	0,7	16,3
2001 tammi	385,8	115,0	404,119	4,5	22,3	243,2	11,8	19,9	210,7	-	-	-	0,8	0,8	20,9
helmi	383,8	116,5	404,119	4,8	21,3	240,5	10,4	21,7	207,8	-	-	-	0,6	0,6	21,2
maalis ⁴⁾	393,0	117,6	403,153	4,9	21,4	246,9	9,7	27,3	209,5	-	-	-	0,5	2,1	20,2
huhti	386,3	119,5	403,153	4,9	21,1	240,2	11,5	23,7	204,6	-	-	-	0,4	0,6	23,4
touko	408,4	127,2	403,153	5,6	22,3	251,5	10,6	25,7	215,0	-	-	-	0,2	1,8	22,9
kesä ⁴⁾	410,0	128,6	403,089	5,7	22,9	249,6	9,8	28,4	211,2	-	-	-	0,2	3,2	22,7
heinä ⁴⁾	397,1	122,3	402,639	5,5	22,7	242,7	8,5	32,7	201,2	-	-	-	0,4	3,9	23,8
elo ⁴⁾	381,8	120,0	402,430	5,5	21,9	232,4	8,3	26,3	197,3	-	-	-	0,5	2,0	23,7
syys ⁴⁾	393,4	129,0	401,904	5,4	25,8	232,0	10,2	24,7	196,7	-	-	-	0,4	1,2	21,0
loka ⁴⁾	393,6	123,9	401,902	5,4	24,9	237,4	8,6	31,2	197,1	-	-	-	0,5	2,1	22,9
marras ⁴⁾	396,5	124,4	401,903	5,4	24,7	240,1	7,9	31,8	199,9	-	-	-	0,4	1,9	22,2
joul ⁴⁾	392,4	126,1	401,874	5,5	25,3	233,0	7,9	23,4	201,2	-	-	-	0,4	2,6	24,9
2002 tammi ⁴⁾	407,8	131,4	401,877	5,5	25,7	243,1	8,3	36,1	198,4	-	-	-	0,3	2,1	22,3
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ³⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	40,6	0,3	6,0	34,3	0,0	27,7	6,5	0,0	1,7	2,6
2000 joul ³⁾	44,7	7,0	24,030	0,0	0,0	36,9	0,6	6,1	30,0	0,0	19,8	10,2	0,3	0,7	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	45,7	7,0	24,656	0,0	0,0	37,9	0,7	2,6	34,3	-	-	-	0,3	0,7	3,5
helmi	46,2	7,1	24,656	0,0	0,0	38,4	0,6	3,9	33,9	-	-	-	0,1	0,6	3,0
maalis	46,3	7,2	24,656	0,0	0,0	37,0	0,6	5,2	31,1	-	-	-	0,0	2,1	3,9
huhti	44,8	7,3	24,656	0,0	0,0	37,0	0,8	5,2	31,0	-	-	-	0,0	0,5	3,6
touko	49,6	7,8	24,656	0,0	0,0	40,0	0,8	5,2	34,0	-	-	-	0,0	1,8	2,7
kesä	50,7	7,9	24,656	0,1	0,0	40,0	0,9	6,8	32,3	-	-	-	0,0	2,8	3,1
heinä	49,8	7,5	24,656	0,1	0,0	38,4	1,0	7,8	29,6	-	-	-	0,0	3,9	2,9
elo	45,5	7,3	24,656	0,1	0,0	36,1	1,1	4,2	30,8	-	-	-	0,0	2,0	3,5
syys	44,5	7,9	24,656	0,1	0,0	35,4	1,4	3,4	30,6	-	-	-	0,0	1,1	3,9
loka	47,9	7,6	24,656	0,1	0,0	38,5	0,9	5,5	32,1	-	-	-	0,0	1,8	2,8
marras	48,3	7,6	24,656	0,1	0,0	38,7	0,9	4,2	33,6	-	-	-	0,0	1,9	3,2
joul ³⁾	49,0	7,7	24,656	0,1	0,0	38,6	0,8	4,5	33,3	-	-	-	0,0	2,6	3,6
2002 tammi	51,8	8,1	24,656	0,1	0,0	41,6	1,1	6,9	33,5	-	-	-	0,0	2,1	3,5

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1,2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (1995 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1998	797,1	369,9	179,9	214,0	697,8	711,4	393,5	123,0	175,9	540,3	41,6	128,1	126,4
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	133,8	138,8
2000	1 013,7	482,6	221,7	265,4	883,2	1 008,4	579,8	179,4	218,1	730,2	118,9	162,9	179,2
2000 III	251,7	121,1	53,8	65,8	219,2	248,0	143,8	42,1	54,6	177,9	31,9	165,8	184,2
2000 IV	281,6	132,0	64,0	73,6	245,3	280,9	160,9	52,4	58,4	201,0	34,6	173,8	195,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 050,9	.	.	.	.	1 001,4	.	.	.	.	.	170,9	176,8
2001 I	259,0	121,7	56,2	68,0	226,1	260,6	148,5	47,4	54,4	190,1	27,0	173,3	182,3
2001 II	265,9	121,8	58,6	68,5	231,9	258,1	145,4	44,2	54,0	186,3	28,0	172,9	182,9
2001 III	254,9	116,8	55,1	70,3	221,7	237,3	133,2	38,4	55,7	169,9	27,8	171,4	176,9
2001 IV	271,1	.	.	.	.	245,3	.	.	.	.	.	168,9	168,7
2001 heinä	91,6	42,3	19,8	25,2	80,4	83,4	47,3	13,5	19,3	59,6	9,6	169,5	179,9
2001 elo	81,2	37,1	18,3	21,7	70,4	76,0	42,0	11,9	18,4	54,3	9,3	175,4	178,5
2001 syys	82,1	37,4	17,0	23,4	71,0	78,0	44,0	13,0	17,9	56,1	8,9	169,1	172,4
2001 loka	97,7	42,9	21,3	26,5	83,9	87,6	47,9	14,7	19,8	63,5	8,4	171,8	171,2
2001 marras	90,5	39,8	19,5	24,4	77,3	83,5	44,7	15,0	18,7	60,4	7,3	167,4	168,0
2001 joul	82,9	.	.	.	.	74,2	.	.	.	.	.	167,6	166,9
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	3,6	4,2	6,0	3,8	4,0	11,4	8,2	21,8	7,7	13,4	-4,5	120,1	123,1
1999	2,2	2,8	-0,8	3,3	1,4	6,1	3,5	12,9	7,7	7,1	6,0	122,7	130,6
2000	12,4	12,5	12,7	12,7	13,6	5,9	6,8	11,7	4,5	8,9	4,7	138,1	138,3
2000 III	10,1	9,7	10,4	12,1	11,1	6,6	7,7	11,2	4,0	8,9	5,9	139,1	140,9
2000 IV	10,4	12,0	14,1	8,5	11,9	3,9	4,6	11,2	1,8	5,2	7,0	142,3	139,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1,1	.	.	.	.	-2,3	.	.	.	.	.	139,7	135,8
2001 I	6,1	4,0	11,3	5,6	6,6	1,1	0,2	4,9	-4,7	0,2	-3,1	142,9	138,3
2001 II	2,5	-1,7	4,0	2,2	2,8	-2,0	-4,4	-6,1	-5,5	-3,2	-3,1	140,6	136,9
2001 III	-0,7	-3,8	1,5	1,8	-0,7	-5,1	-6,3	-12,5	-4,1	-7,6	-3,3	139,5	135,8
2001 IV	-3,0	.	.	.	.	-3,2	.	.	.	.	.	138,0	134,8
2001 heinä	4,2	3,2	2,2	4,6	5,0	-2,0	-2,0	-6,7	-0,4	-3,2	-1,0	137,9	133,3
2001 elo	1,8	-4,2	12,2	3,3	2,1	-5,3	-7,0	-15,6	-2,6	-8,0	-4,4	143,2	136,8
2001 syys	-7,7	-10,5	-8,7	-2,2	-8,5	-7,8	-9,7	-14,7	-9,0	-11,0	-4,3	137,3	137,4
2001 loka	1,0	-5,5	0,2	1,2	-1,1	1,5	-1,9	-12,3	-3,0	-3,5	3,5	141,1	137,8
2001 marras	-6,0	-12,8	-9,0	-5,9	-8,7	-4,0	-8,6	-15,2	-5,8	-8,5	.	136,1	133,8
2001 joul	-4,3	.	.	.	.	-7,2	.	.	.	.	.	136,7	132,7
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	106,6	102,8
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	108,9	106,2
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	117,8	129,4
2000 III	9,1	12,7	7,5	4,4	8,5	20,0	26,6	10,4	7,9	12,5	71,0	119,2	130,8
2000 IV	10,0	11,4	7,7	7,4	8,8	23,9	28,3	15,1	12,6	18,1	53,1	122,1	140,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	3,7	3,0	3,0	5,2	3,9	0,5	-0,3	3,1	5,0	2,8	-11,5	122,4	130,2
2001 I	6,6	6,4	5,6	5,5	6,5	8,8	9,2	8,6	8,0	9,3	3,2	121,3	131,8
2001 II	5,8	5,1	4,2	7,0	5,7	6,0	6,3	5,3	7,5	6,1	4,3	123,0	133,6
2001 III	3,1	0,8	2,3	6,6	3,0	-0,4	-2,3	2,4	5,3	2,2	-12,7	122,9	130,3
2001 IV	0,2	.	.	.	.	-10,5	.	.	.	.	.	122,4	125,2
2001 heinä	4,0	0,8	6,4	8,3	3,4	5,0	3,3	7,4	7,7	6,6	-4,7	122,9	134,9
2001 elo	3,0	1,2	1,3	7,3	3,1	0,0	-2,5	1,4	6,4	2,7	-11,1	122,5	130,5
2001 syys	2,2	0,5	-1,1	4,5	2,5	-5,8	-7,4	-1,5	2,0	-2,5	-21,5	123,2	125,5
2001 loka	0,2	-0,8	0,1	2,9	1,0	-10,5	-12,7	-3,3	0,5	-5,6	-33,0	121,8	124,2
2001 marras	0,5	0,8	1,8	1,3	1,5	-11,2	-13,2	-2,4	-1,2	-5,6	-36,8	123,0	125,5
2001 joul	0,2	.	.	.	.	-9,9	.	.	.	.	.	122,5	125,7

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

- Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).
- Yksikköarvoindeksi, joiden perusteella arvioidaan myös niennin määrä, sisältävät Kreikkaa lukuun ottamatta euroalueen tiedot vuodelta 2001.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vienti (fob)													
1998	797,1	-	150,5	31,6	20,6	101,5	51,1	120,3	23,9	114,9	49,7	42,4	90,5
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6
2000	1 013,7	-	189,7	38,8	23,2	131,0	63,4	171,4	34,2	151,6	56,1	46,7	107,8
2000													
III	251,7	257,2	46,2	9,1	5,5	32,8	15,6	43,2	8,7	38,0	13,6	12,1	26,9
IV	281,6	269,6	51,0	10,5	6,3	37,1	17,1	48,3	9,4	43,8	15,4	13,4	29,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 050,9	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001													
I	259,0	265,6	49,5	9,7	6,1	33,4	17,1	45,1	9,2	39,8	14,4	12,1	22,9
II	265,9	264,9	50,7	9,0	7,2	34,0	16,6	45,1	8,3	40,4	15,3	12,7	26,5
III	254,9	262,6	48,7	8,0	5,8	32,3	16,0	43,6	8,2	39,8	14,3	12,1	26,1
IV	271,1	258,9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001													
heinä	91,6	86,6	17,2	2,4	1,9	11,5	5,6	16,6	2,8	14,5	5,1	4,8	9,1
elo	81,2	89,6	15,0	2,7	1,9	10,3	5,1	13,6	2,6	13,2	4,8	4,0	8,1
syys	82,1	86,4	16,5	2,9	2,0	10,5	5,3	13,3	2,8	12,1	4,4	3,3	8,8
loka	97,7	87,8	17,8	3,2	2,1	12,6	5,8	16,7	3,2	14,7	5,7	4,5	.
marras	90,5	85,5	16,7	3,2	2,1	12,0	5,5	14,2	2,8	13,8	5,0	3,9	.
joulu	82,9	85,6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Muutos edellisestä vuodesta, %													
2001	joulu	-4,0	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tuonti (cif)													
1998	711,4	-	122,6	30,9	17,4	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	67,6
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5
2000	1 008,4	-	156,6	38,0	21,8	101,2	49,8	140,7	65,5	211,6	72,2	39,7	111,5
2000													
III	248,0	257,9	36,8	8,7	5,2	25,1	12,0	34,2	15,3	54,8	17,8	10,1	28,0
IV	280,9	273,8	44,1	10,3	6,1	27,9	13,2	39,2	17,5	59,6	20,9	10,3	31,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	1 001,4	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001													
I	260,6	257,0	38,7	8,9	5,2	29,0	13,5	37,5	16,1	53,8	19,8	9,8	28,3
II	258,1	257,8	39,1	8,6	5,0	29,3	13,1	36,0	15,7	51,9	18,9	11,1	29,5
III	237,3	249,5	35,2	7,6	5,1	28,0	12,0	30,8	12,7	50,2	17,8	10,1	28,0
IV	245,3	237,8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001													
heinä	83,4	84,5	11,7	2,4	1,7	10,0	4,6	10,9	4,6	17,3	6,5	3,6	10,0
elo	76,0	83,9	11,0	2,4	1,7	8,7	3,4	10,7	4,1	16,8	5,6	3,3	8,3
syys	78,0	81,0	12,4	2,8	1,7	9,3	4,0	9,2	4,0	16,0	5,6	3,2	9,7
loka	87,6	80,5	13,2	3,0	1,9	10,5	5,0	11,5	4,8	17,2	6,0	3,5	.
marras	83,5	78,9	12,7	2,9	1,7	10,3	4,9	10,7	4,5	16,2	5,3	3,0	.
joulu	74,2	78,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Muutos edellisestä vuodesta, %													
2001	joulu	-16,4	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tase													
1998	85,7	-	28,0	0,7	3,2	29,9	10,2	15,5	-24,6	-17,1	3,9	13,1	22,9
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1
2000	5,3	-	33,1	0,8	1,4	29,8	13,6	30,7	-31,3	-60,0	-16,1	7,0	-3,7
2000													
III	3,6	-0,7	9,4	0,4	0,2	7,7	3,6	9,1	-6,6	-16,8	-4,2	2,0	-1,2
IV	0,7	-4,2	6,9	0,2	0,2	9,1	3,9	9,1	-8,1	-15,8	-5,5	3,2	-2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	49,4	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001													
I	-1,6	8,6	10,8	0,8	0,9	4,4	3,5	7,6	-7,0	-14,0	-5,5	2,3	-5,4
II	7,8	7,1	11,6	0,5	2,2	4,7	3,5	9,2	-7,3	-11,5	-3,6	1,6	-3,0
III	17,6	13,1	13,5	0,4	0,7	4,3	4,1	12,8	-4,5	-10,4	-3,4	2,0	-1,9
IV	25,7	21,1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001													
heinä	8,2	2,1	5,5	0,0	0,1	1,5	1,1	5,7	-1,8	-2,8	-1,4	1,1	-0,9
elo	5,2	5,7	3,9	0,2	0,3	1,5	1,6	2,9	-1,5	-3,6	-0,8	0,7	-0,1
syys	4,1	5,4	4,1	0,1	0,3	1,3	1,3	4,1	-1,3	-3,9	-1,2	0,1	-0,9
loka	10,1	7,3	4,6	0,2	0,1	2,1	0,8	5,2	-1,7	-2,5	-0,3	1,0	.
marras	7,0	6,6	4,0	0,3	0,4	1,7	0,6	3,5	-1,7	-2,4	-0,3	0,9	.
joulu	8,7	7,2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: teollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1997	99,1	99,4	99,3	100,0	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998	101,5	101,3	101,6	99,6	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999	95,7	95,7	95,7	96,1	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000	85,7	86,5	86,9	86,5	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
2000										
I	89,0	89,6	89,7	89,7	91,1	89,5	0,986	105,5	1,607	0,614
II	86,0	86,6	87,0	87,1	88,4	86,6	0,933	99,6	1,563	0,610
III	84,7	85,7	86,2	85,6	87,3	85,3	0,905	97,4	1,544	0,612
IV	83,0	84,0	84,8	83,5	85,9	83,6	0,868	95,3	1,516	0,600
2000										
tammi	90,2	90,8	90,8	-	92,4	90,7	1,014	106,5	1,610	0,618
helmi	89,2	89,8	89,9	-	91,2	89,6	0,983	107,6	1,607	0,615
maalis	87,7	88,3	88,4	-	89,7	88,1	0,964	102,6	1,604	0,611
huhti	86,1	86,6	87,0	-	88,4	86,7	0,947	99,9	1,574	0,598
touko	84,5	85,0	85,6	-	86,9	85,1	0,906	98,1	1,556	0,602
kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	88,1	0,949	100,7	1,561	0,629
heinä	86,9	87,9	88,1	-	89,4	87,5	0,940	101,4	1,551	0,623
elo	84,6	85,5	86,0	-	87,0	85,1	0,904	97,8	1,551	0,607
syys	82,8	83,6	84,5	-	85,3	83,3	0,872	93,1	1,531	0,608
loka	81,6	82,4	83,3	-	84,4	82,2	0,855	92,7	1,513	0,589
marras	82,3	83,3	84,0	-	85,1	82,9	0,856	93,3	1,522	0,600
joulu	85,4	86,4	87,0	-	88,1	85,8	0,897	100,6	1,514	0,613
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	87,3	88,9	89,2	86,7	91,0	88,0	0,896	108,7	1,511	0,622
2001										
I	88,6	89,9	90,4	87,9	91,4	88,8	0,923	109,1	1,533	0,633
II	86,0	87,7	87,8	85,7	89,5	86,8	0,873	106,9	1,528	0,614
III	87,0	88,7	88,8	86,5	91,2	88,0	0,890	108,3	1,507	0,619
IV	87,5	89,5	89,6	86,8	92,0	88,5	0,896	110,5	1,473	0,621
2001										
tammi	89,2	90,3	90,7	-	91,7	89,0	0,938	109,6	1,529	0,635
helmi	88,3	89,5	90,1	-	91,0	88,4	0,922	107,1	1,536	0,634
maalis	88,4	89,8	90,4	-	91,4	88,9	0,910	110,3	1,535	0,629
huhti	87,6	89,1	89,4	-	91,0	88,4	0,892	110,4	1,529	0,622
touko	85,9	87,6	87,6	-	89,3	86,7	0,874	106,5	1,533	0,613
kesä	84,7	86,3	86,4	-	88,1	85,3	0,853	104,3	1,522	0,609
heinä	85,4	87,1	87,1	-	89,1	86,2	0,861	107,2	1,514	0,609
elo	87,7	89,4	89,5	-	91,8	88,6	0,900	109,3	1,514	0,627
syys	88,0	89,7	89,9	-	92,6	89,3	0,911	108,2	1,491	0,623
loka	88,0	90,0	90,0	-	92,8	89,4	0,906	109,9	1,479	0,624
marras	86,8	88,8	89,0	-	91,3	87,8	0,888	108,7	1,466	0,618
joulu	87,7	89,9	90,0	-	91,9	88,4	0,892	113,4	1,475	0,620
2002										
tammi	87,6	90,2	90,1	-	91,6	88,2	0,883	117,1	1,475	0,617
helmi	86,8	89,4	89,4	-	91,1	87,7	0,870	116,2	1,477	0,612
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾										
2002 helmi	-1,0	-0,9	-0,8	-	-0,5	-0,6	-1,5	-0,8	0,2	-0,8
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾										
2002 helmi	-1,7	-0,1	-0,8	-	0,1	-0,8	-5,6	8,5	-3,8	-3,5

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18		
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000	
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000 I	
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608	II	
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569	III	
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516	IV	
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000 tammi	
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674	helmi	
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654	maalis	
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620	huhti	
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566	touko	
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641	kesä	
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636	heinä	
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556	elo	
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517	syys	
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498	loka	
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497	marras	
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
9,26	7,45	8,05	1,386	1,732	6,99	1 154,8	1,604	2001	
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001 I	
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583	II	
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582	III	
9,48	7,44	7,97	1,416	1,751	6,99	1 155,2	1,634	IV	
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001 tammi	
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607	helmi	
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611	maalis	
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617	huhti	
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586	touko	
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550	kesä	
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569	heinä	
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586	elo	
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593	syys	
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640	loka	
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625	marras	
9,44	7,44	7,99	1,408	1,735	6,96	1 147,0	1,639	joulu	
9,23	7,43	7,92	1,413	1,709	6,89	1 160,8	1,625	2002 tammi	
9,18	7,43	7,79	1,388	1,696	6,79	1 147,2	1,594	helmi	
-0,5	0,0	-1,7	-1,8	-0,8	-1,5	-1,2	-1,9	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾	
								2002 helmi	
2,3	-0,4	-5,2	-1,0	-1,6	-5,6	-0,6	-0,8	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾	
								2002 helmi	

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1998	1,3	1,1	55,6	4,94	7,50	-0,9	3,0	2,5	2,2	4,9	5,4	4,27
1999	2,1	3,1	52,0	4,91	7,44	1,7	2,2	2,3	1,8	4,8	-0,2	3,44
2000	2,7	2,8	46,1	5,64	7,45	1,6	1,5	3,0	6,3	4,4	1,2	5,00
2001	2,3	.	.	5,08	7,45	2,7	3,5	1,2	1,6	4,3	5,9	4,70
2000	III	2,6	-	5,69	7,46	3,6	1,0	3,1	8,1	4,4	-0,1	5,84
	IV	2,6	-	5,42	7,45	1,4	1,6	2,7	6,1	4,5	-1,3	5,48
2001	I	2,3	-	5,03	7,46	4,7	2,6	2,0	5,2	4,4	2,4	5,26
	II	2,5	-	5,27	7,46	2,4	3,5	0,9	0,9	4,4	4,1	5,06
	III	2,3	-	5,18	7,44	3,5	3,7	1,2	1,7	4,3	7,9	4,73
	IV	2,0	-	4,83	7,44	0,4	4,2	0,7	-1,2	4,2	9,3	3,77
2001	syys	2,1	-	5,11	7,44	-	-	-	-1,7	4,3	9,2	4,43
	loka	2,0	-	4,86	7,44	-	-	-	0,1	4,2	9,1	3,96
	marras	1,7	-	4,67	7,45	-	-	-	2,2	4,2	11,4	3,70
	joulu	2,1	-	4,97	7,44	-	-	-	-6,2	4,2	7,2	3,63
2002	tammi	2,5	-	5,08	7,43	-	-	-	.	.	.	3,63
	helmi	.	-	5,14	7,43	-	-	-	.	.	.	3,60
Ruotsi												
1998	1,0	1,9	71,8	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,8	65,2	4,98	8,81	2,7	-1,0	4,5	1,8	7,2	6,8	3,32
2000	1,3	4,1	55,6	5,37	8,45	3,3	5,5	3,6	7,8	5,9	6,2	4,07
2001	2,7	.	.	5,11	9,26	3,2	.	.	-0,7	5,1	.	4,11
2000	III	1,3	-	5,30	8,40	2,8	5,1	3,9	9,2	5,7	5,1	4,14
	IV	1,5	-	5,09	8,60	4,4	6,6	2,4	8,1	5,3	2,2	4,06
2001	I	1,6	-	4,83	9,00	3,4	2,4	2,3	5,6	5,3	0,2	4,10
	II	3,0	-	5,20	9,13	2,5	4,4	1,1	-2,5	5,0	1,1	4,15
	III	3,1	-	5,28	9,41	4,4	.	0,4	-2,0	4,9	2,6	4,34
	IV	3,0	-	5,12	9,48	.	.	.	-3,6	5,1	.	3,85
2001	syys	3,3	-	5,26	9,67	-	-	-	-1,9	5,1	3,1	4,14
	loka	2,9	-	5,17	9,58	-	-	-	-5,7	5,2	4,9	3,86
	marras	2,9	-	4,96	9,42	-	-	-	-5,5	5,0	6,2	3,81
	joulu	3,2	-	5,24	9,44	-	-	-	0,4	5,1	.	3,88
2002	tammi	2,9	-	5,27	9,23	-	-	-	.	5,2	.	3,87
	helmi	.	-	5,37	9,18	-	-	-	.	.	.	3,94
Iso-Britannia												
1998	1,6	0,4	48,1	5,60	0,676	-0,5	2,8	3,0	0,9	6,2	9,7	7,42
1999	1,3	1,3	45,7	5,01	0,659	-2,0	3,8	2,1	0,8	5,9	5,4	5,54
2000	0,8	1,9	42,8	5,33	0,609	-1,6	2,0	3,0	1,7	5,4	6,6	6,19
2001	1,2	.	.	5,01	0,622	.	.	2,4	-2,2	.	7,9	5,04
2000	III	0,8	1,7	41,9	5,31	0,612	-1,5	2,2	3,0	1,0	5,3	6,21
	IV	0,9	0,2	42,1	5,09	0,600	-2,1	2,2	2,7	1,3	5,2	6,07
2001	I	0,9	6,5	39,8	4,90	0,633	-1,0	3,1	3,0	1,2	5,0	5,72
	II	1,5	-1,8	39,8	5,18	0,614	-1,0	3,8	-1,7	4,9	7,4	5,30
	III	1,5	2,1	38,7	5,13	0,619	-1,1	3,2	2,2	-2,9	5,0	5,00
	IV	1,0	-2,6	38,8	4,82	0,621	.	.	1,7	-5,4	7,8	4,16
2001	syys	1,3	0,5	38,7	5,02	0,623	-	-	-	-3,8	5,0	4,73
	loka	1,2	4,9	38,5	4,86	0,624	-	-	-	-5,2	5,0	4,43
	marras	0,8	-6,3	38,2	4,67	0,618	-	-	-	-4,2	5,1	4,00
	joulu	1,0	-6,5	38,8	4,94	0,620	-	-	-	-6,7	.	4,05
2002	tammi	1,6	11,7	38,3	5,02	0,617	-	-	-	.	.	4,05
	helmi	.	.	.	5,04	0,612	-	-	-	.	.	4,05

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- 1) Ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- 3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- 4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- 5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

Taloudellinen kehitys

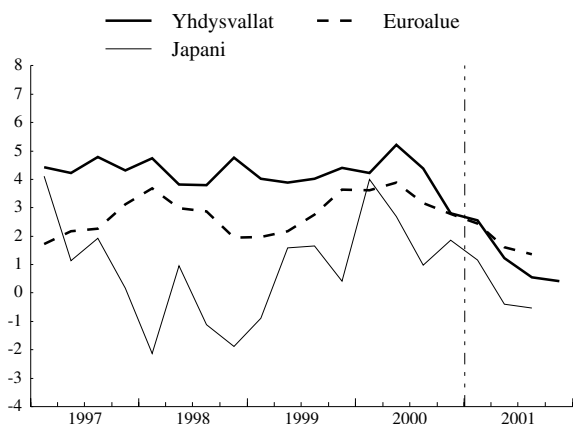
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ¹⁾	Työttö-mysaste, % työ-voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien-välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta-kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus-asema alijäämä (-) ⁵⁾ / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Yhdysvallat												
1998	1,6	0,1	4,3	5,9	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4	
1999	2,2	-0,5	4,1	4,2	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,8	50,5	
2000	3,4	0,8	4,1	4,7	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,7	44,9	
2001	2,8	6,2	1,2	-4,3	4,8	8,7	3,78	5,01	0,896	.	.	
2000	III	3,5	0,5	4,4	5,1	4,1	6,0	6,70	5,89	0,905	1,9	45,6
	IV	3,4	4,1	2,8	2,3	4,0	6,1	6,69	5,56	0,868	1,7	45,0
2001	I	3,4	6,7	2,5	-1,0	4,2	7,1	5,35	5,04	0,923	1,5	45,1
	II	3,4	8,0	1,2	-4,2	4,5	8,1	4,19	5,25	0,873	1,1	43,5
	III	2,7	6,4	0,5	-5,6	4,8	9,4	3,46	4,98	0,890	-0,9	44,2
	IV	1,9	3,8	0,4	-6,2	5,6	10,2	2,15	4,74	0,896	.	.
2001	syys	2,6	-	-	-6,5	5,0	10,6	3,03	4,76	0,911	-	-
	loka	2,1	-	-	-6,5	5,4	9,9	2,40	4,55	0,906	-	-
	marras	1,9	-	-	-6,2	5,6	10,4	2,10	4,61	0,888	-	-
	joulu	1,6	-	-	-5,9	5,8	10,3	1,92	5,07	0,892	-	-
2002	tammi	1,1	-	-	-5,1	5,6	9,5	1,82	5,00	0,883	-	-
	helmi	.	-	-	.	.	.	1,90	4,90	0,870	-	-

Japani												
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	.	
1999	-0,3	-2,5	0,7	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	.	
2000	-0,7	-6,5	2,4	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	.	.	
2001	-0,7	.	.	-7,9	5,0	2,8	0,15	1,34	108,7	.	.	
2000	III	-0,6	-6,1	1,0	5,5	1,9	0,32	1,79	97,4	.	.	
	IV	-0,8	-5,3	1,9	4,9	2,0	0,56	1,73	95,3	.	.	
2001	I	-0,4	-0,2	1,2	-1,1	4,8	2,4	0,37	1,38	109,1	.	.
	II	-0,7	3,7	-0,4	-5,7	4,9	2,7	0,08	1,28	106,9	.	.
	III	-0,8	9,4	-0,5	-11,1	5,1	3,1	0,07	1,36	108,3	.	.
	IV	-1,0	.	.	-13,4	5,5	3,2	0,08	1,35	110,5	.	.
2001	syys	-0,8	11,0	-	-12,8	5,3	3,3	0,06	1,40	108,2	-	-
	loka	-0,8	9,4	-	-11,8	5,4	3,0	0,08	1,36	109,9	-	-
	marras	-1,0	11,0	-	-13,1	5,5	3,2	0,08	1,33	108,7	-	-
	joulu	-1,2	.	-	-15,3	5,6	3,4	0,08	1,35	113,4	-	-
2002	tammi	-1,4	.	-	-11,1	.	3,6	0,09	1,42	117,1	-	-
	helmi	.	.	-	.	.	.	0,10	1,52	116,2	-	-

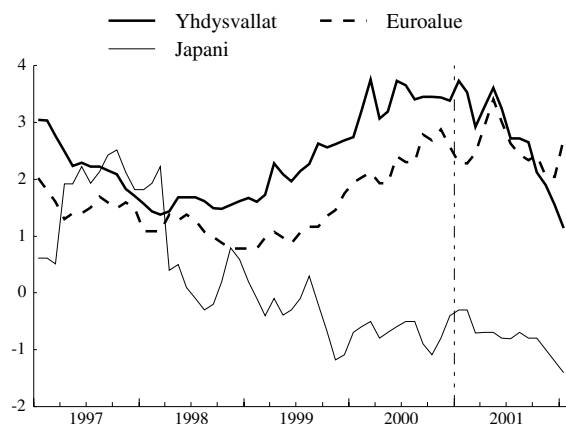
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitoilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

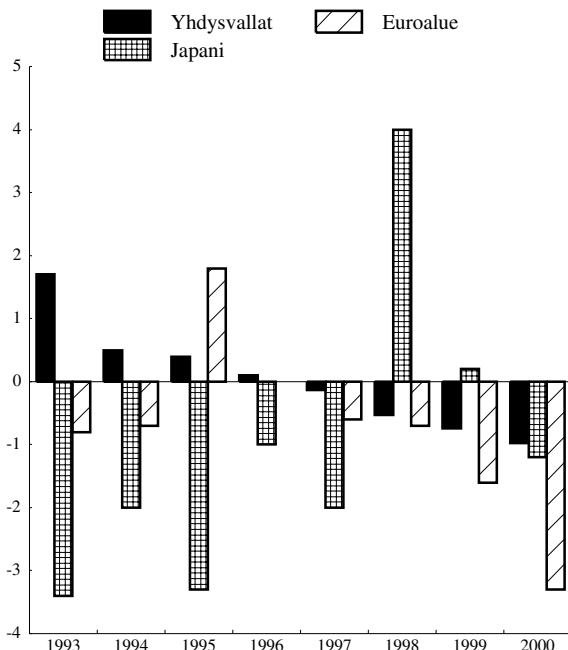
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1997	18,1	19,9	-1,5	9,4	8,6	3,3	8,7	3,4	2,1	11,8	4,1	12,1	4,6
1998	18,8	20,7	-2,3	9,7	8,8	6,5	8,1	7,0	1,6	12,3	5,5	12,8	5,6
1999	18,4	20,9	-3,3	9,9	9,3	7,2	8,1	7,9	3,2	12,9	4,7	11,4	6,5
2000	18,1	21,1	-4,4	9,9	9,5	6,3	8,0	7,3	2,8	13,0	2,9	10,4	5,8
1999 IV	18,1	21,2	-3,7	10,0	9,2	5,5	8,2	6,3	3,5	12,9	4,6	10,7	6,6
2000 I	17,8	21,0	-4,1	9,8	9,4	7,7	7,9	8,8	5,6	13,3	4,5	10,4	7,9
II	18,3	21,4	-4,2	10,1	9,3	6,6	8,1	7,6	3,1	13,0	3,5	10,6	5,8
III	18,2	21,2	-4,5	10,2	9,6	6,9	8,2	8,0	2,4	12,9	2,8	10,3	5,8
IV	18,0	21,0	-4,5	9,8	9,4	4,0	8,0	4,9	0,4	12,8	0,8	10,4	3,7
2001 I	17,3	20,2	-4,1	9,1	9,4	2,2	7,5	3,0	2,0	12,8	4,1	10,3	3,9
II	17,2	19,7	-4,0	8,6	8,9	0,1	7,5	0,8	2,8	12,8	4,5	10,5	6,7
III	17,1	19,1	-3,4	8,2	8,7	1,3	7,6	1,4	1,3	12,8	8,4	12,4	8,3
Japani													
1997	30,2	28,7	2,2	16,6	16,1	3,2	13,8	1,2	0,1	6,0	6,9	11,3	0,7
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-6,0	13,3	-8,3	-0,3	5,3	6,1	11,7	-1,0
1999	27,6	25,8	2,2	14,4	14,8	3,3	13,5	-2,0	1,8	5,2	5,9	11,1	-0,3
2000	27,7	25,9	2,3	15,2	15,5	2,6	13,8	1,0	1,0	5,2	4,3	10,9	-0,4
1999 IV	.	26,9	.	.	.	19,1	.	13,7	4,0	.	12,7	.	1,4
2000 I	.	26,3	.	.	.	15,5	.	4,4	-1,2	.	-0,7	.	5,3
II	.	24,8	.	.	.	-25,0	.	-17,2	2,5	.	8,8	.	-7,5
III	.	27,1	.	.	.	12,7	.	1,8	-0,2	.	0,6	.	1,4
IV	.	27,1	.	.	.	6,8	.	13,7	2,7	.	7,9	.	-0,5
2001 I	.	27,5	.	.	.	8,9	.	-3,3	0,2	.	-4,8	.	2,7
II	.	23,5	.	.	.	-30,8	.	-18,5	4,4	.	14,0	.	-5,3
III	.	26,2	.	.	.	-3,0	.	-7,9	-0,6	.	-3,4	.	-5,7

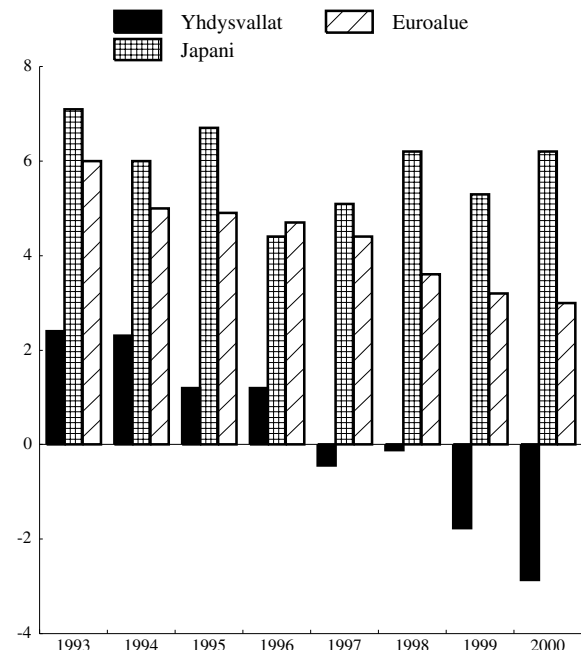
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Teknisiä huomautuksia

Taulukko 2.4¹

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^M kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t^M suhteellista muutosta kuukaudessa t (lisättyinä yhdellä), eli

$$(a) X_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} + 1 \right)$$

ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, eli

$$I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t}{L_{t-1}} \right)$$

jossa perusjako $I_{\text{Joulu 1998}} = 100$, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona laskea seuraavasti:

$$(b) a_t = \left(\prod_{i=0}^{11} X_{t-i}^M - 1 \right) \times 100$$

$$(c) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukossa 2.4.4 esitetty kuukausimuutos voidaan vastaavasti laskea kaavalla $(I_t/I_{t-1} - 1) \times 100$. M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Niitä voidaan kuitenkin käyttää rakenneanalyysiin. Kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi on mahdollista taulukoiden 2.5–2.7 neljännesvuositusten virtatietojen osalta.

Koska taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain, niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^Q kuvaa muutosta kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, X_t^Q suhteellista muutosta (lisättyinä yhdellä) kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, eli

$$(d) X_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} + 1 \right)$$

ja jos I_t ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena laskea seuraavasti:

$$(e) a_t = \left(\prod_{i=0}^3 X_{t-3i}^Q - 1 \right) \times 100$$

$$(f) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti neljännesvuosimuutos voidaan laskea kaavalla $(I_t/I_{t-3} - 1) \times 100$.

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset voidaan laskea.

Taulukko 4.1

YKHIn puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja elintarvikkeita, jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa ja palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintatietoja ei ole puhdistettu, koska sen hinnan kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää pääsiäispyhä- ja työpäiväkorjaukset, palvelutaseessa pelkästään työpäiväkorjauksen. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

¹ Ks. alaviite 1 edellisellä sivulla.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n

neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 6.3.2002 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positiioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joidakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksusetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käytötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/2001/13, joka tammikuussa 2002 korvasi aiemman asetuksen EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisien arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitteluun käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIn sisältyvät kotitalouksien todelliset rahamääräiset kulutusmenot euroalueen maiden muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokituk-

set C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimia koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, julkisyhteisöjen rahoitusta koskeviin tietoihin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euromaiden tilastot perustuvatkin kaikkien euromaiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastot ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.2 esitetään euroalueen säästämistä, investointeja (rahoitus- ja muut investoinnit) ja rahoituksen hankintaa koskevat tilastot. Nämä tilastot eivät vielä täsmää taulukon 6.1 neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakausta ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu euoina. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.2., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvoja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä.

ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaalinen efektiivinen valuuttaindeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne

maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämässä ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitseeva keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön ottaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %. EKP:n neuvosto päättää myös pitää lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

3.1.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuonna 2002 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaa-

tioissa jaetaan 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2002 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi vuoden aikana muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos likviditeetin tarpeessa ilmenee odottamattomia muutoksia.

7.2., 7.3.2002

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

TARGET-maksujärjestelmä

TARGET-maksuliikenne

Kotimaiset ja maasta toiseen suoritettavat TARGET-maksut kasvoivat vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä kokonaismäärältään 19 %, ja arvoltaan 22 % edellisestä neljänneksestä. Keskimäärin TARGET-maksuja oli 237 940 päivässä, ja niiden arvo oli 1 500 miljardia euroa. Maasta toiseen suoritettujen maksujen määrä kasvoi 10 % (maksuja oli päivittäin keskimäärin 48 334) ja arvo 4 % (maksujen päivittäinen arvo oli keskimäärin 511 miljardia euroa).

Vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä ja samalla koko vuonna eniten maksuja suoritettiin 28.12.2001, jolloin välitettiin 63 159 maksua. Niiden yhteisarvo oli 750,6 miljardia euroa.

Asiaksmaksujen osuus maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen päivittäisestä keskiarvosta pysyi ennallaan eli oli lukumäärän mukaan noin 39 % ja arvon mukaan 3 %. Asiaksmaksun keskimääräinen arvo oli edelleen 1 miljoona euroa, kun taas pankkien välisen maksun keskimääräinen arvo kasvoi hieman ja oli 17,9 miljoonaa euroa.

Maksuliikenteen tuntuva kasvu vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä johtui kolmen tekijän yhteisvaikutuksesta. Ensiksikin Euro Access Frankfurt (EAF) ja Euro Link System (ELS) korvattiin Saksassa RTGS^{plus}-järjestelmällä marraskuun 2001 alussa. Toiseksi pankkipäiviä oli vähemmän kuin muina neljänneksinä. Kolmanneksi vuoden viimeisenä neljänneksenä yleensä suoritetaan enemmän maksuja kuin muina neljänneksinä. TARGET-maksuliikenteessä onkin alusta lähtien ollut selvää kausivaihtelua ja niin oli myös vuonna 2001. Vuoden loppua kohden TARGET-maksuliikenne kasvaa huomattavasti ja saavuttaa huippunsa joulukuussa. Joulukuussa 2001 TARGET-maksuja oli keskimäärin kaikkiaan 271 432 päivässä, ja niiden arvo oli 1 600 miljardia euroa.

Kreikalle poikkeuksia TARGETin pitkän aikavälin kalenteriin

EKP:n neuvosto päätti 14.12.2000, että vuodesta 2002 alkaen TARGET ja sen kansalliset osat ovat lauantaiden ja sunnuntaiden lisäksi toistaiseksi kiinni uudenvuodenpäivinä, pitkinäperjan-

Taulukko I.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten määrä

(maksujen lukumäärä)

	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	12 536 026	12 699 321	12 957 667	12 992 738	14 990 244
Päiväkeskiarvo	198 985	198 427	208 995	199 888	237 940
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	2 630 202	2 810 046	2 789 449	2 854 823	3 045 061
Päiväkeskiarvo	41 749	43 907	44 991	43 920	48 334
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	9 905 824	9 889 275	10 168 218	10 137 915	11 945 183
Päiväkeskiarvo	157 235	154 520	164 004	155 968	189 606
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	6 502 684	6 959 929	7 074 610	6 990 816	7 607 298
Päiväkeskiarvo	103 217	108 749	114 107	107 551	120 751
Euro Access Frankfurt (EAF) ¹⁾					
Yhteensä	3 302 144	3 329 975	3 243 631	3 230 911	1 209 501
Päiväkeskiarvo	52 415	52 031	52 317	49 706	19 198
Paris Net Settlement (PNS) ²⁾					
Yhteensä	1 758 207	2 021 258	2 025 034	1 959 480	1 998 239
Päiväkeskiarvo	27 908	31 582	32 662	30 146	31 718
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	234 306	253 240	329 963	360 296	421 685
Päiväkeskiarvo	3 719	3 957	5 322	5 543	6 693

1) EAF-järjestelmä suljettiin 2.11.2001, ja sen korvasi RTGS^{plus}-järjestelmä.

2) PNS korvasi Système Net Protégé (SNP) 19.4.1999.

taina (katoliset / protestanttiset maat), toisina pääsiäispäivinä (katoliset / protestanttiset maat), vapunpäivinä sekä joulun- ja tapaninpäivinä.

Helmikuun 28. päivänä 2002 EKP:n neuvosto hyväksyi Kreikkaa koskevan poikkeuksen TARGETin pitkän aikavälin kalenteriin. Tämä poikkeus on voimassa kolme vuotta, ja sitä sovelletaan tietyin rajoituksin. Kun pitkäperjantai ja toinen pääsiäispäivä eivät katolisissa tai protestanttisissa maissa osu samoiksi päiviksi kuin ortodoksisissa maissa, Kreikan keskuspankin RTGS-järjestelmä HERMES on auki, mutta vain joitakin operaatioita varten. Näinä päivinä tarjottavat HERMES-katteensiirtopalvelut koskevat ainoastaan kotimaisia pieniä asiakasmaksuja, mukaan lukien pieniä maksuja välittävien maksujärjestelmien katteensiirrot. HERMES-järjestelmän kautta ei näinä päivinä välitetä mitään muita maksuja, ei esimerkiksi maasta toiseen suoritettavia, pankkien välisiä maksuja tai maksuja raha- ja pääomamarkkinoilla tai valuuttakauppojen maksuja. Kreikan keskuspankin maksuvalmiusjärjestelmä ei normaalisti ole näinä päivinä käytössä, ellei se ole välttämätöntä esimerkiksi katteensiirron var-

mistamiseksi HERMES-järjestelmään liitetyissä järjestelmissä. Kreikalle myönnettyä poikkeusta tarkistetaan kolmen vuoden kuluttua.

Poikkeuksen myöntäminen katsottiin tarpeelliseksi, koska HERMES-järjestelmän pitäminen kiinni katolisen tai protestanttisen kalenterin mukaisena pitkänäperjantaina ja toisena pääsiäispäivänä, jotka yleensä ovat Kreikassa tavallisia pankkipäiviä, aiheuttaisi ongelmia Kreikan pankeille, yrityksille ja suurelle yleisölle. Tämä johtuu Kreikan poikkeuksellisesta tilanteesta, jossa katolinen ja protestanttinen pääsiäinen osuvat harvoin samoiksi kalenteripäiviksi kuin ortodoksinen pääsiäinen. Ilman tätä poikkeusta TARGETia pidettäisiin Kreikassa kiinni useampana päivänä kuin muissa EU-maissa. Tämän ratkaisun myötä Kreikan pankkien, yritysten ja yleisön erityistarpeet voidaan ottaa huomioon ilman, että tämä vaikuttaa kovinkaan paljon eri maiden markkinaosapuolten yhtäläisiin toimintaedellytyksiin.

Lisätietoja TARGETista on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa "TARGET".

Taulukko 2.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten arvo

(mrd. euroa)

	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 IV
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	66 782	79 180	80 019	78 040	92 627
Päivittäinen keskiarvo	1 060	1 237	1 291	1 201	1 470
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	27 394	33 170	31 439	31 818	32 176
Päivittäinen keskiarvo	435	518	507	490	511
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	39 388	46 010	48 580	46 222	60 451
Päivittäinen keskiarvo	625	719	784	711	960
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	12 306	13 892	13 164	12 533	12 445
Päivittäinen keskiarvo	195	217	212	193	198
Euro Access Frankfurt (EAF) ¹					
Yhteensä	10 240	10 904	10 380	10 082	3 660
Päivittäinen keskiarvo	163	170	167	155	58
Paris Net Settlement (PNS) ²					
Yhteensä	5 736	5 832	5 700	5 393	5 399
Päivittäinen keskiarvo	91	91	92	83	86
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	84	96	94	98	73
Päivittäinen keskiarvo	1	2	2	2	1

1) EAF-järjestelmä suljettiin 2.11.2001, ja sen korvasi RTGS^{plus}-järjestelmä.

2) PNS korvasi Système Net Protégé (SNP) 19.4.1999.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivultamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Talouden perustekijät ja euron kurssi. Tammikuu 2002.

Eurosetelien käyttöönotto: Mitä käteisrahan vaihdon jälkeen? Tammikuu 2002.

Osakemarkkinat ja rahapolitiikka. Helmikuu 2002.

Kansainvälisen yhteistyön kehitys viime aikoina. Helmikuu 2002.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
- 2 Buldorini L., Makrydakís S. ja Thimann C., The effective exchange rates of the euro. Helmikuu 2002.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.

- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.

- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P.M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.

- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.

- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.
- 85 Maeso-Fernandez F., Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S. G. ja Henry S. B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M. P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro-area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villette J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour: Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilminen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupias C., Savignac F. ja Sevestré P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.

- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martinez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.
- 107 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- 108 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro-econometric approach. Joulukuu 2001.
- 109 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- 110 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- 111 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- 112 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 113 Bean C., Larsen J. ja Nikolov K., Financial frictions and the monetary transmission mechanism: theory, evidence and policy implications. Tammikuu 2002.
- 114 Angeloni I., Kashyap A., Mojon B. ja Terlizzese D., Monetary transmission in the euro area: where do we stand? Tammikuu 2002.
- 115 Orphanides A., Monetary policy rules, macroeconomic stability and inflation: a view from the trenches. Joulukuu 2001.
- 116 Hoffmann J. ja Kurz C., Rent indices for housing in West Germany 1985 to 1998. Tammikuu 2002.
- 117 Bover O. ja Velilla P., Hedonic house prices without characteristics: the case of new multiunit housing. Tammikuu 2002.
- 118 Tomat G. M., Durable goods, price indexes and quality change: an application to automobile prices in Italy, 1988–1998. Tammikuu 2002.
- 119 Cassola N. ja Morana C., Monetary policy and the stock market in the euro area. Tammikuu 2002.
- 120 Honkapohja S. ja Mitra K., Learning stability in economics with heterogenous agents. Tammikuu 2002.
- 121 Beyer A. ja Farmer R. E. A., Natural rate doubts. Helmikuu 2002.
- 122 Vijselaar F. ja Albers R., New technologies and productivity growth in the euro area. Helmikuu 2002.
- 123 Tabakis E. ja Vinci A., Analysing and combining multiple credit assessments of financial institutions. Helmikuu 2002.

- 124 Evans G. W. ja Honkapohja S., Monetary policy, expectations and commitment. Helmikuu 2002.
- 125 Manganelli S., Duration, volume and volatility impact of trades. Helmikuu 2002.
- 126 Monnet C. ja Quintin E., Optimal contracts in a dynamic costly state verification model. Helmikuu 2002.
- 127 Honkapohja S. ja Mitra K., Performance of monetary policy with internal central bank forecasting. Helmikuu 2002.
- 128 Smets F. ja Wouters R., Openness, imperfect exchange rate pass-through and monetary policy. Maaliskuu 2002.
- 129 Al-Nowaihi A. ja Stracca L., Non-standard central bank loss functions, skewed risks and certainty equivalence. Maaliskuu 2002.
-

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999.

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKP:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

EKP:n rahapolitiikka. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Accession countries: balance of payments / international investment position statistical methods. Helmikuu 2002.

List of Monetary Financial Institutions subject to minimum reserves. Helmikuu 2002.

Labour market mismatches in euro area countries. Maaliskuu 2002.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

